

FUGLE I ØSTJYLLAND 2011

40 år

DOF Østjylland

Udgiver: Dansk Ornitologisk Forening, Lokalfdelingen i Østjylland, v. Ole Jensen, Thorshøjvænget 54, 8361 Hasselager. Gironr.: reg. nr. 1551 konto 5 51 09 61

Hjemmeside: www.dofoj.dk, hvor ældre rapporter kan læses.

Redaktion: Arne Bo Larsen, Flemming H. Nielsen, Peter Lange

Medarbejdere ved rapporten: Arne Bo Larsen, Asger Lykkegaard Møldrup, Carsten Høeg, Flemming H. Nielsen, Henning Ettrup, Henrik Stenholt, Inger F. Jensen, Kent Olsen, Morten Jenrich Hansen, Lotte Skjerbæk, Ole Jensen, Peter Lange, Ursula Burmann

Foto: Christian A. Jensen, Flemming H. Nielsen, Kent Olsen, Thora Frello, Ursula Burmann

Tegninger: Brian Zobbe, Ursula Burmann

Trykning: Søe-Knudsen, Stoholm

Oplag: 100 stk.

Pris: 110 kr. plus forsendelse (140 kr. inkl. forsendelse).

Henvendelse til redaktionen: Kan ske til foreningens adresse eller til redaktionen (se adresseliste bagest i rapporten).

Forside: Ursula Burmann

Foto Thora Frello

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indledning	3
Lokalrapporten Fugle i Århus Amt / Østjylland i 40 år	4
Vejret 2011	9
Indsend dine observationer	10
Vejledning om sjældne fugle	10
Forkortelser	12
Ringmærkningsaktiviteten i 2010 og 2011	14
Arts gennemgang	17
Lommer	17
Lappedykker	18
Stormfugle	21
Årefodede	22
Hejre	23
Storke	24
Ibiser	25
Andefugle	25
Rovfugle	48
Hønsefugle	57
Traner	59
Strandskader	60
Brokfugle	61
Sneppefugle	65
Kjover	76
Måger	78
Terner	83
Alkefugle	86
Duer	88
Ugler	90
Natravne	92
Spætter	94
Lærker	95
Svaler	97
Vipstjerter	98
Silkehaler	102
Drosler	104
Sangere	109
Fluesnappere	117
Mejser	119
Piroler, Tornskader	124
Kragefugle	125
Stære	128
Spurve	128
Finker	129
Værlinge	136
Litteratur	140
Medarbejdere ved rapporten	141
Bidragydere 2011	142
Artsindex	147

INDLEDNING

Dette er den 40. udgave af DOF-Østjylland's lokalrapport.

Antallet af indrapporteringer til DOFbasen ligger igen på et højt niveau i Østjylland. Der har været en støt stigende rapportering igennem de senere år. I 2011 er der indberettet lidt over 81.000 observationer, hvilket dog er 2 procent færre end i 2010.

I 2011 er der registreret 271 fuglearter i Østjylland.

Der foreligger 3 observationer af SU-arter, som er blevet godkendt af SU (DOF's Sjældenhedsudvalg). De 3 er alle fra maj, der vel nok er den måned, hvor sandsynligheden er størst for at træffe en sjældenhed i Østjylland. De 3 fund drejer sig om henholdsvis en trækkende stor skrigørn i Randers, en returtrækkende steppeørn set over Ebeltoft halvøen samt en syngende bjergløvsanger på Anholt.

Anholt står således for én af årets SU-arter i Østjylland. Det store potentiale, som Anholt rummer, understreges af en række andre arter, som ligeledes blev noteret her i 2011. F.eks. hvidnæbbet lom, kongeederfugl, aftenfalk, lille kjo ve, tredækker, rovterne, perleugle, biæder, hærfugl, storpiber, markpiber, høgesanger, lundsanger, hvidbrynet løvsanger, gulirisk og hortulan.

Af øvrige observationer fra fastlandet kan fremhæves isom med 3 ex. Med sandsynligvis 5 forskellige sølvhejrer fortsætter denne art fremgangen. 6 sorte storke er ligeledes pænt, heraf 3 på samme lokalitet. Yngleudbredelsen af skestork smitter af i det østlige Jylland med 3 ynglepar i Mariager Fjord, dog på en lille ø, som ligger lige uden for DOF Østjyllands område. For 10. år ses sortbuget knortegås i Stavns Fjord, og rødhovedet and ses med 3 ex. i Egå Engsø. Østjylland fik også andel i de mange steppehøge, der blev set i efteråret i Danmark med 5 fugle. Af fåtallige vadefugle kan nævnes tredækker med 3 ex og damklire, som igen er set ved Norsminde Fjord. En rødrygget svale slog vejen forbi Gjerrild Klint. Efteråret udmærker sig desuden ved hvidbrynet løvsanger med 3 ex, og ikke mindst ved den største invasion af hvidvinget korsnæb i Danmark, som også lod sig mærke i Østjylland, hvor der sås flokke op til 35 ex.

Men udover disse blev der gjort masser af spændende iagttagelser i Østjylland i 2011, hvilket der kan læses mere om i årets rapport.

De mange observationer er indtastet på DOFbasen. Der skal endnu engang lyde en opfordring til ved indtastning af usædvanlige fund, såsom en sjælden art, et usædvanligt observationstidspunkt, eller et usædvanligt stort antal individer, at der indberettes en beskrivelse i notatfeltet, således at det også fremgår tydeligt, at der ikke er tale om en fejlindtastning. En ny funktion i DOFbasen gør det muligt også at indlæse et foto. Mangelfuld dokumentation og beskrivelse af usædvanlige fund betyder i reglen, at observationerne skal kvalitetssikres i DOFbasens Kvalitetsudvalg, og at de dermed ikke i første omgang kan medtages i lokalrapporten.

Her fra redaktionen vil vi gerne sige tak til alle medarbejdere i rapportgruppen, og til dem der har leveret illustrationer og fotos til rapporten, samt selvfølgelig en stor tak til de mange bidragydere.

God læselyst!

Redaktionen

LOKALRAPPORTEN FUGLE I ÅRHUS AMT / ØSTJYLLAND I 40 ÅR

Lidt historie

Den første rapport udkom i Søravnen 1. årg. Nr. 1, 1973 og omfattede efteråret 1972. Rapporten med titlen "Efterårsrapport 1972 fra Århus Amt" var forfattet af Peter Thomsen, Jörn Eskildsen, og Jens Kirkeby og fyldte 5 sider i det første nummer af Søravnen. Der blev omtalt ca. 485 observationer, indsendt af i alt 14 bidragydere.

Forud for lokalrapporten i det første nummer af Søravnen, var der gået en række år med mere eller mindre strukturerede dupliserede "årsrapporter" fra Midtjylland (1970-72) og "Århuseggen" (i hvert fald i 1971), suppleret af sammendrag (landsdækkende) i Feltornitologen. En Årsrapport 1970 Midtjylland forfattet af Hans Ulrik Skotte Møller & Kjeld Hansen betegnes som årsrapport nr. 1 fra ornitologiske undersøgelser i Midtjylland og blev fulgt op af i hvert fald yderligere to årgange af samme type. Disse rapporter dækker et ikke nærmere defineret område af Midtjylland, incl. dele af Vejle-Ringkøbing- og Viborg amter og indholdt tillige en del obs fra andre egne af landet (Skagen, Blåvand etc.). Fra samme periode foreligger nogle dupliserede rapporter med titlen "Århuseggen, DOF observationsrapport, FO's rapportgruppe" sammenstillet af Peter Thomsen. Også disse rapporter indeholder, udover obs fra Århus amt, mængder af iagttagelser fra mange andre egne af landet. Det er uvist, hvornår udgivelsen af disse rapporter er startet.

En rivende udvikling

Præsentationen i lokalbladet sendt til alle amtets medlemmer førte hurtigt til en forøget interesse for at indsende materiale og allerede få år efter, i 1976, rundede de 1000 obs/år. Bidragyderantallet steg i samme periode til 45!

Herefter fulgte en årrække med stagnation eller svag nedgang i mængden af materiale. Hvad årsagen er hertil er uklar – muligvis skal årsagen findes i det faktum, at rapporterne en overgang udkom stærkt forsinkede, og man samtidig gik over til dupliserede rapporter (fra 2/76), som kun udsendtes til bidragyderne.

De dupliserede rapporter i A4-format fortsatte indtil 1980, hvor den første trykte og hæftede rapport i A5-format så dagens lys. Denne markerede et kraftigt spring fremad, både mht. antal bidragydere (for første gang over 50!), omfanget af materiale samt det at man for første gang omtalte næsten alle arter i lokalrapporten. Hidtil var kun de mere interessante arter blevet omtalt, hovedsageligt fordi materialet om de mere almindelige arter næsten helt manglede eller var meget tyndt.

Samtidig sås de første tilløb til en egentlig bearbejdning af materialet, som kom i form af en vurdering af artens status og bestandsvurdering samt oversigt over flere år.

Stilen var hermed lagt for rapporten, som vi kender den i dag. Undervejs skete der kun mindre ændringer, såsom overgangen til limet ryg og navneskiftet til det mere informative og mundrette Fugle i Århus Amt 1987. I 2000 blev rapporten ændret til B5-format og i 2007 blev der navneskifte igen pga. nedlæggelsen af amterne, oprettelse af regionerne og ikke mindst ændringer af kommunegrænserne. Navnet blev ændret til Fugle i Østjylland og udgivelsen fik et nyt ydre med farvetryk. Der er der ikke siden sket større ændringer i rapportens ydre.

Efter at www.dofbasen.dk blev introduceret i 2002 er datamængden steget fra ca. 30.000 poster om året til ca. 90.000 poster om året og antallet af observatører der indberetter deres observationer er steget fra 161 til 417 observatører om året. Det skyldtes helt sikkert den meget nemmere adgang til aflevering af data via hjemmesiden.

Indholdet

Til gengæld er der sket ret store ændringer i indholdet. Fra at have nævnt stort set samtlige indsendte iagttagelser fra først i 80'erne, med tobindsværk på næsten 180 sider i 1981 som kulmination, er der siden løbende sket et skift i retning af en langt større bearbejdning af det indsendte materiale.

En milepæl var indførelse af faste statistiske oplysninger med totaler, månedsfordelinger m.m. i 1986. I 1989 udkom den første rapport som var lavet på Pc'er (med Word Perfekt tekstbehandling) men først i løbet af 90'erne gik man over til at sætte hele rapporten inkl. figurer og scannede tegnninger på PC. Hermed blev der sat punktum for mange års klippe-klisteren for at få den endelige rapport færdig til tryk.

DOFbasen

Halvfemsernes store syvmileskridt i lokalrapportarbejdet var uden tvivl indførelse af databasen til brug ved bearbejdning af de nu meget store datamængder. Den første officielle dofbase programmeret i Dbase III plus af Jacob Vestergård & Co. på Fyn, så dagens lys i 1989 og i starten af 90'erne fulgte 2. generation i Paradox udviklet til projekt Fugles Danmark i 1993. Med indførelsen af databaserne blev det nu for første gang muligt at bearbejde de kæmpe store datamængder (op imod 40.000 obs. årligt!) og udtrække data på tværs af tid og sted.

I 1997 kom 3. generation af DOFbasen i Kim Billedgårds udgave lavet i Acces til Windows. Denne fungerede upåklageligt.

I 2002 åbnede hjemmesiden www.dofbasen.dk. Fra denne hjemmeside kunne man hente et indtastningsprogram til afløsning af Kim Billedgårds DOFbase og de indtastede data kunne så overføres til den centrale database. Med tiden er det blevet muligt at indtaste online på den centrale DOFbase, så det i løbet af 2012 er blevet fremtidens indtastningsmåde og indtastningsprogrammet er blevet udviklet, da der har vist sig, at det indeholder et sikkerhedsbrist.

Lokalafdelingens data

Alle data, som er blevet sendt til rapportgruppen siden rapportens start, befinder sig i vores arkiv. Den 4. november 1998 blev det besluttet, at alle arkiverede data skal tages ind i DOFbasen. En række af rapportgruppens medlemmer begyndte på dette enormt omfattende arbejde, som stadig er i gang.

I dag er alle lokalafdelingens data fra 1972 og frem indtastet på DOFbasen, undtagen årgangene 1973-1982 samt lidt af 1983. Vi har stadig skemaer til indtastning fra 1981, 1982 og 1983. Rapporterne fra 1973-1980 vil blive indtastet i DOFbasen, hvis der er arbejdskraft til det. Alle rapporterne fra 1972 og frem kan ses på lokalafdelingens hjemmeside. Rapporterne fra 1972-1981 indeholder alle indleverede data, medens data i rapporterne fra 1982 og frem er bearbejdede.

Lokalafdelingens indtastning af data

	Arne Bo Larsen	Dubbeld Samplonius	Flemming H. Nielsen	Henning Ettrup	Knud Forthoft	Marianne Graverson	Peter Lange	Svend Dybkjær	Ursula Burmann
1972	x			x					
1973				x					
1974				x					
1975				x					
1976				x					
1977				x					
1978				x					
1979				x					
1980									
1981									
1982									
1983	x								
1984	x								
1985	x				x				
1986	x	x			x	x		x	
1987					x				
1988	x								
1989	x								
1990	x		x				x		x
1991	x								
1992	x				x				
1993							k		
1994	x						k		
1995	x						k		
1996	x						k		
1997							k		
1998							k		
1999							k		
2000							k		
2001							k		
2002							k		

Grøn: Alle data er i DOFbasen.
K: Gamle DOFbasedata er konverteret til ny udgave.
X: Indtastning.

Redaktion og skribenter

Indtil i dag har i alt 89 personer deltaget i arbejdet med rapporten igennem årene og flere har været med i mange år. Vi håber naturligvis, at der er mange, som har lyst til at yde en arbejdsindsats i fremtiden, for uden den får vi ikke en bearbejdet oversigt over fuglenes udvikling i Østjylland.

Skribenter med mere end 10 års anciennitet i rapportgruppen:

27 år Peter Lange

23 år Henning Ettrup

21 år Arne Bo Larsen

20 år Carsten Høeg

16 år Flemming H. Nielsen

13 år Ursula Burmann

13 år Jørgen S. Christensen

12 år Jørgen T. Lauersen

11 år Niels Aagård

11 år Ole F. Jensen

Oversigt over lokalrapporterne i Århus Amt/Østjylland 1972-2011

Se tabellen på næste side.

Type S = Trykt i Sørvæn, D = Duplikeret/fotokopieret rapport, TH = trykt hæftet rapport, TL = Trykt og limet rapport.

Antal bidragsydere er opgjort ud fra bidragsyderlisten i rapporterne.

Antal medarbejdere ved rapporterne (mangelfulde oplysninger ved flere af de tidligere rapporter).

Sideantal inkl. evt. indledende afsnit (i parentes angives format).

Antal observationer indsendt. For 1972-1976 er antallet skønnet ud fra sideantal, fra 1977-1984 kan antallet ikke opgøres, da ikke alle obs er nævnt i rapporterne, fra 1986 fremgår obs. af databasen (inkl. gengangere) i hele tusinde.

Antal fugle der omtales særskilt i rapporten. Fra og med 1986 omtales alle arter.

Årgang	År	Type	Bidragydere	Medarbejdere	Sider	Datagrundlag (antal Obs)	Arter
1	Efterår 72	S	14	3?	5 (A5)	Ca. 100	48
2/1	Forår 73	S	22	3?	8 (A5)	Ca. 300	83
2/2	Efterår 73	S	25	3	8 (A5)	Ca. 200	86
3	1974	S	45	4	11 (A5)	Ca. 400	118
4/1	1/75	S	30	2	9 (A5)	>350	98
4/2	2/75	S	41	2?	16 (A5)	?	124
5/1	1/76	S	43	2?	5/1	?	149
5/2	2/76	D	47	2?	11 (A4)	?	143
6	1977	D	31	2-3	15 (A4)	?	158
7	1978	D	38	3	20 (A4)	?	160
8	1979	D	27	3	26 (A4)	?	151
9	1980	TH	Ca. 50	7	71 (A5)	?	Alle?
10	1981	TH	Ca. 75	10	140 (A5)	?	Alle?
11	1982	TH	Ca. 60	8-10	104 (A5)	?	191
12	1983	TH	Ca. 70	8	104 (A5)	?	202
13	1984	TH	Ca. 65	9	104 (A5)	?	203
14	1985	TH	Ca. 65	11	108 (A5)	16.000	216
15	1986	TH	80	10	84 (A5)	15.000	Alle
16	1987	TL	92	12	92 (A5)	16.000	Alle
17	1988	TL	106	12	118 (A5)	25.000	Alle
18	1989	TL	106	15	120 (A5)	29.000	Alle
19	1990	TL	108	17	118 (A5)	28.000	Alle
20	1991	TL	100	18	108 (A5)	30.000	Alle
21	1992	TL	100	13	96 (A5)	38.000	Alle
22	1993	TL	Ca. 100	17	110 (A5)	40.000	Alle
23	1994	TL	Ca. 95	16	116 (A5)	38.000	Alle
24	1995	TL	Ca. 105	17	106 (A5)	40.000	Alle
25	1996	TL	140	16	102 (A5)	32.000	Alle
26	1997	TL	100	15	101(A5)	29.000	Alle
27	1998	TL	100	14	104 (A5)	33.000	Alle
28	1999	TL	120	15	109 (A5)	36.000	Alle
29	2000	TL	90	14	112 (B5)	36.000	Alle
30	2001	TL	90	15	108 (B5)	35.000	Alle
31	2002	TL	135	14	100 (B5)	23.000	Alle
32	2003	TL	240	14	115 (B5)	44.000	Alle
33	2004	TL	240	15	115 (B5)	57.000	Alle
34	2005	TL	250	13	112 (B5)	56.000	Alle
35	2006	TL	280	14	108 (B5)	60.000	Alle
36	2007	TL	329	18	102 (B5)	80.000	Alle
37	2008	TL	330	16	130 (B5)	94.000	Alle
38	2009	TL	369	12	130 (B5)	91.000	Alle
39	2010	TL	410	11	118 (B5)	83.000	Alle
40	2011	TL	413	11	152 (B5)	82.000	Alle

VEJRET 2011

Vejret i Danmark i 2011 var varmt og solrigt med overskud af nedbør. Rekordvarm april og rekordhøj maksimum temperatur i oktober. Tør april og november og anden vådeste sommer.

Solrig januar med underskud af nedbør og lidt over normal temperatur.

Januar 2011 fik en døgnmiddeltemperatur på 0,3° C i gennemsnit for landet som helhed. Det er lidt over normalen på 0° C beregnet på perioden 1961-90.

Februar fik solunderskud, men ellers ret normal.

Februar 2011 fik en døgnmiddeltemperatur på -0,1° C i gennemsnit for landet som helhed, hvilket er -0,1° C under normalen beregnet på perioden 1961-1990 (normal 0,0° C).

Marts varm, tør og solrig.

Marts endte med en middeltemperatur på 3,1° C på landsplan, hvilket er 1,0° C over 1961-90 normalen.

April rekordvarm, meget solrig og tør.

April fik en døgnmiddeltemperatur på rekordvarme 9,9° C i gennemsnit for Danmark som helhed. Det er hele 4,2° C over normalen beregnet på perioden 1961-90 (5,7° C) og så meget som 0,5° C over den tidligere rekord fra april 2009.

Frost, sommer og sol i maj.

Maj endte med en middeltemperatur på 11,4° C på landsplan, hvilket er 0,6° C over 1961-90 normalen.

Juni - varm med overskud af nedbør og sol.

Juni fik en døgnmiddeltemperatur på 15,1° C i gennemsnit for landet som helhed. Det er 0,8° C over normalen beregnet på perioden 1961-90.

Syvende vådeste juli med overskud af varme og underskud af sol.

Juli fik en døgnmiddeltemperatur på 16,4° C i gennemsnit for landet som helhed. Det er 0,8° C over normalen beregnet på perioden 1961-90, der er 15,6° C.

Meget våd og solfattig august med overskud af varme.

August fik en døgnmiddeltemperatur på 16,1° C for landet som helhed. Det er 0,4° C over normalen beregnet på perioden 1961-90.

Lun og våd september.

September fik en døgnmiddeltemperatur på 14,1° C. Det er 1,4° C over klimanormalen beregnet på perioden 1961-90.

Varm og meget solrig oktober med underskud af nedbør.

Oktober fik en døgnmiddeltemperatur på 9,8° C. Det er 0,7° C over normalen beregnet på perioden 1961-90.

Meget tør, mild og grå november.

November fik en døgnmiddeltemperatur på 6,7° C. Det er 2° C over normalen beregnet for perioden 1961-90.

Varm og våd december.

December fik en døgnmiddeltemperatur i gennemsnit på 4,2° C. Det er 2,6° C over normalen beregnet på perioden 1961-90 og den ottendevarmeste december registeret siden de landsdækkende temperaturmålinger startede i 1874.

Kilde: Vejrdata er DMI's månedsberetninger på www.dmi.dk

INSEND DINE OBSERVATIONER

Brug gerne DOFbasen

Lokalrapporten udarbejdes fortrinsvis ud fra data indtastet i Dansk Ornitologisk Forenings fugledatabase DOFbasen (www.dofbasen.dk). Alle kan frit tilmelde sig DOFbasen, og observationer kan indtastes direkte på hjemmesiden.

Hvilke obs?

Alle iagttagelser modtages med glæde, også af de almindelige arter. Men er dette uoverkommeligt, er vi især interesseret i: a) Ynglefund/observationer der tyder på yngel, b) Optællinger af ynglende, rastende eller trækkende fugle, og c) Sæsonens tre første og tre sidste observationer af trækfuglene. Vi modtager også gerne observationer af pattedyr, krybdyr, padder og sommerfugle.

Supplerende oplysninger er vigtige

Angiv adfærd (rastende, syngende, trækkende osv.). Husk klokkeslet ved trækiagttagelser, sjældne fugle m.m. Notér gerne evt. medobservatører. Husk ved ynglefund at angive antal par (sikresandsynlige) samt om der er tale om reder, udfløjne unger osv. Angiv også hvis antallet er skønnet.

Dokumentation og korrektur

Ved indtastning af usædvanlige observationer, anmoder vi kraftigt om, at man supplerer med en kort beskrivelse. Den bør indeholde oplysninger om, hvad man så på fuglen, observationsforhold, medobservatører etc. Det er ens eget ansvar, at de indsendte oplysninger er korrekte. Det anbefales derfor, at man læser korrektur på indtastningerne inden indsendelse til DOFbasen/Rapportgruppen.

Indsendelsesfrist

Observationer skal være indtastet i DOFbasen senest 10. januar.

VEJLEDNING OM SJÆLDNE FUGLE

Caretakerprojektets artsdel – Overvågning af truede og sjældne ynglefugle

Siden 1998 har DOF overvåget Danmarks mest sjældne og truede ynglefugle. Indtil projektet i 2008 blev en del af Caretakerprojektet, var det bedre kendt under betegnelsen "DATSY". Som en del af Caretakerprojektet løber projektet frem til 2013. Her følges udviklingen i bestandene af truede og sjældne ynglefugle i Danmark. På www.dof.dk kan du læse, hvilke arter der følges, og hvem der er koordinator for de enkelte arter. Hvis du registrerer en af de sjældne arter på listen, er det vigtigt, at du bringer din iagttagelse videre til artskoordinatoren – også selv om du ønsker fundet hemmeligholdt! Kun derved får vi et dækkende billede af de sjældne ynglefugles forekomst og fordeling. Læs som sagt mere på www.dof.dk.

SU – Sjældenhedsudvalget

Sjældenhedsudvalget er et udvalg under DOF, som foretager en vurdering af observationer af sjældne og nye arter i Danmark (inkl. Færøerne og Grønland) samt af observationer af usædvanlig karakter i øvrigt, inden disse kan offentliggøres. På www.dof.dk kan du se listen over arter og racer, der skal bedømmes af udvalget.

Lokal SU-liste

Som supplement til den nationale SU-liste findes en lokalliste gældende for DOF Østjylland med arter, der ligeledes skal beskrives for SU, før omtale kan finde sted i nærværende rapport:

- Lille Stormsvale
- Stellersand
- Hvidvinget Måge
- Sydlig Nattergal
- Hvidhalset Fluesnapper (kun brune fugle)
- Rosenstær (1k-fugle)
- Fyrremejse
- Sandterne

Vores politik

I lokalrapporten bearbejdes SU-arterne efter følgende procedure: Godkendte observationer bringes på deres rette plads i artsgennemgangen med alle oplysninger. Beskrevne, ikke færdigbehandlede observationer bringes uden dato og observatørinitial, med mindre særlige forhold gør sig gældende. Ubeskrevne fund og forkastede fund nævnes ikke i rapporten.

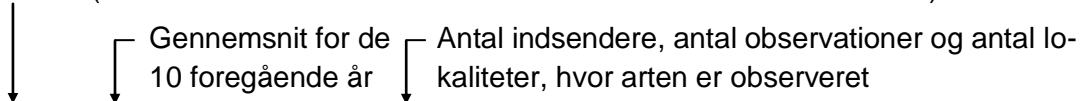
Vi opfordrer kraftigt til, at man **straks efter en usædvanlig observation indsender beskrivelse heraf** til Dansk Ornitologisk Forening, Sjældenhedsudvalget, Vesterbrogade 138-140, 1620 København V. Der er netop indført en ny fremgangsmåde, hvor man via Sjældenhedsudvalgets hjemmeside kan indberette sin SU-beskrivelse. Rapportgruppen står gerne til rådighed med vejledning om beskrivelse o.l.

ARTSBEHANDLING I RAPPORTEN

Der tilgår Rapportgruppen et meget stort datamateriale. Alt indsendt materiale anvendes ved udarbejdelse af rapporten, men det er den enkelte skribent, der står for prioriteringen af, hvad der er relevant at nævne. De enkelte arter er generelt søgt behandlet efter følgende skabelon (vedr. sjældne fugle, se ovenfor):

1. Overskrift. Dansk og videnskabeligt artsnavn samt euring-nummer. **2. Kommentar** til artens forekomst i det forløbne år i forhold til "normalen". **3. Yngleforekomst.** Ynglepar og syngende fugle samt andre fund som tyder på yngel. **4. Træk-/rasteforekomst** opdelt i første/andet halvår eller forår/efterår. Første og sidste forekomster samt større antal rastende og trækkende fugle. Endvidere sommer- eller vinterfund hos arter, der normalt ikke ses i hhv. sommer-/vinterperioden. **5. Tabel.** En oversigt over materialet i tabelform:

Årstotal (= summen af månedssummerne + evt. udaterede observationer)

Total: 21.609 (22.128)   Indsendere: 27   Observationer: 216   Lokaliteter: 97

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
218	104	2374	7033	140	116	-	35	420	11.139	10	20

↑ Månedsfordeling over alle daterede obs (minus oplagte gengange-re), samt for udvalgte arter andre former for sammentællinger.

Dubletter og stationære fugle

Månedsfordelinger og totaler søges udarbejdet gennem frasortering af dobbeltobservationer. Dvs. når flere personer har indsendt obs fra samme lokalitet samme dag, bruges kun den største obs; ved trækobs tages dog hensyn til optællingstidspunktet, hvis dette er oplyst. Ved rasteflokke observeret gentagne gange over en periode sker der også en frasortering, hvis fuglene med overvejende sandsynlighed kan skønnes at være stationære. Denne metode giver ikke de store problemer ved primære trækobs og fåtallige arter, men er vanskeligere ved f.eks. rastende ande- og vadefugle, hvor det kan være svært at afgøre graden af udskiftning i flokkene. Vi håber dog, at en ensartet behandling vil give et tydeligere billede af arternes forekomst og et bedre sammenligningsgrundlag.

FORKORTELSER

Alder

pull: Pullus, fra klækning til flyveevne opnås.

juv: Juvenil, fra første rigtige fjerdragt til første vinterdragt.

imm: Immatur, ikke-ynglende fugl fra første vinterdragt til kønsmodenhed.

subad: Subadult, ynglende fugl, der endnu ikke har fuld udfarvet voksendragt.

ad: Adult, kønsmoden fugl i fuldstændig voksendragt.

1K, 2K, 3K...: Alder i kalenderår. En fugl er i sit 1. kalenderår fra klækning til førstkommende nytår, derefter i 2. kalenderår hele næste år osv.

Dragt

sdr: Sommerdragt

odr: Overgangsdragt

vdr: Vinterdragt

Adfærd

N, Ø, S, V, SV...: Trækretning

fou: Fouragerende/fødesøgende

indtrk: Indtrækkende

of: Overflyvende

ret: Returtrækkende

rst: Rastende

sy: Syngende

th: Territoriehævdende

trk: Trækkende

trkf: Trækforsøg

yp: Ynglepar

Tidsangivelser

pri.: Primo, fra 1. til 10. i måneden.

med.: Medio, fra 11. til 20. i måneden.

ult.: Ultimo, fra 21. til 31. i måneden.

Øvrige forkortelser

ex: Eksemplar/individ (-er)

h: Hørt

lok.max (>n): Lokalitetsmaksima, største obs på lokaliteterne (større end det angivne antal n).

medd: Meddelt, meddeler

obs: Observation

rmk: Ringmærket

SU: DOF's sjældenhedsudvalg

DYR I ØSTJYLLAND 2011

Art	Obs	Lok	Periode	Art	Obs	Lok	Periode
Pattedyr				Dværgflagermus	1	1	27/7
Pindsvin	24	5	31/3-30/12	Padder			
Muldvarp	1	1	23/7	Lille Vandsalamander	5	5	20/3-22/5
Alm. Spidsmus	2	2	19/1-21/10	Stor Vandsalamander	1	1	9/8
Dværgspidsmus	1	1	17/10	Skrubtudse	7	7	9/4-19/4
Vandspidsmus	1	1	31/5	Grønbroget Tudse	1	1	13/5
Hare	95	61	2/1-18/12	Strandtudse	1	1	13/5
Egern	31	22	16/1-31/12	Løvfrø	1	1	13/5
Mosegris	1	1	24/6	Butsnudet Frø	5	5	3/4-18/5
Ræv	63	38	2/1-30/12	Grøn Frø	4	4	6/6-11/6
Grævling	16	15	16/1-16/9	Krybdyr			
Husmår	8	8	25/2-10/9	Markfirben	5	3	10/6-13/8
Skovmår	3	3	4/3-6/11	Stålorm	11	11	29/4-27/10
Ilder	4	4	18/1-24/9	Snog	11	11	15/4-2/10
Mink	2	2	16/1-3/3	Hugorm	7	7	25/4-20/8
Lækat	3	3	1/6-15/8				
Brud	1	1	13/5				
Odder	15	11	11/2-27/10				
Mårhund	2	2	22/5-25/5				
Spættet Sæl	58	25	2/1-31/12				
Gråsæl	8	3	2/1-26/12				
Marsvin	23	15	12/2-26/12				
Vildsvin	1	1	22/8				
Krondyr	29	17	12/2-14/12				
Dådyr	6	5	30/1-19/11				
Sika	4	4	24/1-19/11				
Rådyr	174	105	2/1-31/12				

Pattedyr, padder og krybdyr i Østjylland 2011. Antal poster i DOFbasen, antal lokaliteter og fundperiode. Tabellen indeholder kun obs fra DOFbasen samt www.hvaler.dk.

Pattedyr

Vandspidsmus er set 31/5 ved **Tåstrup Sø** (CHJ). 25 Harer 12/5 **Anholt** (KMN,FSV) er klart største obs i år. Rødmus er set 19/12 **Hinnerup** (APN). Af de 16 obs af Grævling er de 13 desværre af døde (trafikdræbte) dyr. Mink er set 16/1 1 **Grenå Havn** (LLH) og 3/3 1 **Ørnbjerg Mølle v. Ulstrup Å** (JKL) – dem kunne vi godt have undværet! Odderen ser heldigvis ud til at være i fremgang, og 4/10 3 **Årslev Engso** (LLH,PMM) må have været et fantastisk syn. De to Mårhunde er set 22/5 1 død **Kondrup** (AS) og 25/5 1 død **Hornbæk Enge** (HLR) – dem kunne vi også godt have undværet! 500 Spættede Sæler 6/2 **Anholt** (FSV) er største obs i år. Gråsæler er observeret på **Anholt** (FSV m.fl.) og **Kalø Slotshalvø** (ABU,PER) - dem vil vi til gengæld gerne have flere af. Største obs af Marsvin bliver 22/4 10 **Gjerrild Nordstrand** (KO). 158 Krondyr 18/3 **Stenvad Hede** (BJS) er altså pænt mange. Det er også 43 Dådyr 12/2 **Skaføgård** (LPJ). Dværgflagermus er set 27/7 **Botanisk Have** (FBC).

Padder

Stor Vandsalamander er set 9/8 1 **Århus Plantage i Mols Bjerge** (AS). Grønbroget Tudse og Strandtudse er set/hørt ved **Grønhoved** (PLA). Løvfrø er hørt ved **Vilhelmsborg Sø, Mårslet** (JLY).

Krybdyr

Mest bemærkelsesværdigt er nok manglen på obs af Skovfirben i år!

RINGMÆRKNINGSAKTIVITETEN i 2010 og 2011

Da der ikke for 2010 er udarbejdet en liste over ringmærkningsaktiviteten i Østjylland er både 2010 og 2011 behandlet i årets rapport.

Oversigten viser, at der i Østjylland og på Anholt har været en meget høj ringmærkningsaktivitet i både 2010 og 2011 med henholdsvis 7550 fugle og 8758 fugle; og som sædvanligt med flest på Anholt (hhv. 5082 fugle og 5918 fugle, se tabellen). Det fremgår tydeligt af tabellen, at Anholt er en typisk træklokalitet, mens der i det øvrige Østjylland mærkes mere sporadisk og ikke på træklokaliteter. Antallet af mærkede Løvsanger (3211 på Anholt mod 29 i Østjylland) og Fuglekonge (456 på Anholt mod 6 i Østjylland) er et godt eksempel herpå.

Af interessante mærkninger må nævnes, at vi i 2011 har fået mærket de første Havørne, fanget den første Sydlige Blåhals i Østjylland, ved Brabrand Sø i efteråret 2010. Af det mere kuriøse må nævnes, at Henning Elgaard har fanget ikke mindre end 58 råger i 2011.

Mursejlerne fra 2010 er specielt interessante, fordi de blev mærket med dataloggere i et forsøg på at klarlægge deres trækforhold. To blev genfanget i 2011 og forsynet med nye loggere, ligesom yderligere 3 fik loggere monteret. Og glæd jer til resultaterne offentliggøres, det er spændende og epokegørende nyt for en art, som vi intet ved om, hvordan dens træk forløber.

Anholt udmærker sig ved fangst af Drosselrørsanger og Fuglekongesanger i 2010 og Hvidbrynet Løvsanger begge år. Interessant er også fangsten af 2 Stor Tornskade, 16 Bjergirisk og 5 Snespurv, arter, som der ikke ringmærkes mange af i Danmark. Og så ser det ud til, at der igen – heldigvis - er kommet lidt gang i mågemærkningen på øen.

Listen er udarbejdet på baggrund af tilsendte oplysninger fra Ringmærkningsafdelingen på Statens Naturhistoriske Museum i København, hvilket der takkes for.

Ringmærkning af fugle i Østjylland og på Anholt i 2010 og 2011. Ringmærkningen foretages af ringmærkere tilknyttet Østjysk Ringmærkergruppe og Anholt Ringmærkergruppe.

Nr.	Art	2010				2011			
		Østjylland		Anholt		Østjylland		Anholt	
		1K	Andet	1K	Andet	1K	Andet	1K	Andet
2060	Ederfugl				1				1
2390	Rød Glente	8				2			
2430	Havørn					2			
2600	Rørhøg	2				3			
2690	Spurvehøg	10	3	1	1				10
2870	Musvåge	2	8						
3040	Tårnfalk	71				34			2
4240	Grønbenet Rørhøne						1		1
4070	Vandrikse						1		
5290	Skovsneppe								1
5460	Rødben			1					
5480	Hvidklire				1				
5560	Mudderklire				1				
5900	Stormmåge			5		17			
5910	Sildemåge								34
5920	Sølvmåge				2	1		1	
6000	Svartbag			12					7

		2010				2011			
		Østjylland		Anholt		Østjylland		Anholt	
Nr.	Art	1K	Andet	1K	Andet	1K	Andet	1K	Andet
6150	Havørn							2	
6160	Fjordterne							8	
6340	Lomvie							1	
6700	Ringdue			2		3			
6840	Tyrkerdue					1			1
7240	Gøg			1					
7440	Stor Hornugle		1						
7610	Natugle	9							
7950	Mursejler		10			7			
8480	Vendehals				3				2
8760	Stor Flagspætte	2	1			1	3		
9810	Digesvale	1							
9920	Landsvale	47	25		2	4	15		
10010	Bysvale	3	14			32	47		
10090	Skovpiber			1	7				5
10110	Engpiber			6	10			1	33
10190	Bjergvipstjert		1			5		1	
10200	Hvid Vipstjert	10	2			6	2		
10660	Gærdesmutte	18	4	12	79	10	11		42
10840	Jernspurv	1	13	10	162	4	11	8	240
10990	Rødhals	38	23	333	166	36	17	73	154
11061	Blåhals, Nordlig				1				
11062	Blåhals, Sydlig		1						
11030	Nattergal		2		2	2	1		
11220	Rødstjert	1	2	12	89			7	50
11370	Bynkefugl			1	1				2
11460	Stenpikker				1				
11870	Solsort	55	198	47	18	36	67	10	60
11980	Sjagger		37						
12000	Sangdrossel	2	4	59	17	3			
12010	Vindrossel	2		13	6	4	2		4
12360	Græshoppesanger	2	3			3	3		
12430	Sivsanger	25	12		4	17	7		2
12500	Kærsanger	25	8		3	13	7	1	1
12510	Rørsanger	235	70	1	44	193	101	4	49
12530	Drosselrørsanger				1				
12590	Gulbug		2		62	1			7
12740	Gærdesanger		4		95	1	1	1	99
12750	Tornsanger	9	6	3	38	12	10	3	19
12760	Havesanger	4	6	2	161	1	6	3	27
12770	Munk	21	39	72	163	28	24	74	95
13080	Skovsanger				4				6
13110	Gransanger	58	44	46	121	45	25		468
13120	Løvsanger	6	9	28	925	8	6	5	2253
12980	Fuglekongesanger			1					
13000	Hvidbrynet Løvsanger			1				1	

		2010				2011			
		Østjylland		Anholt		Østjylland		Anholt	
Nr.	Art	1K	Andet	1K	Andet	1K	Andet	1K	Andet
13140	Fuglekonge	1	3	266	82		1		108
13350	Grå Fluesnapper	4	1		47	8	2	1	12
13490	Broget Fluesnapper			3	54			4	27
13640	Skægmejse	12	12			6	5		
14370	Halemejse		3				2		
14371	Halemejse, Nordlig		5						
14374	Halemejse, Sydlig		7				3		
14400	Sumpmejse	2	9			28	10		
14540	Topmejse	1	1			1			
14610	Sortmejse	12	2	1	2	46	9	1	10
14620	Blåmejse	119	50	18	123	177	69	18	89
14640	Musvit	244	70	28	213	509	174	24	209
14790	Spætmejse	17	13			12	8		
14860	Træløber		1	2	14	3	3		4
14900	Pungmejse		1						
15150	Rødrygget Tornskade				9	1		2	
15200	Stor Tornskade								2
15390	Skovskade		2				10		2
15490	Husskade		1				2		
15600	Allike					2	1		
15630	Råge					1	57		
15673	Gråkrage			4					1
15820	Stær	43	7			26	7		
15910	Gråspurv	19	20		1	12	19		2
15980	Skovspurv	161	91		1	193	130		1
16360	Bogfike	2	42	332	270	8	36	81	943
16380	Kvækerfinke		17	20	56		9	2	102
16490	Grønirisk	10	51	10	89	6	78	10	82
16530	Stillits						3		1
16540	Grønsisken	11	7	325	110	6	80	7	130
16600	Tornirisk				3				2
16620	Bjergirisk			1	1				14
16630	Gråsisken, Lille*	3	6	18	28	2	18	5	47
16634	Gråsisken, Stor	6	6		2		1		
16660	Korsnæb, Lille				1				1
16790	Karmindompap				3				1
17100	Dompap *	12	33	5	2	9	67	16	6
17101	Dompap, Stor			3	46				9
17170	Kærnebider		3				5		1
18500	Snespurv								5
18570	Gulspurv		17				1		2
18770	Rørspurv	61	28	13	15	49	22	12	43
	I ALT	1407	1061	1719	3363	1611	1229	429	5489
	Antal arter		64		63		65		64

*: Omfatter ubestemte og "Lille"

ARTSGENNEMGANG**Rødstrubet Lom *Gavia stellata* 00020**

Næsten identisk med sidste år, og dermed et ret gennemsnitligt år, som ligger en smule over 10-års-gennemsnittet. Der bemærkes dog en del fugle i juli. Desværre heller ikke i år obs fra Kysing Næs.

1. halvår: **Fornæs**: 6 obs af 30 fugle, flest 2/1 8 N og 27/2 18 S (begge HLL). **Overgårds Dige** 6 obs af 10 fugle, flest 20/3 4 N (HLL). **Anholt**: 3 obs af 7 fugle, flest: 11/5 og 12/5 3 trk (KMN). 1. halvårs sidste fugle ses alle i maj: 12/5 5 of **Anholtfærgen** (HOF) og 3 trk **Anholt** (KMN) samt 15/5 2 N **Overgårds Dige** (HLL).

Sommer: **Eskeplet** 3 obs: 2/6 1 S (LTP), 3/7 6 N (HLL) og 10/7 1 S (HLL). **Overgårds Dige** 4 obs: 3/7 7 N + 4 S (HLL), 10/7 2 S (HLL), 16/7 1 (LLH) og 24/7 1 S (HLL). Øvrige obs: 16/7 1 **Strand v. Ingerslev Å** (ASF), 17/7 6 trk **Hevring Strand** (ASF) og 25/7 2 N **Sødringholm Strand** (LTP).

2. halvår: Efterårets første fugle ses: 6/8 1 N **Overgårds Dige** (HLL), 14/8 1 S **Sødringholm Strand** (LTP) og 21/8 3 **Gjerrild Nordstrand** (NJU,KEH). **Fornæs** dominerer som altid med 162 fugle (54 % af halvårets fugle). Flest ses 8/10 16 N (FNI), 12/11 15 S + 1 N (PNN,ASF), 14/11 16 S (LLH,HLL, PMM), 17/11 24 S + 3 N (HLL) og 2/12 8 N + 7 S (HLL). Øvrige obs med mere end 5 fugle: 10/9 4 trk + 1 rst **Sødringholm Strand** (LTP), 11/9 7 **Gjerrild Nordstrand** (ASF,JSC), 17/9 12 N **Århus Nordhavn** (SSL,KO,RDN), 19/9 6 S + 1 N **Overgårds Dige** (HLL), 23/9 11 S + 5 N **Overgårds Dige** (HLL), 25/9 7 **Gjerrild Nordstrand** (NJU) og 12/10 11 NV **Århus Østhavn** (RDN).

Total: 394 (353) Indsendere: 28 Observationer: 100 Lokalteter: 24

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
14	19	9	5	14	1	31	6	78	80	88	49

Sortstrubet Lom *Gavia arctica* 00030

Igen et fint år, som ligger pænt over 10-års-gennemsnittet. Anholt er i perioder rigtigt fint dækket, og var der flere observatører på øen, ville årstotalen sikkert være langt højere.

18 Lommer, Lappedykkere

1. halvår: Alle obs af mere end én fugl nævnes: 18/3 2 **Anholtfærgen** (FSV), 7/5 3 trk samt 8/5 3 SØ begge **Totten, Anholt** (HLA,Mårten Müller), 22/5 2 ad SØ **Gjerrild Nordstrand** (ASF,KO) og 29/5 1 ad + 2 2K **Sangstrup Klint** (KEH). De sidste 2 fund udgør også de sidste fugle i 1. halvår.

Sommer: 3/7 1 N **Overgårds Dige** (HLL) og 23/7 1 **Anholt** (FSV).

2. halvår: Indledes med obs i september: 21/9 5 **Gjerrild Nordstrand** (NJU), 23/9 1 **Overgårds Dige** (HLL) og 28/9 2 **Gjerrild Nordstrand** (NJU). Øvrige obs med mere end 1 fugl: 7/10 2 2K SV **Anholt Havn** (KO), 9/10 1 ad sdr NØ + 2 2K NØ **Anholt** (KO), 20/10 5 **Totten, Anholt** (JPIP,HHN m.fl.), 30/10 4 **Gjerrild Nordstrand** (NJU) og 29/11 2 **Moesegård Strand** (KEH).

Total: 66 (49) Indsendere: 19 Observationer: 47 Lokalteter: 18

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	3	4	1	14	-	2	-	8	26	7	1

Islom *Gavia immer* 00040

Skal man finde en Islom i østjyske farvande er lokaliteter omkring Anholt og Nordøstdjursland klart de bedste bud. Således også i år, hvor 3 fugle optræder i oktober måned.

Årets obs: 9/10 1 imm vdr N til rast **Gjerrild Klint** (TEO,HAG), 18/10 1 **Anholtfærgen** (JPIP, Jens Frimer) og 21/10 1 vdr SØ **Gjerrild Klint** (PKJ,HKN).

Storlom sp. *Gavia immer/G. adamsii* 00049

En enkelt obs blev det til i 2011, og ikke overraskende ses den fra Anholt, som er storlommernes kerneområde i Østjylland.

Årets obs: 21/10 1 NØ **Anholtfærgen** (JPIP,MLU,HHN).

Hvidnæbbet Lom *Gavia adamsii* 00050

2 fund på samme dag på to forskellige lokaliteter på Anholt kunne det blive til i 2011. Forskellig alder på de to fugle afslører, at det helt sikkert er forskellige individer.

Årets obs: 16/10 1 imm rst **Anholt Havn** (TEO,TWJ) og 1 ad sdr NNØ **Totten, Anholt** (JPIP,MLU).

Lille Lappedykker *Tachybaptus ruficollis* 00070

Et af de dårligste resultater for arten i mange år, vi skal helt tilbage til 2002 for at finde lavere totaltal. Der kan dog ikke helt sammenlignes, da kun de sidste to år er opgjort i forhold til lokalitetsmaksima. Selv sammenlignet med sidste år er resultatet dog meget lavt. Dette gælder også antal indsendere, observationer og lokaliteter, måske et resultat af de seneste par hårde vintre?

Også ynglemæssigt er resultatet dårligt, idet der kun er meldt 7-13 par fra 6-10 lokaliteter. Kun de sikre angives: 2-3 par **Hornbæk Enge** (LTP), 1-2 par **Søballe Grusgrav** (PLA), 1 par **Mosekær** (PLA), 1 par **Kolsbjerg** (PLA), 1 par **Hinnerup** (SMJ) og 1 par **Årslev** (KEH).

Årets største ansamlinger er (lok.max ≥ 10): 2/1 13 **Lilleøre** (MWH), 6/1 10 **Studstrup** (ToLa,PMM), 18/2 14 **Århus Å** (KEH), 27/2 og 5/12 15 **Norsminde Havn** (LG), 5/8 11 **Egå Engsø** (HLL), 2/9 25 **Hornbæk Enge** (TBR), 8/10 34 **Norsminde Fjord** (IZN) og 11/11 12 **Lindholm Hoved** (BRS).

Total: 664 (1648) Indsendere: 81 Observationer: 476 Lokalteter:79

1) Total 2) Største observation

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	113	75	55	16	19	19	24	49	62	103	73	56
2	13	15	8	3	4	4	4	12	25	34	13	15

Års- og månedstotaler er beregnet ud fra månedsmaksima for lokaliteterne.

Toppet Lappedykker *Podiceps cristatus* 00090

Årets resultat er en fortsættelse af sidste års nedgang, med et endnu lavere totaltal, som vi skal tilbage til 2003 for at finde lavere, og det på trods af at såvel antal indsendere, observationer og lokaliteter er højere end sidste år. Selv det ubearbejdede tal er meget lavt i forhold til de foregående år.

På trods af tilbagegangen i antal er der lidt flere lokaliteter med ynglende fugle. I alt 27 lokaliteter huser 91-113 par. Følgende har 5 eller flere: 8-12 par **Lading Sø** (SMJ), 8-10 par **Brassø** (PLA), 8-10 par **Mossø** (PLA), 7-10 par **Skanderborg Lillesø** (PLA), 6 par **Borre Sø** (PLA), 5-10 par **Stubbe Sø** (PLA), 5-7 par **Kalgård Sø** (PLA) og 4-5 par **Tange Sø** (PLA).

De største flokke er, 1. halvår (lok.max ≥ 40): 7/1 40 **Gallohaven** (RDN), 30/1 51 **Alrø Egehoved** (HLL), 20/3 55 **Salten Langsø** (KEH), 26/3 74 **Brabrand Sø** (KEH), 30/3 40 **Skanderborg Sø** (JG), 6/5 59 **Solbjerg Sø** (KEH), 19/6 55 **Mossø** (BRS) og 27/6 52 **Ravnsø** (PLA).

De største i 2. halvår er (lok.max >40): 9/7 47 **Brabrand Sø** (KEH), 14/9 110 **Stubbe Sø** (KNP), 18/9 og 17/12 200 **Mossø** (PLA), 8/12 140 **Salten Langsø** (GGU) og 17/12 130 **Skanderborg Sø** (HLL,LLH).

Total: 4476 (8790) Indsendere:121 Observationer: 965 Lokalteter:149

1) Total 2) Største observation

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	185	146	479	477	381	405	301	240	601	332	295	634
2	51	30	74	59	59	55	47	39	200	70	85	200

Års- og månedstotaler er beregnet ud fra månedsmaksima for lokaliteterne.

Gråstrubet Lappedykker *Podiceps grisegena* 00100

Også dette års resultat er meget lavt, men dog lidt højere end sidste år, der er dog stadig langt op til de seneste ti års gennemsnit, som holdes oppe af årene 2007-2009, hvorimod de øvrige år siden 2000 svarer nogenlunde til dette års resultat.

Som sidste år er der igen fremgang for antal ynglepar, idet 26 lokaliteter har 39-48 par. En enkelt lokalitet adskiller sig helt fra de øvrige, og tegner sig for en meget stor del af

20 Lappedykkere

parrene: 18 par **Hornbæk Enge** (LTP). Af øvrige lokaliteter har kun følgende muligvis mere end et enkelt par: 1-4 par **Spørring Sø** (KTR), 1-2 par **Vadsted Engsø** (CHØ) og 0-2 par **Kragemosen** (MWH).

Der er i år observationer fra 23 saltvandslokaliteter, men kun 10 med over 5 fugle (lok.max): 30/3 7 **Hevringholm Strand** (FNI), 30/3 5 **Ugelbølle Strand** (FNI), 27/7 6 **Dragsmur** (SØP), 5/10 19 **Store Sjørup Strand** (FNI), 5/10 33 **Lystrup Strand** (FNI), 22/10 5 **Ålsrode Strand** (HOF), 17/11 9 **Fornæs** (HLL), 20/11 6 **Rygård Strand** (LTP), 23/11 8 **Øster Hedekrog** (MWH) og 26/12 5 **Helgenæs** (SØP).

De første i ferskvand ses: 19/3 2 **Østerby** (MWH), 21/3 1 **Stavns** (MWH) og 22/3 5 **Hornbæk Enge** (LTP,PHJ). Lokaliteterne med flest er (lok.max ≥5): 23/4 5 **Troldkær** (AS), 24/4 6 **Lyngbygårds Å** (EO), 13/6 5 **Moesgård Golfbane** (ESØ), 13/6 5 **Egå Engsø** (HLL,LLH), 17/6 40 **Hornbæk Enge** (LTP), 15/7 10 ad og 6 pull **Spørring Sø** (KTR) og 23/7 12 **Sengeløkke Mose** (JPL,JKL). De sidste ses 23/11 1 **Egå Engsø** (TRK) og 11/12 2 **Stubbe Sø** (HMS).

Total: 709 (1218) Indsendere: 56 Observationer: 248 Lokaliteter:89

1) Total 2) Største observation

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	13	5	73	146	115	91	60	26	6	95	46	33
2	4	2	9	24	38	40	16	7	2	33	13	9

Nordisk Lappedykker *Podiceps auritus* 00110

Igen et år i den bedre ende, i alt 5 lokaliteter med 10 fugle: 20/2 1 **Fløjstrup Strand** (KEH), 3/4 1 vdr **Karlby Klint** (BBS), 3/4 1 sdr **Gjerrild Klint** (KO), 6/9 1 **Egå Engsø** (HLL,LLH), 14/11 2 S og 17/11 1 S **Fornæs** (LLH,HLL,PMM), 11/12 2 **Fløjstrup Strand** (KEH) og 25/12 1 **Gjerrild Klint** (BBS).

Sorthalset Lappedykker *Podiceps nigricollis* 00120

Et noget bedre resultat end sidste år, og næsten på gennemsnittet for de seneste ti år. Igen er **Egå Engsø** og **Brabrand Sø** de helt dominerende for arten. Påfaldende er det at se sammenfaldet mellem største observation, og største for **Egå Engsø**.

Som sidste år kun 4 lokaliteter med ynglepar: 10-28 **Skanderborg Sø** (PLA), 21 par **Egå Engsø** (HLL), 3-4 par **Birksø** (PLA) og 1-2 par **Brabrand Sø** (KEH).

Årets første ses: 17/3 1 **Alrø Strevelshoved** (HLÆ), 22/3 9 **Egå Engsø** (HLL) og udenfor **Egå Engsø**: 26/3 12 **Brabrand Sø** (KEH) og 26/3 2 **Årslev Engsø** (HLL).

Udenfor **Egå Engsø** og **Brabrand Sø** er årets største observationer (lok.max >10): 22/4 14 **Solbjerg Sø** (SHØ), 12/6 59 **Skanderborg Sø** (PLA), 19/6 14 (BRS) og 17/7 14 **Mossø** (LNS).

De sidste er 9/9 1 1K **Egå Engsø** (HLL), 18/9 1 **Hornbæk Enge** (KTR) og 25/9 2 ad og 1 juv **Mossø** (BRS).

Total: 634 (641) Indsendere: 47 Observationer: 164 Lokaliteter:19

1) Total 2) Største observation 3) Største obs Egå Engsø 4) Største obs Brabrand Sø

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	-	-	40	131	168	211	67	11	6	-	-	-
2	-	-	24	78	94	78	36	8	4	-	-	-
3	-	-	24	78	94	78	36	8	1	-	-	-
4	-	-	13	23	47	42	8	3	-	-	-	-

Års- og månedstotaler er beregnet ud fra månedsmaksima for lokaliteterne.

Mallemuk *Fulmarus glacialis* 00220

Der er i år indrapporteret 71 Mallemukker. Dette antal er kun overgået af 1989 med 160 ex, som er den største årgang i rapportens historie. Årsagen til de mange fugle er en mellemstor observation fra Århus og en stor observation fra Anholt. De første fugle ses 17/9 1 S + 2 Ø **Issehoved** (MWH), 17/9 12 trk **Århus Nordhavn**, som er rekord for Århus Kommune. De 12 Mallemukker kom enkeltvis (SSL, KO,RDN,STA,CHJ,APN). Fra **Anholt** indrapporteres 16/10 50 SSV, 18/10 2 rst og 19/10 1 V **Totten** (alle HHN,JPIP). Den sidste observation er fra 30/12 3 N **Sødringholm Strand** (LTP).

Sodfarvet Skråpe *Puffinus griseus* 00430

Den 17/9 1 trækkende mod syd kl 14.20 i **Århus Bugten** set fra Århus Østhavn (RDN,STA,CHJ) med kommentaren: Opdaget stik øst, hvor den desværre blev opdaget trækkende syd, så observationstiden var begrænset. Utroligt med "kun" en fugl i dag taget andre år i betragtning.

De to næste observationer er måske den samme fugl, der flyver rundt i disse dage. 18/9 1 S kl 16.10 **Kysing Næs** (HLÆ) og 19/9 1 SV **Sælvig Havn** (Charlotte Kirk).

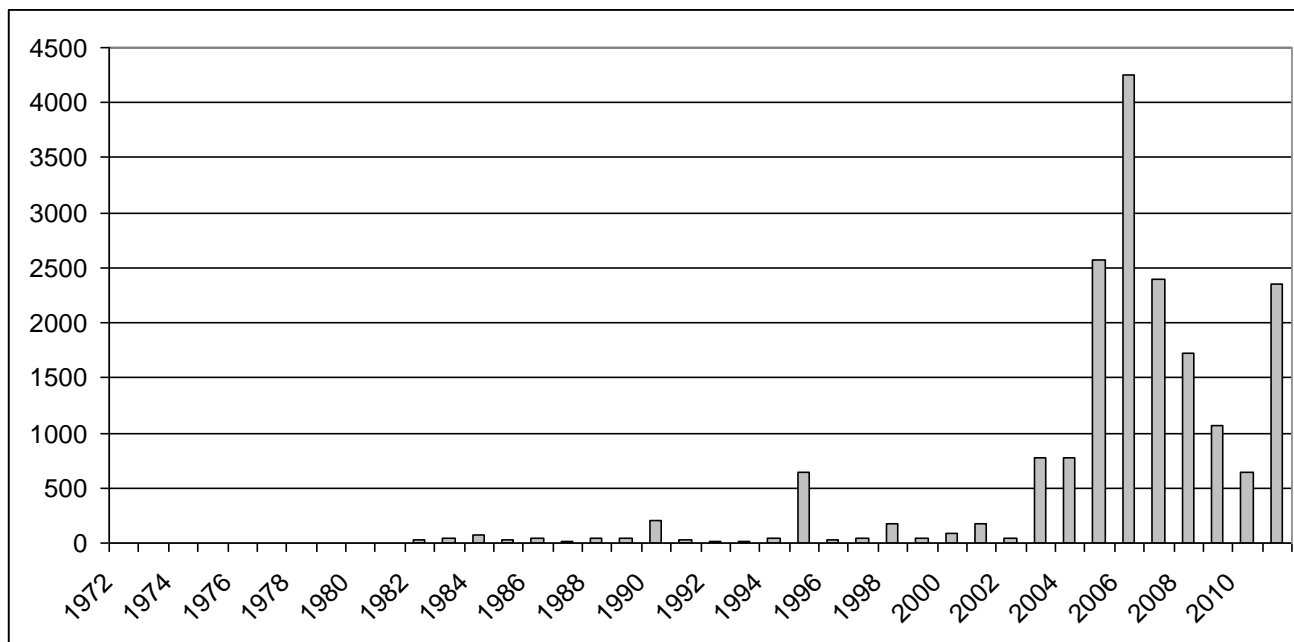
Stor Stormsvale *Oceanodroma leucorhoa* 00550

Den 17/9 1 NNV set kl 09.20 i **Århus-bugten** fra Århus Østhavn (KO,SSL,RDN). Der skrives i bemærkningen: Den blev set moppet af Stormmåge, hvilket fik Stormsvalen til flere gange at gå højt i skråpeagtige buer, men den sås også flakse stormsvaleagtigt, langhåndet og flugt som stor stormsvale.

Sule *Sula bassana* 00710

Sulen blev første gang indrapporteret til rapporten i 1973 med 4 fugle. I de følgende to år blev den også indrapporteret, men i årene 1976 - 1979 var der ikke nogen indrapporteringer. Det skyldes måske, at der ikke var så mange aktivitetsdage dengang, men fra 1982 og frem begyndte der at komme flere indrapporteringer.

Indtil 2002 svingede indrapporteringer lidt op og ned hvert år på et lavt niveau, men fra 2004 begyndte der at blive flere og større observationer, som dog stadig svinger imellem de forskellige år indtil 2011 med 1658 fugle. 2006 er den største årgang og den falder sammen med diskussioner om manglende føde til havfuglene, der betød, at de bevægede sig ind i farvande på tidspunkter, hvor de normalt ikke befandt sig der.

Årstotal for Sule 1972 - 2011

1. halvår: Alle observationerne er fra området nord og øst for Djursland samt en enkelt observation fra Sletterhage i perioden 9/1-15/5, største obs: 9/2 15 trk **Anholt** (FSV).

2. halvår: Hovedparten af observationerne er fra farvandet nord og øst for Djursland inklusiv farvandet omkring Anholt og i Århus-bugten. Herudover er der enkelte observationer helt ned til Kysing Næs og Alrø. Observationerne kulminerer medio oktober. Største obs (lok.max >41): 8/10 119 N **Fornæs** (FNI), 8/10 kl. 07:50-11:15 150 rst **Anholt Havn** samt kl. 14:00-16:00 150 rst **Totten**, Anholt (KO) og 13/10 132 N **Århus Nordhavn** (SSL).

Total: 2356 (1440) Indsendere: 34 Observationer: 142 Lokalteter: 31

1) Total 2) Største observation

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	3	30	15	22	1	-	10	5	82	2108	63	50
2	3	15	7	6	1	-	6	1	32	150	16	17

Skarv *Phalacrocorax carbo* 00720

Herunder medtages også de få observationer, der er indsendt af Mellemskarv *P. c. sinensis* 00722. De fleste fund af skarv i Østjylland formodes at tilhøre denne race. Der er ikke rapporteret fund af Storskarv *P. c. carbo* (artnr.00721) i år.

Den voldsomme tilbagegang i skarvbestanden fortsatte i 2011, hvor bestanden faldt med omkring 10%, DMU opgør landsbestanden til 25.189 reder, hvilket er det laveste antal i 20 år!

Yngel: Der er i 2011 fundet ynglende skarv på 5 lokaliteter i Østjylland, hvilket er to mere end i 2010, idet Skarverne var tilbage ved både **Stubbe Sø** (5-10 reder) og **Rugård Sø** (17 reder). De øvrige kolonier var: **Fuglsø Mose** 523 reder, **Svanegrunden** 721 reder og **Stavns Fjord** 3049 reder (landets største koloni). Ynglebestanden overvåges årligt af DMU som led i skarv-handlingsplanen. På **Vorsø**, lige uden for vores område, faldt bestanden til 533 reder i 2011. Tallene fra de enkelte kolonier stammer fra www.dmu.dk - søg på "skarver 2011 DMU".

Større antal udenfor ynglelokaliteterne (lok.max >1000): 15/10 1200 og 17/10 1100 **Totten**, Anholt (HNN,JPIP), 14/8 1440 og 21/8 2600 **Sødringholm Strand** (LTP) samt 30/7 1200 **Strands** (LMR).

Fra ferskvand er tallene traditionelt meget mindre, den største obs er 27/8 475 **Stubbe Sø** (ABU).

Total: 62.629 Indsendere: 119 Observationer: 1189 Lokaliteter: 203

Rørdrum *Botaurus stellaris* 00950

Så har vi haft to på hinanden følgende vintre med ret lange og hårde frostperioder, hvor det meste ferskvand frøs til. Ikke overraskende har det medført et fald i antal Rørdrummer. Der er fund uden for yngletiden fra 4 lokaliteter og kun to lokaliteter med paukende fugl.

Forekomsten opsummeres lokalitetsvis:

Bjerregrav Mose: 9/4 høres den første pauke i området (TBR), 22/4 høres 3 paukende på en tur rundt i hele området (CSS) og den sidste høres 14/5 1 pauke (CSS).

Brabrand Sø: Fra 19/1 – 8/3 ses 1 holde til i østenden af søen af flere observatører og 4/12 ses 1 rastende ud for Stavtrup.

Tange Sø ved Ans: Der høres 1 pauke 31/3, 2/4 og 20/5 på roture (KAHA).

Gudenåen vest for Randers inkl. Hornbæk Enge og Vorup Engsø: Den 2/1 ses 1 fouragere i **Hornbæk Enge** (NB).

Tåstrup Sø: 1 høres pauke 20/3 (CHJ).

Total: 9 (sum af lok.max samt sete fugle udenfor pauketid)

Silkehejre *Egretta garzetta* 01190

Der var ingen fund i Østjylland i 2011.

Sølvhejre *Egretta alba* 01210

Der er fund fra 5 forskellige lokaliteter, men det kan godt være nogle af de samme fugle, der turnerer rundt. Der ses dog efterhånden så mange Sølvhejrer i landet, at det lige så sandsynligt kan dreje sig om 5-6 forskellige fugle, der har været på besøg.

Årets fund er: 19/2-21/1 1 **Nysted** v. Fårvang (MHH,HST,CHJ), 24/1-25/1 1 **Kongensbro** (GM,KAHA), 12/8 1 og 4/9-15/9 1 **Egå Engsø** (mange observatører), 16/9-17/9 1 **Årslev Engsø** (fle-re observatører) og 29/10 1 **Væth Enge** (LTP).

Fiskehejre *Ardea cinerea* 01220

Der er følgende oplysninger om ynglepar (antal reder): 5 par **Dagstrup Mose** (FNI) og 10 par ved **Bjerregrav Mose** (TBR). Herudover er der en del ynglefugle, som måske yngler.

Det største antal fra 1. halvår er 16/1 27 S rst **Junges Skov** (JEH) og 28/6 18 fou **Årslev Engsø** (KEH).

Fra 2. halvår er de største tal 23/7 43 rst **Overgårds Dige** (KO), 24/9 22 rst **Stubbe Sø** (PLA) og 3/7 18 of **Emborg Odde** (BRS).

Total: 3419 (ingen gengangere frasorteret) Observationer: 1146

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
179	154	326	443	311	254	457	303	304	180	238	270

Sort stork *Ciconia nigra* 01310 Caretaker-art

Med 4 observationer af i alt 7 fugle må 2011 siges at være et ganske godt år for denne i Østjylland ret sjældne art. Den første og eneste fra foråret ses allerede 13/4 1 rst **Vesterskov** ved Skørting v. Galten (via JML), fuglen er fotodokumenteret på DOFbasen. De tre fund fra efteråret er 5/8 3 rst **Glatved** (Rikke Milbak, fotodokumenteret på fugleognatur.dk, via FNI), 6/8 1 ad SV **Årslev Engsø** (FAJ) samt 17/8 1 ad of **Boes Skov** (MIV).

Hvid Stork *Ciconia ciconia* 01340 Caretaker-art

Et meget fint år med omkring 120 fugle, hvoraf nogle dog kan være gengangere, idet kun de mest oplagte er frasorteret i totalen. Der er ingen tegn på yngleforsøg i Østjylland.

Årets første ses 13/3 1 of **Malling** (PM) og 27/3 1 rst **Fun-der Kirkeby** (SDK). Næste registreringer er først 19/4-20/4. Der noteres 33 trk i perioden 25/4-29/5, flest 26/4 8 SØ **Skærsø Engsø** og 13/5 14 fou NV **Balle/Hoed** (begge SKH). Største antal rastende ses 14/6 6 **Termestrup** (via FNI) og samme dag 8 **Hammel** (JSF,SMJ).

En usædvanlig stor iagttagelse for juni skal nævnes, 21/6 5 rst **Korupsø** (JRP). Fuglene sås om eftermiddagen, og overnattede på taget af Søren Ryges stuehus, og kom endda med i en fjernsynsudsending.

Årets sidste fugl ses ultimo august, 29/8 1 juv rst **Søften** (APN). Desuden forlydender om en observation i december, der dog drejer sig om en andenhånds iagttagelse.

Total: 120

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	2	28	76	11	2	1	-	-	-	-

Skkestork *Platalea leucorodia* 01440 Caretaker-art

Sidste års spådom om Skkestorkens snarlige indtog som østjysk ynglefugl blev næsten til virkelighed i år, idet det er oplyst, at der har været 3 ynglepar på **Muddermarens Ø** i Mariager Fjord, lige uden for lokalafdelingens område. De 3 par fik i alt 4 unger (via TNI). Det er så vidt vides første gang nogen- sinde, at skkestorken har ynglet i Mariager Fjord, og således første gang, at den har ynglet udenfor Limfjorden og Vestjylland, hvor den har været i fremgang, siden den genindvandrede i 1998. Der er nu en fast bestand på ca. 100 par i landet - fordelt på 5 kolonier.

Eneste obs er 26/7 6 rst **Treskelbakkeholm** (TNI), der må være nogle af de nævnte ynglefugle fra Muddermarens Ø.

Knopsvane *Cygnus olor* 01520

Den kolde lange vinter gjorde, at der først på året kun sås fugle ved kysterne, idet indlandet var dybfrosset. I modsætning hertil var slutningen af 2011 mere normal uden de hårde frostgrader. Det betød, at der igen sås større ansamlinger i årets sidste måneder. Antallet af fugle er vanskeligt at få et overblik over, da der foreligger over 1300 indsendte observationer, hvoraf der er rigtig mange gengangere. Men et kvalificeret bud er, at der er indrapporteret omkring 8800 fugle. Bestanden ser dermed ud til – trods vinteren - at være i stabil gænge, også selvom årets ungeproduktion er lav.

Yngel: Der er indrapporteret 55-57 ynglepar fra 44 lokaliteter, hvilket er på niveau med sidste års indrapportering. Flest er 8 par **Stubbe Sø** (KO), 6 par **Egå Eng sø** (HLL) og 2-4 par **Hornbæk Enge** (LTP). De har i gennemsnit produceret 4,3 unge/par (n=14 kuld) i 2011. Til sammenligning var succesen på 5,2 unge/ungeførende par i 2009.

1.halvår: Vinterens største antal (lok.max >50): 9/1 152 fou **Alrø Egehoved** (KEE), 15/1 221 fou **Ky- sing Fjord** (IZN), 21/1 120 **Gylling By** (SAR), 22/1 119 rst **Alrø Strevelshoved** (LLH), 30/1 150 fou **Søledet Strandenge** (CHR) og 19/2 125 rst **Mariager Yderfjord** (TNI). Der foreligger ingen ob- servationer fra foråret (marts-maj) på mere end 50 fugle.

Sommer: Fældende flokke og ikke-ungeførende svaner kan ses om sommeren i større og mindre flokke på få lokaliteter i Østjylland (lok.max > 40): 15/5 42 **Lading Sø** (SMJ), 2/6 130 **Ajstrup Bugt** (LTP), 19/6 48 fou **Tange Sø** (EBA) samt 1/7 og 12/7 142 rst **Egå Eng sø** (HLL). Sidstnævnte inklu- derer også ca. 16 årsunger.

2. halvår: Der ses i efteråret kun få større ansamlinger i perioden, og Egå Eng sø dominerer totalt ma- terialet. De største antal er (lok.max >50): 8/10 100 **Væth Enge** (PHJ) og 56 rst **Norsminde Fjord** (IZN), 28/10 225 fou **Egå Eng sø** (HMS), 7/11 120 **Tange Sø** (KAHA), 26/11 61 rst **Årslev Eng sø** (CHJ), 28/11 94 **Hornbæk Enge** (LTP) og 19/12 90 rst **Lerdrup Bugt** (DB).

Total: 8812 (8924) Indsendere: 128 Observationer: 1340 Lokaliteter: 234

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2030	820	540	539	455	646	412	370	536	921	622	921

Pibesvane *Cygnus columbianus* 01530

Årets antal observerede fugle på 108 individer er under gennemsnittet for de seneste 10 år, men det er ikke unormalt, at antallet svinger meget afhængig af vejr og vind. Formentlig grundet det sene for- år i 2011, er der mod sædvane færre observationer om foråret (9 obs. af 35 fugle) end fra efteråret (11 observationer af 83 fugle). Der foreligger kun få oplysninger om aldersfordeling, således blot én enkelt oplysning om 1 ungfugl fra efteråret. Selv om man skal være forsigtig med at konkludere på baggrund af så få data, ser det ud til, at vi skal tilbage til 2008 for at finde det seneste gode yngleår for arten. Alle nævnes.

1. halvår: Arten har i år svigtet sin ellers sikre rastelokalitet, **Skalså Enge**. 6/2 2 3K+ fou **Kolindsund, vest** (FOX), 11/2 og 12/2 1 of **Anholt** (FSV), 12/3 2 ad rst **Egå** (TBR), 13/3 1 ad NØ **Årslev Engsø** (HLL), 20/3 6 ad rst **Overgårds Dige** (TBR), 22/3 2 ad rst **Mesing** (DMZ), 23/3 6 rst **Kolindsund, vest** (FNI) og periodens sidste 27/3 4 V **Frisendal Bakker** (CSS).

2. halvår: De første ses 16/10 12 ad + 1 1K **Gjerrild Klint** (PKJ), hvorefter der går næsten en måned, inden de næste registreres: 10/11 17 S **Brabrand Sø** (SSK). Øvrige 12/11 7 N **Store Hjøllund Plt.** (JJ,HP), 14/11 14 SV **Egå Engsø** (SSK), 26/11 2 fou **Egå** (JKC), 8/12 5 fou **Udbyhøj Nord** (LNS), 8/12 3 ad V **Egå Engsø** (HLL), 9/12 17 rst **Sælvig Bugt** (MWH), 18/12 2 ad rst **Ålsrode Kær** (HOF) og 2 NØ **Barnekold**, Samsø (MWH) samt 31/12 1 rst **Fussing Sø** (APR).

Total: 108 (197) Indsendere: 18 Observationer: 24 Lokaliteter: 19

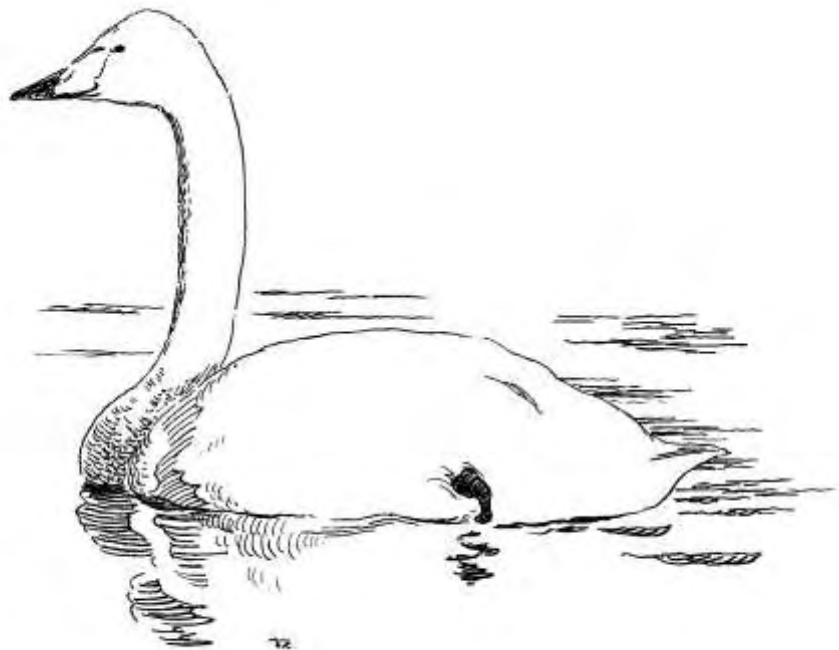
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	4	31	-	-	-	-	-	-	13	40	30

Sangsvane *Cygnus cygnus* 01540

Sangsvanerne påvirkes ikke i samme grad som Knopsvanen af vinteren, idet den er indstillet på at trække videre, hvis vinteren strenges. Den er mere påvirkelig af vejret i sommerkvarteret, hvilket også kommer til udtryk i årets ungeproduktion. Andelen af ungfugle udgør i foråret 19,9 % (41 ungeførende flokke), mens årets produktion er lav, idet der blot ses en andel af unge svaner på 13,7 % (20 ungeførende flokke i efteråret).

Yngel: Der er igen i år meldt om yngleforsøg i **Bølling Sø** (ERH,EBJ), men som sidste år tilsyneladende uden held.

1. halvår: Periodens største dage falder tidligt på året: 2/1 1895 fugle fordelt på 18 lokaliteter og 23/1 2151 fugle fordelt på 18 lokaliteter. Øvrige store antal (lok.max >400): 18/1 640 rst **Vesborg Fyr**, Samsø (MWH), 23/1 545 rst **Sminge Sø** (EBA), 12/2 710 fou **Koed Enge** (FOX), 15/2 460 rst **Kolindsund, øst** (BGO), 18/2 445 rst **Bjørnedam**, Samsø (MWH) og 16/3 580 rst **Bjerre** (CSS). Træk: Allerede de første dage af marts ses de første trækkende, således 6/3 7 NØ **Bryrup** (AWM) og 7/3 35 of **Gjerrild Nordstrand** (NJU). Derefter ses kun trækkende småflokke gennem det meste af marts. De største tal er (>100): 13/3 109 Ø **Bønnerup Strand** (ASF) og 20/3 366 N **Overgårds Dige** (HLL). Periodens sidste er 3/4 13 N **Gjerrild Nordstrand** (EVL).

Sommer: Foruden ovennævnte yngleforsøg foreligger der enkelte sommerobservationer. Således frem til 27/6 1-3 2K rst **Årslev Engsø** (HLL,EEE,ToLa m.fl.), frem til 26/7 1 2K rst **Egå Engsø** (HLL, CHJ m.fl.), 7/6 2 ad rst **Frederiksdal Hede** (CHJ) og 13/6 1 rst **Tange Sø** (JPE).

2. halvår: Periodens første (foruden den "faste" fugl i Egå Engsø, der ses frem til 12/9) ses 1/10 4 of **Hesselhus** (EBJ), 4/10 4 V **Hornbæk Enge** (LTP), 8/10 1 rst **Tange Sø** (KAHA) og 9/10 1 SV **Anholt** (KO). Der registreres kun få og små trækbevægelser i perioden på op til ca. 30 fugle. Øvrige observationer: Periodens største ansamlinger er (lok.max >100): 8/11 380 **Demstrup Vase** (LTP), 28/11 860 fou **Bjerre** (JHH), 30/11 850 rst **Sødringkær** (LTP), 8/12 300 **Udbyhøj nord** (LNS), 11/12 350 **Overgårds Marker** (LTP), 15/12 220 rst **Kolindbro Enge** (PR), 18/12 240 rst **Flodenge** (JBP), 19/12 231 ad + 19 1K **Kalsemade** (DSA), 27/12 250 of **Hevring By** (JBP) og 27/12 200 rst **Alrø Polier** (CQP), 30/12 380 rst **Gyllingnæs** (JOP) og 31/12 200 rst **Hevring Kær** (JBP). De største dage er 30/11 1199 fugle fordelt på 3 lokaliteter, 11/12 1122 på fordelt 18 lokaliteter og 30/12 1366 fugle fordelt på 16 lokaliteter.

Total: 41.930 (39.296) Indsendere: 142 Observationer: 1190 Lokaliteter: 284

1) Total 2) Dagsmax.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	14763	10231	6904	110	8	6	1	1	1	316	3084	6284
2	2134	2445	863	36	4	2	1	1	1	119	1199	1122

Sædgås *Anser fabalis* 01570

Et år lige under gennemsnit med 11 observationer af 103 ikke-racebestemte og 7 observationer af 30 racebestemte Sædgæs.

1. halvår: Årets største flok ses 19/1 49 og 5/2 er der stadig 13 i området ved **Vesborg Fyr** (MWH). I starten af marts ses lidt træk 6/3 1 trk og 8/3 9 trk **Anholt** (FSV).

2. halvår: De fleste ses trækkende. Den første 13/10 3 trk **Anholt** (FSV), skarpt fulgt af 14/10 13 V **Kolderne** (MWH). Årets sidste er 30/12 3 SV **Sødringholm Strand** (LTP). De eneste rastende er 24/11 3 **Gjerrild, Batterivej** (FNI).

Total: 132 (141) Indsendere: 8 Observationer: 10 Lokaliteter: 6

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
75	16	10	-	-	-	-	-	-	16	9	6

Tabellen er inkl. racebestemte Sædgæs.

Tajgasædgås *Anser fabalis fabalis* 01571

Der er 5 obs af i alt 29 Tajgasædgæs.

1. halvår: Fra Samsø er der 18/1 7 og 21/1 18 ved **Vesborg Fyr** (MWH), der nok indgår i de ubestemte Sædgæs fra samme lokalitet (se ovenfor). 23/1 ses 1 **Grenå Havn** (HLL,LLH,PMM).

2. halvår: Kun én obs, 26/12 2 **Egå Engsø** (PER), hvor der samtidig ses en Tundrasædgås.

Tundrasædgås *Anser fabalis rossicus* 01574

Hvad der formodes at være samme individ ses 26/12 og 31/12 1 **Egå Engsø** (PER,UTE,JOG,NW).

Kortnæbbet Gås *Anser brachyrhynchus* 01580

Takket være en stor flok på Samsø midt i januar er årets sum langt over det normale. Ses der bort fra denne flok, er resten af forekomsten meget normal for Østjylland.

28 Andefugle

1. halvår: Træk: 20/2 1 Ø **Mollerup** (CHØ), 1/4 5 V **Gjerrild Nordstrand** (JSC,ASF,HLÆ), 18/4 2 N **Overgårds dige** (HLL) og 27/4 2 NNØ og 30/4 2 NØ **Hesselholm** (LEB). Øvrige: En usædvanlig stor flok for Østjylland rastede 18/1 290 og 19/1 240 ved **Vesborg Fyr** (MWH). Det er klart største antal i dette årtusinde! Januar bød også på 16/1 4 og 22-23/1 8 **Ringkloster** (FNI,LLH,HLL,PMM,PLA), mens der samtidigt dagligt i perioden 17/1-27/1 pendlede en lille flok på 7 mellem **Årslev Engsø** og **Harlev** (ToLa,HLL,PMM,CHS,HST). At det var samme flok blev bekræftet mellem flere observatører ved at flokken var lettet fra Årslev Engsø, når den dukkede op ved Harlev. I februar var der 6/2 4 **Vesborg Fyr** (MWH), 18/2-23/2 1 **Årslev Engsø** (LLH) og 20/2 2 **Skanderborg Sø** (HLL).

2. halvår: Eneste trækobs er: 8/10 2 SV **Anholt** (KO). Øvrige: 21/10 og 22/10 5 **Gjerrild Klint** (PKJ, HKn), 15/11 5 **Alrø Poller** (JG) og 27/12 2 **Egå Engsø** (UTE).

Total: 338 (125) Indsendere: 15 Observationer: 36 Lokalteter: 12

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
305	8	-	11	-	-	-	-	-	7	5	2

Blisgås *Anser albifrons* 01590

Et rimelig godt år for arten, med en total næsten 50 % over 10-årsgennemsnittet.

1. halvår: Træk: Kun 6/2 5 of **Egå Engsø** (JHHA) og 10/5 1 NØ **Anholt** (HLA) er noteret som trækende. Øvrige (>5): 24/1 7 **Nysted** (BST). Øvrige forårsfund drejer sig alle om 1-4 eks på lokaliteter spredt over Østjylland, men flest på Djursland.

2. halvår: Træk: 28/11 5 of **Egå Engsø** (HLL) og 70 V **Gl. Rye** (EDY) samt 11/12 16 NØ **Fløjstrup Strand** (KEH). Flokken over Gl. Rye er stor efter Østjysk standard, men slås dog af nedenstående rastende flok ved Lindholm Hoved. Øvrige: Uden for sæsonen ses 11/7 5 **Årslev Engsø** (PMM via HLL), fra 10/7-15/7 foreligger yderligere 2 obs fra samme lokalitet og 15/7 1 **Egå Engsø** (LNS), mens 25/9 95 **Lindholm Hoved** (BRS) er største antal i dette årtusinde. Den 3/10 ses 10 **Årslev Engsø** (ToLa) og 11/12 16 **Alrø Poller** (HLL) – disse fugle ses om formiddagen og regnes for samme, der om eftermiddagen trækker forbi **Fløjstrup Strand** (KEH). Endelig er der 21/12-28/12 6-7 fugle ved **Egå Engsø** (LBS,HLL,UTE).

Total: 266 (179) Indsendere: 28 Observationer: 54 Lokalteter: 23

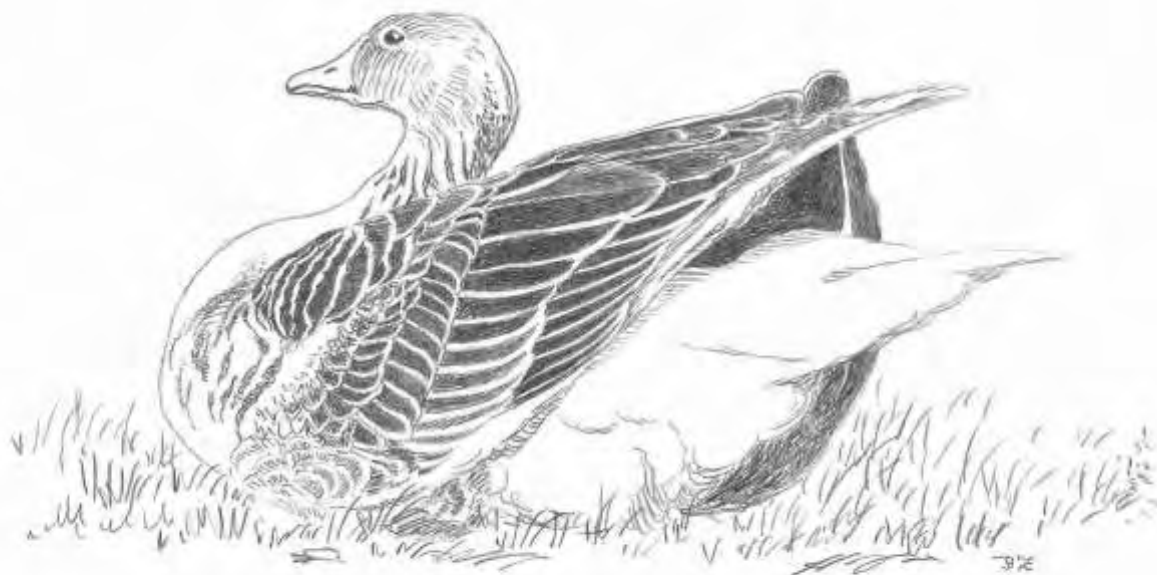
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
12	6	6	2	3	-	7	-	98	22	79	30

Grågås *Anser anser* 01610

Tendensen fortsætter med ny rekordstor årssum. Sidst der er set et fald mellem to år var fra 2003 til 2004. Bag tal i månedssum er der givetvis en hel del gengangere. Både fra lokaliteter med jævnlig dækning og fra tælling af flokke, der besøger flere forskellige lokaliteter på samme dag.

Yngel: Der er indrapporteret 149-175 ynglepar fra 39 lokaliteter. Det er på niveau med de allerbedste år. De største ynglelokaliteter er ca. 15 par **Hov Røn** (JG), 10 par **Mørke Kær** (FNI), 7 par **Årslev Engsø** (HLL), 24 par **Egå Engsø** (HLL) og 10-15 par **Tåstrup Mose** (CHJ).

Fra **Egå Engsø** er der optalt imponerende 191 unger (HLL), mens der samlet for Østjylland er rapporteret tal for 48 unge-kuld med et gennemsnit på 5,8 unger pr. kuld. Det er absolut i den høje ende. Eneste lokalitet der skiller sig ud er **Alrø Poller**, hvor der noteres "ingen tegn på yngel – dårligste siden start med tællinger i 1969" (JG). 1. halvår: Træk: Af egentlig trækkende (frasorteret overnatningstræk) er i alt registreret 633, så det er ikke trækket, men de rastende flokke, der sørger for en stor årssum.

Det beskedne træk ses bl.a. 19/3 28 NØ **Issehoved** (MWH), 8/5 30 V **Gjerrild Nordstrand** (JSC, ASF) og 8/5 17 NØ og 10/5 34 NØ **Anholt** (FSV,KMN).

Øvrige: Årets første måneder har de største flokke med koncentration på Samsø. 18/1 970 **Vesborg Fyr** (MWH), 30/1 670 **Storkær-Viemose** (SHA), 12/2 700 **Barnekold** (MWH), 15/2 600 **Kolindsund** (BGO), 20/2 700 **Sælvig Bugt** (DMA), 1/3 900 og 4/3 1200 **Langemark, Samsø** (MWH), 6/3 650 **Ringkloster v. Skanderborg Sø** (DB) og 15/3 800 **Østerby, Samsø** (MWH).

Fra slutningen af marts er der ingen flokke >500 og de fleste gæs ses på de store ynglelokaliteter som fx Egå Engsø.

Sommer: Større flokke samles igen fra slutningen af juni og har de største tal omkring månedsskiftet juli/august: 19/7 500 **Barnekold** (MWH), 20/7 598 og 21/7 632 **Årslev Engsø** (HLL,LLH,PMM), 24/7 1700 **Alrø Poldkrog** (JG), 26/7 1300 **Alrø** (CSS) og 31/7 1650 **Alrø Poldkrog** (JOP).

2. halvår: Træk: Fra ult. august og året ud er i alt noteret 1709 trækkende, som i 2010 noget under normalen, og der er kun få obs >100. De største antal er 1/9 198 S **Eskeplet/Boelsrev/Tangen** (HLL), 27/10 400 trk **Ålsrode Strand** (HOF), 24/10 100 N og 11/12 134 NØ **Bryrup** (AWM).

Øvrige: Sommerens større flokke ved **Alrø** og **Barnekold** fortsætter i august og året ud ses en lang række flokke >1000. De største tal er 2/8 og 18/8 1200 **Barnekold**, 2/9 1200 **Gammelholm** og 6/10 2000 **Brattingsborg Gods** (alle MWH), 3/9 1153 **Salten Næs hede/skov** (BRS), 18/9 1300 **Ringkloster Ådal** (FNI), 10/9 og 16/9 3000 **Alrø** og **Alrø Poldkrog** (DB) – helt frem til midt i november har flere observatører jævnligt tællinger i området af flokke op til 2000. Endelig er der 4/10 1108 **Årslev Engsø** (LLH) og selv på årets sidste dag tælles mange gæs 31/12 781 **Gylling Næs** (LLH).

Total: 184.5651 (83.430) Indsendere: 152 Observationer: 1722 Lokalteter: 278

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
15.277	15.939	12.558	4581	8462	3769	10.206	12.166	38.442	25.787	13.025	24.353

I månedssum er kun frasorteret gengangere fra samme dag på samme lokalitet.

[Indisk Gås] *Anser indicus* 01620

Året giver 3 obs. De to drejer sig dog om en hybrid.

I foråret ses 13/3 og 14/3 1 **Kolindsund** (CHJ,KO). Fotos dokumenterer, at der er tale om en hybrid, formodentlig Grågås x Indisk Gås.

I efteråret ses 30/10 1 sammen med Grågæs **Eskeplet/Boelsrev/Tangen** (HLL).

Canadagås *Branta canadensis* 01660

Med en kold start på året ses mange store flokke og årets total er lidt højere end det tidligere rekordår 2010. Der er dog en del gengangere i materialet, hvor enkelte stationære flokke tæller flere gange i summen. Trods sommerfund har arten dog ikke etableret sig som ynglefugl i Østjylland – i de seneste 10 år er det kun 2002, der har budt på et ynglepar.

1. halvår: Der er mange tællinger af store flokke fra årsskiftet og frem til starten af marts. De største tal er (lok.max >250): 4/1 360 **Kalø Slotshalvø** (JTL), 15/1 770 **Gylling By** (DSA), 16/1 325 **Hevring Kær** (JBP), 19/1 435 **Vesborg Fyr** (MWH), 20/1 253 **Falling** (ToLa), 22/1 594 **Brattingsborg Gods** (MWH), 27/1 400 **Ballen/Østerløkken** (MWH), 30/1 540 **Lerdrup Bugt** samt 305 **Splidholm** (JOP), 30/1 320 **Stubbe Sø** (JSC), 12/2 531 **Koed Enge** (FOX), 15/2 878 **Kolindsund** (BGO), 21/2 800 **Ebeltoft Vig syd** (JPL,JKL), 4/3 360 **Langemark** (MWH) og 5/3 860 **Koed Enge** (APJ).

Midt i marts er de største tal omkring 110 og gennem april og maj ses kun enkelte fugle.

I juni og juli holder der en flok til ved **Egå Engso**, med flest 15/6 48 (JLY).

2. halvår: Flokken ved **Egå Engso** forsvinder i slutningen af august, og der ses kun få fugle gennem september og oktober. Først i november ses enkelte større flokke. Halvårets største antal bliver (>200): 17/11 225 **Ebeltoft Vig syd** (JPL,JKL), 2/12 og 11/12 300 **Kolindsund** (APJ) og 11/12 320 **Demstrup** (LTP). Ingen øvrige flokke er >100.

Total: 23.699 (10.656) Indsendere: 82 Observationer: 412 Lokalteter: 100

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
11.893	6147	2210	18	29	484	371	403	18	16	425	1685

I månedssum er kun frasorteret gengangere fra samme dag på samme lokalitet.

Grågås x Canadagås *Anser anser* x *Branta canadensis* 01669

En uheldig udvikling i antallet af denne hybrid, da blandingen er set på 4 lokaliteter blandt Grågæs. Efterårsfundet er samtidigt det hidtil største enkeltantal.

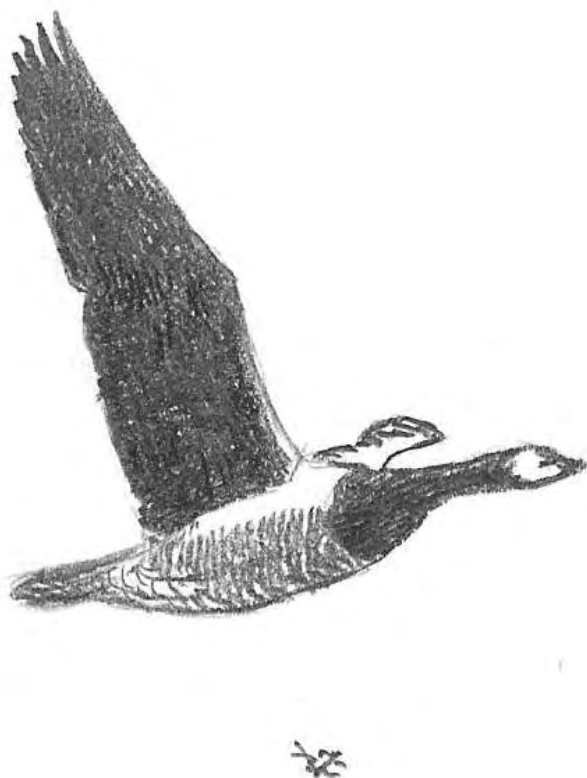
22/1 1 **Ringkloster Ådal** (LLH,HHL,PMM), 14/3 1 **Kolindsund** (KO), 29/5 3 **Tange Sø** (KAHA) og 29/10 5 **Væth Enge** (LTP).

Bramgås *Branta leucopsis* 01670

En art i stadig fremgang. Vi ser flest trækkende fugle i Østjylland, men sidst på året er der i Alrø-området større rastende flokke. Disse bidrager til en høj månedssum, men der er formodentlig en del gengangere i det materiale. Vi er dog stadig langt fra de store flokke, der plager landmænd i Vestjylland.

Fra sidste års ynglelokalitet **Hov Røn** er der ingen meldinger om ynglefund i 2011, selvom der 1/5 ses 4 rastende (JG).

1. halvår: På DMU's gåsetælling ses 15/1 8 **Kalsemade/Kalsenakke** (DSA), men ellers er der kun enkelte fugle (max 3) på **Samsø** i januar-februar (MWH). I marts raster enkelte fugle ved **Årslev Engsø**, **Brabrand sø** og **Egå Engsø** (ToLa, HLL,KEH,CQP). Fra april/maj er de eneste rastende 3/4 1 **Hevring Strand** (KO), 17/4 1 **Bølling Sø** (DE) og 1/5 4 **Hov Røn** (JG).

Derimod ses en del trækkende fugle. Starter med 20/3 6 N **Overgårds Dige** (HLL). I april noteres i alt 351 på træk med største flokke: 3/4 49 of **Alrø Eghoved** (OS) og 15/4 180 NØ **Issehoved** (MWH). Trækket kulminerer i starten af maj med i alt 1853 fugle. De største flokke er: 1/5 305 Ø **Årslev Engsø** (HLL) og 70 NØ **Bjerregrav Mose** (CSS), 10/5 145 Ø **Årslev Engsø** (HLL), 300 of **Fillerup** (DB), 300 NØ **Århus Midtby** (RDN) samt 427 trk (flokfordeling: 17, 160 og 300) **Anholt** (KMN,FSV,HOF,HLa) og endelig 11/5 150 trk **Anholt** (KMN,FSV,HOF).

Fra den 10/5 er der desværre ingen tidsangivelser på de forskellige flokke, men det kan tænkes at det er samme flok på 300, der trækker op over Østjylland til Århus, og derefter tager ud over bugten og passerer Anholt.

2. halvår: De første ses 3/9 2 **Salten Næs** (BRS), men det er Alrø-området der dominerer som rasteområde. 10/9 ses 12 **Alrø Poldkrog** (DB) og i årets sidste måneder kommer flere og flere fugle til. Det illustreres af flg. større tal: 30/10 80 **Alrø** (DB), 15/11 180 **Alrø Poldkrog** (JG), 3/12 200 **Alrø** (DB), 11/12 223 **Alrø Poldkrog** (HLL) og 23/12 og 25/12 370 **Alrø** (DB). I årets sidste dage er det Samsø, der har de største flokke med 29/12 94 **Alstrup** og 50 **Onsbjerg** (MWH).

Efterårets træk har flg. største tal: 15/10 80 of **Odder** (DB), 23/10 116 V **Vesborg Fyr** (MWH,DMA), 4/11 137 SV **Issehoved** (MWH,DMA), 5/11 180 SV **Vorup Enge/Engsø** (LTP,HLR) og 14/11 140 fou-NØ **Barnekold** (MWH).

Total: 6526 (3524) Indsendere: 36 Observationer: 105 Lokalteter: 42

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
15	7	11	353	1857	-	-	-	23	603	1123	2534

I månedssum er kun frasorteret gengangere fra samme dag på samme lokalitet.

Knortegås *Branta bernicla* 01680

For andet år i træk er total af ubestemte Knortegæs ca. dobbelt så højt som gennemsnittet. Årsagen er igen et par større flokke, hvoraf den ene noteres at indeholde overvejende lysbugede. Største antal af ubestemte er: 7/1 250 of **Ebeltoft Fægehavn** og 30/1 230 **Ebeltoft Vig** (JPL,JKL). Eneste større antal i efteråret er: 22/10 137 **Sæby Rev** (JOP). Alle øvrige obs er under 35 ex.

32 Andefugle

Total: 820 (445) Indsendere: 10 Observationer: 18 Lokalteter: 11

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
480	25	40	-	-	-	-	-	44	184	45	2

Mørkbuget Knortegås *Branta bernicla bernicla* 01681

Et år under middel for arten, der typisk er koncentreret omkring Samsø, Stavns Fjord. Derfra stammer 89 % af alle årets obs, men modsat 2010 er der få fugle i årets første måneder.

1. halvår: Fra Samsø er der flg. månedsmax: 26/1 52 **Eskeholm**, 9/2 24 **Besser Rev/Hjortholm/Lindholm**, 17/3 239 **Yderste Holm/Gammelholm/Kolderne**, 13/4 238 og 13/5 350 **Barnekold** (MWH).

Blandt øvrige obs er de største 20/1 25 **Ebeltoft Færgenhavn** (CHJ), 2/3 17 **Ahl Hage** (JA), 3/4 11 **Fjellerup Strand** (KO) og 1/5 35 **Søby Rev** (JG).

Sommer: En enkelt fugl ses udenfor sæsonen 16/7 1 **Århus Østhavn** (IZN).

2. halvår: Efterårets første fugle ses 16/9 9 **Kolderne** (MWH) og Samsø har flg. månedsmax: 31/10 158 **Langør**, 11/11 18 **Kolderne** og 12/12 174 **Sværmer** (alle MWH).

Fra lokaliteter udenfor Samsø er de største obs: 16/9 16 NV **Århus Nordhavn** (FNI), 20/10 19 **Bønnerup Strand** (BGO), 21/10 40 **Alrø Poller** (JG), 22/10 51 **Gjerrild Nordstrand** (PJA) og 28/10 52 **Randers Fjord, Råby Odde-Udbyhøj** (LNS).

Ved sidstnævnte lokalitet ville man ellers mere forvente, at det var lysbugede, der optrådte.

Total: 3699 (4006) Indsendere: 32 Observationer: 131 Lokalteter: 39

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
208	47	725	503	732	-	1	-	41	768	99	575

I månedssum er kun frasorteret gengangere fra samme dag på samme lokalitet.

Lysbuget Knortegås *Branta bernicla hrota* 01682

Takket være et par store tal fra kerneområdet ved Mariager Fjord i december rammer årets sum gennemsnittet for de seneste 10 år.

Det kan bemærkes, at racen ser ud til at benytte områder længere mod syd i større omfang. Fx flokke ved Ebeltoft i årets første måneder, samt en flok helt nede ved Kalsemade.

1. halvår: Der er ingen store tal fra **Mariager Fjord**, så 15/1 235, 19/1 250, 23/1 263 og 30/1 303 ved **Ebeltoft Færgenhavn** (HLL,PMM,ToLa,LLH,JSC), er det der tæller mest i årets første måneder. Med 20/1 300 og 24/2 150 **Gjerrild Nordstrand** (RSA,PJA) kommer hjørnet af Djursland ind på andenpladsen, mens 15/1 87 og 6/2 230 **Kalsemade** (DSA,JOP) er store tal så langt mod syd.

Eneste tal >100 i den nordlige del er 16/3 112 **Eskeplet/Boelsrev/Tangene** (CSS).

Et par sene forårsfugle 30/5 1 **Begstrup Vig** (PR) og 4/6 2 of **Mellempoldene** (LTP) efterfølges af et par sommeriagttagelser 3/7 2 og 24/7 1 **Overgårds Dige** (HLL).

2. halvår: De første ses 1/9 18 **Eskeplet/Boelsrev/Tangen** (HLL). Første flokke >100 ses 1/10 600 **Ajstrup Bugt** og 430 **Mariager Fjord** (LTP) samt 3/10 122 **Råby Odde** (LTP). Resten af året er største tal: 9/11 og 12/11 200 **Gjerrild Nordstrand** (PJA), 19/11 195 **Bønnerup Strand** og 97 **Stavnshoved** (KO), 11/12 1200 **Mariager Yderfjord** og 140 **Ajstrup Bugt** (LTP), 24/12 350 **Treskelbakkeholm, Mariager Fjord** (TNI) og 30/12 1900 **Mariager Fjord, Yderfjorden** (TNI).

Endelig skal nævnes en af de sjældne indlandsiagttagelser: 29/11 1 **Ravnø, vestdelen** (LNS). Den fugl er kommet lidt væk fra sine artsfæller!

Total: 11.088 (10.912) Indsendere: 38 Observationer: 178 Lokalteter: 43

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2126	762	719	94	1	2	3	-	585	1614	1087	4095

I månedssum er kun fraserteret gengangere fra samme dag på samme lokalitet.

Sortbuget Knortegås *Branta bernicla nigricans* 01683

Det blev til 10 års jubilæum for individet af den sjældne race i 2011. Set hvert år blandt de Mørkbugete Knortegæs på Samsø.

Fra 1. halvår er den set 16/1, 11/2, 2/4 og 10/4 og sidst 8/5 ved lokaliteterne **Langør, Barnekold og Hjortholm** (MWH).

I 2. halvår er første obs 24/10 **Draget Besser Rev** og den ses igen 12/12, 20/12 og 29/12 ved **Sværme** og **Barnekold** (MWH).

Nilgås *Alopochen aegyptiacus* 01700

Bag årets sum, der er højere end de tidligere år, gemmer sig en del gengangere fra ynglelokaliteterne, og det vurderes, at Østjylland har haft besøg af ca. 20 individer i løbet af året.

Der er indrapporteret 2 ynglepar i Århus-området.

1 par på **Århus Østhavn** (SAR m.fl.) der ikke får unger og 1 par ved **Egå Engsø** (HLL m.fl.), der får 4 unger, men hurtigt mister den ene.

En række lokaliteter har kortvarigt besøg af arten. Fugle set omkring Århus, **Årslev Engsø, Brand Sø** og **Kasted Mose** formodes at være de lokale ynglefugle på udflugt, mens øvrige fund tæles med som strejfende fugle set ved **Bjerregrav Mose, Kolindbro Enge, Grenå Havn, Fornæs, Følle Bund, Langør, Bølling Sø** og **Vrads Sande**.

Total: 67 Indsendere: 45 Observationer: 138 Lokalteter: 13

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2	8	5	11	5	11	8	5	5	2	1	4

Rustand *Tadorna ferrugines* 01710

Der ses en enkelt fugl, 19/12 1 ad rst **Årslev Engsø** (CHJ,HLL,ToLa).

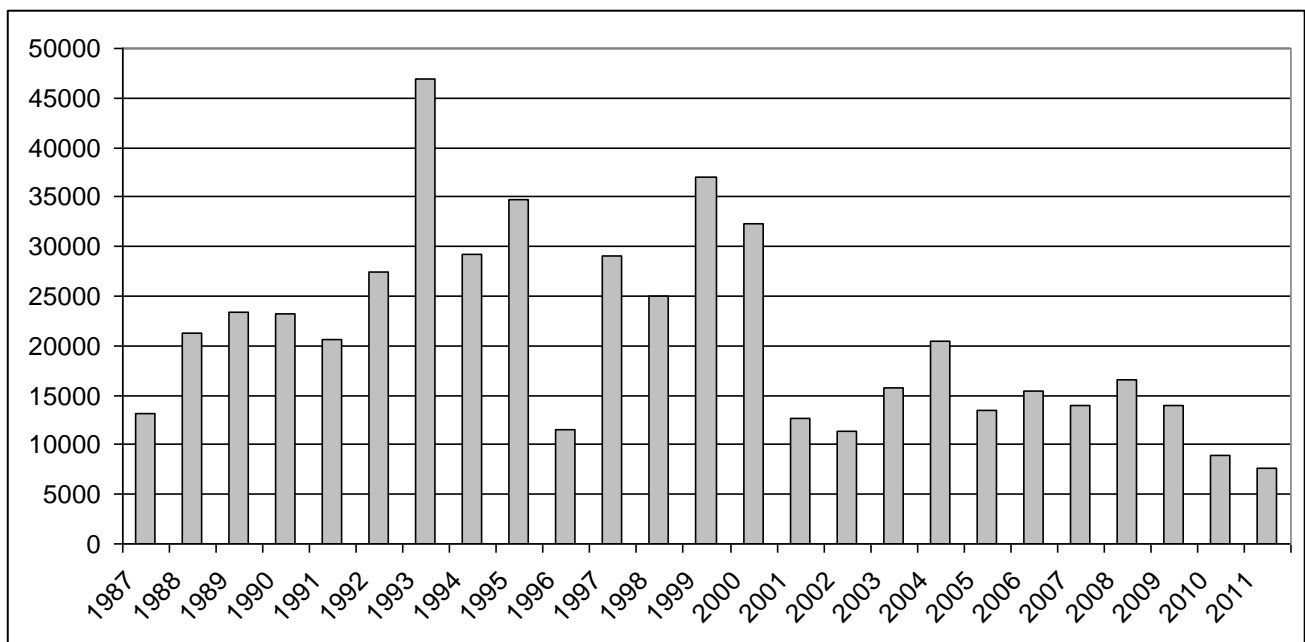
Rustand x Gravand *Tadorna ferrugines x T. tadorna* 01714

29/10 1 set rastende med Gravænder **Store Sjørup Strand** (TBR). Den lignede meget Rustand, men var hvidlig bagerst på flanken og manglede det sorte felt før undergump.

Gravand *Tadorna tadorna* 01730

Årstotalen er kun det halve af de foregående ti års gennemsnit, og vi skal tilbage til før 1987 for at finde en årstotal der er lavere end i år. Rekordåret er stadig 1993 med 46.898 fugle. De største flokke ses ved Ramsarområde 11, og udenfor dette område er der en enkelt indrapportering, 4/3 115 **Bar-**

nekold, Samsø (MWH). På diagrammet herunder ses udviklingen fra 1987. Antallet er stigende til 1993 og herefter faldende lidt ujævnt til niveauet i 2011.

Årstotaler for Gravand

Ynglepar: Der er indberettet 12-14 par på 8 lokaliteter.

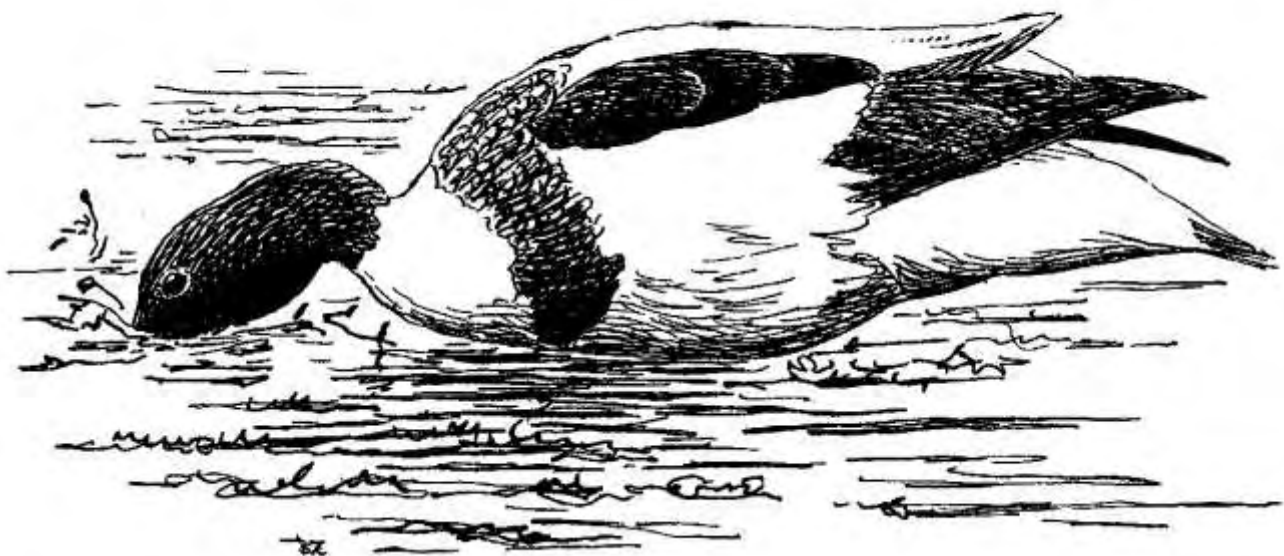
1. halvår: Største obs (lok.max >190): 9/5 300 **Treskelbakkeholm** (TNI) og 19/3 230 **Mellempoldene** (LTP).

2. halvår: Største obs (lok.max >232): 1/10 260 **Mellempoldene** og 1/11 305 **Sødringholm Strand** (begge LTP).

Total: 7606 (14.233) Indsendere: 114 Observationer: 868 Lokalteter: 169

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
37	473	1617	899	1230	484	484	236	608	746	494	332

Års- og månedstotaler er beregnet ud fra månedsmaksima for lokaliteten

Mandarinand *Aix galericulata* 01780

6/11 ses 1 ♂ rastende **Tange Sø** (EMN,KAHA). Desuden 15/10 et skudt eksemplar (en ♂) **Bjerregrav Mose**. Som omtalt nedenfor var fuglen blevet ringmærket i Tjekkiet.

Mandarinand er måske på vej på den officielle danske fugleartsliste på baggrund af bl.a. fundet af den tjekkiske fugl i Danmark i 2011. Arten kan således komme til at optræde som en C-art på den danske liste, dvs. en art, der enten er udsat eller undsluppet, og som har etableret en fritlevende og selvsupplerende bestand herhjemme eller i andre lande, ligesom eksempelvis fasan og nilgås. Som det står skrevet i Fugle i felten, januar 2012, så blev der den 15. oktober 2011 skudt en Mandarinand ♂ med en tjekkisk ring ved Bjerregrav Mose, Randers. Ifølge notitsen i Fugle i felten, så var der tale om en fugl, der blev ringmærket 21. september 2010 ved Prerov i det østlige Tjekkiet og dermed ca. 931 km fra Bjerregrav Mose. Mandarinand har i Tjekkiet status som C-art. Ifølge notitsen er der også fund af to fugle fra Oslo i det nordlige England samt fund i Ungarn og Rusland af engelske fugle. Arten kan med andre ord foretage ganske lange flyvninger fra lande, hvor de har etableret en vild bestand (Kilde: Netfugl www.netfugl.dk/news.php?id=show&news_id=9844f59db320677d).

Pibeand *Anas penelope* 01790

Pibeanden er i antal næsten oppe på gennemsnittet for de foregående 10 år, og det må således betragtes som et normalt år. Den er også meget stabil fra år til år.

1. halvår: Vinterens største obs: Ferskvand: 26/2 1000 rst **Norsminde Fjord**, østdelen (OS). Saltvand: 4/2 300 rst **Alrødæmningen** (ToLa). Forårets største obs: Ferskvand: 7/3 339 rst **Årslev Eng sø** (ToLa). Saltvand: 16/4 25 **Sødringholm Strand** (LTP). Forårets sidste større obs: 4/5 16 rst **Egå Eng sø** (LNS).

Sommerens største obs (lok.max >14): 17/6 18 ♂ rst **Vorup Enge** (TBR), 3/7 15 rst **Følle Bund** (ABL) og 5/7 21 rst **Egå Eng sø** (HLL).

2. halvår: Efterårets første større obs: 6/8 56 rst **Vorup Eng sø** (BRA). Efterårets største obs: Ferskvand: 9/10 1155 rst **Egå Eng sø** (HET). Saltvand: 28/9 750 rst **Barnekold** (MWH). Vinterens største obs: Ferskvand: 22/11 1000 fou **Egå Eng sø** (UTE). Saltvand: 11/12 350 rst **Ajstrup Bugt** (LTP).

Total: 24672 (26.460) Indsendere: 85 Observationer: 709 Lokalteter: 94

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1324	2384	2332	661	28	46	61	393	4575	5774	3869	3225

Års- og månedstotaler er beregnet ud fra månedsmaksima for lokaliteten.

Knarand *Anas strepera* 01820

Antallet af Knarand er steget voldsomt i år. Antallet har været jævnt stigende de sidste år, men i år er der en fordobling i forhold til sidste år, som i øvrigt var det hidtil største år. Gennemsnittet for de foregående 10 år er en femtedel af dette års total af Knarand i Østjylland. Der burde dog være observeret langt flere ynglepar, især ved Gudenåen.

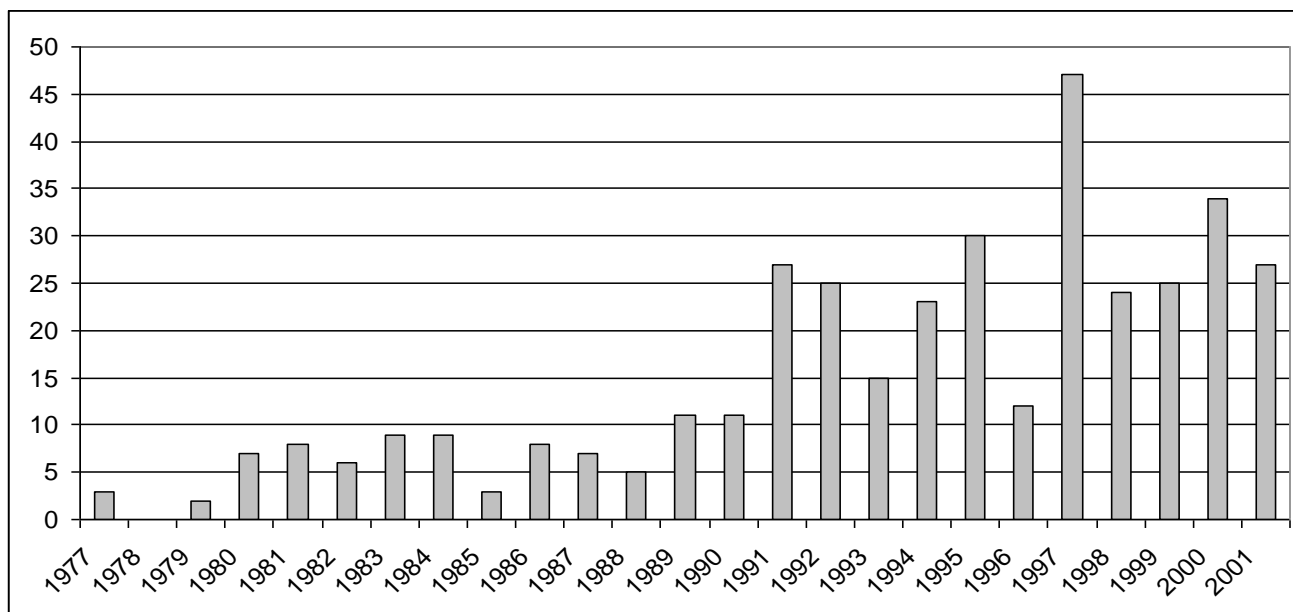
På nedenstående to diagrammer kan man se udviklingen i perioden fra 1977 til 2011. Det er dog nødvendigt at vise diagrammet i to, for at kunne vise udviklingen. Bemærk at årene 1997 til 2001 går igen på begge diagrammer for at tydeliggøre forskellen på størrelsesforholdet af de to diagrammer.

Ynglepar: Der er indberettet 8-10 ynglepar på 3 lokaliteter, flest 5-7 par **Hornbæk Enge** (LTP) og 2 par **Egå Eng sø** (HLL).

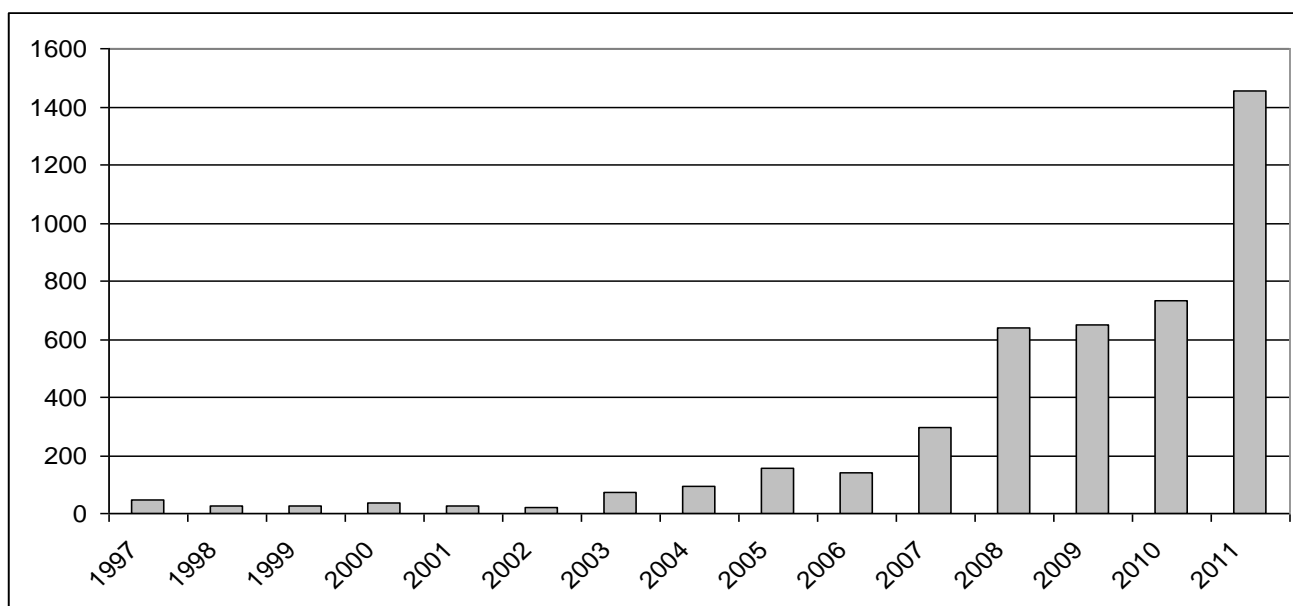
36 Andefugle

1. halvår: Større forekomster (lok.max >9): 26/3 24 rst **Årslev Engso** (HLL), 28/3 34 **Hornbæk Enge** (BKR), 3/4 62 fou **Gudenåparken** (MHH), 15/4 42 rst **Egå Engso** (ToLa) og 17/6 28 rst **Vorup Enge** (TBR).

2. halvår: Større forekomster (lok.max >2): 20/7 18 rst **Væth Enge** (PHJ), 17/10 38 rst **Vorup Enge** (HLR), 18/10 8 rst **Gudenåparken** (LTP), 19/10 146 rst **Hornbæk Enge** (LTP), 12/11 130 rst **Egå Engso** (CQP) og 26/11 13 rst **Årslev Engso** (HLL).

Årstotal Knarand 1977-2001.

Årstotal Knarand 2001-2011.

Total: 1456 (283) Indsendere: 58 Observationer: 385 Lokalteter: 21

1) Total 2) Max Årslev Engso 3) Max Gudenåen ved Randers 4) Max Egå Engso

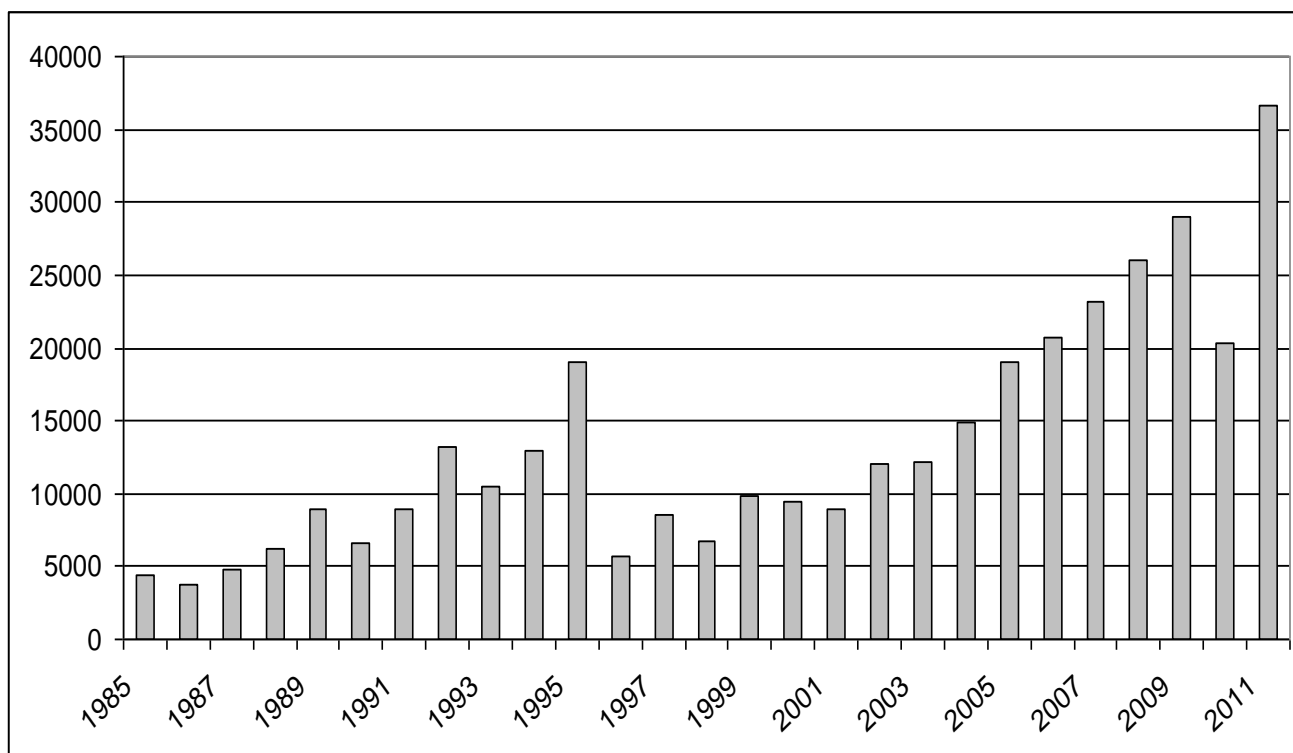
	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	2	9	123	196	104	67	49	113	125	209	287	172
2	1	2	24	23	3	2	2	4	1	2	13	6
3	-	5	74	107	61	35	32	77	75	194	144	100
4	-	2	22	42	27	30	14	32	44	11	130	66

Års- og månedstotaler er beregnet ud fra månedsmaksima for lokaliteten.

Krikand *Anas crecca* 01840

Der er igen i år fremgang for Krikand. Selv om der var en uforklarlig tilbagegang sidste år, kan man se på diagrammet, at der siden 1985 er fremgang, selvom der er vigende antal ind imellem. Det mest besynderlige år er 1996, hvor antallet går meget tilbage, for derefter at gå fremad igen år for år. Det kunne her være afmatningen efter atlasprojektet, der giver udslag. Ellers er der ingen umiddelbare forklaringer.

Krikanden opholder sig primært langs Gudenåen, hvilket ses af de store indrapporteringer derfra, især sidst på året. Ellers har Årslev Engsø og Egå Engsø været kerneområdet, efter at de blev reetableret, men nu hvor engene langs Gudenåen også er blevet reetableret, giver det også her en stor succes for Krikanden. Nu mangler vi blot nogle indrapporteringer om ynglesucces. Dem har vi til gode.

Årstotaler Krikand.

1. halvår: Foråret største obs (lok.max >218): 22/3 530 **Hornbæk Enge** (PHJ), 25/3 309 rst **Egå Engsø** (HLL), 1/4 750 rst **Vorup Enge** (TBR), 4/4 470 rst **Årslev Engsø** (HLL) og 18/4 733 rst **Væth Enge** (BRA). Sidste større obs: 17/6 170 rst **Vorup Enge** (TBR).

Sommerfund: Sommerens største obs: 29/6 120 rst **Egå Engsø** (HLL).

2. halvår: Første større obs: 12/8 226 rst **Egå Engsø** (HLL). Efterårets største obs (lok.max >500): 30/8 1300 rst **Barnekold** (MWH), 20/9 625 rst **Egå Engsø** (HLL), 14/10 5250 rst **Vorup Enge** (TBR), 9/11 620 rst **Hornbæk Enge** (TBR) og 17/11 4000 rst **Væth Enge** (HLR).

Total: 36.602 (20.596) Indsendere: 84 Observationer: 762 Lokalteter: 100

1) Total 2) Max Årslev Engsø 3) Max Gudenåen ved Randers 4) Max Egå Engsø

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	977	632	3602	4007	255	447	465	3668	4899	7020	8243	2405
2	66	72	296	470	112	38	54	29	38	100	273	249
3	75	250	1040	1205	50	201	109	1145	2610	5550	2370	1279
4	161	137	309	184	33	120	94	440	625	510	609	529

Års- og månedstotaler er beregnet ud fra månedsmaksima for lokaliteten.

Gråand *Anas platyrhynchos* 01860

Året for Gråand ligner sidste år. Der er indberettet 39-52 ynglepar på 7 lokaliteter, men materialet kunne tyde på mindst 204 par på 18 lokaliteter. De store ansamlinger er om vinteren, medens de senere spreder sig til ynglelokaliteterne. I september begynder de store ansamlinger igen.

Gråand, Ryomgård, Foto: Ursula Burmann

1. halvår: Større forekomster (lok.max >1000): 15/1 1320 rst **Norsminde Fjord**, østdel (IZN), 27/1 1100 rst **Kolderne** (MWH), 12/2 2455 rst **Væth Enge** (PHJ) og 18/2 1500 rst **Sødringholm Strand** (LTP).

2. halvår: Større forekomster (lok.max >1600): 11/12 1700 rst **Sødringholm Strand** (LTP) og 30/12 2000 rst **Alrø Poller** (HP).

Total: 84.302 (74.577) Indsendere: 137 Observationer: 1724 Lokaliteter: 299

1) Total 2) Største obs

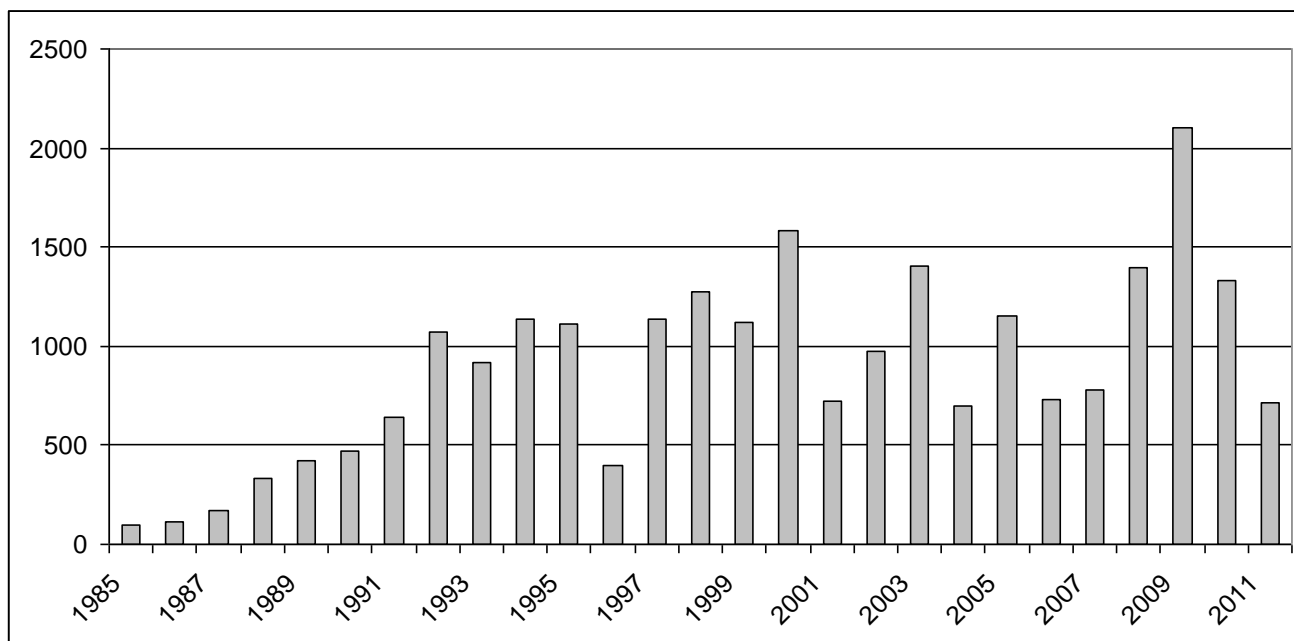
	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	16.089	13.679	8004	2261	1295	1056	1770	3108	5453	8376	11.292	11.919
2	1320	2455	980	400	173	230	396	610	1000	750	2300	2000

Års- og månedstotaler er beregnet ud fra månedsmaksima for lokaliteten.

Spidsand *Anas acuta* 01890

Antallet af Spidsand svinger en del fra år til år, og i år er årstotalen særligt lav som det fremgår af nedenstående diagram. Vi skal tilbage til 2004 for at finde en lavere total. Gennemsnittet for de foregående ti år er på 1130 fugle og rekordåret 2009 er på 2100 fugle, så det bliver spændende at se, om de sidste to års tilbagegang fortsætter.

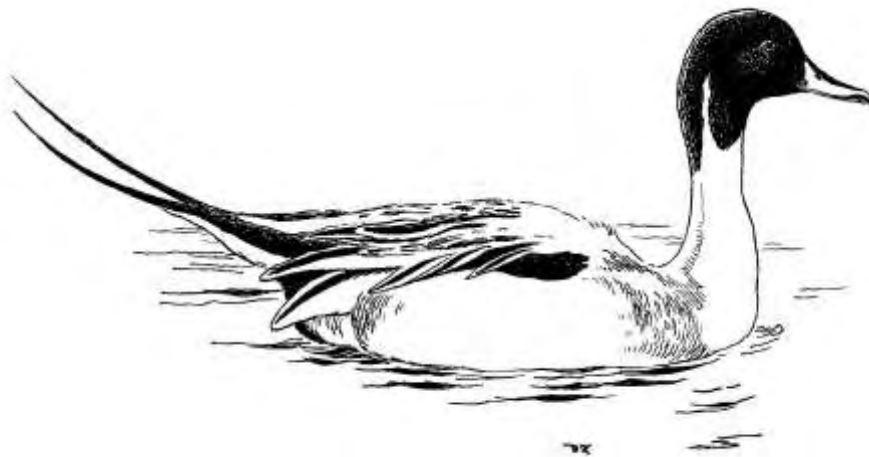

Årstotaler Spidsand

1. halvår: Større forekomster (lok.max >16): 9/2 30 rst **Sødringholm Strand** (LTP), 13/6 21 rst **Årslev Engso** (HLL) og 19/3 54 rst **Mellempoldene** (TBR).

Sidste obs: 7/5 1 ♂ fou **Amstrup Red** (LYT) og 4/6 1 ♂ rst **Mellempoldene** (LTP).

Sommerobs: Der er tre obs fra **Hesselholm**, flest: 4/7 5 rst (LEB).

2. halvår: Første obs i efteråret: 13/8 1 of **Årslev Engso** (LLH), 14/8 2 rst **Vorup Enge** (BRA) og 18/8 10 fou **Barnekold** (MWH). Største obs (lok.max >22): 23/8 30 fou **Barnekold** (MWH), 10/9 41 S **Sødringholm Strand** (LTP), 11/9 30 V **Årslev Engso** (HLL), 23/9 74 S **Overgårds Dige** (HLL) og 11/12 250 rst **Ajstrup Bugt** (LTP).

Total: 716 (1130) Indsendere: 36 Observationer: 161 Lokalteter: 29

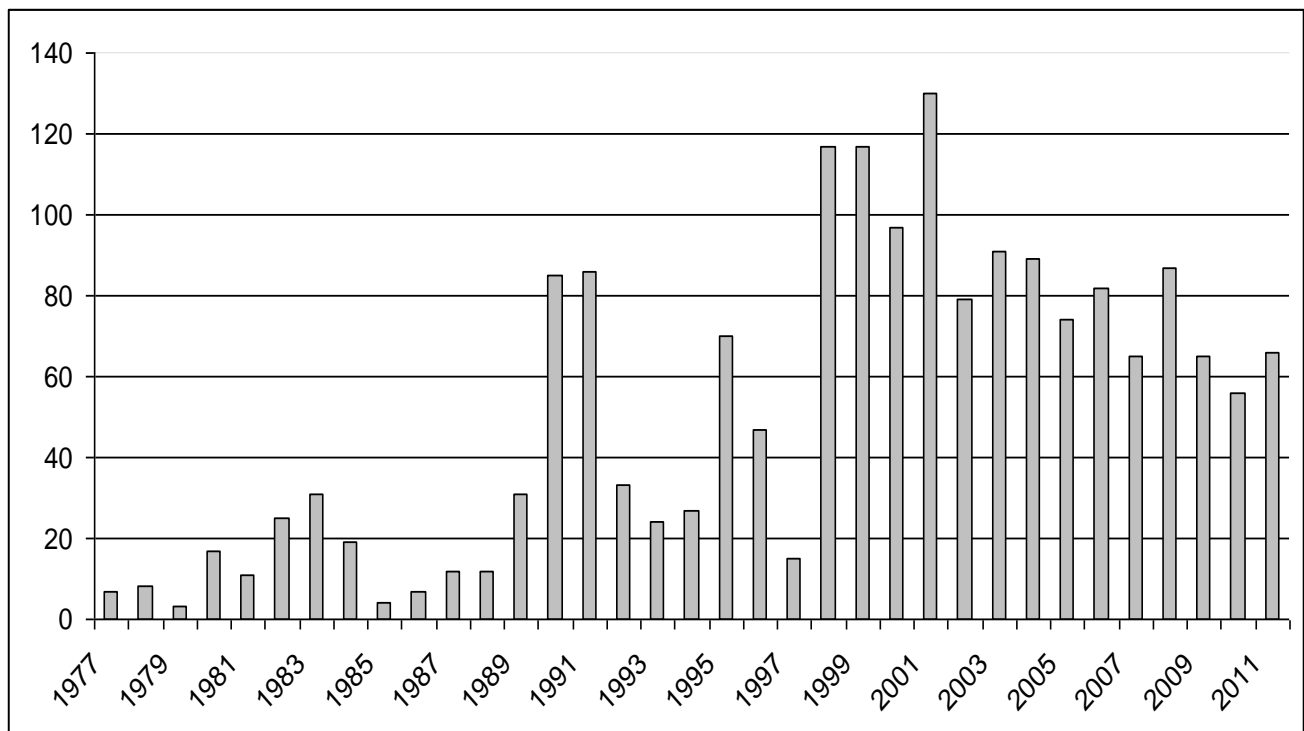
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
3	33	135	41	1	1	5	64	219	41	85	307

Års- og månedstotaler er beregnet ud fra månedsmaksima for lokaliteten.

Atlingand *Anas querquedula* 01910

Atlingand er observeret i fremgang fra 1977 til 2001, hvor den topper. Der er nogle enkelte år, hvor der er særlig mange, men det kan skyldes bedre dækning i de pågældende år. Fra 2001 til 2011 er

antallet faldende til 60-70 ex. Det ser ud til, at Atlinganden har stabiliseret sig her siden 2006, dog med lidt udsving fra år til år. Se nedenstående diagram.

Årstotaler Atlingand

Yngel: Der er indberetninger, som tyder på 1-2 ynglepar på 2 lokaliteter.

1. halvår: Første obs ses 27/3 2 rst og 30/3 2 fou **Tåstrup Sø** (CHJ), 1/4 2 rst **Gudenåparken** (TBR). De største ansamlinger er ved **Hornbæk Enge**, hvor der er indrapporteret 8 fugle den 29/4 og 6/5 af (HLR) og 1 ad ♀ ungeførende med 6 1K rst **Egå Engsø** den 27/6 (HLL).

2. halvår: Der er kun én observation, og det er endda noget sent: 9/10 2 rst **Egå Engsø** (HET). Det er i øvrigt den næstsidste observation i hele landet i 2011.

Total: 66 (112) Indsendere: 24 Observationer: 83 Lokalteter: 11

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	2	24	24	14	-	-	-	2	-	-

Års- og månedstotaler er beregnet ud fra månedsmaksima for lokaliteten.

Skeand *Anas clypeata* 01940

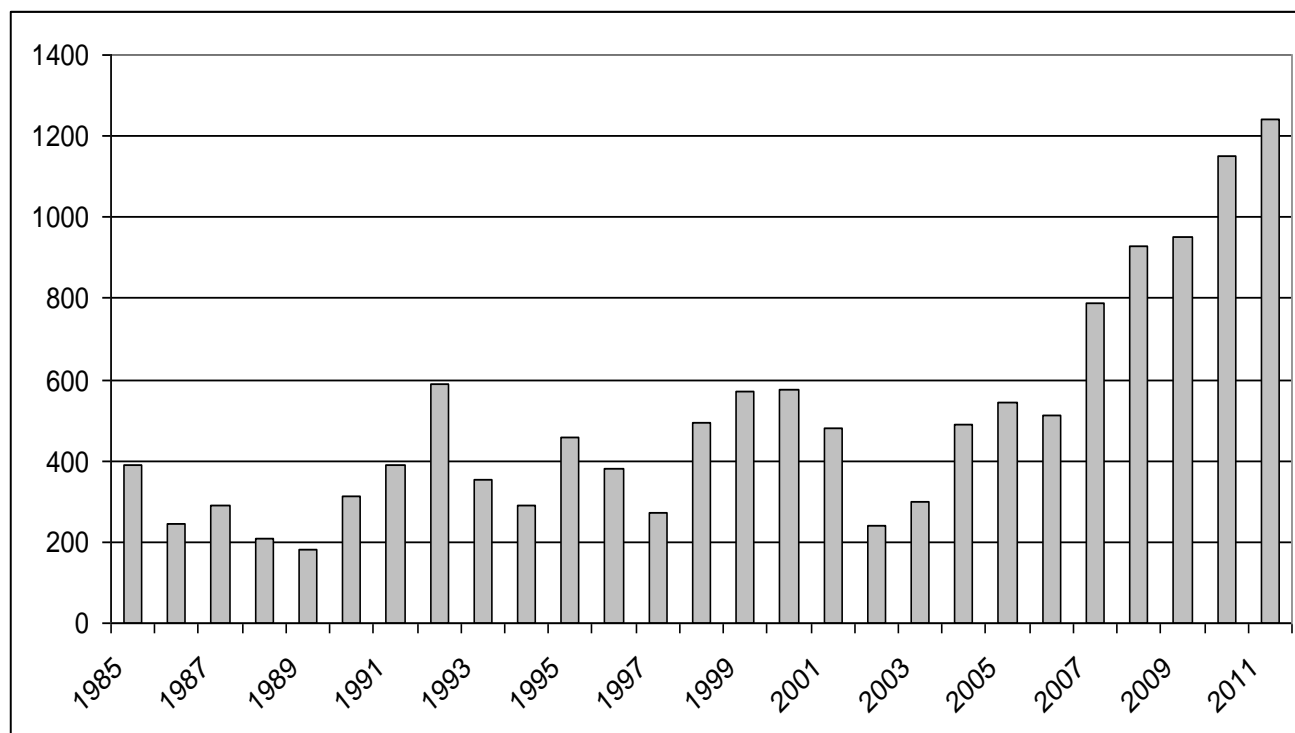
I perioden 1985 til 2007 ligger Skeand årligt på imellem 200 og 600 ex. Fra 2003 en antallet af Skeand stigende fra knap 300 ex til mere end 1200 ex om året. Det er især i områderne med reetable-rede enge som Årslev Engsø, Egå Engsø og området omkring Gudenåen imellem Langå og Randers, men også ved Stubbe Sø og Skærsø Engsø er der i dag pæne tal. Herudover er der flere nye lokaliteter med skeand på >10 ex.

Ynglepar: Indrapporteringerne antyder, at der er 3-7 par på 3 lokaliteter.

1. halvår: Forårets største obs: 6/4 29 fou **Årslev Engsø** (LLH), 14/4 29 fou **Skærsø Engsø** (JPL), 21/4 53 rst **Hornbæk Enge** (LTP), 24/4 45 rst **Egå Engsø** (GGU).

Sommerens største obs (lok.max >4): 17/6 33 rst **Hornbæk Enge** (LTP) og 29/6 29 rst **Egå Engsø** (HLL).

2. halvår: Første større obs: 3/9 74 rst **Egå Engsø** (HLL). Øvrige større obs (lok.max >15): 12/9 136 rst **Egå Engsø** (HLL), 19/10 69 rst **Hornbæk Enge** (LTP) og 1/11 68 fou **Stubbe Sø** (JKL).

Årstotaler Skeand

Total: 1240 (730) Indsendere: 60 Observationer: 345 Lokalteter: 31

1) Total 2) Max Årslev Engsø 3) Max Gudenåen ved Randers 4) Max Egå Engsø

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	-	-	55	203	77	69	35	111	226	129	267	68
2	-	-	14	29	6	4	3	9	2	9	3	-
3	-	-	12	64	18	35	4	48	57	71	41	4
4	-	-	21	45	24	26	25	47	136	47	126	62

Års- og månedstotaler er beregnet ud fra månedsmaksima for lokaliteten.

Rødhovedet And *Netta rufina* 01960 Caretaker-art

Allerede to år efter sidste observation er der nu ikke bare en, men hele fire rødhovede ænder i Østjyllands området. Den første ses 27/9 **Vejlbo Mose** (BHJ), men er bekræftet undsluppet fra AQUA sø- og naturcenter.

De næste ses 12/11 3 **Egå Engsø** (HLL,CHØ,APN,SSL,LNS), og tager ophold i søen indtil udgangen af måneden, hvor de når at blive set af ikke mindre end 34 ornitologer, med sidste observation 28/11 (KO), der er dog stadig 30/11 1 ♂ (UTE). De tre fugle angives som 2 ♂ og 1 ♀.

Fundet fra Egå Engsø er det 11. i lokalrapportens område, da fangenskabsfuglen fra Vejlbo Mose ikke tæller med statistikken. Siden 1999 er arten kun set i området i 2006/2007 med en stationær fugl omkring årsskiftet ved Skanderborg, og 2009 i Grenå Engsø.

Taffeland *Aythya ferina* 01980

Et pænt resultat for arten med en total langt over gennemsnittet, og efter 1995 kun overgået i 2007 og 2008. De største observationer er som i foregående år gjort i **Egå Engsø** og **Stubbe Sø**, med

42 Andefugle

førstnævnte som den langt dominerende, og bortset fra januar, tegner denne lokalitet sig uden undtagelse for alle måneders største observation.

Ynglemæssigt er det også denne lokalitet, der er dominerende, idet der er meldt følgende ynglepar: 6 par **Egå Eng sø** (PLA), 1 par **Auning Kær** (PLA) og desuden er meldt 7 yf **Sortesø Skanderborg** (RZ), men om disse giver nogen ynglepar, angives ikke.

De største observationer 1. halvår er (lok.max ≥ 25): 9/2 29 **Stavns Fjord** (MWH), 11/2 32 **Årslev Eng sø** (HLL), 19/2 29 **Århus Å** (KEH), 22/3 33 **Hornbæk Enge** (PHJ), 26/3 39 **Brabrand Sø** (KEH), 3/4 25 **Fussing Sø** (BRA), 15/5 120 **Egå Eng sø** (JSC) og 21/5 42 **Stubbe Sø** (KO).

2. halvår (lok.max > 25): 24/9 45 **Lading Sø** (CHJ), 9/11 145 **Hornbæk Enge** (TBR), 11/11 30 **Rugård Nørresø** (KO), 4/12 100 **Vorup Enge** (JJ), 21/12 759 **Egå Eng sø** (HLL), 25/12 188 **Årslev Eng sø** (LLH) og 27/12 308 **Stubbe Sø** (JSC).

Total: 5052 (3404) Indsendere: 79 Observationer: 471 Lokalteter: 68

1) Total 2) Største observation 3) Max Egå Eng sø 4) Max Stubbe Sø

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	96	178	287	178	251	144	132	177	420	726	1040	1423
2	17	60	80	67	120	74	107	133	299	550	510	759
3	5	60	80	67	120	74	107	133	299	550	510	759
4	-	-	25	-	42	40	-	20	16	8	190	308

Års- og månedstotaler er beregnet ud fra månedsmaksima for lokaliteterne.

Halsbåndstroidand x Troidand *Aythya collaris* x *A. fuligula* 02005

En enkelt observation af denne hybrid, 3/4 1 ♂ **Grenå Eng sø** (KO). Godkendt af SU.

Halsbåndstroidand x Troidand, Grenå Eng sø, 3. april 2011. Foto: Kent Olsen

Troldand *Aythya fuligula* 02030

Efter sidste års flotte resultat et endnu bedre i 2011, idet totaltallet er det højeste nogensinde. Tallet har i øvrigt været stigende gennem de seneste 10 år, men er alligevel i år ikke bare væsentligt over gennemsnittet, men også langt over det dobbelte.

Ynglemæssigt er der dog ingen grund til glæde, eftersom antal par er endnu lavere end sidste år. I alt er 36-42 par rapporteret fra 7 lokaliteter: 30-35 par **Egå Engsø** (HLL), 2 par **Hornbæk Enge** (LTP), 1 par **Sortesø Skanderborg** (PLA), 1 par **Skanderborg Sø** (PLA), 1 par **Tarskov Mølle** (KEH), 1 par **Årslev Engsø** (HLL) og 0-1 par **Skanderborg Lillesø** (PLA).

1. halvårs største flokke er (lok.max ≥ 200): 2/1 200 **Knudsø** (TSJ), 3/1 250 of **Århus Nordhavn** (CHJ), 7/1 600 **Ebeltoft Færgehavn** (JPL,JKL), 9/1 520 **Århus Østhavn** (ToLa), 13/1 210 **Ballen/Østerløkken** (MWH), 16/1 226 **Brabrand Sø** (KEH), 21/1 250 **Vesborg Fyr** (MWH), 30/1 600 **Rosvig** (PB), 6/2 500 **Gudensø** (LNS), 19/2 200 **Mossø** (LNS), 28/3 200 **Tange Sø** (KAHA), 3/4 350 **Skanderborg Sø** (GGU) og 29/4 552 **Egå Engsø** (HLL).

2. halvår (lok.max > 200): 18/7 441 **Egå Engsø** (HLL), 16/10 250 **Årslev Engsø** (HMS), 11/11 540 **Stubbe Sø** (HMS), 13/11 1360 **Mossø v. Emborg Vig** (BRS), 17/12 450 **Skanderborg Sø** (HLL,LLH) og 17/12 400 **Tange Sø** (KAHA).

Total: 27.391 (11.703) Indsendere: 109 Observationer: 1086 Lokaliteter: 156

1) Total 2) Største observation

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	4386	2252	2363	1930	860	706	810	707	2651	2750	3871	4105
2	600	500	392	552	531	505	441	251	800	1155	1360	800

Års- og månedstotaler er beregnet ud fra månedsmaksima for lokaliteterne.

Bjergand *Aythya marila* 02040

Et rigtigt højt totaltal for arten i år, langt over gennemsnittet, og det højeste siden 2000. Det flotte resultat skyldes dog udelukkende et par meget store flokke. Uden disse to observationer ville resultatet faktisk have været blandt de aller laveste.

De lokale maksima er, 1. halvår (lok.max > 10): 5/1 150 **Issehoved** (MWH), 9/1 35 **Alrø Egehoved** (HLL), 10/1 250 **Havnehagen** (MWH), 16/1 11 **Helgenæs** (LLH), 27/1 100 **Bønnerup Havn** (EO), 22/2 500 **Møgelmosen** (MWH) og 26/3 15 **Anholt** (FSV).

Forårets sidste er: 12/4 1 **Anholt** (FSV) og 16/4 2 **Gjerrild Nordstrand** (JPL,JKL). De første i efteråret ses 23/9 4 N **Overgårds Dige** (HLL) og 20/10 3 **Totten, Anholt** (HHN,JPIP).

Lok.max 2. halvår (> 10): 10/11 3000 **Søledet Strandenge** (LTP), 10/11 20 **Issehoved** (MWH), 20/11 6000 **Rygård Strand** (LTP), 27/12 45 **Stubbe Sø** (JSC) og 30/12 200 **Sødringholm Strand** (LTP).

Total: 11.258 (3972) Indsendere: 29 Observationer: 61 Lokaliteter:31

1) Total 2) Største observation

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	568	506	27	3	-	-	-	-	4	817	9062	263
2	250	500	15	2	-	-	-	-	4	800	6000	200

Års- og månedstotaler er beregnet ud fra månedsmaksima for lokaliteter.

Ederfugl *Somateria molissima* 02060

Et af artens allerbedste år. Siden 2000 er totaltallet kun overgået i 2005 og 2006, og resultatet er da også langt over sidste års, og langt over gennemsnittet for de seneste 10 år. Året starter dog lidt langsomt med månedstal under sidste år, ligesom flokstørrelserne generelt er lave. Fra juni begynder billedet dog at vende, og især årets sidste tre måneder giver tal langt over sidste år, og med en del store flokke.

Ynglemæssigt ser det noget mindre lyst ud, idet der kun er meldt 26-42 ynglepar: 15-20 par **Alrø Poller** (JG), 10-20 par **Vesborg Fyr** (MWH) og 1-2 par **Tunø** (SHØ). Der er dog givet langt flere ynglepar i området, idet der dels mangler tal fra en del lokaliteter hvor der sædvanligvis er ynglepar, dels er der meldt følgende: 300 yf **Hov Røn** (JG), 30 pull **Splidholm** (JOP), 6 pull **Begtrup Røn** (AS) og 4 ad med 22 pull **Sværn** (MWH).

1. halvår starter som nævnt lidt langsomt med følgende lok.max (>1000): 5/1 3000 **Issehoved** (MWH), 9/2 8000 **Sødringholm** (LTP), 9/2 2500 **Lindholm** (MWH), 12/2-17/2 1400 **Fjellerup Strand** (EJA), 15/2 3500 **Bønnerup Strand** (BGO), 25/2 3000 **Alrø Egehoved** (OS) og 1/3 1500 **Anholt** (FSV).

2. halvår giver større flokke (lok.max ≥2500): 2/10 2500 **Alrø Strevelshoved** (HMS), 14/10 og 15/10 3000 **Vesterløkker** (HBO), 15/10 2500 **Sælvig Bugt** (HBO), 17/10 15.000 **Sødringholm Strand** (LTP), 17/10 5770 **Totten** (JPIP,HHN), 17/10 3000 **Eskeplet** (TBR), 20/10 15.000 **Anholt** (FSV), 30/10 2670 **S Overgårds Dige** (HLL), 4/11 og 12/11 10.000 **Issehoved** (MWH,DMA).

Kun fra en enkelt indlandslokalitet er der meldt om observationer: 29/10 36 **Stubbe Sø** (PLA), hvilket til gengæld er mange. Der var tale om to flokke fortrinsvis adulte ♂♂.

Total: 149.372 (119.932) Indsendere: 81 Observationer: 350 Lokaliteter: 121

1) Total 2) Største observation

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	10.442	23.127	9616	1605	1621	949	1828	1990	3333	64.885	18.061	11.915
2	3000	8.000	1500	330	300	550	500	700	1300	15.000	10.000	8000

Års- og månedstotaler er beregnet ud fra månedsmaksima for lokaliteter.

Kongeederfugl *Somateria spectabilis* 02070

Året byder på en af de sjældne gæster i det denne lokalrapports område, idet der 17/10 observeres 1 Kongeederfugl ♂ ved **Totten, Anholt** (JPIP,HHN,MLU,JPE). Sidste besøg af arten var i 2007 og dette års observation er således den 12. fund siden 1994. Denne ♂ er beskrevet således: "Var i fuld pragtdragt bortset fra lidt brune indslag i ansigtet. Ellers stor appelsin, rødt næb, sejl på ryggen og blågrå hætte".

Bemærk at arten skal være ledsaget af detaljeret beskrivelse, eller anden dokumentation, for at blive medtaget i rapporten.

Havlit *Clangula hyemalis* 02120

Det laveste antal siden 2007, og en del under gennemsnittet, også antallet af observationer er lavt, men til gengæld ses en del pæne flokke.

1. halvår (lok.max ≥ 3): 27/1 11 **Anholt** (FSV), 18/2 3 **Sødringholm Strand** (LTP), 5/3 3 **Sangstrup Klint** (HST), 3/4 12 **Gjerrild Nordstrand** (KO), 3/4 24 **Bønnerup Strand** (KO) og 3/4 9 **Fjellerup Strand** (KO).

Foråret sidste er: 5/4 1 ♂ (HLL,LLH,PMM), 16/4 3 ♂ (JPL,JKL) og 21/4 7 (KO,ASF), alle **Gjerrild Nordstrand**.

Efterårets første: 17/10 2 **Totten** (JPIP,HHN,MLU,JPE), 10/11 1 ♂ **Silkeborg Langsø** (PLA) (Indlandsfund!) og 12/11 1 S **Fornæs** (PNN,ASF).

2. halvår (lok.max > 3): 18/12 12 **Bønnerup Strand** (KO) og 30/12 6 **Sødringholm Strand** (LTP).

Total: 123 (152) Indsendere: 20 Observationer: 35 Lokalteter: 16

1) Total 2) Største observation

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	15	7	14	57	-	-	-	-	-	2	6	22
2	11	3	8	24	-	-	-	-	-	2	1	12

Sortand *Melanitta nigra* 02130

Sidste års dårlige resultat vender sig til i år at være det stik modsatte, nemlig et rigtig godt år med det højeste totaltal siden 1992, og over det dobbelte af de seneste 10 års gennemsnit. De høje tal for observationer afspejler sig både i forårets og efterårets månedstal, og der er da også tale om pænt store flokke i begge perioder.

De største flokke i 1. halvår er (lok.max ≥ 4000): 4/1 9000 **Øster Hedekrog** (MWH), 5/1 4000 **Issehoved** (MWH), 15/2 8000 **Bønnerup Strand** (BGO), 22/2 5000 **Møgelmosen** (MWH) og 1/3 4500 **Hevringholm Strand** (FNI).

De største i 2. halvår er (lok.max ≥ 2000): 19/9 2030 **Overgårds Dige** (HLL), 29/10 2750 **Hevring Flak** (TBR), 28/11 3000 **Issehoved** (MWH), 30/11 3000 **Sødringholm Strand** (LTP), 14/12 2000 **Lystrup Strand** (LTP) og 18/12 3000 **Bønnerup Strand** (KO).

Nogle indlandsobservationer bliver det også til: 28/3 1 nattræk **Krajbjerg** (FNI), 4/4 12 trk hørt **Bryrup** (AWM), 25/4 1 nattræk **Hornslet** og 1 nattræk **Karlby, Rosenholm** (FNI), 11/5 1 ØNØ **Gludsted Plantage** (AWM) og 3/7 4 ♂ **Tange Sø** (JBA).

Total: 95.728 (44.558) Indsendere: 56 Observationer: 331 Lokalteter: 72

1) Total 2) Største observation

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	21.494	20.986	15.088	3800	63	-	523	2041	6392	8748	7337	9256
2	9000	8000	4500	2000	35	-	200	1100	2030	2750	3000	3000

Års- og månedstotaler er beregnet ud fra månedsmaksima for lokaliteter.

Fløjlsand *Melanitta fusca* 02150

Efter sidste års dårlige resultat er arten nu tilbage, endda over gennemsnittet for de seneste ti år. Der er da også set større flokke end sidste år.

1.halvår (lok.max ≥ 50): 4/1 170 **Øster Hedekrog** (MWH), 22/2 650 **Møgelmosen-Ringebjerg** (MWH), 1/3 500 **Hevringholm Strand** (FNI), 28/3 200 **Lystrup Strand** (FNI) og 30/3 50 **Anholt** (FSV).

46 Andefugle

Der er flere sommerfund, følgende af 5 eller derover: 26/6 5 **Sødringholm Strand** (LTP) og 3/7 46 N **Overgårds Dige** (HLL).

2. halvår (lok.max ≥ 50): 29/10 50 **Lystrup Strand** (TBR), 29/10 75 **Hevring Flak** (TBR), 18/12 155 **Bønnerup Strand** (KO) og 26/12 80 **Helgenæs** (SØP).

Et enkelt indlandfund er der også: 11/11 1 ♀ **Stubbe Sø** (KO).

Total:3221 (3108) Indsendere: 43 Observationer: 194 Lokalteter: 55

1) Total 2) Største observation

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	408	802	938	191	13	10	51	58	90	203	115	332
2	170	650	500	75	6	5	46	34	47	75	40	155

Års- og månedstotaler er beregnet ud fra månedsmaksima for lokaliteter.

Hvinand *Bucephala clangula* 02180 Caretaker-art

Efter to år med henholdvis et bund- og et topresultat ender dette år på et lidt mere middelt resultat, dog stadig lidt over gennemsnittet. Årsfordelingen er dog helt anderledes end sidste år, idet de to første måneder ligger langt over de tilsvarende måneder sidste år. Dette ændres dog hurtigt idet marts, april og årets sidste måneder ligger langt under.

De største flokke i 1. halvår er (lok.max ≥ 400): 2/1 620 **Lilleøre** (MWH), 22/1 1323 **Alrø Egehoved** (LLH,HLL,PMM), 30/1 480 **Alrø Vadegrund** (JHH), 6/2 570 **Lerdrup Bugt** (JOP), 9/2 450 **Stavns Fjord** (MWH), 12/2 800 **Fjellerup Strand** (EJA), 19/2 400 **Mariager Fjord** (TNI) og 27/2 450 **Udbyhøj Nord** (CHJ).

Forårets sidste større flokke er (>10): 15/5 12 **Lading Sø** (SMJ) og 21/5 55 **Stubbe Sø** (KO). 5 lokaliteter har i juni, juli og august mere end 10 (lok.max): 17/6 12 **Hornbæk Enge** (LTP), 17/6 17 **Vorup Enge** (TBR), 17/6 45 of **Lindholm Hoved** (BRS), 29/6 10 **Stubbe Sø** (PB) og 29/6 11 **Egå Engsø** (HLL).

I 2. halvår er de største flokke (lok.max >300): 11/12 500 **Ajstrup Bugt** (LTP), 16/12 320 **Stavns Fjord** (MWH), 17/12 400 **Tange Sø** (KAHA), 24/12 400 **Treskelbakkeholm** (TNI) og 30/12 450 **Mariager Fjord** (TNI).

Total: 21.376 (19.813) Indsendere: 112 Observationer: 946 Lokalteter: 147

1) Total 2) Største observation

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	6616	4620	2681	384	78	100	53	30	125	1103	1445	4141
2	1323	800	280	80	55	45	9	9	66	175	270	500

Års- og månedstotaler er beregnet ud fra månedsmaksima for lokaliteter.

Lille Skallesluger *Mergullus albellus* 02200

Årets resultat ligger noget under sidste års, men dog stadig over gennemsnittet. Der er da også en del færre indsendere, observationer og lokaliteter, ligesom der ikke er de helt store flokke i år.

De lokale maksima er i 1. halvår (>5): 7/1 2 ♂ + 5 ♀ **Egå-Tålfors Strand** (NAA), 7/1 og 12/1 7 **Lilleøre** (MWH), 12/1 14 **Vosnæs Pynt** (KTR), 16/1 7 **Langør** (MWH), 16/1 5 **Brabrand Sø** (KEH), 22/1 13 **Alrø Egehoved** (LLH,HLL,PMM), 19/2 5 ♂ + 6 ♀ **Salten Langsø** (BRS), 19/2 9 **Årslev Engsø** (HLL), 27/2 3 ♂ + 5 ♀ **Pøtsø** (BRS), 19/3 14 **Lindholm Hoved** (JML) og 24/3 6 **Øjesø** (JPL,JKL).

Foråret sidste er: 2/4 2 **Årslev Eng sø** (LYT), 4/4 8 **Salten Lang sø** (AKV) og 11/4 1 ♀ **Salten Lang sø** (BRS).

De første i efteråret ses: 11/11 1 **Rugård Nørresø** (KO), 11/11 2 ♀ **Emborg Odde** (BRS) og 18/11 2 **Egå Eng sø** (HLL).

2. halvår (lok.max ≥ 3): 26/11 og 11/12 3 **Stubbe Sø** (JPL,JKL,HMS), 7/12 3 ♀ **Vorup Enge** (BKR), 16/12 6 ♂ + 12 ♀ **Salten Lang sø** (BRS), 16/12 12 **Øjesø** (JKL), 24/12 9 **Rugård Nørresø** (JPL), 24/12 3 **Årslev Eng sø** (ToLa) og 26/12 3 **Norsminde Fjord** (DB).

Total: 259 (228) Indsendere: 57 Observationer: 222 Lokalteter: 43

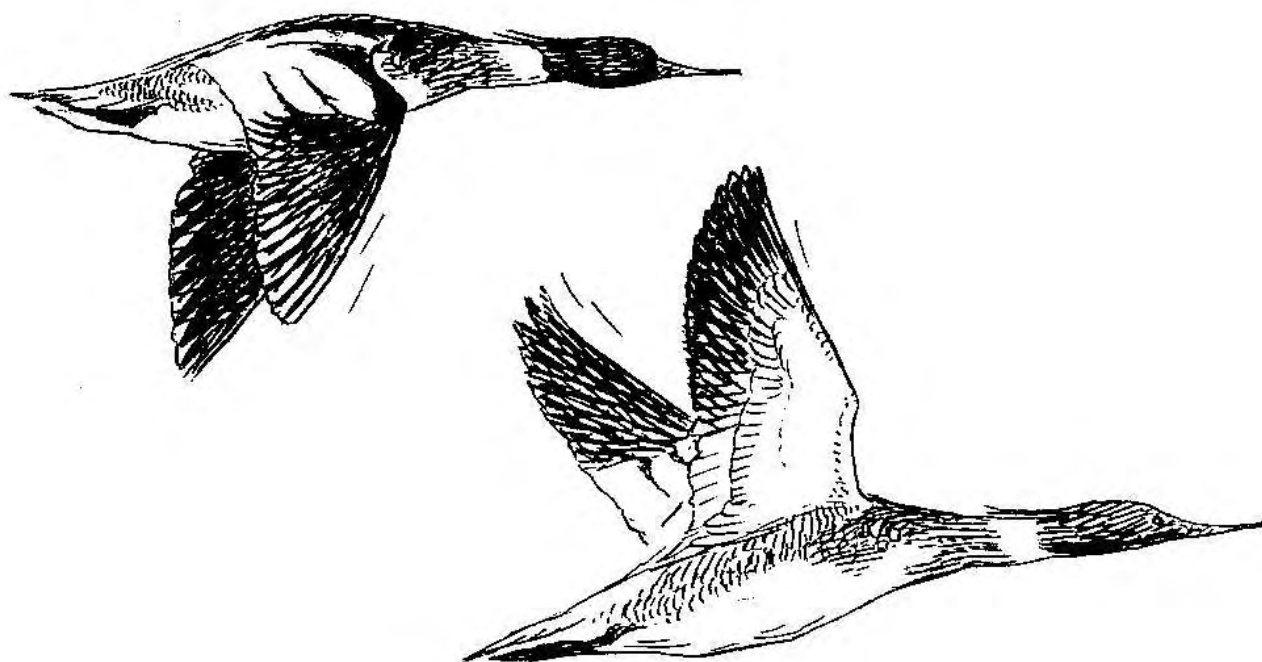
1) Total 2) Største observation

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	93	45	42	11	-	-	-	-	-	-	10	58
2	14	11	14	8	-	-	-	-	-	-	3	18

Toppet Skallesluger *Mergus serrator* 02210

Et resultat lidt under sidste års, og stadig over gennemsnittet. Trods færre indsendere og lokaliteter, er der dog flere observationer.

Der er ikke meldt om ynglepar, men 8 ad og 10 juv 10/7 **Norsminde Fjord** kunne tyde på nogle par der, ligesom der er angivet 5/5 2 yf **Barnekold** (MWH), 12/5 12 yf **Anholt** (KMN) og 7/8 10 pull **Horskær** (DSA).

1. halvår (lok.max ≥ 30): 7/1 70 **Gallohaven** (RDN), 9/1 52 **Alrø Egehoved** (HLL), 26/2 35 **Alrø Poldkrog** (CHJ), 27/2 148 S og 7 N **Fornæs** (HLL), 26/3 38 **Sondrup Strand** (OJE), 18/4 81 **Overgårds Dige** (HLL) og 26/6 30 **Sødringholm Strand** (LTP). Udover de sidstnævnte er eneste øvrige observation fra juni 4/6 20 **Anholt** (MBH).

2. halvår (lok.max > 100): 16/7 179 **Eskeplet** (LLH,HLL,PMM), 20/8 233 **Overgårds Dige** (HLL), 14/10 137 **Alrø Strelshoved** (OS), 20/11 210 **Lerdrup Bugt** (JOP) og 17/12 114 **Alrø Egehoved** (HLL,LLH).

48 Andefugle, Høgefugle

Total: 5350 (5071) Indsendere: 77 Observationer: 475 Lokalteter: 108

1) Total 2) Største observation

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	420	397	401	270	130	50	337	319	798	1175	539	514
2	111	148	51	81	55	30	179	233	141	137	210	114

Års- og månedstotaler er beregnet ud fra månedsmaksima for lokaliteter.

Stor Skallesluger *Mergus merganser* 02230

Årets resultat er noget bedre end sidste år, og lidt over gennemsnittet. Januar starter dog lidt lavt, men allerede i februar bliver tallene noget højere end sidste år. I slutningen af året går det igen lidt trægt i de første måneder, medens årets sidste ligger med et godt resultat.

Lokaliteterne med de største flokke er i 1. halvår (lok.max >100): 17/1 190 **Tange Sø** (ER), 6/2 250 **Mossø** (LNS), 12/2 300 **Salten Langsø** (HPS,BS), 25/2 100 **Alrø Egehoved** (OS) og 13/3 143 **Årslev Engsø** (OJE). De sidste ses 1/6 2 ♂ + 1 ♀ **Totten Anholt** (PER), 2/6 2 **Amstrup Enge** (JHH) og 3/6 3 ♂ **Gudensø** (JEK).

2. halvår: De første dukker første op 31/8 og 18/9 1 **Mossø** (AWM,PLA), 28/9 7 **Ebeltoft Færgenhavn** (ESØ) og 4/10 3 **Tange Sø** (KAHA). De største flokke er (lok.max >30): 20/12 100 **Tange Sø** (KAHA), 24/12 245 **Salten Langsø** (BRS), 27/12 34 **Skanderborg Lillesø** (PLA), 30/12 32 **Lindholm Hoved** (BRS) og 31/12 38 **Silkeborg Langsø** (BRS).

Total:4329 (3997) Indsendere: 98 Observationer: 672 Lokalteter: 130

1) Total 2) Største observation

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	880	1229	1237	202	6	8	-	1	8	13	174	571
2	190	300	143	52	2	3	-	1	7	6	100	245

Års- og månedstotaler er beregnet ud fra månedsmaksima for lokaliteter

Hvepsevåge *Pernis apivorus* 02310

Indberetninger om ynglefugle tyder på 6 par på ligeså mange lokaliteter.

Årets første fugle ses 7/5 2 Ø **Lilleøre** (MWH), og 8/5 gøres 3 observationer af 4 fugle. Maj måned er en god måned for observation, og der observeres tæt på 250 fugle. Antal trækkende fugle udgør 209 ex i perioden 7/5-3/6. Største trækobservationer er 10/5 38 trk **Anholt** (KMN,FSV,HOF,HLa), 12/5 30 trkf **Gjerrild Klint** (NJU) og 22/5 27 NØ **Gjerrild Nordstrand** (KO,ASF). Herefter følger spredte observationer. I Juni ses 34 fugle og i juli 45 fugle.

I andet halvår er der i august flere lidt større enkeltobservationer af såvel adulte som juvenile fugle. 20/8 ses således 12 **Salten Langsø** (GGU). Samlet ses 21 trækkende i perioden 18/8-25/9. Sidste observationer er 19/9 1 of **Ildal Skov** (PEN), 19/9 1 S **Issehoved** (MWH) og 25/9 1 **Odder** (DB).

Total: 396 (482) Indsendere: 56 Observationer: 207 Lokalteter: 86

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	240	34	45	64	13	-	-	-

Sort Glente *Milvus Migrans* 02380

Der ses igen rigtig mange Sorte Glenter i DOF-Østjyllands område, fortrinsvis på Djursland, dog ses årets første 1/4 ved **Gl. Rye** (GGU). Der ses i alt 21 trækkende fugle i perioden 5/4-13/5, hvoraf nogle dog kan være gengangere, om end de mest oplagte er sorteret fra. Der er 5 observationer af 2 ex,

alle nævnes: 22/4 2 trk **Gjerrild by/Marshøj** (HP,KO,ASF), 8/5 2 NØ **Feldballe** (KO), 13/5 2 trk **Skelhøje Bakker** (CBB) og 7/6 2 rst **Elsegårde Skov** (JHC). Uden for Djursland ses 24/4 1 S **Brabrand Sø** (MJH), 27/4 1 S **Risskov Skov** (JHA), 2/5 1 S **Tåstrup Sø** (CHJ), 8/5 1 S **Hornbæk Enge v. Gudenåen** (LTP), 10/5 1 S **Norsminde Fjord** (HLÆ) muligvis den samme som ses 12/5 1 **Odder** (DB). Også Samsø har besøg af Sort Glente, 21/4 1 N **Hesselholm** (LEB) og 10/5 1 N **Nordby** (MWH). Første halvårs sidste er 26/5 1 of **Krogsager** (SVUR) og 7/6 2 rst **Elsegårde Skov** (JHC) - set fra Ebeltoft Havn.

Andet halvår ses der flg.: 21/8 1 of **Sødringholm Strand** (LTP), 4/9 1 SV **Ålsrode** (HOF) og 18/10 1 fou **Nymølle, Egåen** (APN).

Total: 31 (20) Indsendere: 24 Observationer: 37 Lokalteter: 26

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	10	15	2	-	1	1	1	-	-

Rød Glente *Milvus milvus* 02390 Caretakerart

Rød Glente er ekspanderet voldsomt på Sjælland og i Østjylland, mens de har stabiliseret sig i andre områder af landet. På Djursland findes en overnatningsplads, som er benyttet af mange Røde Glenter. Når man ser så mange Røde Glenter på Djursland, kunne man få ideen om, at det er fugle fra Sverige, der er trukket herover, omend de fleste adulte fugle bliver i Sverige vinteren over. Fakta er, at vi i Østjylland kan regne med op mod 20 ynglepar ifølge Gert Hjembæk, artsansvarlig caretaker for Rød Glente. Dette er dog et skøn, og der foreligger ingen opgørelse over det faktiske antal par i 2011. Der kan kun opfordres at taste ynglepar af Rød Glente ind i DOFbasen efter ynglesæsonen.

Forår: Træk: 248 trækkende/trækforsøgende fugle i perioden 20/2-4/6. Trækket kulminerer ult. april, flest (lok.max >4): 4/4 16 trkf **Fornæs** (OLL), 4/4 5 trk **Katholm Skov** (OFR), 19/4 6 trk og 21/4 9 trkf **Gjerrild Nordstrand** (EVL,KO), 5/4 5 trk og 22/4 11 trkf **Gjerrild, Marshøj** (HLL,KO m.fl.), 21/4 7 trk **Issehoved** (DMA,MWH), 22/4 5 trk **Gjerrild v. Overskov** (OFR), 25/4 5 trk **Skærsø Engsø** (LN), 27/4 5 trk **Stensmark** (BJS), 30/4 12 trk **Anholt** (FSV), 11/5 5 trk **Stubbe Sø** (DSA). Som tidligere år er der givetvis en del gengangere blandt de fugle der ligger og kører rundt på det nordlige Djursland i foråret, hvor et egentligt udtræk ifølge radarstudier er yderst begrænset.

Følgende lokaliteter har de største observationer af rastende, fouragerende eller overflyvende Rød Glente forår (lok.max >4): **Veggerslev** har 7 observationer i perioden 2/4-7/5 af op til 5 fugle (OFR,OLL,KMO,EVL), **Kringelen** v. Nødager har 2 observationer i perioden 13/5-14/5 af op til 5 fugle (EBU), **Gjerrild Klint** har 3 observationer i perioden 15/3-13/5 af op til 10 fugle (TEO,NJU), **Fornæs** har 6 observationer i perioden 26/3-22/4 af op til 8 fugle (KNP,OLL). Desuden bør nævnes 9/4 5 of **Gjerrild Overskov** (BGO,OLL), 21/4 5 of **Gravlev** (CBB), 30/4 10 of **Stensmark** (OLL), 17/5 5 of **Skelhøje Bakker** (CBB), 24/5 7 of **Strandkær** (DD).

Efterår: Træk: 9 obs af 10 trækkende fugle i perioden 3/8-27/10. Flest (lok.max >1): 20/10 2 SV **Sødringholm Strand** (LTP). Følgende lokaliteter har flest observationer af rastende, fouragerende eller overflyvende Rød Glente efterår: **Kastrup-Bøjen** har 7 observationer i perioden 1/7 til 31/12 med op til 23 ad gangen (IFJ,FNI). **Albøge og Svenstrup** har 8 observationer i perioden 29/10 til 28/11 med op til 18 ad gangen (OLL,PJA,OFR,TL,TC). **Kolindsund** har 9 observationer i perioden 10/8-1/11 med op til 16 ad gangen (HOF,OLH,ToLa,TC, LNS,ABU,BJS,KO) og **Nødager** har 4 observationer i perioden 4/7-27/12 med op til 15 ad gangen (KO,SUST,UTE). Desuden 12/9 4 rst **Herredsenge** (FNI).

Total: 1104 (543) Indsendere: 167 Observationer: 727 Lokalteter: 332

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
3	9	117	399	190	82	70	48	91	67	40	37

Havørn *Haliaeetus albicilla* 02430

Årstotalerne er støt stigende, og ser ikke ud til at være kulmineret endnu. Havørnen blev oprindeligt udryddet som dansk ynglefugl i 1912. Genindvandringen af Havørn i Danmark begyndte med det første ynglepar i 1995. I 2010 blev der opgjort et antal på 37 etablerede par, mens der blev registreret 38 par med rede i 2011 (Rapport nr. 14 om Danmarks truede og sjældne ynglefugle fra DOF's Caretakerprojekt). I Østjylland var der ligesom i 2010 oplysninger om to ynglepar i Østjylland, begge fra **Søhøjlandet**. Begge par var succesfulde hver med 2 unger på vingerne. Herudover er der i DOF-basen oplysninger om ynglefugle ved **Gyllingnæs**, der eventuelt kunne dreje sig om det par, der har etableret sig med rede på Vorsø i Horsens Fjord, lige uden for DOF Østjyllands område. Sidstnævnte lokaliteter er imidlertid ikke omtalt i den officielle årsrapport fra Caretakerprojektet fra 2011.

Følgende lokaliteter har flest observationer af rastende Havørne:

Salten Langsø-området har 34 observationer i perioden 9/1-30/12 (21 indsendere). Der ses op til 2 ad og 2 1K (yngleparret). Derudover er der indrapporteret fugle med alderen 2K+ (to obs) og 4K+ (én obs). Derudover et par observationer af ikke-alderbestemte fugle fra området.

Mossø-området har 16 observationer i perioden 8/2-27/12 (10 indsendere). Der ses op til 2 ad og 2 1K+. En del observationer drejer sig om ikke-aldersbestemte fugle. Det er vel sandsynligt at fuglene i Salten Langsø-området også ses ved Mossø, og omvendt.

Årslev Engsø/Brabrand Sø har 17 observationer i perioden 3/2-4/10 (11 indsendere). Her er 6 observationer af én adult og 1/6 ses 2 adulte. Derudover er der i foråret 2 obs og i efteråret 4 obs af en 2K+. I efteråret én observation af henholdsvis en 3K+ og en subadult. Hvor mange fugle der reelt er tale om, er vanskeligt at sige, men måske minimum 5 fugle, er der tale om.

Skanderborg Sø har 22 observationer i perioden 16/1-29/12 (16 indsendere). Her er 3 observationer af 2 adulte og flere observationer er 1 adult. Derudover er der oplysninger om 1 1K+, 1 2K+ og 1 im-mature samt flere ikke-aldersbestemte individer. Det vurderes, at der kan være tale om op mod 5 forskellige fugle.

Alrø-området, herunder Gyllingnæs-området har 38 observationer i perioden 20/1-27/12 (18 indsendere). Det vurderes, at der kan være tale om 5-6 individer fordelt på 2 adulte med en unge, 1 im-mature i februar-marts, samt 2K/2K+ fugle i januar og december.

Samsø har 24 observationer i perioden 17/1-18/12 (5 indsendere). Det vurderes, at der kan være tale om mere end 11 forskellige individer, idet der rapporteres om 6 trækobservationer fordelt på 4 fra foråret og 2 fra efteråret, og derudover er der meldt om fugle i flere forskellige aldre fra 1K til adult. Største observation er 2/3, hvor 5 individer ses i Stavns Fjord på 3 lokaliteter (MWH). Vi antager, at det drejer sig om 5 forskellige fugle.

Eskeplet, Sødringholm og Overgård har 7 observationer i perioden 21/1-18/12 af fugle i følgende aldre, 1K, 2K+ og 3K.

Fra øvrige lokaliteter ingen observationer over 2 fugle.

I 1. halvår observeres der 15 trækkende fugle i perioden 2/1-21/5, flest 1/5 2 SV **Pindstrup Mose** (MST). I 2. halvår 6 trækkende i perioden 13/8-20/10.

Total: 207 (146) Indsendere: 99 Observationer: 241 Lokaliteter: 108

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
23	22	28	12	19	9	10	17	18	17	8	24

Års- og månedstotaler er beregnet ud fra månedsmaksima for lokaliteter. Alle observationer fra træk-lokaliteter er dog medregnet (gengangere dog frasorteret).

Rørhøg *Circus aeruginosus* 02600

Årstotalen ligger 24 % over 10-års gennemsnittet. Der rapporteres 38-40 ynglepar fra 34 lokaliteter. (21-24 par i 2010). De fleste af yngleobservationerne er indtastet enten i form af kommentarer til observationerne, eller ved brug af en eller anden yngleadfærdskode. Husk at indtaste antal ynglepar i DOFbasen under den fane, der netop er beregnet til dette formål. Flest par ses ved **Studstrup, Dronningborg Bredning, Bjerregrav Mose** og **Udbyover Sø** hver med formodet 2 ynglepar.

1. halvår: De første fugle ankommer 19/3 1 N **Beder** (ESØ), 24/3 1 trk **Sælvig** (MWH) og 25/3 2 **Pillemark** (MWH). Foråret giver i alt 95 trækkende fugle i perioden 19/3-20/5, hvoraf de 30 er fra **Samsø** og 25 fra **Djursland**. Største trækobservationer: 15/4 7 N samt 21/4 4 N **Issehoved** (MWH,DMA) og 21/4 8 Ø **Gjerrild Nordstrand** (KO,ASF). Flest rastende ses 17/4 6 **Kragemoen, Samsø** (DMA).

2. halvår: Efteråret giver 47 trækkende fugle i perioden 2/8-20/10, heraf 24 fra **Samsø** og 15 fra **Anholt**. Største trækobservationer: 17/9 5 **Anholt** (FSV). Sidste ses 15/10 1 **Kalø Slotshalvø** (FNI), 20/10 1 S **Sødringholm Strand** (LTP) og sent 14/11 1 ♀ **Kolindbro Enge** (PJA).

Total: 1068 (853) Indsendere: 115 Observationer: 742 Lokalteter: 194

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	17	378	233	89	71	148	119	12	1	-

Blå Kærhøg *Circus cyaneus* 02610

Der ses meget få fugle i årets første vinter måneder. Årstotalen trækkes dog op af et pænt efterårstræk.

1. halvår: Foråret giver i perioden 13/3-22/5 23 trækkende fugle, heraf 7 på **Djursland** og 6 på **Samsø**. Sidste ses 15/5 1 SV **Egå Engsø** (SSL) og 22/5 1 NØ **Gjerrild Nordstrand** (KO,ASF).

2. halvår: Et par interessante sommerobservationer, 5/7 1 ad ♂ **Grauballe** (BRS) samt 7/7 og 21/7 1 ad ♂ **Gosmer** syd f. Odder (PM). Efterårets første ses 22/8 1 ♂ **Bode** (MAA), 10/9 1 S **Sletterhage** (JPL,JKL) og 14/9 1 **Fannerup** (PR). Der ses 44 trækkende fugle i perioden 10/9-15/11, heraf 25 på **Anholt** i perioden 17/9-17/10 med største obs 24/9 4 trk (FSV) og 30/9 3 SV + 3 rst (PKJ,HKn). Fra øvrige lokaliteter flest 20/10 3 trk **Sødringholm Strand** (LTP)

Total: 204 (261) Indsendere: 73 Observationer: 174 Lokalteter: 84

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
7	4	10	19	13	-	2	1	53	54	19	22

Steppehøg *Circus macrourus* 02620

Det bedste år hidtil med hele 5 fugle. Året var også enestående på landsplan med mange observationer fra efteråret. Der er hermed registreret 13 Steppehøge i DOF-Østjyllands område.

Årets fund: 2/9 1 1K fou **Hornbæk Enge** (TBR,LTP), 5/9 1 1K fou **Kolby, Samsø** (APN), 7/9 1 ad ♂ **Tranebjerg, Samsø** (APN), 17/9 1 1K NV og 18/9 1 1K SV **Anholt Havn** (PKJ,HKn). De to sidstnævnte drejer sig om forskellige individer.

Hedehøg *Circus pygargus* 02630

4 observationer af 4 fugle. Der er ingen oplysninger om mulige ynglefund.

Årets observationer: 4/5 1 ad ♀ trk **Flakket, Anholt** (KMN,FSV), 4/5 1 ♀ **Bølling Sø** (EBJ), 10/5 1 N **Mårup, Samsø** (DD via MWH) og sent 5/10 1 1K fou **Vesborg Fyr** (MWH,DMA).

Duehøg *Accipiter gentilis* 02670

Der er kun rapporteret enkelte ynglepar, men på baggrund af territoriehævdende fugle kan antallet af par opgøres til 7-8 par fra 7 lokaliteter mod sidste års 6 par. Tyngdepunktet, hvis man kan tale om et sådant, ser ud til at ligge omkring midtjyske skove og plantager med få forstyrrelser og uden de store jagtmæssige interesser.

1. halvår: I perioden 18-22/4 er der rapporteret 4 trækkende fugle.

2. halvår: Ligeledes 4 trækkende fugle i efteråret i perioden 4/9-20/11.

Største observationer over hele året er 2 ex, og det drejer sig om formodede ynglefugle.

Total: 80 (88) Indsendere: 45 Observationer: 75 Lokaliteter: 55

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
3	4	7	26	6	4	4	9	6	1	7	3

Spurvehøg *Accipiter nisus* 02690

Der rapporteres om kun 7 ynglepar fra 7 lokaliteter. Spurvehøgen er trods dette en udbredt ynglefugl i Østjylland. Årstotalen ligger 19 % over 10-års gennemsnittet.

1. halvår: Der rapporteres om i alt 996 trækkende fugle i perioden 12/3-23/5. Største træktotaler er 425 **NØ-Djursland**, 280 **Anholt** og 175 **Issehoved**. Bedste dage (lok.max): 21/4 54 N **Issehoved** (MWH,DMA) og samme dag 34 Ø + 35 trkf **Gjerrild** (KO,ASF) samt 7/5 44 trk **Flakket, Anholt** (FSV) og 10/5 53 NØ **Totten/Ørkenen, Anholt** (HLA,Mårten Müller).

2. halvår: Der ses 322 trækkende fugle i perioden 15/8-28/11, heraf 182 **Anholt**. Flest (lok.max >7): 16/9 12 S **Alrø Egehoved** (HLL), 24/9 9 trk **Vesborg Fyr** (MWH) og 9/10 39 SV **Anholt** (KO).

Total: 2228 (1717) Indsendere: 123 Observationer: 898 Lokaliteter: 233

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
67	62	77	795	502	19	30	71	230	234	75	66

Musvåge *Buteo buteo* 02870

Der er som sædvanlig en del gengangere i årets sum. Det er umuligt at sige, hvor stor en andel af fuglene på NØ-Djursland, der reelt trækker ud, og hvor længe de ligger og kører frem og tilbage.

Ynglefund: Kun 5-6 par er indtastet i feltet i DOFbasen, der bruges til at rapportere antal ynglepar. Husk at benytte denne indtastningsmulighed, hvis der observeres et sandsynligt par eller en rede. Territoriehævdende fugle på yderligere en række lokaliteter tyder på i alt 36 par på 33 lokaliteter, hvilket dog er langt fra det reelle antal i Østjylland. Et par ved **Esby** på Helgenæs var udsat for massiv pressedækning, da musvågerne sårede en motionsløber ved at angribe, da personen kom for nær på reden. Skov- og Naturstyrelsen foretog en besigtigelse i området, men der blev dog ikke gjort forsøg på at fjerne disse endog særdeles territoriehævdende fugle. Der har så vidt vides været lignende tilfælde, hvor musvåger har forsøgt at angribe mennesker.

1. halvår: I alt 5808 trækkende og trækforsøgende i perioden 5/3-29/5. **NØ-Djursland** har hovedparten med en træktotal på 4955. Største observationer 18/4 280 **Gjerrild Nordstrand** (JPL,JKL), 21/4 235 SV **Katholm Skov** (OFR), 22/4 275 trkf **Gjerrild** (KO,ASF,HP m.fl.) og 30/4 675 **Stensmark** (OLL). Uden for Djursland er største iagttagelse 21/4 117 N **Issehoved** (MWH,DMA).

2. halvår: I efteråret ses kun et lille træk igennem Østjylland, i alt 735 trækkende i perioden 14/8-15/12, flest 19/9 68 V **Kysing Næs** (KEH), 26/9 109 SV **Vesborg Fyr** (MWH) og 30/9 123 V **Tunø**

(FNI), der trak ud fra øens vestligste punkt. Sidste større trækforekomst er 14/10 75 S **Vesterlækker, Samsø** (HBO).

Total: 10.614 (12.117) Indsendere: 169 Observationer: 2216 Lokalteter: 582

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
392	287	1388	5582	772	181	139	264	726	517	151	215

Fjeldvåge *Buteo lagopus* 02900

Årets total er den næsthøjeste nogensinde, kun overgået af 1990 (297). Vi kommer dog ikke op i nærheden af den hidtil største dagsmax i Østjylland, 22/4 1990 57 trk Gjerrild.

1. halvår: I alt 100 trækkende/trækforsøgende fugle i perioden 19/3-22/5, hvoraf nogle dog kan være gengangere. Flest (≥5): 11/4 6 trk **Gjerrild Klint** (TEO,TWJ), 21/4 6 trkf **Gjerrild Nordstrand** (KO), 21/4 5 N **Issehoved** (MWH,DMA), 22/4 14 **Fornæs** (OLL,TKC) og samme dag 8 trkf **Gjerrild** (KO, ASF,HP m.fl.). Desuden 4/5 6 trk **Anholt** (KMN,FSV). Træksummer 60 på **Nordøstdjursland**, 17 **Anholt** og 13 **Samsø**. Sidste ses 21/5 1 N **Issehoved** (MWH) og 22/5 1 trk **Anholt** (AH).

2. halvår: Efterårets første ankommer 25/9 2 **Kolindsund** (CS) og 7/10 1 **Bøjstrup-Margrethelund** (ABU). 16 trækkende fugle i efteråret, hvor største dag er 20/10 med 4 SV **Sødringholm Strand** (LTP) og 2 trk **Anholt** (FSV).

Total: 281 (109) Indsendere: 73 Observationer: 90 Lokalteter: 90

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
8	5	7	91	27	-	-	-	1	45	38	58

Stor Skrigeørn *Aquila clanga* 02910 SU-art

En enkelt observation af denne sjældne gæst, 11/5 1 Ø **Hornbæk Enge** (LTP). Godkendt af SU.

Lille Skrigeørn *Aquila pomarina* 02920 SU-art

Ingen fund i 2010. Seneste fund fra Østjylland, der er godkendt af SU er fra 2005.

Steppeørn *Aquila nipalensis* 02945 SU-art

Danmarks 26. fund af Steppeørn blev gjort i Østjylland, 12/5 1 2-4K trkf **Skelhøje Bakker, Ebeltoft** (Lars Bruun). Der foreligger fotodokumentation, og observationen er godkendt af SU.

Ebeltoftthalvøen kan være særdeles interessant, når det drejer sig om returtrækkende store vinge-fang, og hermed også i 2011.

Kongeørn *Aquila chrysaetos* 02960

Et glædeligt gensyn med arten efter at 2010 ikke bød på observationer af Kongeørn. 2-4 individer skønnes der at være tale om. Desværre ingen oplysninger om at ynglefuglene er tilbage ved Overgård.

1. halvår: 9-10/1 1 2K **Fornæs** (BBS,OLL,PR), 11/4 1 2K trkf **Gjerrild Klint** (TEO) - trak senere samme dag ud ved Fornæs, 18-24/4 1 2K **Anholt** (FSV).

2. halvår: Fra efteråret en enkelt observation, 20/10 1 1K S **Sødringholm Strand** (LTP).

Fiskeørn *Pandion haliaetus* 03010

Årstotalen ligger lige omkring 10-årsgennemsnittet for de seneste 10 år. Der ses fugle gennem hele sommerhalvåret, men ingen tegn på yngleaktivitet.

Fiskeørn, Foto: Christian A. Jensen

1. halvår: Trækket kommer lidt senere i gang i Østjylland end normalt. Første fugle ses 1/4 1 NØ **Hornslet** (FNI), 2/4 1 S **Ballebjerg** (MWH) og 1 N **Tange Sø** (KAHA). Der ses 86 trækkende fugle i perioden 1/4-4/6. Heraf tegner **NØ-Djursland** sig for kun 21, **Samsø** har 30 ex. og **Anholt** 16 ex. Største trækobservationer (lok.max ≥4): 15/4 4 N **Gallohaven, Risskov** (RDN), 21/4 6 Ø **Gjerrild Nordstrand** (KO,ASF), 6 N **Issehoved** (MWH,DMA) og 4/5 6 trk **Anholt** (KMN,FSV). Ingen nævneværdige obs af rastende fugle.

2. halvår: Der ses 42 trækkende fugle i perioden 14/6-16/10. Største observationer er 20/8 7 trk/rst **Salten Langsø** (GGU) og 25/9 5 fou S **Gudenåen, Silkeborg-Resenbro** set under kanotur (via PLA). Herudover ingen observationer større end 3 fugle. Årets sidste ses 16/10 1 trk **Gjerrild Nordstrand** (NJU) og 18/10 1 fou **Harlev Mølle** (KWS).

Total: 274 (267) Indsendere: 88 Observationer: 223 Lokalteter: 101

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	77	34	8	12	51	66	25	-	-

Tårnfalk *Falco tinnunculus* 03040

Det højeste totaltal indenfor de seneste tre år, og pænt over gennemsnittet. Der er dog stadig langt op til antallet fra 2008, som til gengæld også var rekordhøjt. Siden 2000 er dette års tal dog kun overgået af 2007 og 2008.

Der er i år indberettet 7 ynglepar, alle nævnes: 1 par **Nørreskov Bakke** (EBJ), 1 par **Løve** (JG), 1 par **Allestrup** (BLA), 1 par **Grenå Enge** (BBS), 1 par **Gødvad Bakke** (ToLa), 1 par **Højbjerg** (OLL), 1 par **Nisset** (CHØ) og 1 par **Århus Nord** (JHA).

Årets første trækkende ses: 5/4 1 V **Gjerrild Nordstrand** (HLL,LLH,PMM), 7/4 2 **Issehoved** (MWH) og 9/4 1 trkf **Gjerrild Nordstrand** (EVL).

1. halvår: 92 trækkende i perioden 5/4-22/5, flest (lok.max >3): 21/4 12 Ø **Gjerrild Nordstrand** (KO,ASF), 21/4 4 N **Issehoved** (MWH), 9/5 7 N **Dragsmur** (FNI) og 10/5 9 **Anholt** (KMN,FSV,HOF).

2. halvår: Perioden 6/8-21/10 giver 173 trækkende med nogle pænt store observationer, flest (lok.max ≥5): 10/9 11 S **Sletterhage** (JPL,JKL), 16/9 7 S **Alrø Egehoved** (HLL), 16/9 5 indtrk **Fornæs** (FNI,KO), 17/9 29 **Anholt** (FSV), 17/9 10 SSV **Århus Nordhavn** (SSL,KO,RDN), 18/9 5 SV **Feldballe** (KO), 23/9 7 S **Eskeplet** (HLL) og 24/9 7 SV **Strandkær** (DD).

De sidste trækkende er 20/10 samt 21/10 1 **Anholt** (FSV) og 20/10 1 S **Sødringholm Strand** (LTP).

Total: 1349 (1158) Indsendere: 129 Observationer: 919 Lokalteter: 261

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
71	24	41	152	182	64	80	102	329	123	72	109

Aftenfalk *Falco vespertinus* 03070

Både 7/5 og 11/5 er der observationer af 1 2K ♂ trk på **Anholt** (KMN,FSV,HOF) og 10/5 af 1 trk/fou ♂, som ikke er aldersbestemt. Om det er samme fugl, der har ligget og forsøgt træk, kan ikke afgøres.

I perioden 14/5-31/5 observeres der i **Hornbæk Enge**, **Vorup Enge** og **Tebbestrup Kær** 1 2K ♀ fou (TBR,LTP,APR,APN,HEN), sandsynligvis samme fugl, disse lokaliteters indbyrdes nærhed taget i betragtning.

Endelig ses 20/6 1 fou 3K+ ♂ **Lading Sø** (PTH), altså i alt observationer af 3-5 fugle i år, hvilket må siges at være udmærket ovenpå sidste års fravær.

Kun observationer, hvor fuglene er alders- og kønsbestemt omtales i rapporten. Husk også at indsætte en kommentar i DOFbasens notatfelt, når det drejer sig om fåtallige arter eller usædvanlige fund i det hele taget.

Dværgfalk *Falco combarius* 03090

Efter de seneste to års lave resultat er vi nu tilbage på et normalt niveau, endda lidt over seneste tiårs gennemsnit. Lidt usædvanligt er det i foråret maj måned og ikke april, der viser det højeste tal.

De første viser sig 6/3 og 30/3 1 **Grenå Enge** (AGLS,BBS), 3/4 1 **Bønnerup Strand** (KO) og 3/4 1 **Barnekold** (MWH). Først 9/4 kommer der dog for alvor gang i trækket, og forårets største observationer bliver (lok.max ≥3): 16/4 4 N **Issehoved** (DMA,MWH), 21/4 3 Ø **Gjerrild Nordstrand** (KO,ASF) og 9/5 4 N **Dragsmur** (FNI). I alt noteres 56 trækkende i perioden 3/4-23/5. Forårets sidste ses 15/5 1 N **Eskeplet** (HLL), 22/5 1 NØ **Gjerrild Nordstrand** (ASF,KO) og 23/5 1 trk **Anholt** (FSV).

Efterårets første ankommer 20/8 1 trk **Lübker Golf Resort** (BBS), 26/8 1 S **Hornslet** (FNI) og 2/9 1 of **Gjerrild Nordstrand** (NJU). I alt 67 trækkende i perioden 20/8-12/11, heraf 35 på **Anholt**. Kun få lokaliteter har observationer med mere end én Dværgfalk (lok.max): 18/9 7 rst **Anholt Havn** (PKJ), 20/9 4, 28/9 4 trk og 9/10 4 SV **Anholt** (PKJ,FSV,KO), 22/9 2 V **Fornæs** (HLL), 23/9 2 V **Eskeplet** (HLL), 24/9 2 S **Strandkær** (DD) og 20/10 2 indtrk + 2 rst **Ørkenen, Anholt** (JPIP,HHN,MLU,JPE). Den sidste kommer forbi 17/12 1 **Alrø Poller** (HLL,LLH).

Total: 187 (173) Indsendere: 46 Observationer: 150 Lokalteter: 56

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	2	34	40	-	-	2	61	41	6	1

Lærkefalk *Falco subbuteo* 03100 *Caretaker-art*

Årets resultat ser rigtigt fint ud med det fjerde højeste antal fra 2000 og fremefter, og langt over sidste års resultat. Der er dermed også en del over gennemsnittet. Langt hovedparten ses i maj måned. Der er oplysninger om et muligt ynglepar.

Årets første er 24/4 1 trk **Anholt** (FSV), 1/5 1 N **Moegård Strand** (RDN) og 2/5 1 trk **Anholt** (FSV). Derefter kommer et par store observationer: 4/5 10 trk **Anholt** (KMN,FSV), 7/5 10 N **Dragsmur** (DD) og 7/5 7 trk **Anholt** (FSV). I foråret desuden følgende med 4 eller mere: 8/5 13 N **Dragsmur** (CBB), 8/5 8 N **Gjerrild Nordstrand** (JSC,ASF), 9/5 5 N **Dragsmur** (FNI) og 2/6 4 fou **Bølling Sø** (EBJ). I alt noteres 66 trækkende fugle i perioden 24/4-4/6. De sidste i foråret samt sommer: 13/6 1 of **Lindholm Hoved** (BRS), 13/6 1 of **Hesselhus** (EBJ) og 21/6 1 fou **Salten Langsø** (HPS,BS).

De første i 2. halvår er 19/8 1 ad **Ildal Skov** (BRS), 20/8 1 ad of **Salten Næs** (BRS) og 21/8 1 juv fou **Velling Skov** (JBA). Kun en enkelt observation når over én: 17/9 2 trk **Anholt** (FSV). I alt 7 trækkende i perioden 11/9-29/9. De sidste ses 26/9 1 rst **Vesborg Fyr** (MWH), 29/9 1 S **Ålsrode Kær** (HOF) og 4/10 1 fou **Årslev Engsø** (LLH,PMM).

Total: 114 (71) Indsendere: 28 Observationer: 64 Lokalteter: 35

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	1	83	9	-	5	15	1	-	-

[Storfalk] *Falco cherrug* 03160

Som sidste år er der også i år kun en enkelt ubestemt storfalk rapporteret: 5/5 1 of **Tebbestrup Kær** (MHH).

Vandrefalk *Falco peregrinus* 03200 *Caretaker-art*

Et meget højt antal ses i år, og i hvert fald det højeste i dette årtusinde, og dermed noget over gennemsnittet. Det er især efteråret der kan fremvise de gode resultater, medens de to sommermåneder ikke gav observationer overhovedet.

1. halvår giver et træk på i alt 16 fugle, men ingen af observationerne er på mere end en enkelt. De sidste er: 10/5 1, 11/5 1, 14/5 1 og 15/5 1 rst **Anholt** (HOF,FMN,FSV,TEO).

2. halvår giver 14 trækkende, men kun **Anholt** har mere end én i samme observation, den største er 8/9 3 **Anholt** (FSV). De første ses 14/8 1 S **Sødringholm Strand** (LTP), nævnte fra **Anholt** og 16/9 1 SV **Fornæs** (FNI). Desuden ses 14/8 1 1K **Eskeplet** (HLL) og 1 ad **Sødringholm Strand** (LTP).

Total: 183 (132) Indsendere: 60 Observationer: 180 Lokalteter: 70

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
17	15	12	24	8	-	-	9	45	25	12	16

Agerhøne *Perdix perdix* 03670

Antallet af indrapporterede Agerhøns er faldet med mere end 60 % i forhold til sidste år, men ligger på niveau med 2008 og 2009. Mon ikke noget af forklaringen skyldes det faktum, at der i 2010 var mere end 3 måneder med snedække, som jo alt andet lige gør det nemmere at spotte Agerhønen på markerne?

Yngel: 12-15 par er indsendt fra 12 lokaliteter. Hos 4 par er der noteret kuldstørrelse: 9, 9, 8 og 5 ex.

Største obs (≥ 15): 13/1 16 **Møgelskår** (MWH), 16/1 19 **Hundslund** (CHJ), 25/8 15 **Søledet strandenge og kyst** (FNI), 25/9 25 **Sælvig Havn** (MWH) og 15/10 25 **Lushage Samsø** (MWH).

Total: 632 Indsendere: 67 Observationer: 170 Lokaliteter: 100

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
127	38	24	59	44	25	41	45	39	103	69	18

Vagtel *Coturnix coturnix* 03700

Rekordår for Vagtlen – intet mindre! Den helt store lokalitet for Vagtler, nemlig **området mellem Randers Fjord og Mariager Fjord**, overgår sig selv med det højeste antal nogensinde. For Østjylland som helhed noteres der Vagtler på ca. dobbelt så mange lokaliteter som normalt.

Årets første fugl høres 30/4 1 sy **Allestrup** (BLA), hvilket er ret tidligt. Seneste aprifund i Østjylland er tilbage i 2006. Den næste er til mere normal tid, 10/5 1 **Hevring Å, Tustrup-Nymølle** (BLA).

Igen i år kan **området mellem Randers Fjord og Mariager Fjord** byde på mere, (endog meget mere), end 50 Vagtler. De meget ihærdige Vagtel-findere CSS og LTP har nemlig også i år valgt at bruge mange nattetimer på at optælle de små hønsefugle. Resultatet er imponerende minimum 83 syn-gende Vagtler i området. De største enkeltobservationer fra området er 4/6 11 **Sødringkær** (LTP), 28/6 13 **Yderhede Plt/Bruns Plt** (CSS), 28/6 11 **Overgårds Marker** (CSS), 28/6 12 samt 30/7 14 **Dalbnyeder Kær** (LTP,CSS), 28/6 10 og 30/7 11 **Bjerre** (CSS).

Øvrige obs (lok.max ≥ 4): 3/6 4 **Hevringholm Skov** (BLA), 27/6 6 **Vejlager syd f. Spentrup** (OEH) og 29/6 9 **Vandkær** (RSA).

De sidste Vagtler noteres 28/8 1 **Sødringkær** (LTP) og 28/8 2 **Løvenholt Jorder** (BRS).

Total: 268 (114) Indsendere: 48 Observationer: 158 Lokaliteter: 76

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	1	23	157	69	18	-	-	-	-

Fasan *Phasianus colchicus* 03940

Største obs (≥ 15): 24/4 15 **Ørting** (DB), 13/5 15 **Rejstrup Enge** (TBR), 7/8 16 **Grenå Enge** (BJS), 10/9 17 **Overgårds Dige** (HLL,LLH), 26/10 16 **Assendrup Enge** (JOP) og 13/11 30 **Vesborg Fyr** (MWH).

Total: 1421 Indsendere: 70 Observationer: 577 Lokaliteter: 165

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
67	169	162	273	258	98	37	35	61	105	90	66

Vandrikse *Rallus aquaticus* 04070

Stor nedgang for Vandriksen for andet år i træk. De to hårde isvintre har vist desværre gjort stort indhug i bestanden. Årets resultat er det dårligste siden 1997 (75).

Yngel: Ingen par indrapporteret, men dog er ynglefugle meldt fra 4 lokaliteter.

Største obs (lok.max ≥3): 30/4 5 **Bjerregrav Mose** (CSS), 17/6 4 **Hornbæk Enge v. Gudenåen** (LTP), 3/10 3 **Anholt** (FSV) og 15/10 3 **Brabrand Sø** (MJH).

Nævnes skal også 15/10 1 1K ♀ rnk **Brabrand Sø** (MJH).

Total: 101 Indsendere: 39 Observationer: 104 Lokaliteter: 38

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	1	1	33	13	14	5	4	8	14	5	3

Plettet Rørvagtel *Porzana porzana* 04080

Årets resultat bliver 10 obs af 3 fugle på 3 lokaliteter: 8/6-13/6 1 **Ørsted** (FNI,CHJ,TBR,TRK,BLA), 21/6-24/6 1 **Hornbæk Enge v. Gudenåen** (LTP) og 6/7-7/7 1 **Egå Engsø** (APN,SSL).

Engsnarre *Crex crex* 04210

Med 20 obs af 15 fugle på 13 lokaliteter bliver årets resultat det bedste siden 2007 (23 fugle).

Alle nævnes: 1/6 1 **Himmerrig Skov** (SMJ), 3/6-11/6 2 **Andi-Andi Enge** (FNI,TRK m.fl.), 11/6 1 **Koed Enge** (KO), 12/6 1 **Gjessø** (JHME), 18/6 1 **Sjelle** (JLY), 18/6 1 **Borum Stormose** (JLY), 22/6 1 **Stjær** (PLA), 26/6 1 og 11/7 2 **Pindstrup Mose** (MST), 28/6 1 **Udbynedre** (CSS), 3/7 1 **Them** (PWJ), 7/7 1 **Mørke Kær** (FNI), 1/8 1 **Bøjstrup-Margrethelund** (ABU) og 27/8 1 **Stubbe Sø** (JHH). Sidstnævnte gendes usædvanligvis op fra et område, hvor der normalt sidder bekkasiner, og ses tre gange flyve kortere stræk med de rødlige vinger synlige.

Grønbenet Rørhøne *Gallinula chloropus* 04240

Ikke nær så mange rapporteringer som sidste år, dog alligevel lidt over 10-årsgennemsnittet, men der er givetvis en del gengangere i materialet. Det er de kendte lokaliteter i parkerne i Århus, der bidrager med de største observationer. Det kunne være fint med flere registreringer fra parker andre steder i Østjylland.

Ud fra indrapporteringerne tyder det på, at kun en håndfuld ynglepar er noteret. Der kan findes mange flere.

Største obs (lok.max >15): 4/1 18 **Århus Å, Brabrand Sø-3-broer** (KEH), 20/2 16 **Botanisk Have** (FBC) og 18/11 22 **Universitetsparken** (FBC).

Total: 1027 (952) Indsendere: 52 Observationer: 294 Lokalteter: 64

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
256	153	68	78	52	41	41	69	93	74	56	46

Blishøne *Fulica atra* 04290

Ynglepar: 108-135 par er indberettet, men derudover er der oplysninger om flere 1K-fugle og territoriehævdende fugle. Langt de fleste større observationer er fra nyetablerede engsøer, hvor der ofte er fødegrundlag for en god bestand af blishøns.

Flest 40-50 par **Hornbæk Enge** (LTP,BKR), 13-18 par del af **Skanderborg Sø** (PLA), 7-12 par **Tåstrup Sø** (CHJ), 7-9 par **Brassø** (PLA).

Største obs (lok.max ≥350): 5/1 400 **Silkeborg Langsø**, østbassin (PLA), 8/10 682 **Årslev Engsø** (LLH,PMM), 9/10 2680 **Egå Engsø** (HET), 15/10 500 **Tange Sø** (KAHA), 20/10 925 **Lading Sø** (CHØ), 29/10 455 **Hornbæk Enge** (BRA) og 3/12 350 **Vorup Enge** (APR,HLR,PPR).

Total: 73.157 (48.670) Indsendere: 106 Observationer: 941 Lokalteter: 170

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
4520	3239	5103	2511	1905	2927	4198	7283	6030	13.367	9984	12.086

Trane *Grus grus* 04330

Årstotalen ligger 57 % over gennemsnittet for de sidste 10 år.

Ynglepar: I Østjylland blev der registreret 5-6 par fordelt på 5 lokaliteter, hvoraf det ene par blev fundet på en ny lokalitet i den vestlige del af regionen. De øvrige par var på kendte lokaliteter, heraf 3-4 par på Djursland, hvor en enkelt lokalitet, som de seneste år, husede 2 par (Rapport nr. 14 om Danmarks truede og sjældne ynglefugle fra DOF's Caretakerprojekt).

1. halvår: De første fugle ses 12/3 1 S **Glatved Strand** (SAR) og 16/3 2 of **Sødringholm Strand** (CSS). I perioden 12/3-22/5 ses 106 trækkende fugle, flest 11/4 9 NØ **Beder** (MiBA), 17/4 8 trkf + 1 trk **Gjerrild Nordstrand** (JSC,ASF,HLÆ) og 24/4 7 N **Alstrup, Samsø** (via MWH). Desuden en større rastende flok, 16/4 11 **Anholt** (FSV).

2. halvår: En lidt usædvanlig observation i august bør fremhæves, 20/8 6 of **Salten Langsø** (GGU m.fl.). 61 trækkende fugle i perioden 24/9-18/12, flest 26/11 32 S **Vium Mark** i Midtjylland (Leif Pedersen via PLA) og sent 18/12 15 S **Ørting-Ondrup-Morsholt Moser** (DB). 20/11 1 of **Silkeborg** (EBA) er sammen med de to førnævnte årets sidste i Østjylland. Fra resten

af landet optræder der enkelte fugle helt til årets udgang, især i området ved Vejlerne.

Total: 249 (155) Indsendere: 40 Observationer: 80 Lokalteter: 42

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	11	95	59	6	-	10	3	23	33	15

Strandskade *Haematopus ostralegus* 04500

Ovenpå sidste års rekordår er vi tilbage på et niveau, der mere ligner det sædvanlige, dvs. perioden før 2008, hvor der pludselig skete en forøgelse af totaltallet, med absolut rekord i 2010. Tallet er dog stadig højt og højere end på noget tidspunkt før 2006. Rapporteringen af ynglepar er ligeledes noget middelmådig, idet der er meldt 32-64 ynglepar fra i alt 21 lokaliteter. Den store usikkerhed skyldes især, at der er medregnet en del mulige par ud fra fugle indtastet som ynglefugle, uden angivelse af antal par. De mere sikre rapporteringer angives alle her: 14 par **Anholt** (FSV), 10-13 par **Mellempoldene** (LTP), 5 par **Alrø Poller** (JG), 1 par **Trige** (PLA), 1 par **Egå Eng sø** (HLL) og 0-1 par **Tilst** (FNI). Som det vil bemærkes mangler tal fra Treskelbakkeholm, som normalt huser en del par, sidste år 25 par.

Traditionen tro starter året med en del store flokke i de tre første måneder (lok.max ≥ 100): 3/1 303 **Ebeltoft Færgenhavn** (CHJ), 18/1 375 **Ahl Hage** (CHJ), 22/1 120 **Søby Rev** (LLH,HLL,PMM), 30/1 590 **Ebeltoft Vig** (JPL,JKL), 6/2 100 **Alrø Poller** (HP), 9/2 165 **Sødringholm Strand** (LTP), 12/2 146 **Overgårds Dige** (LNS,IDA), 20/2 123 **Alrø Egehoved** (HLL), 2/3 148 **Kolderne** (MWH) og 19/3 153 **Søledet Strandenge** (TBR).

April-maj er der ikke mange flokke tilbage og kun 4 lokaliteter med lok.max over 25: 9/4 110 **Mellempoldene** (LTP), 12/4 27 **Anholt** (FSV), 16/4 70 **Sødringholm Strand** (LTP) og 15/5 27 **Overgårds Dige** (HLL).

Igen i år er der oversomrende flokke (lok.max > 20): 3/7 21 **Overgårds Dige** (HLL), 8/7 90

Mellempoldene (TBR,SK) og 13/7 21 **Alrø Poller** (JSC). I slutningen af juli vender de store flokke tilbage, og årets sidste måneder giver følgende (lok.max ≥ 100): 27/7 550 **Mellempoldene** (LTP), 30/7 250 **Sødringholm Strand** (CSS), 2/10 105 **Alrø Poldkrog** (HMS), 29/10 100 **Store Sjørup Strand** (TBR), 30/10 148 **Eskeplet** (HLL), 10/11 250 **Søledet Strandenge** (LTP), 20/11 110 **Rygård Strand** (LTP,BIRL), 11/12 136 **Alrø Egehoved** (HLL) og 14/12 100 **Hevring Strand** (LTP).

Total: 11.168 (11.389) Indsendere: 110 Observationer: 829 Lokalteter: 149

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1844	1034	1229	419	309	176	1185	1155	665	1243	932	977

Års- og månedstotaler er beregnet ud fra månedsmaksima for lokaliteter.

Klyde *Recurvirostra avosetta* 04560

Efter sidste års lave total bliver dette år endnu lavere, og siden 1996 har kun 2001 kunnet vise et dårligere resultat.

61 Brokfugle

Yngelmæssigt er tallet også lavt med i alt 39-49 par fra 6 lokaliteter. Det skal dog nævnes, at der mangler tal fra Treskelbakkeholm, som sidste år havde 160 par. Tillægges dette er resultatet slet ikke så dårligt. Alle lokaliteter med sikre par nævnes: 31 par **Egå Engsø** (HLL), 5-6 par **Mellempoldene** (LTP), 2 par **Alrø Poldkrog** (JG) og 1 par **Henneskov Hage** (JG). Desuden er oplyst, at 2 par gjorde yngleforsøg på **Alrø Poller** (JG).

Årets første fugle ses 13/3 4 **Egå Engsø** (SHØ), 15/3 11 **Hjortholm** (MWH) og 15/3 1 **Barnekold** (MWH). **Egå Engsø** er som sædvanlig god for større flokke i 1. halvår, max 5/5 68 (HLL), men arten er pænt repræsenteret i hele perioden. Derudover fordeler flokkene sig på nogle få lokaliteter (lok. max >5): 17/3 7 **Eskeholm** (MWH), 25/3 16 **Barnekold** (MWH), 15/4-16/4 og 5/6 6 **Årslev Engsø** (HLL,LNS,LLH,PMM,IDA), 30/4 9 **Ægholm** (MWH), 3/6 16 yf **Kyholm** (MWH) og 4/6 10 yf **Mellempoldene** (LTP).

2. halvår forsvinder fuglene igen, alle lokaliteter er nævnt (lok.max): 1/7 13 **Egå Engsø** (HLL), 8/7 16 yf **Mellempoldene** (LTP), 23/7 5 **Hevring Strand** (KO), 14/8-20/8 5 **Eskeplet** (HLL,CSS,OEH,CSJ) og 14/8 5 **Sødringholm Strand** (LTP).

De sidste er 20/8 1 ad + 4 1K **Eskeplet** (HLL), 21/8 5 **Mellempoldene** (LTP) og 29/8 1 **Egå Engsø** (ToLa).

Total: 419 (553) Indsendere: 48 Observationer: 178 Lokaliteter: 23

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	63	112	110	78	40	16	-	-	-	-

Års- og månedstotaler er beregnet ud fra månedsmaksima for lokaliteter.

Lille Præstekrave *Charadrius dubuis* 04690

Totalt set et rimelig godt år for arten, lidt over gennemsnittet. Ynglepar meldes der ikke mange af, i alt kun 4-6 par: 2-3 par **Hornbæk Enge** (LTP), 1-2 par **Egå Engsø** (HLL) og 1 par **Århus Østhavn** (GGU,CHØ).

De første ses 22/3 1 **Egå Engsø** (HLL) og 26/3 2 **Årslev Engsø** (HLL). På andre lokaliteter ses de første 4/4 1 **Hornbæk Enge** (LTP), 11/4 2 **Vorup Enge** (BKR) og 18/4 2 **Væth Enge** (BRA).

1. halvårs lok.max (>3): 30/4 5 **Ølsted** (SSL), 1/5 4 **Århus Østhavn** (SAR), 5/5 9 **Kasted-Geding Mose** (SHØ), 7/5 8 **Vorup Enge** (HLR), 8/5 6 **Årslev Engsø** (CHØ,MJH), 21/5 6 **Hornbæk Enge** (TBR) og 8/6 og 29/6 5 ad + 3 1K **Egå Engsø** (HLL).

2. halvår ses følgende (lok.max ≥3): 6/7 3 yf **Hornbæk Enge** (LTP), 12/7 1 ad + 2 1K **Egå Engsø** (HLL), 17/7 3 **Vorup Enge** (APR), 17/7 4 yf **Århus Østhavn** (GGU) og 4/9 3 **Ebeltoft Færgenhavn** (CBB).

Årets sidste er: 14/8 1 **Århus Østhavn** (IZN), 24/8 1 1K **Hornbæk Enge** (LTP) og 4/9 3 **Ebeltoft Færgenhavn** (CBB).

Total: 135 (126) Indsendere: 50 Observationer: 205 Lokaliteter: 23

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	3	36	52	19	15	7	3	-	-	-

Års- og månedstotaler er beregnet ud fra månedsmaksima for lokaliteter.

Stor Præstekrave *Charadrius hiaticula* 04700 / 04701 / 04702

Totaltallet lidt højere end sidste år og lidt under gennemsnittet. Tallet ligger i øvrigt ret stabilt gennem årene med kun nogle ganske få afvigende år i 2004 og 2005.

62 Brokfugle

Der meldes om ynglefugle fra 14 lokaliteter, men da de fleste kun angives som ynglefugle uden angivelse af antal par, er det totale antal ynglepar svært at opgøre, men ligger mellem 10 og 28. Alle lokaliteter med sikre par er oplyst: 4-5 par **Mellempoldene** (LTP), 3-4 par **Århus Østhavn** (GGU), 1 par **Skærbæk Hest** (ABU), 1 par **Alrø Poller** (JG) og 1 par **Issehoved** (RIPS).

Tilsyneladende har ingen fugle overovervintret, idet de første er: 12/2 4 **Fjellerup Strand** (EJA), 17/2 1 **Alrø Egehoved** (EO) og 23/2 1 **Langør** (MWH).

1. halvårs største observationer er (lok.max ≥ 15): 26/3 15 **Anholt** (FSV), 3/4 18 **Bønnerup Strand** (KO), 3/4 23 **Hevring Strand** (KO), 15/5 26 **Overgårds Dige** (HLL) og 15/5 64 **Eskeplet** (HLL).

2. halvår giver også pæne observationer (lok.max > 15): 23/7 54 **Eskeplet** (KO), 23/7 22 **Hevring Strand** (KO), 27/7 25 **Søledet Strandenge** (LTP), 6/8 60 **Bønnerup Strand** (FNI), 21/8 60 **Anholt** (FSV), 21/8 30 **Hassenøer** (ToLa), 2/9 60 **Ebeltoft Færgenhavn** (FNI) og 11/9 26 **Mårup** (APN). Fra udgangen af september aftager observationerne meget og i årets to sidste måneder gøres kun én observation i hver måned: 17/11 6 **Ebeltoft Færgenhavn** (JPL) og 25/12 5 samme sted (JPL).

Total: 1498 (1536) Indsendere: 77 Observationer: 399 Lokaliteter: 72

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	12	201	184	200	104	257	360	147	22	6	5

Års- og månedstotaler er beregnet ud fra månedsmaksima for lokaliteter.

Pomeransfugl *Charadrius morinellus* 04820

Pomeransfugl, Kolindsund, 16. maj 2011. Foto: Kent Olsen

Helt usædvanligt observeres der 4, måske 5 Pomeransfugle i år. I de få år arten er observeret i Østjylland, har dette typisk været 1-2 fugle. 2006 havde dog 3 og 1993 5 fugle. Der er i år tale om obser-

vationer fra 2-3 lokaliteter: 1 ♂ 16/5 **Kolindsund østlige del** (KO,SSL), 21/5 1 **Kolindsund vestlige del** (CS), måske samme fugl, og 27/8 3 **Ålsrode** (OFR).

Hjejle *Pluvialis apricaria* 04850 Caretaker-art

Et godt år for arten med en total godt over gennemsnittet, hvilket også afspejler sig i den store fremgang i antal observationer i forhold til sidste års 411 observationer. Tallet er dog ikke blandt de højeste, men kun på 5. pladsen siden år 2000.

En enkelt observation er gjort allerede i januar: 27/1 6 **Kolderne** (MWH), men ellers skal vi frem til 1. marts, før de første dukker op: 1/3 300 of **Langemark** (MWH), 2/3 2 **Kolderne** (MWH) og 12/3 10 **Termestrup Enge** (KO).

Foråret præges i øvrigt af få og små flokke (lok.max ≥ 200): 16/3 230 **Demstrup Vase** (CSS), 27/3 1050 **Alrø Strevelshoved** (JOP), 16/4 200 **Alrø Poldkrog** (JG), 16/4 200 **Mårup** (DMA,MWH), 22/4 700 **Sødringholm Strand** (LTP), 22/4 260 **Eskeplet** (HLL), 24/4 400 **Læsten** (SPR), 2/5 800 **Besser Made** (MWH), 2/5 640 **Barnekold** (MWH) og 7/5 440 **Alrø Poller** (JOP).

Juni måned giver ingen Hjejler, men i juli begynder de så småt at dukke op igen. Første er 10/7 4 **Overgårds Dige** (HLL), 10/7 23 **Eskeplet** (HLL) og 13/7 1 **Alrø Poller** (JSC). Vi skal dog hen i slutningen af måneden, før de første observationer over 100 optræder: 31/7 200 **Eskeplet** (CHJ) og 31/7 190 **Kalsemade** (JOP).

De største flokke i efteråret er (lok.max > 2000): 21/8 3000 **Sødringholm Strand** (LTP), 13/9 3000 **Ålsø** (KNP), 16/9 8000 **Alrø** (JG), 18/9 2400 **Alrø Poldkrog** (DSA), 25/9 2200 **Ålsrode Strand** (HOF), 8/10 2500 **Kysing Fjord** (IZN), 9/10 10.000 **Ålsrode Kær** (HOF), 9/10 5500 **Kalsemade** (JOP), 14/10 4500 **Egå Engso** (CQP) og 29/10 2500 **Kolindsund vest** (ToLa).

Observationerne fortsætter året ud. Fra 15/12 dog kun på ganske få lokaliteter (lok.max): 16/12 17 **Besser Rev** (MWH), 18/12 260 of **Ålsrode** (HOF), 24/12 700 **kysten ud for Katholm** (HLL), 29/12 300 **Egå Engso** (ABU) og 29/12 75 **Barnekold** (MWH).

Total: 129.278 (115.177) Indsendere: 82 Observationer: 496 Lokaliteter: 134

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
6	-	2216	3237	2400	-	624	13.812	38.924	46.776	17.481	3802

Års- og månedstotaler er beregnet ud fra månedsmaksima for lokaliteter.

Strandhjejle *Pluvialis squatarola* 04860

Et noget bedre resultat end sidste år, men dog stadig i den lave ende og en del under gennemsnittet. Trods samme antal indsendere er der en del flere observationer og på færre lokaliteter.

Fra januar er der 3 observationer, formodentlig samme fugl: 15/1 1, 18/1 1 og 20/1 1 **Ebeltoft Færgehavn** (HLL,PMM,CHJ). Derefter skal vi hen i marts før de næste ses: 19/3 1 **Mellempoldene** (TBR), 20/3 1 **Overgårds Dige** (HLL) og 2/4 1 **Norsminde Havn** (SSL). I maj kommer der mere gang i tingene, og månedens største observationer er (lok.max > 10): 7/5 11 **Spildholm** (JOP), 15/5 og 20/5 21 **Eskeplet** (HLL,TBR), 20/5 56 **Hevring Strand** (KO), 20/5 55 **Mellempoldene** (TBR) og 26/5 60 **Sødringholm Strand** (CSS). Juni giver 3 observationer: 2/6 6 **Eskeplet** (LTP), 4/6 2 **Mellempoldene** (LTP) og 13/6 1 **Alrø Egehoved** (JOP).

I juli starter returtrækket så småt i begyndelsen af måneden, og når følgende antal (lok.max > 25): 24/7 33 **S Overgårds Dige** (HLL), 25/7 68 **Sødringholm Strand** (LTP), 25/7 35 **Mellempoldene** (LTP), 27/7 35 **Søledet Strandenge** (LTP) og 30/7 146 **Eskeplet** (CSS).

Årets 3 næste måneder giver større flokke (lok.max > 40): 18/8 220 **Eskeplet** (CSS,OEH,CSJ), 21/8 105 **Mellempoldene** (LTP), 23/9 41 **Overgårds Dige** (HLL), 29/9 42 **Kolderne** (MWH) og 30/10 80

Sødringholm Strand (CSS). Fra midten af november er der kun få tilbage og kun 3 lokaliteter viser mere end 3 fugle: 15/11 4 **Horskær** (DSA), 20/11 4 **Alrø Poller** (JOP) og 26/12 og 29/12 4 **Barnekold** (MWH).

Total: 1920 (2429) Indsendere: 28 Observationer: 181 Lokaliteter: 39

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	-	2	1	207	9	329	386	369	471	133	12

Års- og månedstotaler er beregnet ud fra månedsmaksima for lokaliteter.

Vibe *Vanellus vanellus* 04930

Igen et år med dårligt resultat for arten, men dog en smule bedre end sidste år. Der er dog stadig et godt stykke op til gennemsnittet, langt op til de bedste år.

Med hensyn til antal ynglepar ligger året på linje med sidste år, altså stadig et sløjt resultat med 45-57 par fra 17 lokaliteter. Følgende lokaliteter huser 5 par eller mere: 10-14 par **Hornbæk Enge** (LTP), 5-6 par **Alrø Poldkrog** (JG), 5 par **Alrø Alhale** (JG) og 3-5 par **Kvottrup Mose** (SMJ). Der

skjuler sig dog sikkert en del par under de observationer, der i DOFbasen blot er indtastet som ynglefugle.

På trods af at også vinteren 2010-2011 var ret streng, er der set Viber allerede i januar, flest (≥ 3): 17/1-18/1 3 **Årslev Engsø** (HLL, ToLa), 18/1 36, 19/1 11 **Vesborg Fyr** (MWH) og 24/1 4 fou **Grydenæs** (MWH). Heller ikke februar giver det store, og kun 3 lokaliteter når 3 fugle eller mere (lok.max): 11/2 12 **Egå Engsø** (SAR), 26/2 3 **Årslev Engsø** (HLL) og 27/2 3 **Knebel Vig** (HPE).

I marts går det så løs, og forårets største observationer falder ikke bare i denne

måned, men også indenfor en periode på kun 5 dage (lok.max >100): 15/3 600 **Kolindsund øst** (BBS), 16/3 150 **Demstrup Vase** (CSS), 19/3 185 **Tørring** (TBR), 19/3 120 **Gjerrild Sø** (EVL) og 19/3 116 **Kasted-Geding Mose** (KEH). April-maj er de største flokke (lok.max >50): 1/4 52 N **Sødringholm Strand** (LTP), 15/4 58 **Egå Engsø** (ToLa) og 13/5 53 **Væth Enge** (BRA).

I løbet af juni begynder flokkene igen at samles, men kun 2 lokaliteter når over 100 (lok.max): 27/6 173 **Årslev Engsø** (ToLa) og 27/6 109 **Egå Engsø** (HLL). Juli giver flere (lok.max >200): 16/7 270 **Bjerregrav Mose** (OEH), 21/7 200 **Korupsø** (JPL), 26/7 380 **Egå Engsø** (HLL, LLH) og 27/7 200 **Knejsted** (TBR).

Efterårets største er (lok.max ≥ 600): 30/8 650 **Kysing Fjord** (DB), 31/8 750 **Egå Engsø** (HLL), 10/9 600 **Alrø Poldkrog** (DB), 16/10 750 **Årslev Engsø** (HMS) og 17/10 900 **Vorup Enge** (HLR). Som det fremgår, udebliver de helt store flokke altså, men årets sidste måneder kan dog stadig vise pæne flokke (lok.max >300): 12/11 350 **Væth Enge** (PHJ), 15/11 350 **Tebbestrup Kær** (LTP), 16/11 1000 **Egå Engsø** (UTE), 25/11 375 **Vorup Enge** (TBR, APR) og 7/12 449 **Hornbæk Enge** (BRA).

Total: 33.347 (38.352) Indsendere: 127 Observationer: 1108 Lokaliteter: 265

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
47	22	2820	592	457	695	2247	3575	7802	8544	4262	2221

Års- og månedstotaler er beregnet ud fra månedsmaksima for lokaliteter.

Islandsk Ryle *Calidris canutus* 04960

Ligesom sidste år ligger totalen væsentligt over 10-årsgennemsnittet. De største flokke som ses er som vanligt omkring Randers Fjords udløb, med et par større observationer ved Stavns Fjord på Samsø og enkelte andre steder.

1. halvår: Formodentlig på grund af den hårde vinter ses de første fugle først i april, 16/4 24 **Sødringholm Strand** (LTP). Næste iagttagelse er først 15/5 2 **Eskeplet** (HLL), og sidste større observation i foråret, 31/5 29 **Mellempoldene** (LTP).

2. halvår: Returtrækket starter primo-medio juli, hvor de første adulte fugle ses, 10/7 11 S **Overgårds Dige** og 214 S **Eskeplet** (begge HLL). I alt noteres 354 trækkende fugle i perioden 10/7-30/9. Største rastende flokke (lok.max ≥ 75): 20/8 152 **Overgårds Dige** (HLL), 21/8 120 **Mellempoldene** (LTP), 28/8 400 of **Sødringholm Strand** (LTP) samt 390 **Eskeplet** (HLL) (samme flok), 11/9 220 **Besser Rev** (APN), 20/11 114 **Rygård Strand** (LTP,BIRL) og 14/12 130 **Hevring Strand** (LTP). Der ses fugle helt indtil udgangen af december måned.

Total: 4447 (2800) Indsendere: 26 Observationer: 127 Lokalteter: 30

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	24	41	4	877	1901	1088	158	166	188

Sandløber *Calidris alba* 04970

Årstotalen ligger godt 58 % over gennemsnittet for de seneste 10 år. Sandløberen ses på et mindre udvalg af kystlokaliteter i Østjylland, især på Djursland og ved Randers Fjords udmunding. Der er ikke i år indlandsobservationer, og ingen nævneværdige trækobservationer i øvrigt.

1. halvår: Igen i år er der gentagne observationer af overvintrende fugle ved **Grenå Strand/Polderrev**, flest 2/1 80 (PJA) og 27/2 78 (HLL). Antallet aftager hen mod maj-april, hvorefter forårstrækket kulminerer i maj med et par større observationer, som vanligt i slutningen af maj, 20/5 820 **Hevring Strand, udl. Hevring Å** (KO) og 26/5 410 **Sødringholm Strand** (CSS). Sidste i foråret ses 30/5 30 **Mellempoldene** (LTP).

2. halvår: Returtrækket starter medio juli, men først helt hen i oktober optræder flokke over 25 ex., således 7/10 75 **Gjerrild Nordstrand** (NJU). Største observationer (lok.max >25): 20/10 290 **Bønnerup Strand** (BGO), 15/12 120 **Grenå Havn** (APN) og året slutter med en større flok overvintrende fugle, 31/12 106 **Polderrev** (PR).

Total: 3142 (1981) Indsendere: 34 Observationer: 104 Lokalteter: 25

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
335	248	64	-	1298	-	32	79	53	423	197	413

Dværgryle *Calidris minuta* 05010

Efter sidste års høje antal er årstotalen igen nede på det normale set som gennemsnit over de sidste 10 år.

1. halvår: Ingen observationer i foråret.

2. halvår: Nedtrækket begynder primo-medio juli, 8/7 2 ad **Mellempoldene** (LTP) og 16/7 1 **kysten ud f. Ingerslev** (ASF). Første ungfugle ses 13/8, og antallet af fugle kulminerer netop i forbindelse med ungfugletrækket, dog er der ikke nogen rigtigt store flokke, flest 22/8 7 1K **Egå Engsø** (HLL, LLH) og 3/9 7 1K **Århus Østhavn** (KEH). Årets sidste ses til normal tid, 19/9 1 **Sødringholm Strand** (LTP) og 23/9 1 **Overgårds Dige** (HLL).

Total: 78 (80) Indsendere: 21 Observationer: 39 Lokalteter: 14

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	-	-	11	32	33	-	-	-

Temmincksryle *Calidris temminckii* 05020

Årstotalen ligger hele 57 % over 10-årsgennemsnittet. Det er især mange større observationer i foråret, der hæver summen, hvorimod nedtrækket kun noteres i ringe omfang.

Som vanligt er det indlandslokaliteterne, især de nyetablerede engsøer, der har de fleste fugle.

1. halvår: De første ses sidst i april og starten af maj, 26/4 2 **Årslev Engsø** (HLL), 5/5 9 **Egå Engsø** (HLL m.fl.) og 6/5 5 **Kasted Mose** (SSL). Forårstrækket kulminerer medio maj med følgende lokalitetsmax. (>5): 7/5 21 **Vorup Engsø** (HLR), 11/5 44 **Årslev Engsø** (ToLa,PMM), 13/5 6 **Væth Enge** (BRA), 18/5 54 **Egå Engsø** (HLL,LLH) og 21/5 6 **Hornbæk Enge** (TBR). Sidste i foråret bliver 25/5 4 **Egå Engsø** (HLL) og 30/5 1 **Årslev Engsø** (LLH,PMM).

2. halvår: Returtrækket starter medio-ultimo juli, 16/7-17/7 1-2 **Århus Østhavn** (IZN,GGU,ToLa) og 25/7 2 **Ebeltoft Færgenhavn** (ToLa). Der ses ingen større flokke, og sidste obs er 12/8 2 **Egå Engsø** (SSL), 13/8 1 **Århus Østhavn** (CHØ) og 24/8 1 1K **Ålebugt** (ABU).

Total: 602 (383) Indsendere: 32 Observationer: 64 Lokalteter: 13

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	--	2	581	-	9	12	-	-	-	-

Krumnæbbet Ryle *Calidris ferruginea* 05090

Årets resultat ligger lige under gennemsnittet for de sidste 10 år. Langt de fleste observationer er i år fra kysten, og der er kun enkelte forekomster ved ferskvandslokaliteter.

1. halvår: Arten er langt fra årlig under forårstrækket. Eneste observation i år er 26/5 1 **Sødringholm Strand** (CSS).

2 halvår: Returtrækket af adulte fugle ses fra primo-medio juli, mens ungfugle først observeres efter 20/8, hvorefter flokkene altovervejende domineres af 1K-fugle. Første fugle fra nedtrækket er 8/7 2 **Mellempoldene** (LTP) og 10/7 1 S **Overgårds Dige** samt 4 **Eskeplet** (begge HLL). Største flok af adulte fugle er 16/7 18 **kysten ud f. Ingerslev** (ASF). Øvrige større observationer som domineres af ungfugle, 21/8 16 **Mellempoldene** og 20 **Sødringholm Strand** (LTP,LPJ), 28/8 16 og 10/9 17 **Eskeplet** (HLL,LLH) samt 11/9 13 **Mårup, Samsø** (APN). Sidste ses 29/9 2 **Kysing Fjord** (DB), 1/10 5 **Eskeplet** (LTP) og 3/10 1 1K **Sødringholm Strand** (LTP).

Total: 230 (240) Indsendere: 19 Observationer: 54 Lokalteter: 19

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	1	-	62	105	56	6	-	-

Sortgrå Ryle *Calidris maritima* 05100

Årstotalen på 451 ligger væsentligt over gennemsnittet for de seneste 10 år (2001-2010) på 123. Beregnes summen i stedet ud fra månedsmaksima for lokaliteterne giver det dog en noget mindre årstotal på 269 ex. Det må formodes, at mange af flokkene igennem vinteren er mere eller mindre stationære, så der vil være en del gengangere fra dag til dag, og sikkert også fra måned til måned.

Det er traditionelt set områderne ved Stavns Fjord på Samsø og ved Grenå, der har de fleste fugle, både først og sidst på året, og sådan er det også i 2011. Der observeres norsk-mærkede fugle fra Svalbard, der har taget den lange tur sydpå på godt 2000 km til overvintringsområdet ved Samsø. En fugl blev aflæst på **Besser Rev** i oktober, 20 dage efter at den blev ringmærket på Svalbard.

Sortgrå Rylere, 31. januar 2011. Foto: Flemming H. Nielsen

1. halvår: Af større flokke skal nævnes (lok.max >5): 26/2 10 **Anholt** (FSV), 2/3 12 **Kolderne** samt 6 **Besser Rev** (begge MWH), 21/3 42 **Grenå Havn** (APN) og 10/4 52 **Bosserne** (MWH). De to sidstnævnte var også forårets seneste.

2. halvår: Første ses 18/9 1 trk-rst **Anholt Havn** (PKJ,HKn) og 9/10 12 **Anholt Havn** samt 1 **Totten** (KO, FSV). Øvrige større observationer (lok.max >4): 29/10 33 **Bosserne** (MWH) og 18/12 18 **Grenå Havn** (KO).

Total: 451 (123) Indsendere: 27 Observationer: 70 Lokalteter: 18

1) Månedstotal 2) Månedstotal beregnet ud fra månedsmaksima for lokaliteterne

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	161	30	122	52	-	-	-	-	1	60	7	18
2	53	23	61	52	-	-	-	-	1	54	7	18

Almindelig Ryle *Calidris alpina* 05120

Totalen ligger 23 % lavere end gennemsnittet for de foregående ti år. Der er ingen rapporteringer om ynglefugle, om end der noteres en mulig ynglefugl ved **Eskeplet**, men det er endog meget tvivlsomt, om arten virkelig har ynglet i Østjylland i 2011.

1. halvår: Største vinterobservation er 3/1 103 **Ebeltoft Færgehavn** (CHJ). I det hele taget er der få større flokke, sikkert pga. den strenge vinter. Forårstrækket kulminerer i løbet af maj. Følgende observationer de største (lok.max ≥ 250): 16/4 og 22/4 250 **Sødringholm Strand** (LTP,BKR), 13/5 800 **Mellempoldene** (LTP), 15/5 520 **Overgård Dige** samt 405 **Eskeplet** (begge HLL) og 23/5 250 **Alrø Poller** (JG).

I juni ses få (1-16) oversomrende/returtrækkende fugle.

2. halvår: Returtrækket af adulte fugle begynder primo-medio juli, mens de første ungfugle noteres fra medio august. Første større observation er således 8/7 310 **Mellempoldene** (LTP). Øvrige større forekomster (lok.max >1000): 25/8 2000 **Søledet kyst og strandenge** (FNI), 10/9 2100 **Sødringholm Strand** (CSS), 29/9 4000 **Mellempoldene** (LTP) og 17/10 4000 **Eskeplet** (TBR). Sidste større iagttagelse, 31/12 520 **Bønnerup Strand** (KO).

Total: 68.195 (88.784) Indsendere: 70 Observationer: 457 Lokalteter: 70

1) Månedstotal 2) Største obs

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	609	208	781	1362	4029	34	6758	10.267	19.676	18.006	4484	1975
2	103	95	150	250	800	16	1200	2000	4000	4000	2000	520

Kærløber *Limicola falcinellus* 05140

Hele 11 fugle ses i 2011, det er et ret godt resultat.

En enkelt observation i foråret, 26/5 1 **Sødringholm Strand** (CSS).

Nedtrækket ses allerede primo juli, 8/7 2 ad **Mellempoldene** (LTP). Herefter 23-24/7 5 ad **Eskeplet** (KO,HLL) og 25/7 1 på samme lokalitet (regnes som genganger). Desuden 18/8 1 1K **Eskeplet** (CSS,OEH,CSJ), 25/8 1 1K **Søledet strandenge** (FNI) og 1/9 1 1K **Eskeplet** (HLL).

Brushane *Philomachus pugnax* 05170

Igen en stigning i antal observationer og antal fugle, og resultatet ligger næsten på niveau med 10-årsgennemsnittet. Der er flere observationer fra det nye vådområde i Hornbæk enge ved Randers, og en meget stor iagttagelse fra Væth Enge, ligeledes ved Gudenåen.

Forår: Første ses 24/3 4 **Lyngbygårds Ådal** (ToLa) og 26-27/3 1 **Årslev Engsø** (HLL,CHJ,ToLa). Største flokke ses som sædvanligt ved engsøerne, flest (lok.max >20): 29/4 38 **Egå Engsø** (HLL), 6/5 31 **Årslev Engsø** (MJH) og 8/5 34 **Hornbæk Enge** (LTP). Kun én trækobservation, 17/4 4 N **Issehoved** (DMA). Forårets sidste er 21/5 5 **Årslev Engsø** (KEE,HL).

Efterår: Første fugle på nedtrækket observeres medio juni, 16/6 1 **Egå Engsø** (HLL) samt 1 **Årslev Engsø** (CHJ,HLL). Største flokke ses i forbindelse med ungfugletrækket i august-september, flest (lok.max >15): 15/8 19 1K **Herredsenge** (FNI), 21/8 50 **Egå Engsø** (JOP), 25/8 29 **Splidholm** (DB) og 10/9 103 **Væth Enge** (PHJ). Sidstnævnte er rigtigt mange i Østjylland, men den hidtidige rekord er en observation af 170 fugle ved Årslev Engsø i 2003. En enkelt trækobservation skal også nævnes, 24/8 11 SV **Strandkær** (LRU). Sidste ses 22/10 2 (JHHA), 5/11 1 (HLL) og 18/12 2 (CQP) alle **Egå Engsø**. Der foreligger desuden flere vinterobservationer rundt omkring i landet.

Total: 1290 (1408) Indsendere: 52 Observationer: 183 Lokalteter: 25

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	12	218	312	39	45	421	234	6	1	2

Enkeltbekkasin *Lymnocyptes minimus* 05180

Enkeltbekkasin, Anholt Nordstrand, 10. oktober 2011. Foto: Kent Olsen

70 Sneppefugle

Det vurderes, at totalen ligger på 13 fugle (og det er måske højt sat), hvilket er det laveste antal siden 1997. Måske det til dels skyldes den hårde vinter 2010-2011.

1. halvår: Sidste i foråret er 21/3 1 **Brabrand Sø, vestenden** (CHJ), 1/4 1 **Beder** (ESØ) og 11/4 1 **Tåstrup Sø** (EO).

2. halvår: Efterårets første ses 10-12/10 1 **Anholt** (FSV,KO), 15/10 1 **Kalø Slotshalvø** (FNI) samt 1 **Brabrand Sø, vestenden** (KEH). **Brabrand Sø** har også årets største observationer 29/10 2 og 23/11 3 (begge KEH).

Total: 13 (49) Indsendere: 8 Observationer: 21 Lokalteter: 8

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	-	1	2	-	-	-	-	-	5	3	1

Dobbeltbekkasin *Gallinago gallinago* 05190

Årets total er den laveste siden 2002, og ligger på kun 46 % af 10-årsgennemsnittet. Oplysningerne om ynglefugle og territoriehævdende fugle tyder på ca. 45 ynglepar fra 23 lokaliteter, flest 9-11 par **Hornbæk Enge** (LTP) og 3 par **Gjern Å, Søbyvad-Gjern by** (PLA). Desuden skal nævnes 18/4 4 th **Væth Enge** (BRA) og 2/6 6 th **Funderholme** (BRS).

1. halvår: Årets første par måneder er usædvanlig fattig på bekkasiner, hvilket skyldes den hårde frost og isdække. Eneste lidt større observation fra første halvår er 1/4 28 **Tåstrup Sø** (EO), hvorefter det er observationer fra ynglelokaliteterne, der dominerer.

2. halvår: Som så ofte før ses langt flere fugle i efteråret, flest (lok.max ≥ 50): 25/8 77 **Egå Engsø** (HLL), 26/8 50 **Lyngbygårds Ådal** (EO), 29/9 118 **Hornbæk Enge** (BKR) og 15/10 110 **Kalø Slots-halvø** (FNI) samt 23/11 86 **Brabrand Sø, vestenden**, hvor også årets sidste større flokke observeres, 6/12 32 og 25/12 13 (alle KEH). Heller ikke i andet halvår foreligger nævneværdige trækobservationer.

Total: 2624 (5706) Indsendere: 60 Observationer: 336 Lokalteter: 75

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
10	4	105	280	82	62	39	490	600	488	280	184

Tredækker *Gallinago media* 05200

Med 3 fugle blev det et lidt ringere resultat end i 2010, hvor der rekordagtigt blev set hele 6-9 ex. Men mindre kan også gøre det. Tredækker er langt fra årlig her i Østjylland.

Årets observationer: 4/5 1 rst **Lyngbygårds Ådal** (EO) og 10/5 1 rst + 1 sy **Flakket, Anholt** (TEO,TWJ). Så vidt det fremgår, drejer sidstnævnte observation sig om to forskellige individer!

I hele landet blev der i foråret registreret 8 fugle, hvoraf de 3 således var fra Østjylland. Trods målrettet eftersøgning i efteråret gav dette ikke resultater.

Skovsneppe *Scolopax rusticola* 05290

Der rapporteres om 5-8 ynglepar på **Anholt** (FSV), hvorfra der er flere større observationer igennem ynglesæsonen. Fra andre lokaliteter er der oplysninger om 12 territoriehævdende fugle fra 6 lokaliteter, flest 1/6 4 **Kompedal Plantage** (TRK). Ligeledes ynglefugle på Tunø, 19/5 3 **Tunø Mose** (SHØ)

Af større observationer fra trækperioden kan nævnes (lok.max ≥ 3): 16/3 3 **Vilhelmsborg Skov** (LG) og 12/11 9 **Anholt** (FSV).

Total: 122 (124) Indsendere: 38 Observationer: 68 Lokalteter: 43

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
4	5	28	21	10	19	4	2	1	7	19	2

Stor Kobbersnepe *Limosa limosa* 05320

7 fugle er på niveau med sidste år. 10-årsgennemsnittet ligger på 5. Der er ingen observationer af den islandske race *islandica*. Husk så vidt muligt at angive fuglenes alder og race, og vær meget opmærksom på forvekslingsmuligheden i forhold til lille kobbersnepe. Den største sikkerhed for bestemmelsen er, hvis de tydelige hvide vingebånd ses.

Alle obs nævnes: 11/5 - 25/4 op til 2 **Egå Engsø** (CQP,SSL,JOG,GGU,LYT,CHJ), 15/4 1 **Hornbæk Enge** (LTP), 18/4 1 **Væth Enge** (BRA), 21/4 og 10/5 1 **Årslev Engsø** (HLL,CHJ). Desuden 28/5 1 af **Horskær** (DB).

Lille Kobbersnepe *Limosa lapponica* 05340

Årstotalen ligger på niveau med 10-årsgennemsnittet. Som så ofte før registreres de større flokke primært i Horsens Fjord og ved munden af Randers Fjord.

1. halvår: Der er enkelte vinterobservationer, men første større iagttagelse er 16/3 105 **Kolderne** (MWH). Trækket kulminerer som sædvanligt i maj. Største observationer nævnes (lok.max >200): 7/5 950 **Alrø Poller** (JG) og 215 **Lerdrup Bugt** (JOP), 15/5 378 **Alrø Egehoved** (OS), 23/5 230 **Alrø Vadegrund** (JG), 26/5 470 **Sødringholm Strand** (CSS) og 30/5 260 **Mellempoldene** (LTP). Fra foråret ingen observationer af trækkende fugle.

2. halvår: Kun enkelte større observationer (lok.max >200): 23/9 288 **Eskeplet** (HLL) og 3/10 ligeledes 288 **Sødringholm Strand** (LTP). Der noteres 193 trækkende fugle i perioden 10/7-17/9, flest 24/7 85 **S Overgårds Dige** (HLL). Der er en del flere vinterobservationer i december end i årets første to måneder. Sidste større antal er 18/12 35 **Sødringholm Strand** (LTP,BIRL).

Total: 9551 (10.350) Indsendere: 38 Observationer: 236 Lokalteter: 48

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
5	4	333	761	3966	12	1109	812	1309	946	133	161

Småspove *Numenius phaeopus* 05380

Igen i år står Hesselholm på Samsø for størstedelen af årets 1907 fugle. Årets samlede antal ligger dog lidt under gennemsnittet for de sidste 10 år.

Forår: Første ses 18/4 1 **Overgårds marker** (HLL), 21/4 1 **Hesselholm** (LEB) og 22/4 11 **N Issehoved** (MWH,DMA). Der ses 47 trækkende fugle i perioden 22/4-13/5, flest 2/5 14 **Anholt** (FSV). Forårets sidste rapporteres 13/5.

Efterår: Nedtrækket indledes i slutningen af juni og starten af juli med de første observationer 26/6. Der indberettes 38 trækkende i perioden 19/7-26/8, flest 12/8 16 **Hassensør** (CBB). Største observationer af rastende fugle ses på **Hesselholm**, hvor der i perioden 6/7-10/8 noteres 1391 fugle med den største enkeltobservation medio juli, 15/7 119 (alle LEB). Fra samme periode skal fremhæves (lok.max) 19/7 85 **Anholt** (FSV), 20/7 88 **Østerhede, Nordby** (KB), 31/7 16 **Eskeplet** (CHJ) og 13/8

72 Sneppefugle

28 of **Begtrup Vig** (PR,APJ). Sidste ses 1/9 1 **Eskeplet** (HLL), 10/9 2 **Sødringholm Strand** (CSS) og lidt sent 30/9 1 **Issehoved** (MWH).

Total: 1907 (2752) Indsendere: 24 Observationer: 67 Lokalteter: 25

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	47	32	6	581	137	4	-	-	-

Fra Hesselholm er kun rapporteret den samlede sum og største observationer

Storspove *Numenius arquata* 05410

Der er observationer af Storspove året rundt, og selv i hårde vintre ses de i større antal på de faste lokaliteter ved udmundingen af Randers Fjord og Alrø i Horsens Fjord samt Stavns Fjord på Samsø. Det er ret almindeligt med dagssummer op til ca. 1000 fugle. Det er realistisk, at der til tider opholder sig 1500-2000 fugle ved de østjyske kyster. Ved beregning af månedstotaler er der taget udgangspunkt i dagsmaksimum fra de enkelte lokaliteter, så der er givetvis indregnet en del gengangere i totalen.

Der er 29/5 rapporteret 2-3 ynglepar på **Anholt** (KO). Endvidere oplyses 2/8 om ynglefugle på hedeområde ved **Hassensør** (ABU), en hidtil ukendt ynglelokalitet for Storspove.

1. halvår: Største observationer (lok.max ≥ 170): 16/2 195 **Kalsemade** (JOP), 12/2 285 **Overgårds Dige** (LNS,IDA), 2/3 170 **Kolderne** (MWH), 16/3 340 **Sødringholm Strand** (CSS), 27/3 185 **Alrø Vadegrund** (JOP) og 9/4 250 **Eskeplet** (LTP) samt 220 **Mellempoldene** (LTP).

2. halvår: Største flokke (lok.max ≥ 300): 30/7 310 **Sødringholm Strand** (CSS), 1/10 470 **Mariager Yderfjord** (LTP), 11/12 350 **Mellempoldene** (LTP), 17/12 300 **Kalsemade** (DSA) og 27/12 300 **Alrø Poller** (CQP). 17/12 - 18/12 er de par dage, der observeres flest fugle med 855 ex. fra 10 lokaliteter. En enkelt større trækobservation, 23/7 115 S + 185 rst **Overgårds Dige** (KO).

Total: 27.275 (28.678) Indsendere: 72 Observationer: 536 Lokalteter: 94

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
869	1859	2375	1867	75	271	2668	2742	3670	3513	3224	4142

Sortklire *Tringa erythropus* 05450

Et år under middel, hvilket gælder både forårstrækket og antallet af ungfugle i efteråret.

1. halvår: En enkelt fugl ses 3/4 1 **Draget Besser Rev** (MWH) og næste kommer 19/4 1 **Egå Engsø** (JHH). Forårets antal er meget beskedne med 30/4 3 **Egå Engsø** (ToLa), 2/5 3 **Barnekold** (MWH) og 6/5 3 **Årslev Engsø** (MJH) som største obs.

2. halvår: Returtrækket af adulte kommer som normalt fra starten af juni med største obs 13/6 10 **Væth Enge** (BRA) og samme dag 11 V **Egå Engsø** (HLL,LLH).

Ungfuglenes træk i aug-sep er ret beskedent med 14/8 6 1K **Eskeplet/Boelsrev/Tangen** (HLL), 25/8 5 **Søledet** (FNI) og 10/9 11 1K **Overgårds dige** (HLL).

Efterårets sidste er alle den 19/9: 2 **Horskær** (OS), 1 S **Sødringholm Strand** (LTP) og 3 1K **Overgårds dige**, kysten øst for (HLL).

Total: 195 (333) Indsendere: 31 Observationer: 92 Lokalteter: 26

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	10	17	43	18	75	32	-	-	-

I månedssum er kun frasorteret gengangere fra samme dag på samme lokalitet.

Rødben *Tringa totanus* 05460

Det laveste antal rapporteret i dette årtusinde!

Året starter med hård vinter, hvilket giver en del af forklaringen, men også sensommerens antal er under normalen. Samtidig er antallet af observationer faldet med ca. 30 % i forhold til de seneste års indsendelser.

Der er meldt om 41-58 ynglepar fra 7 lokaliteter, med 30-40 par **Mellempoldene, Randers Fjord** (LTP) som største antal - en fordobling i forhold til 2010. Yderligere 8-15 par er optalt i **Alrø** området (JG), samt 1 par på hver af lokaliteterne **Egå Engso, Hornbæk Enge** og **Herredsenge** (ABU,LTP,PLA). Der er oplysninger om yderligere 7-10 par fra 5 andre lokaliteter i de normale indtastninger fra april til juli, så på trods af årets fremgang ved Mellempoldene er det samlede antal ynglepar på niveau med de seneste år.

1. halvår: De største obs i foråret er 2/4 33 **Barnekold** (MWH) og 16/4 70 **Mellempoldene** (LTP). I juni er den største samling af ynglefugle 4/6 90 **Mellempoldene** (LTP).

2. halvår: For efterårstrækket er de største antal 16/7 65 **Eskeplet/Boelsrev/Tangen** (HLL,LLH,PMM), 30/7 100 **Sødringholm Strand** (CSS), 2/8 100 **Mellempoldene** (LTP), samt årets største antal 28/8 196 **Eskeplet/Boelsrev/Tangen** (HLL).

Der er igen relativt få bestemmelser af den islandske race "*robusta*". I alt 381 ex. er rapporteret. I årets første måneder er største antal: 23/1 28 og 27/2 36 **Ebeltoft Færgenhavn** (HLL,LLH,PMM), mens 2. halvår har største flokke 17/11 32 **Langør** og 29/11 33 **Koldene** (MWH).

Total: 3981 (6354) Indsendere: 76 Observationer: 491 Lokalteter: 78

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
250	138	90	658	509	221	846	781	83	134	181	90

I månedssum er kun frasorteret gengangere fra samme dag på samme lokalitet.

Damklire *Tringa stagnatilis* 05470

Det femte fund af arten i Østjylland blev set 23/4 - 28/4 1 **Norsminde Fjord** (fundet af HLÆ og rapporteret af yderligere 25 indsendere).

Seneste fund er fra 3/5-2005 også fra Norsminde Fjord.

Der var 4 fund af arten i DK i 2011 inklusiv ovenstående.

Hvidklire *Tringa nebularia* 05480

En halvering af antallet i forhold til 2010 giver et niveau på linie med 2001, 2007 og 2009. Alle øvrige år siden årtusindeskiftet har haft væsentligt højere antal af Hvidklire i Østjylland. Det er specielt forårstrækket, der svigter antalsmæssigt.

De første ankommer 10/4 2 og 11/4 4 **Norsminde Fjord** (KEH,MW).

Indtil forårets største tal 22/4 450 **Mellempoldene** (LTP) er der ingen tællinger >10!

Det næststørste forårstal er 24/4 78 **Norsminde Fjord** (CHJ), mens 1/5 73 **Mellempoldene** (LTP) er månedsmax for den lokalitet.

Blandt øvrige forårstal er de største: 1/5 38 **Lerdrup Bugt** (JOP) og 6/5 29 **Årslev Engso** (MJH).

Altså kun én tælling over 100 i foråret 2011!

74 Sneppefugle

Returtrækket af adulte fugle starter med 21/6 11 **Egå Engsø** (HLL) og 26/6 64 **Mellempoldene** (LTP). Det kulminerer i starten af juli med 8/7 260 **Mellempoldene** (LTP) og 10/7 86 **Eskeplet** (HLL).

De samme lokaliteter står for de største tal i august 1/8 76 **Mellempoldene** (LTP) og 28/8 73 **Eskeplet** (HLL), mens Samsø bidrager med 30/8 31 **Barnekold** (MWH)

De sidste tal må repræsentere årets ungfugle, for der er ingen tællinger over 11 ex. i september.

Årets sidste obs er meget normalt ved månedsskiftet okt/nov, 30/10 1 **Mellempoldene** (LTP) og 3 **Overgårds Dige** kysten øst for (HLL) og 31/10 1 **Langør** (MWH).

Total: 4031 (6065) Indsendere: 64 Observationer: 370 Lokaliteter: 70

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	835	491	139	1712	786	95	23	-	-

I månedssum er kun frasorteret gengangere fra samme dag på samme lokalitet.

Svaleklire *Tringa ochropus* 05530

Svaleklire, Sødringholm Strand, 23. juli. Foto: Kent Olsen

En årstotal lidt under middel og uden fund i vintermånederne.

Trods flere sommerfund er der ingen tegn på yngel i Østjylland i 2011.

Først i sidste halvdel af marts noteres arten med 18/3 2 **Funder ÅÅdal** (HST) og 26/3 1 **Årslev Engsø** (HLL) som de første.

Midt i april ses et meget beskedent træk: 17/4 3 V, 21/4 9 Ø og 22/4 1 Ø **Gjerrild Nordstrand** (JSC,KO). 21/4 2 NV og 22/4 2 N **Issehoved** (MWH,DMA) samt 25/4 1 trk **Anholt** (FSV).

De eneste forårstal af rastende fugle >10 er: 9/4 13, 16/4 11 og 21/4 14 **Årslev Eng sø** (HLL,LLH), samt 18/4 28 **Væth Enge** (BRA).

Både forårstræk og rast er således meget koncentreret til midten af april.

I 2. halvår ses returtrækket af adulte fugle fra starten af juni med 5/6 5 **Årslev Eng sø** (HLL), 7/6 9 **Koed Enge** (RSN). Midt i juni er der to forekomster ≥ 10 : 17/6 10 **Hornbæk Enge** (LTP) og 25/6 16 **Årslev Eng sø** (HLL). Fra juli er der 18/7 11 **Feldballe Bakker** (KO) og 23/7 31 **Overgård Dige** (KO). Sidstnævnte antal er det største for arten i DK i 2011.

I august er der ingen obs over 6.

Årets sidste ses 1/10 1 of **Mossø vestende** (BRS).

Total: 598 (642) Indsendere: 49 Observationer: 196 Lokalteter: 51

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	8	222	24	108	144	89	2	1	-	-

I månedssum er kun frasorteret gengangere fra samme dag på samme lokalitet.

Tinksmed *Tringa glareola* 05540

Årets antal er kun lidt over 10-års gennemsnittet, der har været stigende siden etableringen af en række eng søer. Bag tallet gemmer sig et forår på det høje niveau vi kender fra de seneste år, mens returtrækket i juli er meget lavere end normalt. En situation der også blev set i 2007.

De første obs er: 16/4 1 **Hverremose, ø.f. Nordby** (MWH) samt 19/4 2 **Egå Eng sø** (JHH), 1 **Årslev Eng sø** (ToLa) og 1 **Hornbæk Enge** (TBR).

Herefter går det stærkt og forårstrækket kulminerer i første halvdel af maj. Dette illustreres med de største tal fra årets bedste lokalitet: 3/5 77, 6/5 207, 7/5 221, 8/5 126, 10/5 113 og 11/5 83 **Årslev Eng sø** (LLH,HLL,MJH,CHJ). De største tal fra øvrige lokaliteter findes også i denne periode med: 3/5 82 **Egå Eng sø** (HLL), 4/5 47 **Lyngbygårds Å/Ådal** (EO), 5/5 53 **Kasted-Geding Mose** (SHØ) og 7/5 55 **Vorup Enge** (HLR).

Egentlig træk noteres midt i Kattegat med 6/5 2 trk, 7/5 9 NØ og 9/5 10 NØ **Anholt** (FSV,HLa).

Trækket forløber hurtigt og ingen observationer de sidste 14 dage af maj er over 20 fugle.

Fra midt i juni starter returtrækket, der er meget beskedent i 2011 med få tal større end 15. Største tal i juni er 20/6 15 **Kasted Mose** (SSL), 25/6 20 **Årslev Eng sø** (HLL), 27/6 45 og 29/6 59 **Egå Eng sø** (HLL). Fra juli/august er største antal: 23/7 25 **Egå Eng sø** (SSL), 24/7 15 **Alrø Poldkrog** (JG) og 6/8 28 **Egå Eng sø** (SSL).

Årets sidste bliver 3/9 1 og 6/9 2 **Egå Eng sø** (HLL,LLH).

Total: 2612 (2311) Indsendere: 46 Observationer: 190 Lokalteter: 33

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	225	1821	228	183	152	3	-	-	-

I månedssum er kun frasorteret gengangere fra samme dag på samme lokalitet.

Mudderklire *Actitis hypoleucos* 05560

Et år under middel og i de seneste 8 år er det kun 2008, der har haft en lavere total. Arten fordeler sig typisk på flere lokaliteter end de øvrige klire-arter og der er mange spredte obs af enkelte eller få individer. Ud af 332 observationer er det således kun de 30, hvor der er tal over 10.

76 Sneppefugle, Kjøver

Ankomsttidspunkt er meget normalt, 13/4 3 **Lyngrode** (via FNI) og 18/4 1 **Thorsø v. Silkeborg** (JS). De største tal (>25) fra forårstrækket er: 3/5 26, 5/5 44, 13/5 36 og 18/5 31 **Egå Engsø** (HLL,LLH), 6/5 29 **Solbjerg Sø** (KEH) og 14/5 26 **Årslev Engsø** (HLL).

Fra 2. halvår er der kun én lokalitet med tal over 20: 5/7 25, 9/8 31 og 31/8 23 **Egå Engsø** (HLL).

De to største tal uden for Egå Engsø er 30/7 18 **Strands** (LMR) og 16/8 17 **Anholt** (FSV).

Årets sidste er lidt sent på den 14/10 2 **Begstrup Vig** (HMS).

Total: 1398 (1599) Indsendere: 86 Observationer: 332 Lokalteter: 90

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	49	467	11	430	383	56	2	-	-

I månedssum er kun frasorteret gengangere fra samme dag på samme lokalitet.

Stenvender *Arenaria interpres* 05610

Et år under middel, hvor materialet fra Samsø kun udgør 58 % af årets sum mod normalt ca. 70 %.

De største tal fra Samsø er 25/1 19 **Draget Besser Rev**, 9/2 29 **Kolderne**, samt 10/4 25 og 29/10 **65 Bosserne** (MWH).

Uden for Samsø er der 4 obs af >10 fugle: 29/8 21, 2/9 12 og 4/9 23 **Gjerrild Nordstrand** (NJU), samt 17/11 11 **Ebeltoft Færgehavn** (JPL).

Endelig kan nævnes en af de sjovere obs, da der 2/9 ses 2 fouragerende blandt mos og græstuer på taget af en industribygning ved **Edwin Rahrs Vej, Brabrand** (FRP).

Total: 367 (502) Indsendere: 21 Observationer: 75 Lokalteter: 26

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
41	31	10	25	6	1	31	76	50	71	24	1

I månedssum er kun frasorteret gengangere fra samme dag på samme lokalitet.

Odinshane *Phalaropus lobatus* 05640

For andet år i træk er der flere fund af denne charmerende vadefugl. Igen er Egå Engsø Østjyllands bedste lokalitet for arten, men der er også et overraskende førstegangsfund for Mossø.

Foråret markeres med 5/5 1 **Egå Engsø** (HLL,LLH), mens en ynglefugletælling giver pote 8/7 med 1 ad ♀ i en ryleflok sammen med 2 Kærløbere ved **Mellempoldene** (LTP) – absolut ikke hverdagskost i Østjylland!

Ungfugletrækket ses med overraskelsen 6/8 hvor 2 juv fotograferes **Mossø, østende** (Pernille Benzon via PB). Det er meget sjældent med obs af arten så langt inde i landet.

Lidt mere normal er 31/8 1 1K **Egå Engsø** (HLL).

Thorshane *Phalaropus fulicarius* 05650

Efter sidste års to fugle er der til gengæld ingen fund i 2011.

Mellemkjoje *Stercorarius pomarinus* 05660

Mellemkjojen har de senere år typisk optrådt med 0-3 fugle om året i det østjyske område, så 4 fugle i 2011 er rigtigt fint. Faktisk skal vi tilbage til invasionsåret 1999 for en årstotal over 3 fugle. 2011 ud-

mærkede sig endvidere ved, at arten for første gang blev registreret som ynglefugl i Norge med 6 par i Varangerfjorden (Birding World 2012 vol. 25 no.1)

Årets obs: 16/9 1 trk **Issehoved** (Christian Fabricius via MWH), 8/10 1 1K lys trk NV **Gjerrild Klint** (TEO), 16/10 1 1K rst **Totten, Anholt** (HHN,JPIP m.fl.) og 21/10 1 3K+ lys **Anholtfærgen** (JPIP m.fl.).

Almindelig Kjove *Stercorarius parasiticus* 05670

Efter et par sløje år bliver der atter set mange Almindelige Kjover, og årstotalen er faktisk den næst højeste i lokalrapportens historie, kun overgået af rekordåret 2004. Trods de mange fugle, så er årets forekomst ret typisk med et par sommerfund, ankomst midt i august og afrejse i oktober.

Sommerobs (juni, juli): 26/6 1 ad lys S **Sødringholm Strand** (LTP) og 27/7 1 lys fou **Eskeplet** (TBR).

Efterårstrækket indledes midt i august: 14/8 3 fou **Sødringholm Strand** (LTP) samt 2 S **Overgårds Dige** (HLL) og 15/8 1 trk **Anholt** (FSV).

Største obs i efteråret udover ovennævnte (>2 fugle): 21/8 3 S **Sødringholm Strand** (LTP), 26/8 3 fou **Issehoved** (MWH), 28/8 4 S + 2 N **Fornæs** (JSC,ASF), 11/9 3 1K V **Hou-Sælvig Færgen** (APN), 1 ad Ø + 3 1K **Gjerrild Nordstrand** (ASF,JSC), 12/9 4 S samt 14/9 8 S begge **Issehoved** (MWH), 17/9 4 1K N + 1 ad lys **Århus Nordhavn** (KO,SSL,RDN) samt 5 SØ **Issehoved** (MWH), 18/9 2 N + 1 S **Kysing Næs** (HLÆ), 19/9 3 1K **Gjerrild Nordstrand** (TEO) samt 4 S **Overgårds Dige** (HLL) og 28/9 3 **Gjerrild Nordstrand** (NJU).

De sidste fugle forsvinder lidt sent sidst i oktober: 21/10 1 lys **Lilleøre, Samsø** (MWH) samt 1 **Anholtfærgen** (JPIP), 28/10 2 1K trk N **Fornæs** (HLL) og 30/10 1 S **Ålsrode Strand** (HOF).

Total: 103 (60) Indsendere: 22 Observationer: 54 Lokalteter: 20

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	-	1	1	22	65	14	-	-

Lille Kjove *Stercorarius longicaudus* 05680

Efter to år uden obs af arten i Østjylland tages der revanche med hele ti fugle, hvilket er rekord i lokalrapportens historie. De tre fugle ved Århus Havn bemærker sig ved at trække mod vest og ind over byen og land. Denne adfærd er før set for både denne art samt andre kjovearter i Århus Bugt.

Årets obs: 31/8 1 1K SV **Anholt** (TEO), 17/9 3 1K V **Århus Nordhavn** (KO,SSL,RDN) og 1 1K mørk S **Gjerrild Klint** (TEO) samt 1 1K mørk SØ **Anholt Havn** (PKJ,HKN), 19/9 2 trk **Anholt Havn** (PKJ), 21/9 1 1K S **Anholt** (PKJ) og 12/10 1 1K mellemfase NV **Gjerrild Klint** (TEO).

Storkjove *Stercorarius skua* 05690

Et godt kjoveår i Østjylland afspejler sig også i forekomsten af Storkjover. 22 fugle er næstbedst i lokalrapportens historie og skyldes især en fin dækning på Anholt.

Årets obs: 17/9 1 N **Gjerrild Klint** (TEO), 7/10 2 SV **Anholt Havn** (KO), 8/10 1 NØ + 1 rst **Totten, Anholt** (KO,FSV) samt 1 SV **Anholt** (PKJ), 9/10 1 1K SV **Anholt** (KO), 11/10 1 **Anholtfærgen** (KO), 13/10 2 N **Århus Nordhavn** (SSL), 14/10 1 **Anholt** (FSV), 15/10 1 **Anholt, farvandet vest f.** (JPIP, HHN), 16/10 1 NNØ **Totten, Anholt** (JPIP,HHN), 17/10 1 rst SV **Anholt Havn** (TEO), 19/10 1 rst + 1 V **Totten, Anholt** (JPIP) samt 1 rst **Anholt Havn** (TEO), 20/10 1 rst **Totten, Anholt** og 1 rst **Porse-**

mosen, Anholt (JPIP), 25/10 1 1K trk **Århus Nordhavn** (KO), 12/11 1 **Gjerrild Nordstrand** (PJA) og 17/12 1 **SØ Århus Havn** (GGU).

Kjove sp. *Stercorarius sp.* 05709

1 enkelt obs af tre fugle: 21/9 3 trk **Anholt** (FSV).

Måger i Østjylland 2011

Der indtastes fortsat mange optællinger af mågeflokke fra alle områder af Østjylland. Det er usikkert i hvor høj grad det er de samme måger der opholder sig i havne, søer og på markerne, eller om der dagligt sker udskiftninger i flokkene. Der er som følge deraf (og i lighed med tidligere år) ikke foretaget frasortering af gengangere udover oplagte dobbeltindtastninger.

Ved de almindelige arter Stormmåge, Sølvmåge og Svartbag, der ses talrigt året rundt, udelades månedsfordelingen.

Hættemåge, Huldremose. Foto: Ursula Burmann

Sorthovedet Måge *Larus melanocephalus* 05750 Caretaker-art

Fuglen der har valgt at overvintre ved pølsevognen på **Bispetorv** i Århus, var på plads igen i år for fjerde vinter i træk i perioden 4/1-17/3 1 ad rst **Århus Havn/Århus C/Bispetorv** (mange inds.). Herudover 9/10 1 ad vdr **SØ Gjerrild Klint** (TEO).

Dværgmåge *Larus minutus* 05780 Caretaker-art

Forekomsten er mindre end sidste års og også noget under gennemsnittet. Alle årets fund ligger i tidsrummet 1/4-15/12 og der er kun ét egentligt vinterfund. Engsøerne dominerer forekomsten forår-sommer-sensommer, mens efterårets fund også indeholder kystobs.

Forårets første er 10/4 1 og 11/4 2 ad **Årslev Engsø** (BGO,LTP,MiBA,HLL). Forårets sidste er 24/6 3 2K rst **Hornbæk Enge** (TBR).

Sommerens fund ligger i tidsrummet 17/7-31/8, med max. 31/8 2 1K rst **Mossø** (AWM).

Efterårets forekomst 4/9-10/11 domineres af fund fra kystnære lokaliteter. Max 25/9 19 fou **Stubbe Sø** (PLA) og et vinterfund 15/12 1 fou **Egå Strand** (UTE).

Total: ca. 73 (90) Indsendere: 25 Observationer: 47 Lokalteter: 16

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	4	13	15	3	7	26	2	2	1

Sabinemåge *Larus sabini* 05790

Der var et enkelt fund, 22/9 1 1K V **Issehoved** (MWH).

Hættemåge *Larus ridibundus* 05820

Efter sidste års grundige indsats er det mere spredt, hvad der er af yngleindberetninger fra 2011.

Sammenlagt er der oplysninger om yngel fra i alt 10 lokaliteter, hvor der er indtastet ynglepar, hertil er der ved gennemsyn af data yderligere 7-8 lokaliteter, hvorfra der er indtastninger med adfærden YF, men ingen indtastning af antal ynglepar!

De største kolonier er (antal par/reder): 300-325 **Egå Engsø** (HLL), 60-80 **Gjesing Mose** i **Løvenholm** (CHJ), 500 **Udbyover Sø** (TNI) samt 200 ad ved **Trehøje** øst for **Horn** (CHØ).

Desværre er der ingen tal fra hverken **Treskelbakkeholm** (4300 par i 2010) eller **Brabrand Sø** (444 par i 2010).

De største tal udenfor ynglelokaliteterne er (lok.max >1500): 26/3 7000 **Mellempoldene** (LTP), 19/9 3000 **Gjerrild Nordstrand** (TEO) og 1/2 1600 **Tangkrogen** (PCL).

Fra ferskvand er tallene mindre, det største tal er fra ynglelokaliteten **Egå Engsø** 16/4 1050 (HLL), uden for ynglelokaliteter er det største tal fra ferskvand 25/9 700 rst **Årslev Engsø** (ABU).

Total: 116.755 (der er ikke frasorteret geng.) Indsendere: 102 Observationer: 856 Lokalteter: 118

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
6390	3541	25.998	8.118	8004	4724	7694	7323	13.881	10.153	4668	6376

Stormmåge *Larus canus* 05900

Forekomsten er mindre end sidste års, og noget under gennemsnittet. Desuden er observationerne også mindre.

Ynglelokaliteterne var tyndt dækket i år med kun tre lokaliteter: 7-50 par **Alrø Poller** (JG), 1 par **Djurs Sommerland** (FNI) og 1 par **Henneskov Hage** (JG).

Der er kun 9 observationer af flokke over 1000. De største tal er (lok.max ≥2000): 30/8 2000 rst **Skalmstrup Vig**, Randers Fjord (PLA), 18/9 2000 rst **Svejstrup** (PLA), 23/9 2000 rst **Læsken** (TBR), 17/12 4000 rstnat **Tange Sø** (KAHA) og 19/12 3000 rst **Gjerrild** (NJU).

Total: 49.361 (57.490) Indsendere: 86 Observationer: 590 Lokalteter: 182

Sildemåge *Larus fuscus* 05910

Husk at Sildemågens "normale" forekomstperiode her i Østjylland er pri. marts – med. oktober. Fund der ligger udenfor denne periode, accepteres kun, hvis der foreligger en god beskrivelse (brug notefelterne i dofbasen!) og/eller fuglen(-ene) ses af flere erfarne observatører.

Der er et fund af Baltisk Sildemåge (*ssp. fuscus*) til behandling i DKU og et fund af Britisk Sildemåge (*ssp. graellsii*). Der opfordres fortsat til stor påpasselighed ved racebestemmelse af Sildemågerne. Dels er det svært at vurdere, hvis man intet sammenligningsgrundlag har (dvs. hvis fuglen(-ene) optræder alene) dels kan der i danske farvande forekomme overgangsformer mellem alle de tre i landet forekommende racer.

Husk fortsat at indtaste racebestemte Sildemåger med det korrekte artsnummer i dofbasen. Se nedenfor.

Britisk Sildemåge *L. f. graellsii* 05912

Årets fund drejer sig om 17/1 1 rst ♂ **Århus Østhavn** (SSL,RDN).

Nordsøsillemåge *L. f. intermedius* 05913

Ynglefuglene i Kattegat tilhører hovedsageligt racen Nordsøsillemåge (*L. f. intermedius*). Hovedparten af de Sildemåger der observeres i Østjylland, formodes at tilhøre denne race, hvorfor alle ikke-racebestemte fund af Sildemåger (artnr. 05910) behandles herunder. 7 bidragydere har indtastet 18 observationer af racebestemte intermedius-sildemåger i 2011.

Yngel: Fra **Ørkenen**, Anholt er der heller ingen optællinger i år, men derimod oplysninger om 250 redebyggende fugle 7/5 (FSV). Fra **Århus Havn** er der angivelser af op til 20 ynglepar på bygningen ved færgelejet til Odden-færgeren og 2 ynglepar med unger på Århus Østhavn.

Forårets første bliver 11/3 5 rst og 12/3 1 rst **Århus Østhavn** (CHJ,IZN,CSS) og 12/3 1 ad NV **Feldballe** (KO). Herefter er der næsten daglige observationer fra 19/3 og frem til 19/10, hvor de sidste adulte fugle ses på **Anholt** (FSV,HHN,JPIP).

De største tal er alle fra ynglelokaliteterne **Anholt** og **Århus Havn**. Udenfor disse områder er de største tal 7/4 26 rst **Skindbjerg**, 20/4 30 rst **Voldby**, **Nørre Djurs** (begge FNI) og 19/9 50 rstnat **Gjerrild Nordstrand** (TEO).

Total: 1065 (1787) (sum af alle racer og ikke raceangivelse) Indsendere: 57 Observationer: 227 (sum af alle racer) Lokalteter: 53 Månedfordeling sum af alle racer og fugle uden raceangivelse:

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	235	237	329	78	31	35	86	33	-	-

Middelhavssølvåge *Larus michahellis* 05915

For denne art gælder, at der kun medtages observationer, der ledsages af en udførlig beskrivelse af fuglen og fund-omstændighederne. Brug notefeltet i DOFbasen hertil. Arten kræver gode iagttagelsesforhold for en sikker bestemmelse, og helst med fotodokumentation.

Nedenstående er fotodokumenteret på <http://gulldk.blogspot.com>.

19/11 1 ad sdr rst **Bønnerup Havn** (KO).

Sølvmåge *Larus argentatus* 05920

Ynglekolonierne er ganske dårligt dækket i år, sikkert takket være DMU's koordinerede kystfugletællinger i 2010. Læs mere på www.dmu.dk.

Der er en halvering i antallet af fugle, mens antallet af observationer næsten er det samme. De meget store observationer er også reduceret.

Der er, ligesom tidligere år, ikke gjort noget forsøg på at frasortere gengangere i de mange tal, da det er usikkert, hvor stor udskiftning der er i flokkene.

Der er kun enkelte optællinger af ynglefugle, 7-15 par **Alrø Poller** (JG), og her noteres, at det er det dårligste resultat siden 1969. 50 par ruger **Århus Havn** på bygningen ved Odden-færgen og der er 5 pull på **Begtrup Røn**.

De fleste større antal uden for yngletiden og ynglelokaliteterne er fra velbesøgte **Århus Havn**, med max: 2/1 3000 rstnat (JTL) og i 2. halvår 17/12 2000 rst (GGU). De eneste observationer udenfor **Århus Havn** med trecifrede antal er 23/1 og 27/1 1000 rst **Anholt** (begge FSV). Fra ferskvand er de største tal 14/8 500 rst **Egå Engsø** (JG) og 2/12 400 rst **Kolindsund**, vestdelen (APJ).

Total: 36.984 Indsendere: 94 Observationer: 670 Lokalteter: 159

Kaspisk Måge *Larus cachinnans* 05930

I lighed med Middelhavssølvmåge kræver denne art gode iagttagelsesforhold for en sikker bestemmelse. Der foreligger flg. fund.

Den første fugl blev set 15/1 1 **Århus Havn** (MiBA). Den blev fotodokumenteret den 11/2 1 ad sdr rst (SSL).

Efterårets fund er: 29/8 1 2K **Anholt Havn** og 19/9 1 1K **Gjerrild Nordstrand** (begge TEO), 9/10 1 ad sdr rst **Totten, Anholt** (KO,FSV), 16/10 1 1K **Totten, Anholt** (HHN,MLU,JPIP), 4/11 1 ad ♂ rst **Feldballe** (KO). Desuden en mulig hybrid (sølv x kaspisk) 28/11 1 rst **Århus Havn** (KO).

I alt 6 fugle gør 2011 til et godt år, på højde med 2007 (7-8), 2009 (5-7) og 2010 (7).

En række af fuglene er fotodokumenterede på <http://gulldk.blogspot.com>.

Gråvinget Måge *Larus glaucescens* 05960 SU-art

Der var ingen observationer i 2011 af den fugl, der siden november 2009 er set flere gange i Århus, og som blev førstegangsfund for Danmark. I 2010 blev den set helt frem til 28. december.

Hvidvinget Måge *Larus glaucoides* 05980

Ingen fund i 2011. Seneste fund var fra 2003.

Gråmåge *Larus hyperboreus* 05990

To fund: 7/1 1 2k rst **Århus Østhavn** (Steen Reimers,CAJ). Fundet er fotodokumenteret og billeder ses her: <http://www.fugleognatur.dk>. Dernæst 11/12-14/12 1 2K rst i det gamle havnebassin i **Grenå Havn** (ASF,KO,BBS). Fuglen er fotodokumenteret på DOFbasen og på <http://gulldk.blogspot.com>.

Gråmåge, Grenå Havn, 12. december 2011. Foto: Kent Olsen

Svartbag *Larus marinus* 06000

Det var meget sløjt med indrapporteringen af yngel i år, måske fordi der var en stor koordineret kystfugletælling i 2010.

Yngel: **Mellempoldene**, Randers Fjord 1 par (LTP) og **Alrø Poller** 2-3 par (JG). Herudover er der indberetninger af ynglefugle: 75 **Hov Røn** (JG).

De største antal er alle fra **Anholt**. (lok.max >80): 23/1 500 rst og 27/1 300 rst begge **Anholt** (FSV).

Total: 5365 Indsendere: 82 Observationer: 635 Lokalteter: 129

Ride *Rissa tridactyla* 06020

Arten er som sædvanlig ret fåtallig, og det er enkelte store dage fra Anholt og Århus Nordhavn, der holder totalen oppe. Som sædvanlig et godt eksempel på hvor stor betydning det har for registrering af havfuglene, at der er folk på det rigtige sted på det rigtige tidspunkt.

Fra 1. halvår er der kun 5 obs i alt i perioden 1/1-5/2, hvoraf de to er fra **Anholt**, max 1/1 8 trk **Anholt** (FSV). Der er ingen forårsfund.

2. halvårs fund ligger i perioden 12/8-30/12. Efterårets første er 30/8 4 SV **Anholt** (TEO) og 17/9 1 trk **Århus Nordhavn** (CHJ).

De største tal i efteråret er 13/10 298 N **Århus Nordhavn** (SSL) – mange her, 16/10 110 SV **Totten**, Anholt (HHN,MLU,JPIP) og 23/10 127 trk **Anholt** (FSV). Der er ingen andre dage eller lokaliteter med over 42 fugle fra efteråret.

Total: 911 Indsendere: 22 Observationer: 60 Lokalteter: 15

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
14	6	-	-	-	-	-	5	2	754	29	101

Rovterne *Hydroprogne caspia* 06060

Forekomsten af Rovterne i Østjylland svinger fra år til år med 0-5 fugle med fund i 7 ud af de 10 seneste år. 2011 er dog med 12 fugle et flot rekordår. Ikke overraskende er Årslev Engsø den klart bedste lokalitet med op til 4 fugle på en gang. Årets fund er karakteriseret ved kun at være endagsfund, men de to obs fra 25/6 og 27/6 kan dog dreje sig om samme fugl. Men dækningen er god på lokaliteten, og fugle fra 25/6 ses ikke efter kl. 9, så de er her regnet som to fugle. Endeligt bemærkes det, at der igen er fund fra Moesgård-området, hvor en NV-trækkende fugl måske var på vej til Årslev Engsø.

Årets fund: 9/5 1 NØ **Totten, Anholt** (HLA), 16/6 2 rst derpå Ø **Årslev Engsø** (CHJ,HLL,BGO, LLH,OS), 22/6 4 **Årslev Engsø** (PMM,FAJ,IZN,KEH,LLH,ToLa m.fl.), 25/6 1 fou **Årslev Engsø** (HLL), 26/6 1 ad NV **Moesgård Golfbane** (PTH), 27/6 1 **Årslev Engsø** (FAJ,ToLa,HLL,SHØ, KNP), 1/7 1 ad trk N **Sangstrup Klint** (NAA) og 9/7 1 ad **Årslev Engsø** (HLL,LNS, PMM).

Splitterne *Sterna sandvicensis* 06110

Sidste års nedadgående trend fortsætter i 2011, som ligger under 10-årsgennemsnittet. De seneste år har den store ynglekoloni ved Treskelbakkeholm trukket årstotalen godt op, men da der overhovedet ikke er indrapporteret terner derfra i år aflæses det direkte. I og med at der ikke er indkommet negative meldinger, og da der er optalt meget få ynglefugle (tjek dog omtalen under Skkestork!), er det noget som tyder på, at kolonien stadig kan være aktiv. Året udmærker sig dog ved et flot træk fra 2. halvår samt en del indlandsfund.

Foråret indledes vanen tro midt i marts: 18/3 2 **Ebeltoft Færgenhavn** (ToLa), 20/3 3 **Øster Hedekrog** (MWH) og 21/3 1 **Kågsør Hage** (MWH).

1. halvårs 5 største obs er overraskende lave: 9/4 22 fou Ø **Sletterhage** (JPL), 17/4 30 **Gjerrild Nordstrand** (JSC), 22/4 20 **Sødringholm Strand** (LTP), 8/5 20 **Gjerrild Nordstrand** (JSC) og 26/6 16 fou + 3 S **Sødringholm Strand** (LTP).

Trækket i 2. halvår er rigtigt flot med 1931 fugle i perioden 12/7-25/10. De største obs for de bedste træklokaliteter nævnes. **Issehoved**: 695 trk i perioden 22/8-25/10, flest 29/8 70 S, 14/9 180 S og 17/9 110 SØ (alle MWH). **Fornæs**: 468 trk i perioden 18/7-30/9, flest 18/7 361 S (JSC) og 28/8 74 S (JSC,ASF). **Sødringholm Strand/Eskeplet**: 311 trk i perioden 14/8-19/9, flest 14/8 75 S, 10/9 69 S og 19/9 108 S alle (LTP).

2. halvårs øvrige store obs ekskl. trækkende fugle (≥ 150): 20/7 160 **Kolderne** (MWH), 12/8 230 samt 14/8 300 begge **Sødringholm Strand** (LTP), 21/8 296 **Stavnshoved Rev** (KEH) og 26/8 150 **Eskeplet** (TBR).

Indlandsfund: **Årslev Engsø**: 25/4 1 (PR). **Egå Engsø**: 8/6 1 (HLL), 27/6 3 (HLL), 29/6 1 (HLL), 18/7 2 V (HLL), 12/8 1 V (HLL), 3/9 4 NV og 12/9 2 V (alle HLL). **Hornbæk Enge**: 17/6 6 V (LTP), 24/6 3 V (TBR) og 29/9 1 (HEN).

Årets sidste fugle forsvinder sidst i oktober med en enkelt lidt senere fugl fra november: 24/10 4 trk, 25/10 1 trk begge obs **Issehoved** (MWH) og 8/11 1 **Hov Sydstrand** (PMM).

Total: 6487 (6605) Indsendere: 72 Observationer: 329 Lokalteter: 75

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	15	279	108	59	1459	2841	1572	153	1	-

Fjordterne *Sterna hirundo* 06150

Igen et rigtigt flot år, som er over 10-årsgennemsnittet. Der er fine trækter fra 2. halvår, selvom der er et pænt stykke op til sidste års meget høje tal. På ynglefronten er der også flere par end normalt og bl.a. fra Mellempoldene er det en reel fremgang.

Yngel i alt 26-34 par fra 6 lokaliteter: 10-15 par **Anholt** (FSV), 10-12 par **Mellempoldene, Randers Fjord** (LTP), 3 par **Hornbæk Enge** (LTP,TBR), 2 par **Bjerregrav Mose** (SHØ,CSS,TBR), 1 par **Væth Enge** (BRA) og 0-1 par **Dystrup Sø** (ABU).

Årets første fugle: 16/4 1 **Brabrand Sø** (SSK), 17/4 1 V **Gjerrild Nordstrand** (JSC) og 18/4 1 **Dystrup Sø** (ABU).

Trækket i 2. halvår er på 483 fugle i perioden 3/7-29/9 fordelt på 13 lokaliteter. 77 % af disse fugle ses på blot 4 lokaliteter: **Overgårds Dige**: 150 fugle i perioden 3/7-29/9, flest 14/8 28 S, 20/8 74 N + 5 V og 10/9 28 S (alle HLL). **Egå Engesø**: 133 fugle i perioden 16/8-9/9, flest 16/8 27 V, 22/8 79 V og 31/8 11 V (alle HLL). **Sødringholm Strand/Eskeplet**: 88 fugle i perioden 6/8-19/9, flest 14/8 26 trk (LTP), 21/8 13 trk (LTP), 1/9 19 N + 7 S (HLL) og 10/9 13 S (LTP). Øvrige trækobs (>10): 18/7 17 S **Fornæs** (JSC), 7/8 12 V **Årslev Engesø** (HLL), 31/8 13 S **Gudenåen vest for Randers** (TVN) og 4/9 11 NV **Årslev Engesø** (HLL).

De største obs af rst eller fouragerende fugle: (≥20): 19/7 40 **Anholt** (FSV), 7/8 32 fou, 10/8 52, 11/8 21 fou og 15/8 20 fou alle **Hornbæk Enge** (LTP).

Årets sidste fugle forsvinder i oktober: 7/10 2 **Hornbæk Enge** (BKR) og 1 **Gudenåen vest for Randers** (BKR) samt 2 **Gjerrild Nordstrand** (NJU), 9/10 2 **Ålsrode Strand** (HOF) og 17/10 1 1K **Sødringholm Strand** (LTP).

Total: 1526 (1258) Indsendere: 64 Observationer: 290 Lokalteter: 62

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	33	143	91	208	702	334	15	-	-

Fjord-/Havterne *Sterna hirundo/S. paradisaea* 06159

10 obs af 106 fugle på 9 lokaliteter i perioden 12/5-28/9.

Største obs: 1/7 24 **Eskeplet** (GTA), 25/7 50 **Anholt** (FSV) og 12/8 17 trk N **Fornæs** (JPL,JKL).

Havterne *Sterna paradisaea* 06160

Trods stor tilbagegang i antallet af indrapporterede ynglepar og et ringe træk i 2. halvår, så udmærker årstotalen i 2011 sig ved at være pænt over 10-årsgennemsnittet. Der mangler tal fra Treskelbakkeholm og Alrø Poller sætter bundrekord, og det er gået jævnt tilbage fra de 200-300 par, som der var der for 30-40 år siden (JG). Til gengæld meldes der om god ynglesucces ved Mellempoldene og rekord i antal par (LTP).

Yngel: i alt 136-166 par fra 4 lokaliteter: 125-150 **Mellempoldene** (LTP), 8 par **Alrø Poller** (JG), 2-3 par **Henneskov Hage, Alrø** (JG) og 1-5 **Hevring Strand** (LTP). Derudover er der angivet ynglefugle

fra følgende lokaliteter uden yderligere præcisering af antal ynglepar: 1/5 samt 8/5 2 yf **Århus Østhavn** (GGU,KEH), 12/5 2 yf **Anholt** (KMN) og 3/6 30 yf **Kyholm** (MWH).

Ankomst til ret normal tid: 10/4 samt 13/4 1 **Barnekold** (MWH), 17/4 1 V **Gjerrild Nordstrand** (JSC) og 7 **Ebeltoft Fægehavn** (LTP).

Største obs inkl. ynglefuglene (>75): **Mellempoldene**: 20/5 150, 30/5 80 yf, 4/6 250 yf, 26/6 100 yf, 8/7 250 yf, 25/7 150 yf, 27/7 150 og 1/8 90 (LTP,TBR). **Sødringholm**: 26/5 170, 25/7 95, 30/7 80 og 1/8 100 (CSS,LTP). **Eskeplet**: 29/7 120 (TBR).

Trækket i 2. halvår er ret sølle med blot 55 fugle i perioden 3/7-9/9 fordelt på 8 lokaliteter. 3 største obs nævnes: 24/7 22 S **Overgårds Dige** (HLL), 27/7 7 SV **Søledet strandenge og kyst** (LTP) og 1/8 12 V **Sødringholm Strand** (LTP).

De sidste fugle forsvinder i oktober, hvilket er sent men ikke usædvanligt: 9/9 2 SV **Vesborg Fyr** (APN), 9/10 1 rst **Århus Østhavn** (GGU) og 28/10 1 **Besser Rev** (MWH).

Total: 2844 (2536) Indsendere: 35 Observationer: 121 Lokaliteter: 39

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	117	777	452	1230	262	4	2	-	-

Dværgterne *Sterna albifrons* 06240

Et flot år, som ligger pænt over 10-års gennemsnittet. Kun rekordåret 1999 med 318 fugle har været bedre i lokalrapportens historie. Det er især fine tal fra ynglelokaliteterne Anholt og Mellempoldene, som er med til at hive totalen op.

Yngel: 12-14 par **Anholt** (FSV,STA), 8-10 par **Mellempoldene** (LTP), 1 par **Søledet strandenge og kyst** (FNI) og 0-1 par **Hevring Strand** (LTP).

Årets første fugle ankommer til normal tid: 24/4 3, 30/4 7 og 3/5 2 alle fra **Anholt** (FSV,KMN).

De største obs (>10): 4/6 12 yf **Mellempoldene** (LTP), 11/6 30 yf **Anholt** (STA), 20/6 20 **Anholt** (FSV), 8/7 22 yf **Mellempoldene** (LTP) og 25/7 11 **Anholt** (FSV).

Indlandsobs: 27/6 1 **Årslev Engsø** (CHØ,SHØ,KNP), 3/7 1 **Hornbæk Enge** (KEH) og 27/8 2 **Stubbe Sø** (ABU).

Trækobs i 2. halvår: 24/7 9 trk S og 28/8 3 trk S begge obs **Overgårds Dige** (HLL).

Årets sidste fugle: 28/8 5 **Eskeplet** (LTP,HLL) og 3 S **Overgårds Dige** (HLL), 1/9 1 **Eskeplet** (HLL) samt 10/9 2 **Sødringholm Strand** (LTP).

Total: 243 (138) Indsendere: 23 Observationer: 67 Lokaliteter: 14

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	10	52	87	69	22	3	-	-	-

Sortterne *Chlidonias niger* 06270

Igen et fint år med ca. 39 fugle, hvilket er lidt højere end sidste år og klart højere end 10-års gennemsnittet. Fuglene ses hovedsageligt ved de klassiske lokaliteter om foråret og efteråret, men med hovedforekomsten i 2. halvår.

Alle obs nævnes: 8/5 1 **Årslev Engsø** (MJH) og 2 **Egå Engsø** (STR,HLL), 10/5 2 **Egå Engsø** (DB), 15/5 3 **Egå Engsø** (EDY), 21/5 1 NV **Gjerrild Nordstrand** (MiBA), 22/5 3 **Årslev Engsø** (HLL), 23/7 1 2K+ odr + 2 1K rst derpå trk S **Eskeplet** (KO), 29/7 1 1K **Eskeplet** (TBR), 5/8 1 1K **Tange Sø**

(TBR) og 1 1K **Følle Bund** (FNI) og 1 1K **Mørke Kær** (FNI), 6/8 2 juv **Vorup Engsø** (BRA), 7/8-9/8 1 1K **Årslev Engsø** (CHJ,HLL,ToLa), 10/8-12/8 1 1K **Hornbæk Enge** (LTP,TBR), 28/8 2 1K SV **Sødringholm Strand** (LTP) og 2 S **Fornæs** (JSC,ASF) samt 1 1K **Eskeplet** (LTP), 29/8-31/8 2 **Egå Engsø** (ToLa,HLL), 31/8 1 ad odr + 3 1K **Mossø vestende** (AWM), 1/9 3 1K S **Eskeplet** (HLL), 14/9 1 1K **Stubbe Sø** (KNP) og 27/9-7/10 1 1K **Hornbæk Enge** (LTP,BKR,HEN,CSJ).

Lomvie *Uria aalge* 06340

Et meget flot år for Lomvien, der opnår den højeste årssum siden 1990 (524).

1. halvår: 2/1 5 trk **Anholt** (FSV), 27/2 1 **Ebeltoft Færgeshavn** (HLL) og 27/2 3 S **Fornæs** (HLL).

2. halvår: Træk: Der ses i alt 245 trækkende fugle på 9 lokaliteter i perioden 20/7-27/12. De største lokaliteter (træksum >25): 12/8-27/12 74 **Fornæs** med største dag 17/11 12 (JPL,JKL,ASF,HLL m.fl.), 17/9-25/10 113 **Århus Nordhavn** med største dag 25/10 107 (SSL,KO m.fl.) og 27/10-18/12 43 **Ålsrode Strand** største dag her bliver 6/11 28 (HOF). Øvrige obs (≥10): 10/9 55 **Århus Bugt** (KO), 25/10 12 **Århus Nordhavn** (KO), 14/11 10 **Hov-Tunø færgen** (PM) og 18/12 12 **Bønnerup Strand** (KO).

Total: 448 (177) Indsendere: 42 Observationer: 135 Lokaliteter: 34

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
5	4	-	-	-	-	1	6	82	180	112	58

Alk *Alca torda* 06360

Efter sidste års lave total (1772), er vi igen på "normalt" niveau, hvilket nok skyldes en bedre dækning af træklokaliteterne på de dage, hvor Alkene trækker.

1. halvår: Træk: 2/1-6/3 39 **Fornæs** med største dag 2/1 17 (HLL,PMM m.fl.), ellers intet at bemærke.

2. halvår: Træk: Der ses i alt 19.088 trækkende fugle på 9 lokaliteter i perioden 20/8-30/12. De største lokaliteter (træksum >150): 7/10-30/12 1911 **Anholt** med største dag 4/12 950 (KO,FSV,HHN,MLU m.fl.), 12/10-27/12 16.843 **Fornæs** med største dag 17/11 10.425 (JPL,HLL,CSS,PJA m.fl.) og 11/12-26/12 175 **Gjerrild-området** hvor største dag bliver 26/12 161 (EO,LLH m.fl.). Øvrige obs (>10): 8/10 15 og 30/10 50 samt 15/11 28 **Fornæs** (FNI,PJA,LNS), 15/10 15 **Anholtfærgen** (JPIP), 19/10 27 **Totten Anholt** (JPIP) og 26/12 165 **Sangstrup Klint** (LLH,HLL,PMM).

Total: 19.523 (33.269) Indsendere: 38 Observationer: 122 Lokaliteter: 32

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
37	5	4	-	-	-	-	4	6	1311	16.588	1568

Lomvie/Alk *Uria aalge/Alca torda* 06369

7/10-16/10 91 trk **Anholt** (KO,FSV m.fl.), 12/10-29/10 190 trk **Århus Havn** (RDN,SSL m.fl.) og 24/10 200 trk **Skæring Strand** (FNI) er de største trækobs. Øvrige obs (>20): 30/10 500 rst **Gjerrild** (NJ).

Total: 1050 Indsendere: 11 Observationer: 20 Lokalteter: 12

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	-	-	-	1	1	1015	9	24

Tejst *Cepphus grylle* 06380

Tejst, Anholt Havn, 27. maj 2011. Foto: Kent Olsen

For andet år i træk sætter Tejsten årstotal-rekord. Til gengæld er der ikke indkommet så mange oplysninger om ynglepar.

Yngel: 10-12 par **Anholt** (FSV) og 4-6 par **Kyholm** (MWH) er alt. Dertil 3/4 8 yf **Sangstrup Klint** (KO) og 2 yf **Gjerrild Klint** (KO) samt 8/5 105 yf **Tunø** (JR).

1. halvår: Træk: 23/1-27/2 4 **Fornæs** (HLL,LLH,PMM). Øvrige obs, uden for ovennævnte ynglelokaliteter, (>5): 9/2 9 **Lindholm med Rumpen** (MWH) og 18/3 18 **Anholtfærgen** (FSV).

2. halvår: Træk: Der ses i alt 64 trækkende fugle på 5 lokaliteter i perioden 18/7-27/12, flest 18/7-27/12 54 **Fornæs** hvor største dag bliver 17/11 12 S (JSC,ASF,HLL,LLH m.fl.) og 14/11 5 **Hov-Tunø færgen** (PM). Øvrige obs (>5): 15/7 9 **Sangstrup Klint** (TC), 20/7 35 **Kyholm** (MWH), 30/9 16 og 1/10 10 **Hov-Tunø færgen** (FNI) samt 6/11 8 **Anholt** (FSV).

Total: 527 (354) Indsendere: 36 Observationer: 97 Lokalteter: 24

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
13	11	19	38	216	65	48	4	28	27	50	8

Søkonge *Alle alle* 06470

Med 55 obs af 80 fugle på 22 lokaliteter, (heraf igen i år en indlandsobs), bliver 2011 det bedste år for arten siden 2006 (232).

Trækobs: Alle nævnes: 13/11-18/12 27 **Fornæs** – de største dage er 14/11 12 og 17/11 12 (JSC,HLL m.fl.), 13/11 1 **Ugelbølle Strand** (FNI), 16/11 1 **Anholt** (FSV), 18/11 1 **Bønnerup Strand** (TL,PMM), 28/11 2 **Issehoved** (MWH), 14/12 2 **Lystrup Strand** (LTP) og 24/12 1 **Nordby Bugt** (MWH).

Øvrige obs: Alle nævnes: 14/10-19/10 1 og 17/11 1 **Anholt Havn** (FSV m.fl.), 20/10 3, 18/11 2, 28/11 1, 11/12 3, 18/12 1, 26/12-30/12 2 og 31/12 1 **Bønnerup Havn og Strand** (BGO m.fl.), 12/11 1 og 11/12 1 **Fornæs** (PNN,ASF), 13/11 1, 20/11-22/11 4, 9/12-24/12 8, 30/12-31/12 1 **Århus Havn** (CQP m.fl.), 14/11 1 **Skødshoved** (JTL), 20/11 1 **Gjerrild Nordstrand** (NJ), 26/11 1 **Alrø Egehoved** (KIMR), 4/12 3 **Rygård Strand** (ASF), 4/12 1 **Brabrand** (Dorte Willemos via PLA), 10/12 1 **Draget Besser Rev** (MWH), 10/12 1 og 20/12 1 **Fløjstrup Strand** (LG), 11/12 1 **Grenå Havn** (BJS), 15/12-18/12 1 **Karlby Klint** (FNI,KO), 25/12 4 **Gjerrild Klint** (BJS) og 26/12 2 **Helgenæs** (SØP).

Fuglen fra **Brabrand** blev fundet i en have på Tingstedet, og efterfølgende kørt til **Moesgård Strand** hvor den blev sat ud i havet. Fuglen er fotodokumenteret.

Total: 80 (fratrasket sands. gengangere) Indsendere: 28 Observationer: 55 Lokalteter: 22

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	46	37

Lunde *Fratercula arctica* 06540

Kun 1 obs i år: 10/9 1 rst **Århus Bugt** (KO). Set og fotodokumenteret fra Molslinien.

Klippedue/Tamdue *Columba livia* var. *domesticus* 06650/06655

Største obs (lok.max >100): 2/1-31/12 500 **Århus Havn inkl. Århus Østhavn** (CSS,LLH m.fl.) og 5/2 270 **Gudenåen vest for Randers** (HLR).

Total: 2399 Indsendere: 24 Observationer: 45 Lokalteter: 20

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
327	377	556	67	36	134	210	70	1	138	169	314

Huldue *Columba oenas* 06680

Et sløjt år for Hulduen, som må indkassere den laveste årssum siden 2002 (218). Især trækket skuffer med kun 42 fugle set over hele året, mod 185 sidste år og 219 i 2009.

Yngel: 5-9 par på 4 lokaliteter er indtastet, flest 3-4 par **Brattingsborg Skov** (MWH).

1. halvår: Træk: Der noteres 27 trækkende fugle på 5 lokaliteter i perioden 8/3-20/4, flest 8/3-9/4 15 **Issehoved** (MWH) og 13/3 9 **Bønnerup Strand** (ASF).

Øvrige obs (≥4): 5/3 4 **Hemstok Skov** (EO), 13/3 4 **Kollens Mølle** (EO), 10/4 4 **Silkeborg Nordskov** (BRS), 24/4 6 **Risskov Skov** (JHA), 29/4 8 **Løvenholt jorder** (BRS), 12/5 4 **Brattingsborg Skov** (MWH), 16/5 18 **Kolindsund østlige del** (SSL), 20/5 4 **Ildal Skov** (BRS) og 28/6 4 **Salten Skov** (JMU).

2. halvår: Træk: Der ses 15 trækkende fugle på 4 lokaliteter i perioden 9/9-11/12, flest 2/10 6 **Anholt** (PKJ,HKN) og 5/11 7 **Odder** (DB).

Øvrige obs (≥4): 3/8 4 **Silkeborg Nordskov** (BRS), 25/8 4 **Brattingsborg Skov** (MWH) og 23/10 4 **Vesborg Fyr** (MWH).

Total: 284 Indsendere: 58 Observationer: 180 Lokalteter: 83

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
10	16	60	59	57	18	13	24	7	11	7	2

Ringdue *Columba palumbus* 06700

En art som indrapporteres i meget varierende antal, så selvom dette års resultat kun er det halve af sidste års, er der nok ingen grund til panik. De seneste 10 år har totalen svinget fra 18.320 (2002) til 146.701 (2006). Det er især trækket (både forår og efterår), som skuffer fælt i år.

Yngel: 2 par er indtastet, heraf et sent ynglefund: 13/10 1 par med ikke-flyvefærdige unger **Søften** (SMJ). Derudover 226 syngende fugle.

1. halvår: Træk: Der ses i alt 6141 trækkende fugle på 16 lokaliteter i perioden 3/1-6/5. De bedste lokaliteter (træksum >1000): 3/1-16/4 1325 **Anholt** (FSV), 12/3-6/5 1392 **Issehoved** (MWH,DMA) og 5/4-21/4 2076 **Gjerrild-området** (HLL,LLH,PMM,JSC,ASF,HLÆ,JPL,JKL,KO). Øvrige obs (≥500): 30/1 2065 **Eskelund** (JLY), 23/2 800 **Besser og Sildeballe** (MWH), 23/2 500 **Langemark Samsø** (MWH), 7/3 500 **Gjerrild Nordstrand** (NJU) og 18/3 600 **Stenvad Hede** (BJS).

2. halvår: Træk: Der ses i alt 5896 trækkende fugle på 8 lokaliteter i perioden 25/9-28/12. De største totaler ses på flg. lokaliteter (træksum >1000): 28/11-28/12 1100 **Egå Engso** (HLL) og 17/12 1800 **SV Alrø Egehoved** (HLL,LLH). Øvrige obs (≥500): 8/10 500 **Vesborg Fyr** (MWH), 5/11 600 **Eskelund** (KEH), 26/11 750 **Moessgård Skov** (LG), 11/12 800 **Langemark Samsø** (MWH) samt 24/12 1000 og 30/12 1300 **Odder** (DB).

Total: 42.646 Indsendere: 112 Observationer: 1154 Lokalteter: 286

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
4360	3714	6325	5380	921	477	362	494	966	5179	4316	10.152

Tyrkerdue *Streptopelia decaocto* 06840

Yngel: 1 par indtastet, og hertil 27 syngende fugle på 19 lokaliteter.

Træk: 13/3 2 Ø **Bønnerup Strand** (ASF) og 9/4 3 trk **Issehoved** (MWH) er alt.

Øvrige obs (≥15): 24/2 24 og 19/11 30 **Langemark Samsø** (MWH), 30/3 20 og 3/5 17 **Anholt** (FSV, KMN,HOF), 28/8 18 **Århus Østhavn** (KEH), 18/9 15 **Tåstrup Århus** (CHJ), 20/10 21 **Århus Midtby** (TVN), 18/11 19 **Albøge og Svenstrup by/Enge** (TL,PMM) og 11/12 34 **Overgård Gods** (LTP).

Denne skal også lige nævnes: 13/11 1 rnk **Anholt** (FSV).

Total: 645 Indsendere: 47 Observationer: 401 Lokalteter: 78

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
44	76	77	55	45	41	19	40	36	38	84	90

Turteldue *Streptopelia turtur* 06870

For første gang siden 2007 er der igen besøg af Turteldue i Østjylland. Årets obs: 11/8 2 rst **Hesselholm, Hesselholm Made** (LEB). Fuglene ses i tidsrummet 13:10 – 13:30.

Gøg *Cuculus canorus* 07240

Ingen yngleoplysninger indberettet i DOFbasen, men der er oplysninger om mindst 198 kukkende fugle på 126 lokaliteter (sum af lok.max). Kukkende fugle er hørt i perioden 30/4-15/7.

90 Slørugler, Ugler

Første observation er lidt tidlig, men dog inden for det normale: 26/4 1 hø **Salten Næs** (VM). De følgende ankommer et par dage efter, 30/4 1 sy **Stubbe Sø** (ABU) og 1/5 1 sy **Bjerregrav Mose** (CSS).

Største observationer (lok.max >5): 30/5 9 **Gjerrild Nordstrand** og 7 **Gjerrild Overskov** (RSA), 31/5 12 sy **Bjerregrav Mose** (CSS) og 2/6 8 sy **Rejstrup Enge** (TBR). Fra **Bjerregrav Mose** angives en total på 30. Det formodes, at der her menes 30 territorier.

Sidste: 5/9 1 sommerhusområdet **Svanen, Helgenæs** (KA), 9/9 1 **Stubbe Sø**, FVF's Reservat (AS) og sent 9/10 1 rst SV **Ålsrode Kær** (HOF,OFR). Sidstnævnte er faktisk årets seneste i Danmark i 2011 ifølge DOFbasen.

Total: 669 (476) Indsendere: 87 Observationer: 390 Lokalteter: 159

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	2	409	212	38	4	2	1	-	-

Slørugle *Tyto alba* 07350

De hårde vintre har gjort sit indhug i bestanden af Slørugler i Danmark. Arten var ellers ved at få fodfæste også i Østjylland med enkelte par. Den lokale arts koordinator for Slørugle Benny Kristensen oplyser, at der ikke er oplysninger om ynglende fugle i vores område i 2011.

Der foreligger kun to observationer: 4/1 1 **Nørreådal Venning-Ålum** (BRA) og 10/11 1 rst **Lushage, Samsø** (Kirsten Therkildsen via MWH). Det kan nævnes, at der i 2010 blev fundet en død Slørugle ligeledes ved Lushage.

Stor Hornugle *Bubo bubo* 07440

Flere observationer ønskes hemmeligholdt af observatørerne. Der er således observationer fra 3 lokaliteter, der ikke er offentliggjort. Samlet vurderes der at være set/hørt minimum 6 fugle på ligeså mange lokaliteter med et klart tyngdepunkt i Midtjylland. Det er uvist om der var eventuelle ynglepar i år.

De ikke hemmeligholdte lokaliteter drejer sig om følgende: 2/2 1 **Glatved** hørt fra indgangen til lossepladsen (JPL), 26/2-30/3 1 sy **Velling Skov** (LNS,PWJ m.fl.) og 13/3 1 set æde krage **Svejbæk** (via PWJ).

Kirkeugle *Athene noctua* 07570 Caretaker-art

I forbindelse med Projekt Hjælp Kirkeuglen blev der foretaget en systematisk undersøgelse af artens udbredelse i Danmark. I foråret meldte 82 frivillige fugleentusiaster sig til at gennemføre en systematisk eftersøgning af kirkeugler, kaldet Uglelyt. Metoden gik ud på ved playback at forsøge at provokere kirkeuglerne til at kalde, og derved gøre det lettere at registrere eventuelle fugle.

Landsresultatet i 2011 var 55 ynglepar fordelt på 38 sikre og 17 usikre par, men det anslås, at bestanden ligger lidt over 60 par på landsplan. På Djursland og Kronjylland 4 sikre og 2 usikre par noteret i år. Sidste års resultat i Østjylland var 3 par og mindst 3 enlige ♂♂. Artskoordinator i Østjylland, Benny Kristensen, oplyser, at parret i **Asferg** holdt stand og fik et kuld unger på vingerne efter flittig fodring. Der var formodentlig yderligere et par i **Randers-området**, men succesen er dog ukendt. På **Djursland** holdt det velkendte par stand, mens den enlige fugl fra sidste år forsvandt i foråret. Endelig var der mindst 1-2 par i **Favrskov Kommune**.

Natugle *Strix aluco* 07610

Mindst 46 tudende/territoriehævdende fugle fra 35 lokaliteter bliver det til i 2011 (sum af lokalitetsmaksimum), hvilket stort set svarer til sidste års resultat. Ingen har åbenbart været ude og registrere pibende unger.

Største obs (lok.max ≥ 3): 13/3 3 kaldende **Skeldal Skov** (PWJ) og 20/11 3 ♂ + 2 ♀ **Emmedsbo Plantage** (KO).

Total: 162 (145) Indsendere: 45 Observationer: 179 Lokaliteter: 65

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
16	6	18	26	16	11	4	11	15	10	17	12

Skovhornugle *Asio otus* 07670

Årets total ligger på 82 % af 10-årsgennemsnittet. 8 ynglepar er indberettet på baggrund af udflyjende pibende unger, som høres i juni-juli. Det er lidt færre end sidste års 14 par. Bemærkelsesværdigt er det, at der slet ikke er rapporteret om syngende fugle. Bestanden af Skovhornugle er i år 2000 angivet til 2000-3000 par på landsplan, og ifølge tidligere undersøgelser er arten ret udbredt i Østjylland.

Største observationer: 30/1 5 **Lisbjerg Skov** (HET) på overnatningsplads, og der er forlydender om op til 15 fugle dagen før! Desuden 23/6 3 1K **Salten å** (KIS), 27/6 3 1K **Gudenå, Stærkær-Ulstrup** (SKA) og 28/6 3 1K **Ryomgård enge** (FNI).

Total: 41 (50) Indsendere: 21 Observationer: 28 Lokaliteter: 20

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
5	-	1	7	1	15	7	1	-	1	1	2

Mosehornugle *Asio flammea* 07680 *Caretaker-art*

Årets total på 33 fugle er mere end 4 gange højere end 10-årsgennemsnittet. Det er især efteråret, der udmærker sig med en stribe observationer, men der foreligger også et par vinteriagttagelser. Af bedste lokaliteter kan nævnes **Anholt** med 4 observationer af i alt 3-4 fugle, og **Århus Østhavn** med 3 observationer af 5 fugle. Der er ingen rapporter om ynglefugle i Østjylland, mens der registreres 5 ynglepar i hele landet.

1. halvår: Kun observationer af enkeltfugle. Sidste i foråret er 26/4 1 død **Anholt** (FSV). Fra Anholt desuden 1/6 1 **Porsemosen** (PER).

2. halvår: Første ses 20/9 1 of **Alrø** (DB). Som nævnt en del observationer i efteråret, flest 11/10 3 S **Århus Østhavn** (RDN) – alle indtrækkende fra Århusbugten. Endvidere 31/10 3 rst **Egå Engsø** (BGO) og 3/11 2 of **Skæring** (KTS). Af træobservationer udover førnævnte kan nævnes 23/9 1 S og 30/10 1 V **Overgårds Dige** (begge HLL).

Total: 33 (8) Indsendere: 24 Observationer: 33 Lokalteter: 19

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2	1	1	7	-	1	-	-	2	11	6	2

Perleugle *Aegolius funereus* 07780 Caretaker-art

En enkelt observation, 12/11 1 rst **Anholt** (FSV). Fuglen sad på en hegnspæl kl. 22.10, men observatøren kunne desværre ikke nå at tage dokumentationsfoto. Der er oplysninger om et enkelt ynglepar i Jylland i 2011, men dog ikke inden for DOF Østjyllands område.

Natravn *Caprimulgus europaeus* 07780

Årets resultat bliver 20 fugle på 11 lokaliteter i perioden 25/5-8/9, hvilket er helt normalt. Alle obs nævnes: **Sepstrup Sande**: 25/5 1 (AWM), **Gludsted Plantage**: 1/6 1, 4/6 3 og 6/7 1 (JBA,HLL,TH,LNS,IDA), **Store Hjælland Plantage**: 1/6 1, 5/6 1, 21/6 2 og 26/6 1 (JBA,TH,PLA,JJ), **Vrads Sande**: 1/6 1 og 4/6 1 (JBA,TH), **Kompedal Plantage**: 1/6 5, 4/6 3 og 19/6 4 (TRK,FRO,AO), **Anholt**: 5/6 1, 11/6 1, 2/7 3 og 7/8 1 (MBH,STA,FSV), **Gjessø**: 12/6 1 (JHME), **Skærbæk Plantage**: 21/6 1 (PLA), **Hevring Hede**: 26/6 1 (JBP), **Sødringholm Skov**: 27/6 1 (LTP) og **Stavns Fjord**: 8/9 1 (HLR).

Mursejler *Apus apus* 07950

Mursejleren scorer den højeste årstotal siden 1997 (34.142), primært på grund af to meget store træks fra **Samsø** 14/8. Disse to obs udgør 71 % af årstotalen! Forårstrækket er til gengæld nærmest ikke-eksisterende.

Yngel: 6 par **Århus Midtby** (HBP) og 50 yf **Randers** (EVL) er alt.

1. halvår: De første fugle ses 5/5 1 **Egå Engsø** (HLL) og 6/5 1 **Århus Midtby** (GGU). Forårstrækket omfatter sølle 150 fugle på 7 lokaliteter i perioden 7/5-2/6 flest (lok.max >50): 7/5-12/5 55 **Anholt** (HLA,HOF) og 8/5-22/5 69 **Gjerrild-området** (JSC,ASF,KO). Øvrige obs (lok.max >200): 15/5 250 **Vejlby Nord** (MHH) og 30/6 600 **Vorup Engsø** (BKR).

2. halvår: Der ses i perioden 8/7-23/9 i alt 20.666 trækkende fugle på 22 lokaliteter, flest (lok.max >100): 10/7-23/9 414 **Eskeplet** (HLL,LHH,PMM), 25/7-28/8 1444 **Sødringholm** (LTP), 14/8 13.500 S **Hesselholm** (SDY,MWH) og 14/8 5000 S **Ballen/Østerløkken** (MWH). Det bemærkelsesværdige træk på Samsø foregik, umiddelbart inden en front nærmede sig med et kraftigt regnskyl.

Øvrige obs (lok.max ≥200): 19/7 600 **Vorup Engsø** (BKR), 24/7 200 **Lindholm Hoved** (BRS) og 14/8 200 **Egå Engsø** (JG). De sidste fugle ses 23/9 2 S **Overgårds Dige** og 23/9 1 S **Eskeplet** (begge HLL).

Total: 25.878 Indsendere: 77 Observationer: 370 Lokalteter: 117

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	1373	1569	1475	21.330	131	-	-	-

Isfugl *Alcedo atthis* 08310

For andet år i træk en total under 150 fugle. De to hårde isvintre har desværre gjort et stort indhug i bestanden, så vi må håbe, at arten kommer igennem vinteren 2011/2012 uden yderligere stor nedgang.

Yngel: 1 par **Korupsø** (JRP), 1 par **Lysbro** (PLA) og 0-1 par **Ellesø-Gravbæk/Gravmose** (PLA). Desuden er der meldt om ynglefugle fra **Slåensø** (PB), **Brassø** (PB), **Vorup Engsø** (HLR) og **Hesbjerg Skov** (TBR), men desværre uden angivelse af antal par.

Øvrige obs (≥2): 31/3-14/4 2 og 21/8 3 **Tange Sø** (KAHA,STA), 1/4 2 **Gudenåparken** (TBR), 9/4 2 **Bjerregrav Mose** (TBR), 24/4 2 **Lyngbygårds Å/Ådal** (EO), 21/5 og 2/8 2 **Gudenåen vest for Randers** (TBR,LTP), 11/7 2 **Ildal Bæk** (BRS), 23/8 2 **Salten Langsø vestdel** (CQP) og 11/9 2 **Dronningborg Bredning** (OEH).

Total: 144 (241) Indsendere: 54 Observationer: 166 Lokalteter: 67

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	2	11	17	16	9	9	19	16	20	12	12

Biæder *Merops apiaster* 08400

For 10. år i træk har Østjylland besøg af denne smukke fugl. Årets obs er 23/5 1 **Anholt Havn** (AH, TEO). Fuglen blev set fra radarskuret på havnens NV-hjørne – lå og fangede insekter over den sydlige del af **Nordbjerg**, oplyser observatørerne.

Hærfugl *Upupa epops* 08460

Hærfugl, Anholt, 27. maj 2011. Foto: Kent Olsen

For første gang siden 2005 har vi to fund, og begge er fra **Anholt**: 27/5 1 (FSV,KO) ved Radarstationen og 25/10 - 27/10 1 **Anholt** (FSV). Seneste fund fra Anholt er i øvrigt tilbage i 2003.

Vendehals *Jynx torquilla* 08480

Året er med 25 fugle det bedste i mange år. 10-års gennemsnittet ligger på kun 11 ex. Der rapporteres endda om et ynglefund fra **Fuglsø Skov** i Syddjurs (MLA). Derudover tyder observationerne på mulige ynglefugle ved **Kompedal Plantage-området** og **Vrads Sande**.

Første observationer: 21/4 1 **Issehoved** (MWH), 22/4 1 rnk **Anholt** (FSV) og 22/4 1 **Torskov** (KM).

Syngende fugle høres ved **Nr. Knudstrup** (FRO) og **Kompedal Plantage**, op til 2 ex. 13/5-14/5 (TRK,STA,DMB). Største obs i øvrigt 7/5 1 **Totten** og 2 **Ørkenen Anholt** (HLA).

Sidste iagttagelser 27/8 1 **Stubbe Sø**, FVF's Reservat (JHHA), 31/8 1 **Anholt** (TEO,TWJ) og 5/9 1 sommerhusområdet **Svanen, Helgenæs** (KA).

Total: 25 (11) Indsendere: 17 Observationer: 28 Lokalteter: 12

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	6	13	1	-	3	1	-	-	-

Grønspætte *Picus viridis* 08560

Den negative udvikling fortsætter, og årets total på 83 er den laveste siden 1983, og det skal ses i lyset af at den generelle ornitologiske aktivitet, eller i hvert fald indberetningen af fugle, er øget væsentligt. Bladres der tilbage i lokalrapporterne kan man i 1996 læse følgende: *Grønspætten er en af de arter, hvor indberetningen ikke giver et reelt billede af forekomsten i amtet. Dertil er den for almindelig. Årets 25 ynglepar var således langt under virkeligheden – den findes i næsten alle de skovområder, hvor der er nål – og myrer!*

Observationerne er navnlig fra det midtjyske og fra Djursland. Der er ikke indtastet egentlige ynglepar, men på baggrund af territoriehævdende fugle tyder det på 18 par fra 16 lokaliteter. Største observationer er 10/4 2 sy **Fladbro Skov** (BKR), 22/4 2 sy **Fussing Skov** (CSS) og 4/7 3 **Virklund** (PWJ). Der er ikke i år oplysninger om trækbevægelser. Grønspætte er primært en standfugl.

Total: 83 (147) Indsendere: 38 Observationer: 79 Lokalteter: 48

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	5	14	13	11	5	11	6	4	7	4	2

Sortspætte *Dryocopus martius* 08630

Årets total af Sortspætte i Østjylland ligger på samme niveau som 2010, og er lidt over 10-års gennemsnittet. På baggrund af territoriehævdende fugle og oplysninger om besatte redehuller skønnes det, at der er tale om 18 par på 16 lokaliteter, men flere kan gemme sig i materialet, da fuglene ofte rapporteres med adfærdskoden kaldende, og ikke territoriehævdende eller syngende, som måske er en mere betegnende adfærd for mange af observationernes vedkommende.

De største observationer er fra det midtjyske område. Flest (>2): 13/3 5 **Silkeborg Nordskov** (BRS, LNS) i et område med 4 redehuller, som dog næppe alle var besatte? Desuden 14/5 3 **Kompedal Plt.** (STA,DMB) og 24/6 3 **Salten Næs** (HPS,BS). Fra begge lokaliteter drejer det sig om ynglefund. Ingen rapporter om fugle på trækstederne bortset fra 11/9 1 S **Gjerrild Nordstrand** (ASF,JSC), men mon ikke der bare er tale om en af de lokale fugle.

Total: 140 (118) Indsendere: 53 Observationer: 124 Lokalteter: 61

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
16	7	25	15	25	10	-	6	13	8	7	8

Stor Flagspætte *Dendrocopos major* 08760

Stor Flagspætte klarer sig fortsat rigtig fint, og totalen ligger væsentligt over 10-årsgennemsnittet. Der er indtastet 11-14 ynglepar, flest 3-5 par **Brattingsborg Skov** (MWH). Der rapporteres om 89 territoriehævdende/syngende fugle fra 49 lokaliteter. Heri indgår også lokaliteter, hvor det med adfærdskoden er angivet, at det drejer sig om ynglefugle.

Ikke de store bevægelser på trækstederne, således kun 17/4 1 N **Gjerrild Nordstrand** (JSC,ASF,HLÆ). Større observationer (lok.max >6): 12/2 9 th **Sødringholm Skov** (APR), 13/3 7 **Kollens Mølle** (EO), 17/4 7 **Sondrup Skov** (TE), 24/8 9 **Hemstok Skov** (EO) og 20/11 12 **Løvenholm Skov** (LTP).

Total: 1137 (639) Indsendere: 102 Observationer: 733 Lokaliteter: 236

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
67	101	202	171	89	71	52	59	54	72	113	86

Lille Flagspætte *Dendrocopos minor* 08870

Kun én fugl, og derudover en observation, der bør dokumenteres nærmere. Ingen oplysninger om ynglefund.

2/4 1 trommende og syngende **Ildal Skov** (BEH,PEN,VM).

Hedelærke *Lullula arborea* 09740

Hedelærke, Hevring Hede, 20. maj 2011. Foto: Kent Olsen

Totalen ligger godt over 10-årsgennemsnittet. Der ses en fremgang i antal observatører og antal observationer, men dog ikke i indberetningen af ynglepar og syngende fugle. Ligeledes er trækket i foråret begrænset, mens der i efteråret ses den største indberetning i rapportens historie. De fleste

Hedelærker observeres i Syddjurs. Herudover er der enkelte observationer i den sydvestlige del af området og den nordøstlige del langs kysten.

Ynglepar: 44 syngende/ynglende på 26 lokaliteter.

Forår: Første obs: 12/3 1 sy FVF's reservat **Stubbe Sø** (JPL,JKL), 1 trk **Gjerrild Nordstrand** (HAG) og 3 trk **Issehoved** (MWH). 13 trækkende fugle i perioden 12/3-8/5. Fra 23/3 er der oplysninger om en større flok fra Samsø (andenhåndsiagttagelse), der dog formodes at have drejet sig om en blandet flok sang- og hedelærker, og antallet medregnes således ikke her i rapporten.

Efterår: 49 trækkende fugle i perioden 19/9-15/10. Største obs: 17/9 12 rst **Gl. Rye** (EDY) og 30/9 24 SV **Anholt** (PKJ,HKn). En større trækobs 22/9 7 trk **Feldballe** (KO) skal også nævnes. Sidste obs: 13/10 2 SV **Feldballe** (KO), 15/10 6 trk **Anholt** (FSV) og 20/10 1 rst **Ørkenen**, Anholt (JPIP,HHN).

Total: 192 (94) Indsendere: 54 Observationer: 141 Lokaliteter: 52

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	35	36	23	14	7	3	55	19	-	-

Sanglærke *Alauda arvensis* 09760

2011 er et gennemsnitsår bortset fra årstotalen, som er 41 % lavere end sidste år. Dette skyldes imidlertid, at observationerne ikke er så store som tidligere år. Der er indberettet 55-76 ynglepar fra 6 lokaliteter af tre observatører. Ud fra de øvrige data vurderes det, at der kunne være indberettet 500-600 ynglepar. Der er rapporteret 540 syngende fugle fra 126 lokaliteter og 92 ynglefugle fra 9 lokaliteter.

Forår: Der er 672 trækkende i perioden 5/1-8/5, kulminerer pri.-med. marts, flest (lok.max >42): 12/2 60 trk **Stensmark** (CHJ), 5/3 60 N **Salten Næs** (KW), 5/3 57 NV **Sangstrup Klint** (HST), 12/3 50 N **Risskov Skov** (JHA), 12/3 65 trk **Issehoved** (MWH) og 13/3 91 Ø **Bønnerup Strand** (ASF).

Efterår: Der er 361 trækkende i perioden 26/7-28/11, kulminerer pri. sep-med. okt, flest (lok.max >16): 25/9 25 trk **Odder** (DB), 25/9 25 trk **Mols Hoved** (JPL), 25/9 28 SØ **Tebbestrup Kær** (HLR) og 2/10 30 S **Anholt** (PKJ).

Total: 4155 (6878) Indsendere: 115 Observationer: 814 Lokaliteter: 237

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
23	687	1547	288	320	253	187	46	268	502	29	5

Bjerglærke *Eremophila alpestris* 09780

I årene 1981-1992 er der kun ganske få observationer af Bjerglærker. Fra 1993 til 1995 gik det pænt frem indtil 1998, hvor det toppede men 264 fugle. Herefter gik det drastisk tilbage igen indtil 2001. Her stabiliserede antallet sig indtil 2005, hvorefter det er jævnt faldende, dog med nogle udsving. Specielt årene 2006, 2009 og 2011 er meget ringe og nærmer sig niveauet fra før 1993. Alle nævnes.

1. halvår: 20/1 1 of **Airø Poller** (SSK) og 15/2 1 rst **Anholt** (FSV).

2. halvår: 28/9 4 V **Anholt** (PKJ), 30/9 2 trk og 2 indtrk **Fornæs** (OLH), det er formegentlig de samme 2 fugle, der trak retur, 9/10 4 S **Århus Østhavn** (GGU) og 21/10 2 rst **Anholt** (TEO).

Total: 14 (62) Indsendere: 9 Observationer: 10 Lokaliteter: 5

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	1	-	-	-	-	-	-	6	6	-	-

Digesvale *Riparia riparia* 09810

2011 ligner de to foregående år til forveksling, blot med den forskel, at der fra sensommeren er en meget stor observation af rastende fugle ved Stubbe Sø. Der er indberettet 150-185 ynglepar fra 4 kolonier, og ud fra det indberettede materiale vurderes det, at der kunne være indberettet 1200-1240 ynglepar.

1. halvår: Første obs: 5/4 1 Ø **Gjerrild Nordstrand** (HLL), 14/4 1 trk **Issehoved** (MWH) og 15/4 1 N **Risskov Strand** (RDN). Træk: 76 trækkende i perioden 4/4-19/5, flest (lok.max >4): 22/4 11 trk **Marshøj, Gjerrild By** og 7/5 15 NØ **Anholt** (HLA).

2. halvår: Træk: 869 trækkende i perioden 6/8-22/9, kulminerer ult. aug, flest (lok.max >21): 18/8 72 trk **Sletterhage** (JPL), 27/8 650 V **Stubbe Sø** (ABU), 28/8 42 S **Fornæs** (JSC) og 30/8 30 trk **Barnekold** (MWH). Større rastende flokke: 27/8 5000 **Stubbe Sø** (PLA) og 2/9 2000 **Hornbæk Enge** (LTP). Sidste obs: 16/9 1 S **Alrø Egehoved** (HLL), 19/9 3 S og 22/9 1 S **Issehoved** (MWH).

Total: 13.438 (9277) Indsendere: 60 Observationer: 256 Lokalteter: 85

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	231	1382	655	461	7256	3453	-	-	-

Landsvale *Hirundo rustica* 09920

Årstotalen ligger tæt ved tiårsgennemsnittet, selv om antallet af indberetninger er faldet med 17 %. Det skyldes nogle store trækobservationer, som hæver antallet. Der er indrapporteret 9-15 ynglepar fra 3 lokaliteter. Ud fra det indberettede materiale vurderes det, at der kunne være indberettet 100-150 ynglepar. Der er ringmærket 4 1K Landsvaler ved **Brabrand Sø** (MJH).

1. halvår: Første obs: 28/3 2 fou **Langør** (MWH), 1/4 1 fou **Årslev Eng Sø** (LLH) og 2/4 1 of **Hornbæk Enge** samt 1 rst **Katrinedal** (LTP,JBA,AWM). Træk: 2775 trækkende i perioden 4/4-2/9, kulminerer pri. maj, flest (lok.max >100): 8/5 400 Ø **Gjerrild Nordstrand** (JSC) og 8/5 350 NØ **Anholt** (HLA).

2. halvår: Træk: 14.534 trækkende i perioden 6/8-21/10, kulminerer ult. aug-ult. sep, flest (lok.max >845): 28/8 1040 S **Fornæs** (JSC), 1/10 1005 S **Eskeplet** (HLL), 10/9 1770 trk **Sødringholm Strand** (LTP), 22/9 1200 SV **Feldballe** (KO) og 24/9 2550 SV **Vesborg Fyr** (MWH). Herudover 2/9 3000 trk nat **Vorup Kær** (HLR). Sidste obs: 15/10 4 SV **Vesborg Fyr** (MWH), 20/10 2 SV **Sødringholm Strand** (LTP) og 21/10 8 SV **Vesborg Fyr** (MWH).

Total: 36.336 (37.079) Indsendere: 119 Observationer: 853 Lokalteter: 251

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	2	542	7208	1034	2032	5292	20.145	81	-	-

Rødrygget Svale *Cecropis daurica* 09950

Der er den 11/4 indrapporteret 1 trk ved **Gjerrild Klint** (TWJ,TEO) med foto på DOFbasen. Sidst vi havde besøg af en Rødrygget Svale var i 2007.

Bysvale *Delichon urbica* 10010

Et ganske normalt år kun lidt under tiårsgennemsnittet. Der er indberettet 63-87 ynglepar og ud fra det indberettede materiale vurderes det, at der kunne være indberettet 150-175 ynglepar.

1. halvår: Første obs: 5/4 1 Ø **Gjerrild Nordstrand** (HLL), 13/4 3 of **Junges Skov** (MIV) og 16/4 1 fou **Årslev Engsø** (LLH). Træk: 141 trækkende i perioden 5/4-30/5, kulminerer pri. maj, flest (lok.max >2): 4/5 39 trk **Anholt** (KMN), og 8/5 15 Ø **Gjerrild Nordstrand** (JSC).

2. halvår: Træk: 1821 trækkende i perioden 6/8-30/9, kulminerer med. aug-pri. sep, flest (lok.max >150): 14/8 200 S **Ballen/Østerløkke** (MWH), 28/8 360 S **Overgårds Dige** (HLL), 28/8 305 S **For-næs** (JSC) og 10/9 210 trk **Sødringholm Strand** (LTP). Sidste obs: 26/9 1 SV **Vesborg Fyr** (MWH), 30/9 3 trk **Tunø** (FNI) og 2/10 3 of **Odder** (DB).

Total: 6763 (7583) Indsendere: 75 Observationer: 357 Lokalteter: 113

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	51	1993	549	308	2669	1190	3	-	-

Storpiber *Anthus richardi* 10020

Der er observeret en Storpiber trækkende mod SØ, mens den kaldte den 18/9 på **Anholt Havn** (PKJ,HKn). Der har ikke været Storpiber i Østjylland siden 2007.

Markpiber *Anthus campestris* 10050

En Markpiber høres synge 23/5 ved **Den Gamle Rendekrog, Anholt** (FSV). Igen den 12/6 lykkedes det at skræmme den formodentlig samme Markpiber op igen (STA,HTM). Der er intet, der tyder på at der var tale om et ynglepar, men snarere en enlig territoriehævdende ♂.

Skovpiber *Anthus trivialis* 10090

Årstotalen er i år det dobbelte af tiårsgennemsnittet, hvilket skyldes flere store trækobservationer i maj. Det er samtidig den største årstotal i rapportens historie. Den sidste rekord er fra 1999 med 2264 fugle. Der er indberettet 167 syngende/ynglende fugle fra 62 lokaliteter, flest (lok.max >6): 27/4 10 sy **Løvenholm Skov** (HLL), 20/5 10 sy **Sødringholm Strand** (TBR) og 27/5 16 sy **Kompedal Plt** (TRK). Der er ringmærket 27 Skovpibere på **Anholt** (FSV).

1. halvår: Første obs: 14/4 1 rst **Vrads Sande** (AWM), 15/4 1 N **Risskov Strand** (RDN) og 17/4 1 V **Gjerrild Nordstrand** (JSC) samt 1 rst **Bjerregrav Mose** (CSS). Træk: 1385 trækkende i perioden 15/4-22/5, kulminerer pri. maj, flest (lok.max >37): 8/5 118 Ø **Gjerrild Nordstrand** (JST) samt **Anholt** (>80): 7/5 120 trk, 8/5 350 NØ, 9/5 250 NØ og 10/5 112 trk (FSV,HLa,KMN).

2. halvår: Træk: 421 trækkende i perioden 14/8-23/9, kulminerer ult. aug-med. sep, flest (lok.max >37): 18/8 100 S **Risskov Skov** (JHA) samt 145 trk **Sletterhage** (JPL). Sidste obs: 22/9 2 SV **Feldballe** (KO), 23/9 1 S **Overgårds Dige** (HLL) og 25/9 1 of **Stubbe Sø** FVF's reservat (PLA).

Total: 2268 (1095) Indsendere: 62 Observationer: 262 Lokalteter: 90

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	374	1314	70	29	357	124	-	-	-

Engpiber *Anthus pratensis* 10110

Årstotalen er steget 43 % i forhold til sidste år. Det skyldes en del trækobservationer, men det er stadig 25 % under tiårsgennemsnittet. Der er indberettet 10-15 ynglepar på 5 lokaliteter. Herudover er der 65 syngende fugle fra 27 lokaliteter, flest 7/4 7 **Hornbæk Enge** (BRA). Ud fra det indberettede materiale vurderes det, at der kunne være indberettet 72-77 ynglepar. Der er ringmærket 38 fugle på **Anholt** (FSV).

1. halvår: Træk: 2523 trækkende i perioden 13/3-12/5, kulminerer med. apr-pri. maj, flest (lok.max >94): 19/4 450 trk **Issehoved** (MWH,DMA), 21/4 155 Ø **Gjerrild Nordstrand** (KO) og 22/4 150 trk **Marshøj, Gjerrild By** (KO). Større rastende flokke (lok.max >90): 16/4 175 **Issehoved** (DMA,MWH) og 5/5 550 **Anholt** (KMN).

2. halvår: Træk: 3405 trækkende i perioden 21/8-17/11, kulminerer med. sep-pri. okt, flest (lok.max >300): 23/9 431 V **Eskeplet** (HLL), 1/10 440 trk **Fornæs** (KO) og 9/10 400 SV **Anholt** (KO). Større rastende flokke (lok.max >85): 1/10 110 **Kolindsund**, østlige del og 9/10 300 **Anholt** (begge KO).

Total: 9233 (12.235) Indsendere: 84 Observationer: 613 Lokalteter: 131

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2	2	158	3088	1371	70	84	43	2336	1876	154	49

Rødstrubet Piber *Anthus cervinus* 10120

Der er ikke set Rødstrubet Piber i år. Sidste observation i Østjylland er fra 2010.

Skærpiber *Anthus petrosus* 10135

Skærpiberen fortsætter sin tilbagegang siden 2009, hvor den sidst toppede. For at finde en lavere årstotal, skal vi tilbage til 1998 med 254 fugle. Skærpiberen ses mest i vores havne, hvor der er flest ornitologer samt langs kysterne. Der bliver for det meste set 1-3 fugle sammen.

1. halvår: Den største flok (lok.max >6) ses 23/3 11 rst **Grenå Havn** (FNI). Sidste obs: 19/4 1 rst **Fornæs** (KMO), 11/4 1 fou og 15/4 1 rst **Århus Østhavn** (begge SAR).

2. halvår: Første obs: 10/9 1 rst **Overgårds Dige** samt 1 rst **Sødringholm Strand** (HLL,LTP) og 16/9 1 rst **Fornæs** (KO). De største flokke (lok.max >6) ses 29/10 8 fou **Århus Østhavn** (CHØ), 14/11 8 trk **Fornæs** (LLH) og 15/12 16 fou **Grenå Havn** (APN).

Total: 205 (527) Indsendere: 42 Observationer: 131 Lokalteter: 34

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
28	12	25	3	-	-	-	-	14	55	39	30

Bjergpiber *Anthus spinoletta* 10140

Den første indberetning af Bjergpiber i Østjylland i henhold til DOFbasen er fra 1991 med 1 ex. Den næste ses først ved årsskiftet 1995-1996 og igen i 1998 2 ex. Fra 1998 er antallet stigende, indtil det kulminerede i 2009 med 102 fugle. Siden da er det gået stærkt tilbage til kun 12 fugle i 2011.

1. halvår: Største obs (lok.max >2): 10/1 5 rst og 15/1 5 rst **Hornbæk Enge** (LTP,CSS). Sidste obs: 21/2 4 rst **Hornbæk Enge** (LTP), 23/2 1 fou **Egå Havn** (EO) og 12/3 2 rst **Følle Bund** (KO).

2. halvår: Første obs: 16/10 1 rst og 23/10 1 fou **Århus Østhavn** (KEH,APN) samt 31/10 4 fou **Grenå Strand** (HOF). Største obs (lok.max >4): 28/11 7 rst **Hornbæk Enge** (LTP) og 28/12 5 trk nat **Vorup Enge** (HLR).

Total: 12 (34) Indsendere: 18 Observationer: 35 Lokalteter: 13

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
7	5	2	-	-	-	-	-	-	6	10	12

Gul Vipstjert *Motallica flava* 10170 / *Motacilla f. flava* 10171 / *Motacilla f. thunbergi* 10173

2011 bliver intet mindre end det bedste år nogensinde for arten. Årets total er således også næsten dobbelt så høj som 10-årsgennemsnittet. Den flotte forekomst bliver næsten udelukkende hevet i land af en forrygende maj måned med næsten ¾ af årets samlede observationer, hvor især Anholt står for en række store trækobs.

Der er blot indtastet 0-2 ynglepar begge fra **Alrø** (JG). Dertil kommer i alt 78 observationer af ynglefugle, der tilsyneladende drejer sig om mindst 32 ynglepar. Husk at indtaste disse som ynglepar og ikke blot som observationer. Endelig byder året på nogle få syngende fugle fra de samme lokaliteter, som der er meldt ynglefugle fra.

1. halvår: Årets første fugle indfinder sig til normal tid i midten af april: 16/4 2 **Årslev Engsø** (LLH, HLL) og flere observationer dagen efter. Forårets træk er i år helt suverænt med i alt 1548 trækkende fugle i perioden 21/4 – 23/5. **Anholt** er i særklasse og tegner sig for over 80 % af forårets træk. Øen har i alt 1287 trækkende fugle i perioden 4/5 - 23/5. Følgende høje noteringer skal nævnes: 7/5 272 trk (FSV,HLa,Mårten Müller), 10/5 505 trk og 11/5 270 trk (begge KMN,FSV,HOF,HLa).

Gjerrild Nordstrand gør sig også godt bemærket med i alt 262 trk i perioden 6/5 - 22/5 (FNI,JSC, ASF,JPL,JKL,KO). Forårets største rasttal skal alle findes fra **Samsø** (lok.max ≥50): 10/5 50 fou **Kragemoen** og samme dag 125 fou **Issehoved** (begge MWH).

2. halvår: Efterårets træk er noget mere beskedent med kun 111 trk i perioden 1/8-9/10, flest 21/8 26 trk og 28/8 22 trk begge **Sødringholm Strand** (LTP,LPJ). Efteråret byder på en del småflokke, flest (lok.max >28) 27/8 35 fou **Ålsrode Strand** (OFR) og 18/8 29 **Egå Engsø** (HLL) Årets sidste obs er 9/10 2 S **Århus Østhavn** (GGU).

Total: 2987 (1792) Indsendere: 53 Observationer: 299 Lokalteter: 65

1) Total 2) Ubestemt race 3) Alm. Gul Vipstjert 4) Nordlig Gul Vipstjert

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	-	-	-	65	2206	86	95	401	132	2	-	-
2	-	-	-	23	1714	27	18	230	119	2	-	-
3	-	-	-	38	94	59	77	171	13	-	-	-
4	-	-	-	4	398	-	-	-	-	-	-	-

Gulhovedet Gul Vipstjert *Motallica flava flavissima*

2011 byder for første gang i fire år igen på et fund af denne sjældne britiske underart: 11/5 1 ♂ **Anholt** (TEO, TWJ). Fuglen er fotodokumenteret i DOFbasen. Det er kun det tredje fund af racen i DOF Østjylland i dette årtusinde!

Bjergvipstjert *Motallica cinerea* 10190

2011 bliver utroligt nok et endnu dårligere år end sidste år, der ellers havde den laveste årstotal i mere end et årti. Årets forekomst ligger således på halvt niveau af 10-årsgennemsnittet. Især forårs-trækket er helt katastrofalt dårligt, men året skuffer fælt over hele linjen. Der er ikke indtastet et eneste ynglepar overhovedet, men der er dog indtastet 8 ynglefugle fra fem lokaliteter.

1. halvår: Der er kun sølle tre vinterobservationer, hvilket også er langt under vanligt niveau. Det kan formentligt forklares med den ekstremt kolde december 2010, der fik mange fugle til at forlade landet. Forårets træk kan nævnes ultrakort, for det var på grænsen til at være ikke-eksisterende - der var nemlig kun én observation! 1/5 1 N **Moesgård Strand** (RDN). Der er tale om et ufatteligt dårligt forår.

2. halvår: Efterårets træk er noget mere normalt, men stadig i den lave ende. Perioden 18/7 - 21/10 byder på 23 trækkende fugle. **Anholt** står for langt hovedparten af fuglene med 17 i perioden 29/9-15/10, flest 30/9 8 SV (PKJ,HKn) og 9/10 7 SV (KO). December er nøjagtig lige så skuffende som året i sin helhed, idet kun to fugle noteres i årets sidste måned: 2/12 1 fou **Gammel Harlev** (JEN) samt 28/12 og 30/12 1 fou **Katrinedal** (AWM).

Total: 151 (289) Indsendere: 48 Observationer: 114 Lokaliteter: 57

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	2	29	27	17	10	4	4	22	24	9	2

Hvid Vipstjert *Motallica alba* 10200

Vi skal 6 år tilbage for at finde et år med en lavere årstotal. På trods af det, holder 2011 sig dog alligevel pænt over 10-årsgennemsnittet. Foråret var skuffende, men efteråret fik rettet godt op. Der er indkommet oplysninger om 20-26 ynglepar. Desuden tyder indtastninger på yderligere 2 par.

1. halvår: Det er småt med vinterobservationer af arten. Der ses kun tre individer i årets to første måneder, 10/1 1 **Årslev Engsø** (HLL), 15/1 1 **Århus Å** (FAJ) og 10/2 1 **Hinnerup** (HLL). Først 12/3 begynder forårstrækket med ankomst på fire lokaliteter. Forårstrækket er en tynd kop te med blot 106 trækkende fugle i perioden 13/3-21/4, flest 2/4 28 N **Norsminde by/havn** (SSL) og 17/4 15 V **Gjerrild Nordstrand** (JSC,HLÆ,ASF). Foråret har heller ingen rigtig store rastforekomster, men nævnes skal dog (lok.max ≥40): 17/4 40 **Århus Østhavn** (GGU), 7/5 44 **Følle Bund** (KO) og 24/6 50 **Hornbæk Enge, v. Gudenåen** (TBR). Største samlinger på overnatningsplads (lok.max >40) er 22/4 42 **Gjerrild Nordstrand** (KO).

2. halvår: Efterårstrækket er af en hel anden kaliber, og har i alt 1194 trækkende fugle i perioden 18/8-20/10. Trækket kulminerer 10/9, hvor årets største iagttagelser gøres: 270 S **Sletterhage** (JPL, JKL) og 309 trk **Sødringholm Strand** (LTP,CSS). Sidstnævnte er også periodens klart bedste lokalitet med i alt 345 trækkende fugle. Der ses ganske pænt med store rastende flokke i efteråret, flest (lok.max ≥85): 23/9 85 **Gl. Rye** (VM) og 27/9 100 **Vadsted Engsø** (CHØ). Årets sidste ses allerede 16/11 1 **Anholt** (FSV).

Hvid Vipstert, 20. april, Grenaa. Foto: Thora Frello

Total: 5697 (5365) Indsendere: 114 Observationer: 866 Lokaliteter: 240

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2	1	301	1223	537	318	422	747	2038	193	3	-

Sortrygget Hvid Vipstjert *Motallica alba yarellii* 1020

Året ligger med sine 7-8 forskellige individer lidt over 10-årsgennemsnittet, der er knapt 6. Alle obs nævnes: 12/3 1 2K **Feldballe** (KO), 26/3 1 ad ♂ **Årslev Engsø** (JSC) og 1 samme sted 6/4 uden køn- eller aldersangivelse (LLH), 30/3-12/5 1 3K+ ♀ **Allingåbro** (FNI), 31/3 1 fou **Barnekold** (MWH), 2/4 1 2K **Dråby Strand** (KO), 5/4 1 **Tåstrup Århus** (EO) og endelig 17/4 1 ♂ **Århus Østhavn** (GGU). Flere af iagttagelserne er indtastet uden noter. Husk at ledsage observationer af denne sjældne race med en beskrivelse af fuglen eller fotodokumentation.

Silkehale *Bombycilla garrulus* 10480

En hård vinter i 2010/11 med meget sne sætter sit præg på Silkehalens forekomst i 1. halvår af 2011 i Østjylland. 2. halvår er heller ikke meget bedre, og samlet set er vi langt fra 10-årsgennemsnittet, og sidste års total, men artens forekomst svinger meget fra år til år. Der ses dog flere pæne flokke i november, men de bliver desværre ikke i området.

1. halvår: Større flokke (>80): 15/1 150 of **Århus Havn** (RSN,SSL), 19/1 110 **Torskov (Marselisborg Skov)** (IZN), 3/2 85 **Højbjerg** (HLL), 7/2 100 of **Århus Nord** (FBC) og 28/2 125 **Svenstrup v. Hammel** (via CHØ).

Forårets sidste fugle ses ved trækstederne i april med en enkelt efternøler i maj: 22/4 1 trkf **Gjerrild Nordstrand** (KO,ASF), 23/4 10 N **Issehoved** (MWH,DMA) og 8/5 1 trk **Gjerrild Nordstrand** (JSC).

2. halvår: De første fugle ses midt i oktober: 16/10 12 indtrk **Totten, Anholt** (JPIP), 23/10 12 fou trk **Ryomgård** (JKL) og 27/10 11 **Øster Bjerregrav** (BKR).

De største obs (>100) falder alle indenfor ganske få dage i november: 8/11 500 **Grenå By** (PJA), 9/11 200 **Gjerrild By** (PJA) samt 325 **Sønder Homå** (APN), 10/11 250 **Gjerrild By** (RSA) og 14/11 150 **Hammelev-Robstrup** (PJA).

Total: 6.767 (17.424) Indsendere: 91 Observationer: 213 Lokalteter: 102

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1593	1196	305	17	1	-	-	-	-	105	2340	1210

Vandstær *Cinclus cinclus* 10500 Caretaker-art

De foregående års tilbagegang fortsætter, om end det kun er en lille tilbagegang i år. Ligeledes er der ikke tegn på yngel i år.

1 halvår: Største obs er 24/1 3 ved **Giber Å** fra Skovmøllen til havet (DSA). Sidste obs er 30/3 1 rst **Århus Å** (EDY) og 31/3 1 rst **Lystrup Å** (AWM).

Efterårets første ankommer lidt senere end sædvanligt. Første obs: 6/11 1 fou **Fussingø Mølledam** (OEH), 11/11 1 rst **Pøt Mølle** (JOA) og 1 rst **Egå Engsø** (KSØ). Største obs: 25/12 3 **Århus Å** ved **Pinds Mølle** (EO).

Total: 50 første halvår og 29 andet halvår Indsendere: 49 Observationer: 121 Lokalteter: 39

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
25	13	12	-	-	-	-	-	-	-	15	14

Års- og månedsfordelinger er beregnet ud fra månedsmaksima for lokaliteter.

Gærdesmutter *Troglodytes troglodytes* 10660

Efter to hårde vintre er Gærdesmutteren gået 59 % tilbage i forhold til 2009. Dette er dog ikke alarmende, men ganske normalt. Ligeledes er antallet af ynglende/syngende fugle gået 65 % tilbage i samme perioden.

Ynglepar: Der er indrapporteret 207 syngende/ynglende fugle på 99 lokaliteter, flest (lok.max >6): 17/4 9 sy **Bjerregrav Mose** (CSS), 20/5 7 sy **Vallum Sø** (ABU) og 22/5 8 sy **Gudenåparken** (CSJ).

1. halvår: Flest rastende (lok.max >5): 30/5 6 **Marshøj, Gjerrild By** (RSA).

2. halvår: Flest rastende (lok.max >6): 30/9 10 **Tunø** (FNI) og 3/10 10 **Hassensør** (SSL).

Total: 787 (1068) Indsendere: 97 Observationer: 643 Lokalteter: 192

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
47	33	52	147	114	65	57	19	40	104	64	45

Jernspurv *Prunella modularis* 10840

Indrapporteringen de sidste fire år har været meget stabil og er stadig over gennemsnittet af de foregående 10 år. Trækket har været meget beskedent i år. Der er ringmærket 255 Jernspurve på **Anholt** og 2 på øvrige lokaliteter.

104 Drosselfugle

Ynglepar: Der er indberettet 158 syngende/ynglende fugle fra 91 lokaliteter, flest (lok.max >6): 10/4 14 **Kompedal Plantage** (TRK).

Forår: 32 trækkende i perioden 13/3-11/5, flest (lok.max >3): 9/4 5 trk **Issehoved** (MWH) og 18/3 8 N **Risskov Strand** (RDN).

Efterår: 30 trækkende i perioden 21/8-21/10, flest (lok.max >4): 24/9 8 SV **Vesborg Fyr** (MWH) og 21/10 5 SV **Feldballe** (KO).

Total: 722 (642) Indsendere: 71 Observationer: 470 Lokaliteter: 129

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
6	12	109	144	50	21	14	11	174	158	17	6

Rødhals *Erithacus rubecula* 10990

Årstotalen er tilbage på det normale niveau efter sidste års meget store rekord, herudover er der ringmærket 272 fugle på **Anholt** (FSV) og 18 ved **Brabrand Sø** (MJH).

Ynglepar: Der er indberettet 312 syngende/ynglende fugle på 87 lokaliteter, flest (lok.max >10) 18/4 15 **Fussingø Skov** (TBR), 27/5 35 **Kompedal Plt** (TRK) og 4/6 18 **Houlbjerg Skov** (JLY).

1. halvår: Større antal rastende (lok.max >15): 31/3 30 **Anholt** (FSV), 30/4 30 **Gjerrild Nordstrand** (EVL) og 11/4 17 **Issehoved** (MWH).

2. halvår: Større rastende flokke (lok.max >20): 3/10 25 **Hassensør** (SSL), 8/10 25 **Anholt** (KO) og 21/8 21 **Sødringholm Skov** (LTP).

Total: 1398 (1262) Indsendere: 95 Observationer: 802 Lokaliteter: 216

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
39	23	93	345	179	85	29	26	115	237	165	62

Nattergal *Luscinia luscinia* 11030

Nattergalen er kommet så sent i år, at mange bekymrede sig for, om der var sket en katastrofe, men på grund af dårligt vejr på dens vej herop, kunne den ikke komme før. Forsinkelse har dog tilsyneladende ikke givet sig udslag på ynglen. Det indberettede materiale viser 261 ynglende/syngende nattergale på 261 lokaliteter. Det er i stil med de foregående år, bortset fra at antallet af lokaliteter er 46% større end sidste år. Antallet af besøgte lokaliteter har været vigende de sidste to år og før den tid har antallet været svingende fra år til år. Det største antal lokaliteter med Nattergal, der har været registreret, er i årene 2004 og 2008 med 105 lokaliteter. Der er ringmærket 3 fugle på **Anholt** (FSV).

Første obs: 5/5 1 sy **Enslev** (BJS), 7/5 1 rst **Anholt** (FSV) og 9/5 1 sy **Tåstrup Sø** (EO).

Sidste obs: 5/7 2 yf sy **Mørke Kær** (JMU), 17/7 1 juv ringmærket og 3/9 1 1K ringmærket **Brabrand Sø** (begge MJH).

Total: 362 (394) Indsendere: 69 Observationer: 227 Lokalteter: 104

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	140	218	3	-	1	-	-	-

Sydlig Blåhals *Luscinia svecica cyaneola* 11062

Sydlig Blåhals er i **Vorup Enge** igen, men om den yngler der, er der lidt usikkerhed om. Den 18/4 blev en Sydlig Blåhals set i sangflugt (BKR) og igen den 22/4 blev den hørt synge (BKR,HLR). I bemærkningen skriver HLR: "Ikke sikker på ynglende, mener jeg så en ♀".

Husrødstjert *Phoenicurus ochruros* 11210

Der er oplysninger om 0-1 ynglepar **Ryomgård** (UBM) og 1 par **Århus Østhavn** (CHØ). Ud fra de øvrige observationer vurderes det, at der kan være 1-5 par på sidstnævnte sted. Desuden rapporteres 2 ynglefugle på 1 lokalitet samt 16 syngende fugle på yderligere 16 lokaliteter.

Der er to vinterfund i de kolde måneder januar og februar: 2/1 og 6/2 1 **Århus Østhavn** (SNY,APN) samt 24/1 1 rst **Studstrup** (HET).

Første forårsobs: 15/3 1 rst **Århus Østhavn** (CHJ), 18/3 1 sy **Århus** ved Domkirken (RDN) og 2/4 1 ♀ rst **Kragemoen** (MWH).

Sidste efterårsobs: 12/11 1 rst **Anholt** (FSV), 13/11 1 rst **Århus Østhavn** (HMS) og 16/11 1 ♂ rst **Sælvig Havn** (MWH).

I den milde december er der et fund af Husrødstjert: 25/12 1 fou **Århus Østhavn** (HBP).

Total: 95 (112) Indsendere: 49 Observationer: 110 Lokalteter: 32

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2	1	2	24	8	9	8	4	13	17	6	1

Rødstjert *Phoenicurus phoenicurus* 11220

Selvom totalantallet var bemærkelsesværdig stort i 2010 bliver det overgået i år. Også antallet af observerede ynglepar og antal lokaliteter med syngende fugle er stigende. Tallene kunne tyde på fremgang for Rødstjerten.

Der indberettes 13-21 ynglepar på 8 lokaliteter, flest 5 par **Stubbe Sø, FVF's reservat** (PLA). Desuden er der oplysninger 138 syngende fugle på yderligere 96 lokaliteter, flest (lok.max >3): 27/4 4 **Løvenholm Skov** (HLL) og 14/5 7 **Kompedal Plantage** (STA).

Første obs: De første fugle ankommer til normal tid: 11/4 1 sy **Feldballe** (JPL), 15/4 1 sy **Ryomgård** (ABL) og 15/4 1 sy **Hestehave Skov** (JPL).

Forårstrækket giver udslag i 107 ringmærkede Rødstjerte på **Anholt** i perioden 18/4-20/5 med dagsmaksimum den 8/5 med 19 fugle (FSV) samt 30 rastende den 7/5 (FSV,HLa).

Der er kun én stor efterårsobs (lok.max >10): 31/8 83 rst **Anholt** (TEO).

Sidste obs: 30/9 1 ringmærket **Anholt** (FSV), 30/9 1 fou **Sælvig Havn** (MWH), 1/10 1 rst **Fornæs** (KO) og 3/10 1 **Nødager** (BLR).

Total: 530 (307) Indsendere: 79 Observationer: 340 Lokalteter: 150

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	94	213	49	19	102	51	2	-	-

Bynkefugl *Saxicola rubetra* 11370

Totalantallet er det største i rapportens historie. Det skyldes først og fremmest de store observationer på Anholt i træktiden både om foråret og om efteråret. Ser man bort fra disse indberetninger ligger totalantallet tættere ved gennemsnittet fra de sidste 10 år.

Der indberettes 3 ynglepar **Bølling Sø** (PLA), 3 par **Kolsø i Skærbækdalen** (AL) og 1 par **Hornbæk Enge** (LTP) og 15 ynglefugle på yderligere 5 lokaliteter samt 24 syngende fugle på 15 lokaliteter, flest (lok.max >2): 4/6 4 **Sødringkær** (LTP) og 6/6 5 **Vrads Sande** (EBJ).

Første obs: 20/4 1 rst **Mols Bjerger** (HPE), 20/4 2 rst **Anholt** (FSV) og 22/4 1 rst **Issehoved** (MWH,DMA).

Største observationer om foråret (lok.max >40): 10/5 60 rst **Anholt** (TEO), og om efteråret (lok.max >30): 31/8 119 rst **Anholt** (TEO).

De sidste efterårsobs er ligeledes alle fra **Anholt**: 24/9 4 rst (FSV), 2/10 1 rst (PKJ) og 15/10 1 rst (FSV).

Der indberettes et af de meget sjældne vinterfund: 3/12-7/12 1 rst **Hornbæk Enge** (CSS,LTP m.fl.). Det er det første vinterfund i Østjylland og det første fotodokumenterede vinterfund i Danmark.

Total: 416 (275) Indsendere: 60 Observationer: 175 Lokaliteter: 63

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	27	118	59	2	157	51	2	-	1

Sortstrubet Bynkefugl *Saxicola torquata* 11390

Som sidste år observeres der 7 forskellige fugle på 4 lokaliteter. **Vrads Sande** er igen den eneste lokalitet, hvor der ses mere end en fugl og hvorfra der meldes ynglefugle. Der observeres Sortstrubet Bynkefugl på stedet i perioden 26/3-6/10, det største antal den 20/4 med 2 ♂♂ og 2 ♀♀ (HLL).

Øvrige observationer: 12/3 1 ♂ fou **Gjerrild Nordstrand** (HAG), som er årets første, 15/11 1 1K ♂ rst **Tebbestrup Kær** (LTP) og et vinterfund 15/12 1 fou **Grenaa Havn** (APN).

Stenpikker *Oenanthe oenanthe* 11460

På grund af en del imponerende store observationer i maj og september er totalantallet i år det største i rapportens historie. Der er ingen tegn på, at Stenpikkeren kunne have ynglet i Østjylland.

Første obs: 1/4 1 ♂ rst **Langør** (MWH), 10/4 1 ♂ fou **Århus Østhavn** (KEH,FF) og 11/4 1 fou **Salten Næs** (BRS).

Større obs rastende fugle: Forår (lok.max >23): 17/4 25 **Århus Østhavn** (GGU) og 10/5 145 **Anholt** (KMN).

Efterår (lok.max >30): 8/9 150 **Anholt** (FSV), 8/9 125 **Ålsrode Kær** (OFR) og 10/9 32 **Sødringholm Strand** (CSS).

Sidste obs: 4/11 1 rst **Issehoved** (MWH,DMA), 5/11 1 ad ♂ rst **Fornæs** (CSS) og 6/11 1 rst **Anholt** (FSV).

Total: 923 (533) Indsendere: 64 Observationer: 248 Lokaliteter: 86

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	73	313	5	2	89	421	16	4	-

Ringdrossel *Turdus torquatus* 11860

Ringdroslen ses i perioden 8/4-10/5. Ankomsten er lidt senere end normalt, men der er andre arter, som også er kommet senere i år på grund af vejret, så det må betragtes som normalt. Der er ringmærket 9 Ringdrosler på Anholt (FSV). Fra efteråret er der kun én observation.

1. halvår: Første obs: 8/4 2 fou **Langemark** (MWH), 9/4 1 ♂ fou **Lading Sø** (JØP) og 9/4 1 ♂ rst **Sødringkær** (LTP). Der er 73 obs i perioden 8/4-10/5, kulminerer 16/4-18/4, flest (lok.max >3): 15/4 7 rst **Vrads Sande** (JHME), 18/4 25 rst **Anholt** (FSV) og 20/4 25 trk **Issehoved** (DMA).

2. halvår: Alle nævnes: 8/10 1 1K rst **Stensmark** (TEO).

Total: 118 (74) Indsendere: 19 Observationer: 49 Lokalteter: 14

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	107	10	-	-	-	-	1	-	-

Solsort *Turdus merula* 11870

Månedstotalerne er ikke et udtryk for, hvor mange Solsorte der er i Østjylland, men er snarere et udtryk for, hvor synlig den er. Fra januar ses Solsorten meget, især hvis der er sne og hård frost. Synligheden fortsætter indtil maj, hvor de har etableret sig med rede og unger. I juni hvor ungerne er hoppet ud af reden, begynder de at blive mere eller mindre usynlige, medens ungerne fedes op, så de er udrustet til at stå på egne ben. Der venter ungerne en barsk virkelighed med masser af udfordringer fra prædatorer og den kommende vinter, hvor det kan være svært at finde tilstrækkeligt med føde. I oktober begynder de at blive mere synlige igen ved havernes foderbrætter. Der er Ringmærket 165 Solsorte på **Anholt** (FSV) og 65 ved **Brabrand Sø** (MJH).

Der er i landene syd for Danmark konstateret den tropiske Usuyu-virus, som Solsorten bliver inficeret med via myggestik. Sidst i august 2011 kom der flere meldinger til NABU fra bekymrede borgere, der konstaterede, at der ikke var nogen solsorte i deres haver mere. En undersøgelse af en død solsort viste, at den var inficeret med den tropiske Usutu-virus. Det er første gang, at virusset er påvist overført via myggestik i Tyskland. Via Internettet er der meldt ud om mere end 600 døde solsorte. De fleste tilfælde er meldt ud i Sydtykland. Heldigvis viser erfaringerne fra andre lande, at solsorten udvikler immunitet over for Usutu-virus. Der er derfor ingen fare for solsortens udbredelse. Ej heller hvis virussen kommer til Danmark ("Naturschutz Heute" 4/11).

Ynglepar: Det indberettede materiale viser 109-120 ynglepar på 34 lokaliteter og 292 syngende fugle på 88 lokaliteter, flest (lok.max >11): 27/5 15 **Kompedal Plt** og 2/7 25 **Tange Sø** (begge TRK).

1. halvår: Største obs (lok.max >43): 13/3 67 rst **Anholt** (FSV).

2. halvår: Største obs (lok.max >37): 13/11 50 fou **Katholm Skov** (SSL).

Total: 2872 (2637) Indsendere: 104 Observationer: 1157 Lokalteter: 256

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
321	207	311	282	329	139	99	75	112	245	458	294

Sjagger *Turdus pilaris* 11980

Niveauet er som sidste år, selv om det er 36 % under tiårsgennemsnittet. Bortset fra 2010, hvor niveauet var på 26.156 ex, skal vi tilbage til 2000 for at finde et år med samme niveau som i år. I 1999 var det dog ringere med 25.986. 79 % af fuglene er indberettet i efteråret, selv om efterårets første observation er så sen som 28/9.

1. halvår: Træk: 1382 trækkende i perioden 3/1-7/5, kulminerer med. apr, flest (lok.max >29): 6/2 162 trk **Ørting Skov** (DB), 22/4 120 trk **Anholt** (FSV), 22/4 140 trk **Issehoved** (DMA) og 22/4 155 N **Marshøj, Gjerrild By** (HP). Større rastende flokke, (lok.max >400): 1/3 700 **Anholt** (FSV) og 5/4 500 **Brattingborg Gods** (MWH).

Sommerfund: 9/7 1 rst **Gudensø** (JEK).

2. halvår: Træk: 2309 trækkende i perioden 8/10-13/11, kulminerer ult. okt, flest (lok.max >167): 21/10 325 SV **Søbygård Sø** (CHØ), 30/10 400 trk **Anholt** (FSV) og 12/11 250 trk **Issehoved** (MWH). Større rastende flokke (lok.max >700): 5/11 1500 **Fornæs** (CSS) og 9/11 1200 **Karlby, Nørre Djurs** (APN).

Total: 28.374 (44.482) Indsendere: 84 Observationer: 506 Lokalteter: 489

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1396	765	1030	2542	129	-	1	-	6	7920	6311	8274

Sangdrossel *Turdus philomelos* 12000

Indrapporteringen er på niveau med sidste år, bortset fra en meget stor trækobs på Anholt, som hæver årstotalen i år til 2247. Vi skal tilbage til 2007 med 3406 ex og 1995 med 33.000 ex for at finde et år med større indberetning end i år. Der er indberettet 369 syngende/ynglende Sangdrossler på 170 lokaliteter og 57 er ringmærket på **Anholt** (FSV).

Forår: Årets første obs 13/3 på flere lokaliteter. Træk: 237 trækkende på 4 lokaliteter i perioden 13/3-7/5, flest (lok.max >11): 21/4 75 Ø **Gjerrild Nordstrand** (KO) samt 150 N rst **Issehoved** (DMA, MWH). Større rastende flokke (lok.max >20): 20/4 34 rst **Issehoved** (DMA).

Efterår: Træk: 1043 trækkende i perioden 25/9-9/10, flest (lok.max >30): 9/10 1000 SV **Anholt** (KO). Større rastende flokke, (lok.max >35): 9/10 400 rst **Anholt** (KO). Der foreligger en enkelt decideret vinteriagttagelse, 11/12 1 rst **Overgård Gods** (LTP).

Total: 2247 (1407) Indsendere: 85 Observationer: 503 Lokalteter: 207

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	85	603	186	109	41	8	67	1144	3	1

Vindrossel *Turdus iliacus* 12010

Indberetningen i første halvår er meget tynd. Til gengæld er indberetningen i andet halvår så stor, at årstotalen reducerer noget af sidste års store tilbagegang. Der er ringmærket 4 ex på **Anholt** (FSV) og 6 ex ved **Brabrand Sø** (MJH).

1. halvår: Større rastende flokke (lok.max >15): 6/2 35 **Risskov Strand** (RDN) og 9/4 18 **Lange-mark**, Samsø (MWH). Sidste obs: 21/4 2 rst **Issehoved** (MWH,DMA), 25/4 1 rnk **Anholt** (FSV) og 11/5 1 rst **Anholt** (KMN).

2. halvår: Første obs: 24/9 1 of **Århus Midtby** (SUHA), 28/9 1 rst **Vrads Sande** (AWM) og 1/10 2 rst **Fornæs** (KO) og 2 rst **Bryrup** (AWM). Træk: 1449 trækkende i perioden 4/10-19/11, kulminerer pri.

okt. og pri. nov., flest (lok.max >100): 8/10 140 trk **Vesborg** (MWH), 9/10 400 SV **Anholt** (KO) og 1/11 500 trk **Hornslet** (FNI). Større rastende flokke (lok.max >85): 9/10 250 rst **Anholt** (KO) og 3/11 400 rst **Issehoved** (MWH,DMA).

Total: 3476 (6866) Indsendere: 60 Observationer: 200 Lokalteter: 99

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
6	39	9	88	1	-	-	-	2	1435	1703	193

Misteldrossel *Turdus viscivorus* 12020

Misteldroslen fortsætter tilsyneladende tilbagegangen fra det største år 2008 med 1896 fugle til i år med 641 fugle. Det er en tilbagegang på 44 % i forhold til sidste år og 65 % i forhold til 2008. Ikke siden 2006 har årstotalen været så lav. Ud fra det indrapporterede materiale observeres der 28 syn- gende/ynglende i området.

Forår: Træk: 103 trækkende i perioden 13/3-22/5, (lok.max): 13/3 18 V + 10 Ø **Bønnerup Strand** (ASF), 2/4 27 **Issehoved** (MWH) og 18/4 8 V **Gjerrild Nordstrand** (JPL). Flest rastende: 2/4 19 **Nordsamsø** (MWH) og 31/3 30 **Anholt** (FSV).

Efterår: Træk: 35 trækkende i perioden 24/9-20/10, flest (lok.max >7): 17/10 14 SV **Sødringholm Strand** (LTP) og 20/10 10 **Anholt** (FSV). Flest rastende: 26/8 35 **Ildal Skov** (VM,PEN) og 17/9 41 **Rye Sønderkov** (AWM).

Total: 641 (1039) Indsendere: 61 Observationer: 189 Lokalteter: 83

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
7	11	83	140	26	6	50	95	108	98	11	6

Græshoppesanger *Locustella naevia* 12360

Selvom der er indtastet 14 ynglefugle fra 5 lokaliteter er der kun indberettet ynglepar fra ét eneste sted: 4-5 par **Hornbæk Enge** ved Gudenåen (LTP). Desuden er der oplysninger om 85 syngende fugle på yderligere 40 lokaliteter, flest (lok.max >5): 7/5 13 **Bjerregrav Mose** (CSS) og 13/5 8 **Rejs- trup Enge** (TBR).

De første obs er ret tidlige: 18/4 1 sy **Vorup Enge** (BKR) og 20/4 1 sy **Bjerregrav Mose** (TRK). I Sønderjylland høres den første Græshoppesanger allerede den 16/4.

Sidste obs: 4/8 1 sy **Hornbæk Enge** (LTP), 10/8 1 sy **Korup Sø** (FNI) og 25/8 2 rst **Skalså Enge** (FRO).

Total: 139 (105) Indsendere: 54 Observationer: 156 Lokalteter: 44

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	12	76	37	11	3	-	-	-	-

Flodsanger *Locustella fluviatilis* 12370

Efter der var to fund af Flodsanger i 2010 er der ingen indberetninger i år.

Savisanger *Locustella luscinioides* 12380

Der er kun to observationer af Savisanger i år: 17/7 1 sy **Vorup Enge** (ASF,APR) og 25/7 1 sy **Hornbæk Enge** (HLR).

110 Sangere

Sivsanger *Acrocephalus schoenobaenus* 12430

Det høje totalantal fra 2010 er steget med 3 fugle, ligeledes indberettes der Sivsangere fra 3 lokaliteter mere.

Ligesom sidste år bliver der ringmærket 38 Sivsangere ved **Brabrand Sø** (MJH). Antallet af 1K-fugle er med 17 eksemplarer ikke så højt som i 2010. Genfangne fugle indgår ikke i tallene.

Der meldes 3-4 ynglepar **Hornbæk Enge** (LTP). Herfra indrapporteres også det største antal med 5 syngende fugle den 11/5. På yderligere 15 lokaliteter observeres 27 syngende fugle, flest (lok.max >3): 14/5 4 **Gudenåen** vest for Randers (TBR).

Den første Sivsanger ankommer ret tidligt men inden for normal tid: 21/4 1 sy **Gudenåen** (LTP), efterfulgt den 22/4 1 sy **Anholt** (FSV).

De sidste observationer er 3/9 1 og 4/9 1 begge ringmærket **Brabrand Sø** (MJH) samt 4/9 1 rst **Mørke Kær** (FNI).

Total: 98 (45) Indsendere: 29 Observationer: 91 Lokalteter: 23

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	9	34	16	18	16	5	-	-	-

Kærsanger *Acrocephalus palustris* 12500

På grund af dårlige vejrforhold under trækket ankommer den første Kærsanger meget sent til Østjylland. Tilsyneladende har det dårlige vejr under trækket kun betydning for ankomsten og ikke for antallet af fugle. Totalantallet ligger en del over gennemsnittet fra de sidste 10 år.

Der indberettes 23 ynglepar **Hornbæk Enge** (LTP) og 3 par **Ølst Mose** (PLA) samt 305 syngende fugle på 101 lokaliteter, flest (lok.max >14): 2/6 16 **Rejstrup Enge** (TBR), 3/6 21 **Egå Engsø** (HLL) og 11/6 27 **Årslev Engsø** (HLL).

Første obs: 21/5 1 sy **Egå Engsø** (HLL), 21/5 1 sy **Eskelund** (JLY), 22/5 1 sy **Kasted-Geding Mose** (CHJ) og 22/5 2 sy **Årslev Engsø** (HLL).

I andet halvår bliver der ringmærket 20 Kærsangere ved **Brabrand Sø**, heraf 14 1K-fugle.

Sidste obs: 28/8 1 **Lyngbygårds Å** (EO) samt 3/9 1 1K og 4/9 3 1K alle ringmærket **Brabrand Sø** (MJH). Pånær én er alle observationer fra august og september ringmærkede fugle.

Total: 469 (364) Indsendere: 53 Observationer: 240 Lokalteter: 109

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	71	316	67	11	4	-	-	-

Rørsanger *Acrocephalus scirpceus* 12510

Antallet af Rørsangere, som er gået i ringmærkernes net, er med 452 fugle endnu større end sidste år. I første halvår bliver der ringmærket 22 fugle på **Anholt** og 92 ved **Brabrand Sø** med 23 fugle som dagsmaksimum den 11/6. I andet halvår bliver der ringmærket 15 fugle på **Anholt** og 323 ved **Brabrand Sø** med dagsmaksimum den 31/7 med 27 1K-fugle. Observatøren bemærker, at den ene af de i alt 217 1K-fugle er genfanget den 4/9 ved Brabrand Sø og den blev ringmærket den 12/8 i Rogaland i Norge. En hollandsk mærket og to belgisk mærkede Rørsangere går ligeledes i nettet ved Brabrand Sø.

Der indrapporteres 2-6 ynglepar **Tåstrup Sø** (CHJ) og 16 par **Hornbæk Enge** (LTP) samt 40 ynglefugle på yderligere 11 lokaliteter. I alt observeres 330 syngende fugle på 79 lokaliteter, flest (lok.max >15): 13/5 og 2/6 32 **Rejstrup Enge** (TBR), 22/5, 5/6 og 20/7 16 **Årslev Engsø** (HLL) samt 17/6 16 **Hornbæk Enge** (LTP).

De første Rørsangere ankommer til normal tid, alle på samme dag, den 22/4: 1 sy **Dystrup Sø** (AS), 1 sy **Ramten Sø** (AS), 2 sy **Bjerregrav Mose** (CSS) og 1 sy **Kragemosen** (MWH).

Sidste obs: 20/9 1 sy **Hornbæk Enge** (LTP) samt 24/9 2 og 25/9 2 alle ringmærket **Anholt** (FSV).

Total: 981 (544) Indsendere: 64 Observationer: 397 Lokaliteter: 88

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	13	253	228	298	133	56	-	-	-

Drosselrørsanger *Acrocephalus arundinaceus* 12530

Der indberettes et fund af en Drosselrørsanger: 20/7 1 sy **Trekanten** på Samsø (KB).

Gulbug *Hippolais icterina* 12590

Totalantallet ligger en del under rekordantallet i 2010 men svarer til gennemsnittet fra de sidste ti år.

Der er kun oplysninger om ét eneste ynglepar. Men der indberettes dog 113 syngende/ynglende fugle på i alt 68 lokaliteter, flest (lok.max >3): 25/5 7 sy **Klæbjerg**, Helgenæs (JPL) og 28/5 14 sy **Anholt** (KO).

Første obs: 8/5 1 ringmærket **Anholt** (FSV), 9/5 og 10/5 1 **Anholt** (HLA,KMN) samt 10/5 1 sy **Issehoved** (MWH).

Sidste obs: 31/7 1 fou **Sælvig Havn** (MWH), 1/8 1 rst **Hassensør** (ToLa) og 4/9 1 1K ringmærket **Brabrand Sø** (MJH).

Total: 156 (154) Indsendere: 55 Observationer: 146 Lokaliteter: 76

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	73	67	14	1	1	-	-	-

Høgesanger *Sylvia nisoria* 12730

Der er to fund af Høgesanger i Østjylland i år: 19/9 1 ringmærket **Anholt** (FSV) og 22/9 1 1K fou **Ballen/Østerløkken** (MWH). Begge observationer er fotodokumenteret og billederne kan ses på hjemmesiderne Anholt Fuglestation og Samsøs Fugle. Den sidste observation af Høgesanger i Østjylland var i 2008.

Gærdesanger *Sylvia curruca* 12740

Totalantallet når ikke den imponerende højde som i 2010, men det ligger dog en del over gennemsnittet fra de sidste ti år.

Der indberettes i år kun 2 ynglepar på 2 lokaliteter. Desuden observeres 160 syngende fugle på yderligere 94 lokaliteter, flest (lok.max >4): 25/4 5 **Glatved Strand** (ABU), 15/5 6 **Anholt** (TEO) og 19/5 10 **Nippgård Sø** (HBJE).

Første obs: 17/4 1 rst **Sondrup** (TE), 20/4 1 sy **Søften** (SMJ) og 20/4 1 sy **Høje Kejlstrup** (BRS).

112 Sangere

I perioden 24/4-23/5 bliver der ringmærket 91 Gærdesangere på **Anholt** (FSV) med dagsmaksimum den 20/5 med 15 fugle. Der er ingen andre større observationer.

Sidste obs: 19/9 1 rst **Vesborg Fyr** (DMH), 21/9 1 rst **Hornslet** (FNI) og 3/10 1 ringmærket **Anholt** (FSV).

Total: 337 (270) Indsendere: 61 Observationer: 269 Lokalteter: 110

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	58	200	30	7	25	16	1	-	-

Tornsanger *Sylvia communis* 12750

Totalantallet er lidt lavere end i 2010, men ligger dog stadig en del over gennemsnittet fra de sidste ti år. Antallet af indberettede syngende og ynglende fugle er dog faldet tydeligt i forhold til sidste år.

Der indberettes 41-49 ynglepar på 7 lokaliteter, flest: 28 par **Hornbæk Enge** (LTP) og 5-10 par **Brattingsborg Skov** (MWH). Desuden observeres 586 syngende/ynglende fugle på yderligere 165 lokaliteter, flest syngende (lok.max >20): 8/5 22 **Hornbæk Enge** (LTP), 30/5 32 **Årslev Engsø** (LLH) og 31/5 61 **Bjerregrav Mose** (CSS).

Den første observation er den 21/4 3 sy **Årslev Engsø** (HLL), efterfulgt den 22/4 med 3 observationer af 7 fugle på 3 forskellige lokaliteter.

Sidste obs: 17/9 og 21/9 1 fou **Ballen/Østerløkken** (MWH) og 26/9 1 ringmærket **Anholt** (FSV).

Total: 1489 (974) Indsendere: 89 Observationer: 579 Lokalteter: 208

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	67	662	432	212	88	28	-	-	-

Havesanger *Sylvia borin* 12760

Langdistance-trækkeren Havesanger er en af de fugle, hvis trækadfærd der er blevet forsket meget i. For at undersøge Havesangerens trækmonster blev nogle fugle holdt i fangenskab under uforandrede forhold. Det vil sige, at de fik regelmæssigt det samme tilbud af foder, temperaturen var konstant 21° og det kunstige lys sørgede for, at dagens og nattens længde var uforandret. Det viste sig, at Havesangerne øgede deres vægt i træktiden uden indflydelse udefra. Ligeledes viste de trækuro med hoppen og flagren i hele perioden, hvor deres frie artsfæller var på træk. Samme mønster gentog sig år efter år, Havesangerens liv igennem. Sådant en endogen rytme, et indre "årsur", som er uafhængig af ydre indflydelser, er af stor betydning for alle langdistance-trækfugle. På grund af denne medfødte indre rytme forlader fuglene om efteråret deres yngleområder, mens der stadigvæk er rigeligt med føde, og de begynder deres returtræk nordpå, mens der er dyb vinter, der hvor de yngler. Selvom starttidspunktet på trækket altid er det samme, kan ankomsten variere en del alligevel. Således viste undersøgelser på Helgoland, at trækkende Havesangere i årene 1961-1993 blev observeret 4,6 dage tidligere, mens ankomsten i yngleområdet i Leicestershire (Storbritannien) var tiltagende senere i årene 1942-1991 (Bauer, Bezzel, Fiedler 2005). Forholdene under trækket har indflydelse på tiden, selve trækket varer. Dårlige vejforhold kan forsinke ankomsten, hvilket der sker med fuglene på den østlige trækrute i år som for eksempel Kærsanger og Nattergal. Havesangere derimod må have haft gode betingelser under trækket, fordi de kommer usædvanlig tidligt i år. Den første veldokumenterede Havesanger ankommer til Danmark allerede den 22. april.

Der er oplysninger om 8-10 ynglepar på 3 lokaliteter, flest 4 par **Hornbæk Enge** (LTP) og 3-5 par **Brattingsborg Skov** (MWH). Desuden indberettes 258 syngende fugle på i alt 118 lokaliteter, flest (lok.max >8): 14/5 22 **Bjerregrav Mose** (CSS) og 2/6 11 **Rejstrup Enge** (TBR).

Også i Østjylland ankommer den første Havesanger meget tidligt: 23/4 1 sy **Ryomgård** (ABU), efterfulgt den 30/4 1 sy **Mørke Kær** (FNI). Den 1/5 observeres allerede hele 3 fugle sy **Adslev Skov** (JLY).

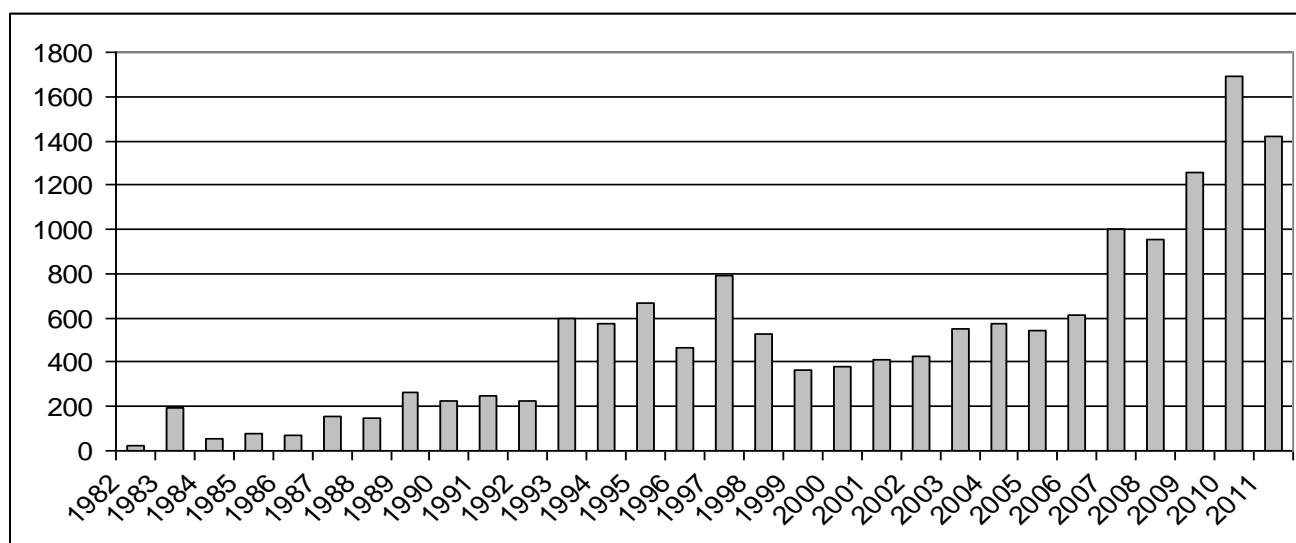
Sidste obs: 25/9 1 rst **Issehoved** (MWH), 9/10 1 ringmærket **Anholt** (FSV) og 17/10 1 rst **Anholt By** (JPIP,HHN). Den sidste observation er ret sen men indenfor normal tid.

Total: 425 (301) Indsendere: 63 Observationer: 300 Lokalteter: 135

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	2	266	97	38	7	13	2	-	-

Munk *Sylvia atricapilla* 12770

I de første år i rapportens historie er der indberettet meget få observationer af Munk. Tallene er så lave, at materialet ikke kan bruges. For ca. 30 siden begyndte observatørerne at indberette flere fugle. Antallet svarede dog stadig ikke til realiteten. Det relativt høje tal fra 1983 skyldes ringmærkningen af 166 Munke på Anholt. Først da atlasprojektet "Fuglenes Danmark" startede i 1993, begyndte observatørerne for alvor at indberette Munke. I 1997 og i 2010 er der store observationer af Munke på Anholt på henholdsvis 300 og 450 fugle. Ser man bort fra disse udsving, viser diagrammet en tydelig stigning i antallet af indrapporterede Munke. Det skyldes både stigende aktivitet blandt observatørerne og fremgang for arten. Resultaterne fra punkttællingerne viser en entydig stigning i bestanden i hele landet. (Heldbjerg, Lerche-Jørgensen 2012).

Årstotaler 1982-2011

Selvom der i år ikke er de helt store observationer på Anholt som i 2010, er totalantallet i 2011 det næststørste i rapportens historie. Antallet af syngende fugle overgår alle andre år. Der observeres Munk i alle årets måneder.

Der er indberetninger om 13-16 ynglepar på 2 lokaliteter, flest 12-15 par på **Brattingsborg Skov** (MWH) og 37 ynglefugle på yderligere 5 lokaliteter samt 637 syngende fugle på 185 lokaliteter, flest (lok.max >15): 20/5 22 **Vallum Sø** (ABU) og 22/5 17 **Årslev Engsø** (HLL).

Der er vinterfund af 3 Munke på 2 lokaliteter: 1/1-11/3 1 ♂ og 1 ♀ fou **Viby** (JLY) samt 20/2 og 26/2 1 rst **Højbjerg** (HET). Den første forårsobservation er ret tidlig: 21/3 1 sy **Risskov Skov** (JUH) efterfulgt den 4/4 1 sy **Bryrup** (JBA).

De største observationer er alle fra **Anholt**: 7/5 20 rst (HLA) og 9/5 30 rst (KMN).

114 Sangere

Sidste efterårsobs: 29/11 2 fou **Brabrand Nord** (LBO). I december observeres 5 Munke på 4 forskellige lokaliteter.

Total: 1422 (802) Indsendere: 102 Observationer: 711 Lokaliteter: 230

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	2	2	364	446	227	176	28	104	51	16	5

Lundsanger *Phylloscopus trochiloides* 12930

Der er en fotodokumenteret observation af en Lundsanger den 4/6 1 rst sy **Anholt** (JSH,Bentzon).

Fuglekongesanger *Phylloscopus proregulus* 12980

Efter der var en observation af Fuglekongesanger i 2010, er der ingen indberetninger i år.

Hvidbrynet Løvsanger *Phylloscopus inornatus* 13000

Året byder på 3 Hvidbrynede Løvsangere. Det er et rekordantal af denne i Østjylland stadig sjældne sanger. Alle fund nævnes: 26/9 1 ringmærket **Anholt** (FSV), 1/10 1 rst **Linå by** (HST,SSL,KO) og 2/10-5/10 1 rst **Feldballe** (KO,APN,OS,OFR).

Hvidbrynet Løvsanger, Linå, 1. oktober 2011. Foto: Kent Olsen

Bjergløvsanger *Phylloscopus bonelli* 13070 SU-art

En Bjergløvsanger bliver set og hørt syngende på **Anholt** i perioden 21/5-30/5 af flere observatører (TEO,HKR,LAA,FSH,KO,CHJ,FSV,RoC), lydoptagelser og foto forefindes. Fuglen, som er SU-art, er godkendt.

Bjergløvsanger, Anholt, 27. maj 2011. Foto: Kent Olsen

Skovsanger *Phylloscopus sibilatrix* 13080

I betragtning af, at der ikke er de store observationer på Anholt som sidste år, er totalantallet forholdsvis stort. Som sædvanlig er der ikke indberettet ynglepar, hvilket nok hænger sammen med, at arten er vanskelig at registrere som sikkert ynglende. Adfærden af 2 fugle den 12/6 i **Velling Skov** (JPL,JKL) kunne tyde på yngel. Desuden er der oplysninger om 54 syngende fugle fra 34 lokaliteter. De største antal af syngende fugle er alle fra den centrale del af Djursland (lok.max >4): 15/5 5 **Fjeld Skov** og 15/5 5 **Bøjstrup Skov** (begge obs ABU) samt 10/6 5 **Løvenholm Skov** (JPL,JKL).

Skovsangeren ankommer til normal tid: 21/4 1 sy **Gravlev** (CBB), 21/4 1 sy **Pøt Mølle Skov** (CSS) og 22/4 1 ringmærket **Anholt** (FSV).

Sidste obs: 25/6 1 sy **Silkeborg Vesterskov** (JHME), 2/7 1 sy **Tange Sø** (TRK) og 11/7 2 sy **Bøjstrup Skov** (ABU).

Total: 81 (45) Indsendere: 38 Observationer: 72 Lokaliteter: 37

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	12	42	24	3	-	-	-	-	-

Gransanger *Phylloscopus collybita* 13110

Der indberettes 12-16 ynglepar på 4 lokaliteter, flest 5-8 par **Brattingsborg Skov** (MWH) og 5-6 **Hornbæk Enge** (LTP). Desuden observeres i alt 898 syngende fugle på 217 lokaliteter, flest (lok.max >31): 16/4 32 **Årslev Engsø** (LLH) og 17/4 46 **Bjerregrav Mose** (CSS).

Der er ingen vinterobservationer i første halvår, men den første forårsobservation er meget tidlig: 6/3 1 sy **Tranbjerg** (PØ) efterfulgt til mere normal tid den 19/3 1 rst **Årslev Engsø** (HLL). Den 22/3 observeres der 3 fugle på 3 forskellige lokaliteter.

Større observationer, 1. halvår: Der bliver ringmærket 349 Gransangere på **Anholt** (FSV) og 25 ved **Brabrand Sø** (MJH). Dagsmaksimum (>52): 25/4 55 ringmærket på **Anholt**.

Større observationer, 2. halvår (lok.max >21): 16/9 25 rst **Fornæs** (KO), 24/9 23 ringmærket **Anholt** (FSV) og 25/9 30 rst **Bjerregrav Mose** (CSS). I alt bliver der ringmærket 100 Gransangere på **Anholt** (FSV) og 22 ved **Brabrand Sø** (MJH), heraf 18 1K-fugle.

Sidste efterårsobs: 13/11 1 rst **Sødringholm Strand** (LTP) samt 17/11 1 fou og 19/11 1 ringmærket **Anholt** (begge FSV).

Vinterfund: 22/12 1 fou **Tebbestrup Kær** (LTP), 24/12 1 rst **Årslev Engsø** (KIM) og 25/12 1 fou **Brabrand Sø** (MJH), måske samme fugle som den 24/12.

Total: 2661 (1490) Indsendere: 129 Observationer: 1125 Lokaliteter: 309

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	40	1033	534	212	175	123	319	218	4	3

Løvsanger *Phylloscopus trochilus* 13120

Det store totalantal fra 2010 er i år overtruffet. Alene antallet af ringmærkede Løvsangere på Anholt i april og maj er større end totalantallet i de fleste år.

Der indberettes 7-9 ynglepar **Brattingsborg Skov** (MWH) og 3-5 par **Hornbæk Enge** (LTP). Desuden indberettes i alt 665 syngende fugle på 140 lokaliteter, flest (lok.max >28): 27/4 100 **Bjerregrav Mose** (TRK), 13/5 48 **Rejstrup Enge** (TBR) og 2/7 30 **Tange Sø** (TRK).

Nu er det det 4. år i træk, at den første østjyske Løvsanger bliver observeret den 10. april, dog på andre lokaliteter. 10/4 1 sy **Spåkær Skov** (JOP), 12/4 1 sy **Strandkær** (DD) og 14/4 1 sy **Stubbe Sø**, FVF's Reservat (JPL,JKL).

Alle store observationer af ikke-syngende fugle er fra Anholt både forår og efterår.

1. halvår: 7/5 200 NØ **Anholt** (HLA). I alt bliver der ringmærket 2269 Løvsangere på **Anholt**, dagsmaksimum (>284) er 11/5 med 394 ex. (FSV).

2. halvår: 31/8 200 rst **Anholt** (TEO). Der bliver ringmærket 49 Løvsangere på **Anholt** og 7 1K ved **Brabrand Sø**.

Sidste obs: 4/10 1 sy og 7/10 2 fou **Årslev Engsø** (LLH,LNS) samt 8/10 1 fou **Vesborg Fyr** (MWH).

Total: 3720 (1348) Indsendere: 84 Observationer: 554 Lokaliteter: 171

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	994	2096	210	63	289	63	4	-	-

Fuglekonge *Regulus regulus* 13140

Totalantallet er faldet lidt i forhold til de 4 foregående år. Det skyldes først og fremmest, at der ikke er de helt store observationer af rastende fugle i træktiden.

Fuglekonge, Lyngbygård, 20. februar 2011. Foto: Thora Frello. Lille billede: Rødtoppet Fuglekonge, Gjerrild Klint, 3. april 2011. Foto: Kent Olsen

Der er ingen oplysninger om ynglepar men om 87 syngende fugle på 36 lokaliteter, flest (lok.max >5): 27/5 10 **Kompedal Plantage** (TRK), 4/6 6 **Houlbjerg Skov** (JLY) og 2/7 6 ved **Tange Sø** (TRK).

Større observationer: 1. halvår (lok.max >10): 12/2 14 **Hemstok Skov** (EO). 2. halvår (lok.max >28): 16/10 50 rst **Totten Anholt** (JPIP,HHN), 30/10 30 fou **Katholm Skov** (HOF) og 11/11 45 rst **Rugård Nørreskov** (KO). I perioden 3/10-4/11 bliver der ringmærket 88 Fuglekonger på **Anholt** (FSV).

Total: 913 (1064) Indsendere: 76 Observationer: 287 Lokaliteter: 126

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
89	71	48	68	43	29	20	75	25	215	146	84

Rødtoppet Fuglekonge *Regulus ignicapillus* 13150

Der er kun 3 observationer af Rødtoppet Fuglekonge i år: 3/4 1 rst **Gjerrild Klint** (KO), 11/5 1 **Anholt** (HLA) og 9/8 1 fou ved **Silkeborg Langsø** (AL).

Grå Fluesnapper *Muscicapa striata* 13350

Der indberettes 6-7 ynglepar på 4 lokaliteter: 3 par **Hinnerup** (APN), 1 par **Sælvig** (KB), 1-2 par **Sommerhusområdet Svanen**, Helgenæs (KA) og 1 par **Ålsø** (PR). Desuden er der oplysninger om 16 ynglefugle på yderligere 7 lokaliteter samt 7 syngende fugle på 6 lokaliteter. Der er kun 1 observation med mere end 1 syngende fugl: 1/6 2 **Kompedal Plantage** (TRK).

118 Fluesnappere, Timialer

Første obs: 5/5 1 fou **Universitetsparken, Århus** (FBC), 8/5 1 rst **Anholt** (HLA) og 9/5 1 fou **Feldballe** (JPL).

De to største observationer er fra **Anholt**: 1. halvår (lok.max >8): 15/5 10 rst og 2. halvår (lok.max >5): 31/8 25 rst (begge obs TEO).

Sidste obs: 22/9 1 ringmærket **Anholt** (FSV), 24/9 1 fou **Vesborg Fyr** (MWH) og 30/9 1 fou **Sælvig Havn** (MWH).

Total: 183 (139) Indsendere: 42 Observationer: 124 Lokalteter: 65

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	29	27	20	84	23	-	-	-

Lille Fluesnapper *Ficedula parva* 13430

Der er ingen indberetninger af Lille Fluesnapper i Østjylland.

Broget Fluesnapper *Ficedula hypoleuca* 13490

Totalantallet er halveret i forhold til det usædvanligt høje tal fra sidste år, men ligger dog stadig over gennemsnittet fra de sidste 10 år. Antallet af indberettede ynglepar og af syngende fugle er næsten uforandret.

Den årlige gennemgang af redekasser på Fugleværnsfondens Reservat ved **Stubbe Sø** resulterer i 5-7 par (PLA). Herfra meldes også den 29/5 det største antal med 4 syngende fugle (PLA). Fra yderligere 17 lokaliteter meldes 20 syngende fugle, flest (lok.max >1): 20/5 3 **Vallum Sø** (ABU) og 3/6 2 **Rosenholm Skov** (FNI). Den første Brogede Fluesnapper observeres ekstremt tidligt, 2/4 1 sy ved **Silkeborg Langsø**, østbassin (VHJ). Det skal bemærkes, at det ifølge DOFbasen er den tidligste iagttagelse i landet nogensinde. Fuglen både ses og høres syngende. Det havde været ønskeligt med en bedre dokumentation af meget usædvanlige fund, og redaktionsgruppen kan kun opfordre til at alle fugle, der forekommer meget afvigende i forhold til de etablerede forekomstbilleder dokumenteres ekstra grundigt. Observationen er imidlertid ikke sat til behandling af DKU (DOFbasens Kvalitetsudvalg). De følgende observationer er til mere almindelig tid: 20/4 1 ♂ rst **Issehoved** (DMA) og flere obs den 21/4.

Der er kun en eneste større observation (lok.max >5): 31/8 30 rst **Anholt** (TEO).

Sidste obs: 16/9 1 rst **Fornæs** (KO), 19/9 1 rst **Vesborg Fyr** (DMA) og 25/9 2 fou **Alstrup** (MWH).

Total: 117 (95) Indsendere: 27 Observationer: 91 Lokalteter: 33

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	16	42	5	-	41	13	-	-	-

Skægmejse *Panurus biarmicus* 13640

Totalantallet er meget lavt, mindre end en tredjedel af gennemsnittet fra de sidste 10 år. Man skal helt tilbage til 1996 for at finde et lavere totalantal. De to sidste hårde vintre er gået ud over Skægmejserne. Fra 2009 til 2010 gik totalantallet tilbage med 43 %, fra 2010 til 2011 er der et fald i totalantallet på 63 %.

Der er ingen indberetninger af ynglepar og af syngende fugle i yngletiden. 7 1K-fugle ringmærket ved **Brabrand Sø** er det eneste tegn på yngleaktivitet.

1. halvår, større obs (lok.max >2): 21/5 5 rst **Brabrand Sø** (MJH).

2. halvår, større obs (lok.max >7): 4/10 13 SV **Allingåbro** (FNI), 8/10 9 rst **SØ Tange Sø** (KAHA), og 5/11 8 rst **Gudenåen** vest for Randers (LTP).

Total: 101 (381) Indsendere: 14 Observationer: 36 Lokalteter: 12

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	-	-	4	6	2	7	10	2	36	15	8

Halemejse *Aegithalos caudatus* 14370/14371/14374

Ikke racebestemte Halemejse: 52 indsendere, 144 observationer og 80 lokaliteter. Der er indtastet et eneste ynglepar **Lysbro** (PLA) og fra kommentarer i bemærkningsfeltet fremgår det, at der er et par i **Bjerregrav Mose**. Der indberettes kun 1 syngende fugl: 2/4 1 **Ildal Skov** (BRS). Største obs (lok.max >17): 6/2 20 rst **Hemstok Skov** (PLA), 12/2 20 fou **Nybro** (MIV) og 17/2 18 fou **Lysbro** (HST).

Nordlig Halemejse: 17 indsendere, 42 observationer og 20 lokaliteter. Der er ingen indtastninger af ynglepar, men indberetninger af observationer med YF-koden tyder på to par. Største obs (>12): 25/9 14 of **Vorup Enge** (HLR) og 2/11 14 fou **Knudsø** (LNS).

Sydlig Halemejse: 14 indsendere, 44 observationer og 19 lokaliteter. Der er ingen indtastninger af ynglepar, men fra kommentarer i bemærkningsfeltet fremgår det, at der er et par i **Fajstrup Nedskov**, hvoraf den ene af partnere er en hybrid. Største obs (>12): 22/1 22 of **Tebbestrup** (HLR) og 18/11 14 fou **Pøt Mølle** (LNS).

Total: 871 (847) Indsendere: 59 Observationer: 231 Lokalteter: 99

1) Total 2) ikke race-bestemte Halemejse 3) Nordlig Halemejse 4) Sydlig Halemejse

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	193	150	56	41	16	4	8	6	89	82	134	92
2	109	118	45	30	14	1	8	6	55	76	87	82
3	21	8	5	9	-	3	-	-	26	-	23	7
4	63	24	6	2	2	-	-	-	8	6	24	3

Sumpmejse *Parus palustris* 14400

Der indberettes to ynglepar: 1 par **Holmenskov** ved Termestrup og 1 par **Ryomgård** (begge ABU). Fra indtastning af ynglefugle fremgår det, at der også er 1 par i **Svendstrup** og 1 par ved **Tange Sø**. Desuden indberettes 47 syngende fugle på i alt 24 lokaliteter, flest (lok.max >3): 10/4 8 **Kompedal Plantage** (TRK) og 17/4 4 **Bjerregrav Mose** (CSS).

Største obs (lok.max >8): 30/10 12 fou **Velling Skov** (JLJ), 8/11 12 rst **Ålsrode** (HOF) og 4/12 12 fou **Giber Å** (JLJ).

Total: 565 (400) Indsendere: 73 Observationer: 402 Lokalteter: 141

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
56	58	68	68	28	9	16	32	32	52	70	76

Topmejse *Parus cristatus* 14540

Totalantallet varierer en del og ligger siden 2003 over gennemsnittet af de ti foregående år (undtaget 2009). Da totalantallet i år er steget i forhold til 2010, virker det, som om Topmejsen har klaret den sidste hårde vinter forholdsvis godt.

120 Mejsler

Der er ingen indtastninger af ynglepar, men 2 redebyggende fugle i **Gjerrild Overskov** tyder dog på, at der var et ynglepar her. Desuden indberettes 29 syngende fugle på 14 lokaliteter, flest (lok.max >3): 10/4 8 **Kompedal Plantage** (TRK).

Største obs (>6): 30/10 10 fou **Velling Skov** (JLJ).

Total: 339 (256) Indsendere: 72 Observationer: 230 Lokaliteter: 93

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
22	30	38	40	17	15	12	34	26	42	35	28

Sortmejsle *Parus ater* 14610

Den årlige gennemgang af redekasser ved **Stubbe Sø**, FVF's Reservat viste 4-6 ynglepar (PLA). Desuden indberettes 2-3 par **Brattingsborg Skov** (MWH) samt 151 syngende fugle på yderlige 63 lokaliteter, flest (lok.max >7): 19/3 8 **Skramsø Plantage** (JPL) og 6/8 8 **Kompedal Plantage** (FDE).

Største obs (lok.max >14): 4/8 25 rst **Kompedal Plantage** (TRK), 27/8 30 fou **Sondrup Plantage** (OS) og 7/10 21 rst **Anholt** (KO).

Total: 573 (550) Indsendere: 71 Observationer: 326 Lokaliteter: 128

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
31	49	63	113	52	40	19	84	25	64	9	24

Blåmejsle *Parus caeruleus* 14620

Totalantallet er faldet igen i forhold til året før og ligger under gennemsnittet fra de sidste ti år. Muligvis skyldes det de sidste to hårde vintre, men der er heller ikke de store trækobservationer, som kan hæve totalantallet betydeligt.

Der indberettes 22-27 ynglepar på 18 lokaliteter. Desuden er der oplysninger om 110 syngende fugle i yngletiden på 54 lokaliteter, flest (lok.max >5): 18/3 10 **Hesselbjerg Skov** (TBR) og 20/5 8 **Vallum Sø** (ABU).

1. halvår: 64 trækkende på 2 lokaliteter, flest: 13/3 37 Ø **Bønnerup Strand** (ASF) og 22/3 20 rst NV **Issehoved** (MWH). Øvrige større obs (lok.max >18): 3/2 25 **Kollens Mølle** (EO) og 30/3 20 fou **Anholt** (FSV).

2. halvår: Der er ingen trækobservationer. Største obs (lok.max >20): 9/10 40 rst **Ålsrode Kær** (HOF) og 25/12 50 **Århus Å** Pindsmølle-Fusvad Bro (EO). Der bliver ringmærket 70 fugle på **Anholt** (FSV) og 64 ved **Brabrand Sø** (MJH), heraf 57 1K-fugle.

Total: 1976 (2544) Indsendere: 98 Observationer: 1016 Lokaliteter: 235

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
217	214	274	167	79	55	53	105	108	263	177	264

Musvit *Parus major* 14640

Der indberettes 44-50 ynglepar på 13 lokaliteter, flest 17 par **Stubbe Sø**, FVF's Reservat (PLA). Desuden er der oplysninger om 283 syngende fugle i yngletiden på 94 lokaliteter, flest (lok.max >10): 18/3 12 **Hesselbjerg Skov** (TBR), 10/4 20 **Kompedal Plantage** (TRK) og 29/4 13 **Vallum Sø** (ABU).

1. halvår: Træk: i alt 47 trk, flest (lok.max >12): 19/3 18 rst NV **Issehoved** (MWH). Største obs (lok.max >18): 1/1 20 rst **Gudenåparken** (LTP), 17/2 25 **Amstrup Enge** (EO) samt 23/3 og 30/3 20

121 Træløbere

fou **Anholt** (FSV). Der bliver ringmærket 9 fugle på **Anholt** og 14 ved **Brabrand Sø** (FSV,MJH), heraf 7 1K-fugle.

2. halvår: Der er ingen trækobservationer. Største obs (lok.max >37): 6/12 60 rst **Moesgård Have Skov** (NAA) og 28/12 48 fou **Brattingsborg Skov** (MWH). Der bliver ringmærket 176 fugle på **Anholt** og 25 ved **Brabrand Sø** (FSV,MJH), heraf 19 1K-fugle, dagsmaximum 30/10 20 **Anholt**.

Total: 2932 (2178) Indsendere: 109 Observationer: 1232 Lokalteter: 275

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
258	287	333	351	217	123	76	135	173	352	248	379

Spætmejse *Sitta europaea* 14790

Totalantallet er ret højt i år og nærmer sig rekordantallet fra 2008. Siden 2002, da den nye DOFbase blev oprettet, er antallet af indsendere stødt vokset.

Der er oplysninger om 2 ynglepar på 2 lokaliteter og om 153 syngende/ynglende fugle på yderligere 69 lokaliteter flest (>7): 9/2 10 sy **Risskov Skov** (SSL) og 14/4 12 sy **Fussingø Skov** (HLR).

Øvrige større obs (lok.max >13): 2/1 18 rst og 6/2 15 rst **Fussingø Skov** (CSS,LTP) og 4/12 25 fou **Giber Å Skovmøllen-havet** (JLJ) og 6/12 15 rst **Moesgård Have Skov** (NAA).

Total: 978 (582) Indsendere: 97 Observationer: 663 Lokalteter: 217

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
118	126	110	164	33	40	31	42	51	49	73	141

Træløber *Certhia familiaris* 14860

Der indberettes 2 ynglepar **Stubbe Sø**, FVF's Reservat (PLA) samt 62 syngende fugle på yderligere 36 lokaliteter, flest (lok.max >4): 4/4 5 **Hvalskov Plantage** og 10/6 5 **Løvenholm Skov** (alle JPL,JKL).

Større observationer (>6): 9/4 20 fou **Fajstrup Nederskov** (JØP) og 25/12 8 **Århus Å Pinds Mølle** (EO).

Træløber, Lyngbygård, 20. februar 2011. Foto: Thora Frello

Total: 293 (265) Indsendere: 66 Observationer: 203 Lokalteter: 106

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
34	30	36	74	28	12	4	13	4	8	14	36

Korttået Træløber *Certhia brachydactyla* 14870

De første 9 år i rapportens historie var der ingen fund af Korttået Træløber. Først i rapporten fra 1981 blev der nævnt en mulig Korttået Træløber den 6/1 ved Brabrand Sø. I teksten opfordredes observatørerne til at holde udkig efter denne art, som var under udbredelse mod nord. Nordligste fund hidtil var i Horsens Bypark og ved Snaptun. Alle iagttagelser nord for Horsens Fjord skulle forelægges Sjældenhedsudvalget.

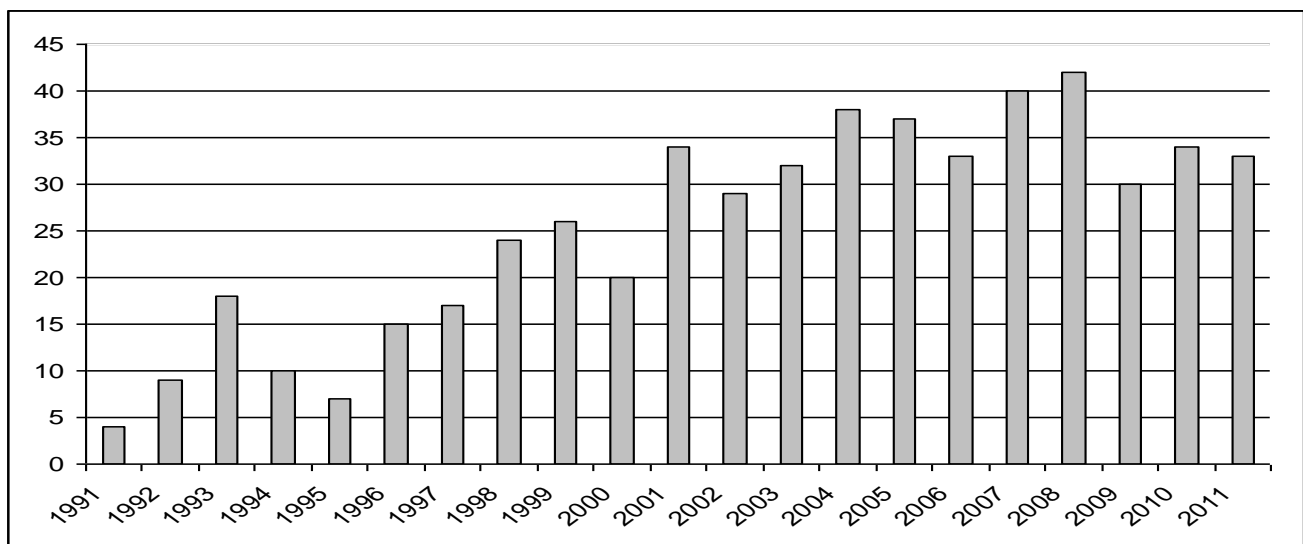
I rapporten fra 1983 nævnedes om Korttået Træløber i Appendix I (Fund, der skal forelægges Sjældenhedsudvalget): "Stationær i Moesgård Slotspark siden efteråret 1982. I år hørt synge første gang 5/4, set sidst 4/12. Endvidere 28/4 1 sy Marselisborg Skov."

I de følgende år nævntes en del fund især ved Moesgård, der åbenbart ikke var blevet indsendt til SU. Først i 1988 blev en forekomst af Korttået Træløber forelagt SU og godkendt, en ♂, som synger i Moesgård Park fra den 7/4 til først i november. I det følgende år observeredes der igen en Korttået

Træløber i Moesgård Park i perioden 8/2-10/11. Fra den 19/7 forelå der en iagttagelse af mindst to individer. Forekomsterne blev godkendt af SU. I 1990 var Korttået Træløber stadig SU-art i Århus Amt. Observationerne fra Moesgrd Have blev åbenbart ikke forelagt Sjældenhedsudvalget.

1991 blev Korttået Træløber taget af SU-listen og fra den tid behandlet i rapporten på lige fod med de øvrige arter. Der var indberetninger af fugle fra 5 lokaliteter, Moesgård Park, Universitetsparken Århus, Marselisborg Skov, Tunø og Wedelslund Skov ved Galten. På sidstnævnte lokalitet observeredes et par med unger. I 1992 indberettes Korttået Træløber allerede fra 9 lokaliteter. 70 % af alle observationer var gjort i kerneområdet ved Moesgård, hvor der også var meldinger om et ynglepar. Fra alle andre lokaliteter meldtes der 1 individ hørt syngende eller set: Fussingø Skov, Stubbe Sø, Skovmøllen, Universitetsparken, Wedelslund Skov, Besser Bypark (første fund på Samsø) og Kalø Gods. I de følgende år skiftede antallet af lokaliteter med Korttået Træløber lidt, men i det hele taget gik det fremad med bestanden til 2008. I 2009 faldt antallet af lokaliteter med Korttået Træløber dog med næsten 30 % og antallet af fugle var næsten halveret i forholdt til året før.

Følgende diagram viser udviklingen af antallet af lokaliteter med Korttået Træløber i løbet af årene.

I 2011 er totalantallet og antal af lokaliteter kun steget ganske lidt i forhold til 2010. Der indberettes ingen ynglepar men 26 syngende fugle på 18 lokaliteter, flest (lok.max >2): 22/4 og 29/4 3 **Fussingø Skov** (CSS,LTP).

Total: 75 (113) Indsendere: 36 Observationer: 61 Lokalteter: 33

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
11	12	17	12	12	2	-	3	1	1	-	4

Pungmejse *Remiz pendulinus* 14900

Totalantallet er på et meget lavt niveau. Der er kun tale om 8-9 forskellige fugle på 5 lokaliteter: 10/4 og 13/4 1 ♂ **Åby Eng** (KEH), 17/4-1/6 max 4 **Bjerregrav Mose** (CSS,MiBA,TRK,BKR), 13/5-2/6 max 2 **Rejstrup Enge** (TBR,CHJ), 21/5 1 ♂ rst **Gudenåen** vest for Randers (TBR) og 27/5-26/7 1-2 **Hornbæk Enge** (LTP,APN,TBR). Fuglen fra Gudenåen er sandsynligvis den ene, som senere bliver observeret i Hornbæk Enge. Observatøren bemærker, at den er set på diget ved Hornbæk Enge.

Der bliver ikke opdaget tegn på sikker yngel, men det er sandsynligt, at arten har ynglet i **Bjerregrav Mose**, i **Rejstrup Enge** og i **Hornbæk Enge**, hvor der også ses en enlig 1K-fugl.

Første obs: 10/4 og 13/4 1 ♂ fou **Åby Eng** (KEH) samt 17/4 1 rst **Bjerregrav Mose** (CSS).

De sidste observationer er alle fra **Hornbæk Enge** med den seneste den 26/7 1 rst (TBR).

Pirol *Oriolus oriolus* 15080

Årets 3 fugle er lidt mere end 10-årsgennemsnittet, der ligger på 2. Alle er fra foråret. Ingen tegn på ynglende fugle.

11/5 1 sy **Vesborg Fyr** (MWH), 21/5 1 rnk **Anholt** (FSV) og 25/5 1 rst **Issehoved** (MWH).

Rødrygget Tornskade *Lanius collurio* 15150

Endnu et godt år, som er pænt over 10-årsgennemsnittet. Der er ikke indrapporteret helt så mange ynglepar i år, og flere observationer af ynglefugle er ikke beskrevet yderligere, så det er ikke helt nemt at få et sikkert overblik over ynglebestanden. Brug gerne notatfeltet til at notere yderligere information (f.eks. køn på observerede fugle) eller endnu bedre indtast ynglepar, når der alligevel indtastes ynglefugle.

Ynglepar: 3-4 par **Anholt** (CHJ), 2-3 par **Salten Næs hede/skov** (JLJ,BRS), 2 par **Glatved Strand** (PJA), 2 par **Fugleværnsfondens reservat, Stubbe Sø** (JKL,PLA), 1-5 par **Strandkær** (KO m.fl.), 1 par **Sødringholm Strand** (CSS,LTP), 1 par **Løvenholm Skov** (FNI,SHØ), 1 par **Basballe** (AS), 1 par **skove omkring Møgelbjerg** (JPL,JKL), 1 par **Skramsø Plantage** (KO), 1 par **Emmedsbo Plantage** (BJS), 0-5 par **Skærbækdalen** (BRS), 0-3 par **Vrads Sande** (EBJ), 0-2 par øst for **Stubbe Sø** (PB), 0-1 par **Feldballe Bakker** (JPL,JKL), 0-1 par **Rosenholm Skov** (FNI), 0-1 par **Mejlgård Norderskov** (LMR) og 0-1 par **Nordsamsø** (MWH).

Årets første ankommer ret normalt en uge inde i maj, hvorefter ingen fugle ses i to uger: 7/5 1 **Strandkær** (SOJ), 21/5 1 ♂ **Issehoved** (MWH) og 2 **Ålsrode Strand** (HOF).

1. halvårs 3 største obs: 22/5 7 **Anholt** (KO,HAG), 4/6 5 ♂ + 3 ♀ **Vrads Sande** (HLL) og 5/6 6 ♂ + 1 ♀ **Kysten v. Katholm** (OFR).

2. halvårs 3 største obs udgøres af ynglefugle med udflyjende unger: 6/8 3 ♂ + 2 ♀ + 5 1K **Salten Næs hede/skov** (BRS), 9/8 12 yf **Glatved Strand** (PJA) og 16/8 2 ♂ + 9 juv **Glatved Strand** (PR).

Året afsluttes midt i september: 3/9 1 1K **Årslev Engso** (FAJ), 9/9 1 1K **Østerhede (Nordby Hede)** (APN) og 15/9 1 juv **Hvalløs Kær** (KWS).

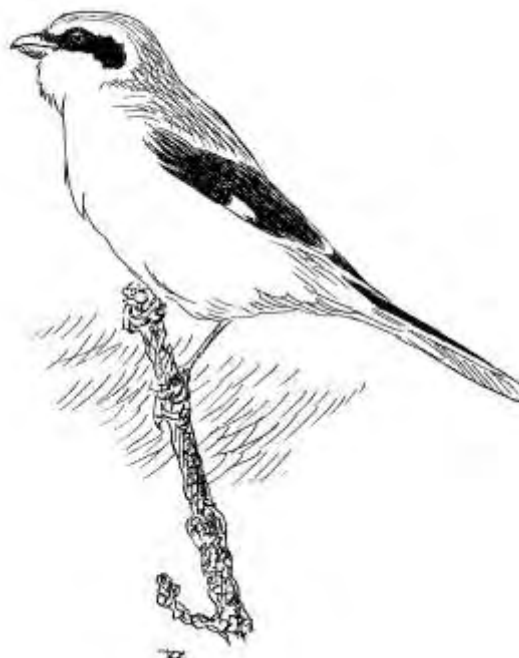
Total: 379 (284) Indsendere: 62 Observationer: 157 Lokalteter: 55

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	49	117	51	157	5	-	-	-

Stor Tornskade *Lanius excubitor* 15200

Et superflot år med over 100 fugle! Der noteres mange langtidsstationære fugle og flere lokaliteter med 2 fugle. Oveni er der registreret et muligt ynglepar, idet der ses op til 2 fugle i sommerperioden ved **Vrads Sande**. Det ser dog ikke ud til, at det resulterer i ynglesucces. Til brug for årstotal og månedsfordeling er der anvendt månedsmax for lokaliteterne.

1. halvår: Der er obs fra 24 lokaliteter, og kun en reelt langtidsstationær (>1 md og mindst 3 obs) fugl: 15/1-18/3 **Vrads Sande** (CHJ,JBA,HST,AWM). Sidste obs i

foråret: 20/4 1 **Anholt** (FSV), 8/5 1 **Gjerrild Nordstrand** (EVL) og 9/5 1 **Anholt** (KMN).

Sommer: 1-2 fugle ses i perioden 30/5 til 30/8 **Vrads Sande** (EBJ,HP,HLL,BRS,ABU,PLA,TK,AWM). Det er dog kun 30/5, at begge fugle ses sammen, hvor de jager rundt med hinanden (EBJ).

2. halvår: Efterårets første fugle (ekskl. fugle fra Vrads Sande): 18/9 1 **Anholt Nordstrand** (PKJ), 25/9 1 **Mols Hoved** (JPL,JKL) og 26/9 **Sletterhage** (JPL,JKL). Der ses fugle på 51 lokaliteter og seks af disse steder ses mere end en fugl: 28/9, 2/10 samt 9/10 2 **Anholt** (PKJ,KO), 3/10 2 **Vrads Sande** (AWM), 9/10 2 **Vesborg Fyr** (MWH), 16/10 2 **Bjerregrav Mose** (CSS), 15/11 2 **Store Hjørlund Plantage** (AWM) og 18/12 2 **Nedenskov hede/Vadestedet/Pøtsø** (EBJ). Langtidsstationære fugle (>1 md og mindst 3 obs) ses følgende steder: 1/9-15/11 1-2 **Vrads Sande** (AWM,EO m.fl.), 6/11-22/12 1 **Tebbestrup Kær** (HLR,LTP), 8/10-18/12 1-2 **Nedenskov hede/Vadestedet/Pøtsø** (EBJ,PEN,BRS), 16/10-11/12 1-2 **Bjerregrav Mose** (CSS,OEH,CSJ), 28/9-4/12 1-2 **Anholt** (FSV,PKJ,TEO,KO).

Total: 105 (73) Indsendere: 65 Observationer: 176 Lokaliteter: 64

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
5	7	6	11	4	1	0	1	6	31	18	15

Skovskade *Garrulus glandarius* 15390

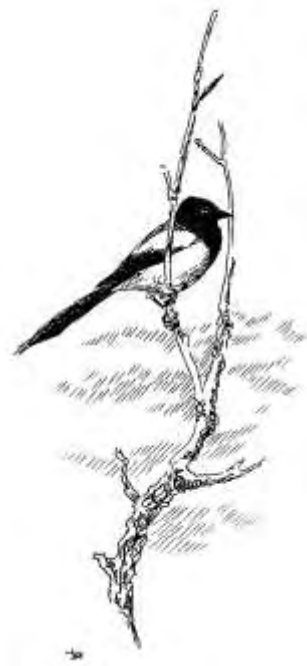
2-3 ynglepar, og herudover er der indrapporteret ynglefugle fra yderligere 5 lokaliteter. Træk: 22/4 5 trkf **Gjerrild** (KO,ASF), 22/4-7/5 30 **Issehoved** (DMA,MWH), 9/5 4 N **Dragsmur** (FNI), 29/5 5 trkf **Vesborg Fyr** (MWH) og 10/9 3 SV **Sødringholm Strand** (LTP,CSS).

Øvrige obs (≥10): 7/1 12 og 17/10 10 **Sødringholm Skov** (LTP,TBR), 11/4 13 **Tåstrup Mose** (EO), 2/7 12 **Tange Sø** (TRK), 27/9 – 15/10 op til 35 **Vrads Sande** (JEBU,CHJ m.fl.), 2/10 10 **Salten Næs** (BRS) og 30/10 11 **Velling Skov** (JLJ).

Ringmærkning: 30/4 2 rmk **Anholt** (FSV).

Total: 1445 Indsendere: 99 Observationer: 634 Lokaliteter: 213

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
104	76	115	234	110	39	30	64	245	238	88	102

Husskade *Pica pica* 15490

31 ynglepar er indberettet, heraf 21 par **Hornslet by** (FNI).

Træk: 12/3 1 trkf **Issehoved** (MWH) er eneste trækobs af denne udprægede standfugl.

Øvrige obs (>25): 16/1 28 **Koed Enge** (APJ), 30/1 136 og 30/11 120 **Eske-lund** (KEH), 3/2 45 **Årslev Engsø** (TL), 29/10 45 **Tåstrup Århus** (CHJ) og 19/12 40 **Kolindsund** (HOF).

Total: 2977 Indsendere: 89 Observationer: 733 Lokalteter: 184

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
614	350	344	266	152	112	72	88	135	237	313	294

Nøddekrige *Nucifraga caryocatactes* 15570

Årets resultat bliver 21 obs af 4-5 fugle på 3 lokaliteter, idet fuglen fra **Store Hjælland Plt.** meget vel kan være en af **Vrads Sande**-fuglene.

Årets obs: **Vrads Sande**: 16/8-6/10 18 obs af 1-3 fugle (EO,AWM m.fl.), flest 27/9 3 (JEBU). Øvrige obs: 10/10 1 **Store Hjælland Plt.** (AWM) og 30/10 1 **Velling Skov** (JLJ,AWM).

Allike *Corvus monedula* 15600

Yngel: 8 par **Marie Magdalene** (ABU) og 1-2 par **Veng Kirke** (KEF) er eneste indsendte.

1. halvår: Træk: Der noteres i alt 3679 trækkende fugle på 15 lokaliteter i perioden 22/1-8/5. De største lokaliteter (træksum >500): 6/3-9/4 1170 **Fornæs** (JPL,KMO m.fl.), 12/3-23/4 540 **Issehoved** (MWH,DMA) og 12/3 1000 N **Risskov Skov** (JHA). Øvrige obs (>500): 29/1 800 **Fussingø Gods** (TBR), 29/1 1200 **Langemark Samsø** (MWH), 30/1 600 **Storekær-Viemose** (SHA) og 6/3 1000 **Gjerrild Nordstrand** (NJU).

2. halvår: Der ses i alt 4341 trækkende fugle på 12 lokaliteter i perioden 30/8-17/12. De største lokaliteter (træksum >500): 13/10-13/11 2380 **Anholt** (FSV,JPIP), 13/10-15/10 632 **Årslev Engso** (LLH,PMM,FRP) og 12/11-14/11 616 **Fornæs** (PNN,ASF m.fl.). Øvrige obs (>500): 24/10 1250 **Vorup Enge** (HLR) og 14/11 800 **Trustrup Odder** (JG).

Total: 28.161 Indsendere: 85 Observationer: 551 Lokalteter: 130

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
6183	3380	5812	934	241	64	93	367	168	6241	3456	1222

Råge *Corvus frugilegus* 15630

Yngel: Der er oplysninger om 1999-2129 par fra 17 lokaliteter (>200 par): 461 par **Hessel-Hesselaer** (PR), 284 par **Grenå Lystanlæg** (PR), 250-300 par **Dalsgård Skov** (PLA), 250-300 par **Tange Sø v. Ans** (PLA) og 243 par **Holmeskov v. Termestrup** (ABU).

1. halvår: Træk: Der ses i alt 60 trækkende fugle på 6 lokaliteter i perioden 3/1-15/5, flest 3/1-9/4 21 **Fornæs** (CHJ,KMO) og 9/4-21/4 19 **Issehoved** (MWH,DMA). Øvrige obs (≥500): 23/1 800 **Kjellerup** (TVN), 29/1 500 **Fussingø Gods** (TBR), 2/2 530 **Årslev Engso** (HLL), 24/2 500 **Mårslet** (KEH), 1/3 500 **Bjerregrav Mose** (OEH) og 16/4 500 **Østrup Skov** (HLR).

2. halvår: Træk: der noteres i alt 88 trækkende fugle på 5 lokaliteter i perioden 17/10-18/12, flest 31/10 20 **Anholt** (FSV) og 13/11 40 **Fornæs** (JSC). Øvrige obs (>500): 16/9 600 **Alrø Egehoved** (HLL), 14/11 600 **Trustrup Odder by/agerland** (JG), 3/12 3000 **Skanderborg By** (PLO), 13/12 2000 **Ryomgård** (HOF) og 31/12 600 **Pilbrodalen** (OJE).

Total: 35.368 Indsendere: 72 Observationer: 520 Lokalteter: 136

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
6380	4187	2809	3544	1299	805	533	1117	2115	2084	1726	8769

Sortkrage *Corvus corone* 15671

Et helt igennem ordinært år for Sortkragen.

Træk (alle nævnes): 19/3 2 NV og 17/4 4 N **Issehoved** (MWH,DMA) samt 12/11 2 S **Fornæs** (PNN, ASF). Øvrige obs (≥2): 8/3 2 **Skåde Skov** (SAR) og 24/9 2 **Vesborg Fyr** (MWH).

Desuden 8 obs af i alt 7 hybrider mellem Sortkrage og Gråkrage (ikke medregnet i månedssummen).

Total: 41 (40) Indsendere: 20 Observationer: 49 Lokalteter: 25

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
3	5	7	9	4	1	-	1	3	2	5	1

Gråkrage *Corvus cornix* 15673

Der er i år indtastet 13 obs under "15670 Krage sp." Disse er medregnet her.

Yngel: 5 par fra 5 lokaliteter kan det blive til i år.

1. halvår: Træk: Der noteres i alt 163 trækkende fugle på 5 lokaliteter i perioden 3/1-17/4, flest 3/1-9/4 92 **Fornæs** (CHJ,SAR,KMO) og 17/4 32 **Gjerrild Nordstrand** (JSC). Øvrige obs (≥100): 7/1 130 **Sødringvær** (LTP), 24/1 120 **Grydenæs Samsø** (MWH), 30/1 100 **Møgelmosen-Ringebjerg** (MWH), 3/2 100 **Bjerregrav Mose** (OEH), 6/2 180 **Overgårds Marker** (HLL), 6/2 165 **Eskeplet** (HLL), 9/2 120 **Sødringholm Strand** (LTP) og 13/3 108 og 25/3 110 **Anholt** (FSV).

2. halvår: Træk: Der ses i alt 404 trækkende fugle på 4 lokaliteter i perioden 21/7-13/11, flest 27/10-6/11 250 **Ålsrode Kær** (HOF) og 12-13/11 132 **Fornæs** (PNN,ASF,JSC). Øvrige obs (≥100): 30/10 105 **Overgårds Marker** (HLL), 11/12 100 **Sødringholm Strand** (LTP), 26/12 100 **Århus Østhavn** (UTE) og 29/12 860 **Randers Fjord Møllerup-Voer** (LTP).

Ringmærkning: 18/4 1 rnk **Anholt** (FSV).

Total: 11.596 Indsendere: 101 Observationer: 934 Lokalteter: 263

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1820	1786	1595	759	522	268	168	222	317	1136	1102	1901

Ravn *Corvus corax* 15720

Yngel: 8-9 par fra 8 lokaliteter er indrapporteret.

Træk: 13/3 2 Ø **Bønnerup Strand** (ASF), 15/10 6 VNV **Bryrup** (AWM) og 29/10 2 **Kolindsund** (LNS). Der er vel snarere tale om lokale fugle, der flytter sig lidt omkring, end egentlige trækbevægelser.

Øvrige obs (≥10): 11/1 12 **Stenvad by/agerland** (APN), 12/2 54 **Bjergbakkerne Skov v. Meilgård** (HHA), 28/2 12 **Gludsted Plt.** (AWM), 2/4 12 **Lübker Golf Resort** (BJS), 19/4 60 og 4/7 30 **Nødager** (BJS,KO), 27/4 28 **Bjerregrav Mose** (TRK), 13-14/5 50 **Kringelen småskove v. Nødager** (EBU), 9/9 12 **Svejbæk** (VM), 16/9 10 **Voel Østermark** (JW), 22/10 82 **Gjerrild Klint** (PKJ,HKN), 26/10 20 **Mejlgård Gods** (FNI), 26/11 19 **Auning Skov** (JS,JAK) og 13/12 26 **Mejlgård Nederskov** (JS).

128 Kragefugle, Stære, Spurve

Total: 1583 Indsendere: 127 Observationer: 645 Lokalteter: 275

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
113	148	141	264	167	60	97	63	110	229	97	94

Kragefugl sp. *Corvus sp.* 15749

Rodekassen indeholder i år 18 obs af i alt 14.600 fugle fra 14 lokaliteter. De største obs er 8/2 2000 **Papsø Mose v. Nipgård** (SA), 11/12 2000 **Ryomgård** (ABU) og 27/12 3900 **Hornbæk Enge v. Gudenåen** (HLR).

Stær *Sturnus vulgaris* 15820

Årstoppen er den laveste siden 1998. Stæren er blandt de arter, som har været udsat for størst tilbagegang i Danmark gennem de senere år. Alene i perioden 1976-2005 er bestanden blevet halveret. Denne negative udvikling skyldes primært, at det samlede areal med kreaturafgræsning er blevet konstant reduceret, ikke mindst som følge af omlægning fra kvægbrug til korndyrkning (Kilde: DOF).

Der er indtastet kun 15-20 ynglepar i Østjylland i 2011, flest 8-12 par **Sælvig Havn** (MWH), hvor der sidste år blev noteret 25-30 par.

Flest ses ved fælles overnatningspladser ved søer og fjorde. Største observationer (lok.max ≥1000): 5/4 1000 **Brattingsborg Gods** (MWH), 17/8 6500 **Søften** (APN), 13/9 1000 **Norsminde Fjord** (DB), 15/9 1000 **Alrø** (DB), 17/10 1500 **Råby Kær** (TBR) og 19/11 1500 **Mossø** (BRS).

Der observeres 2824 trækkende fugle (ekskl. overnatningstræk), fordelt på 1087 i 1. halvår i perioden 6/3-22/5, flest 2/5 235 trk **Issehoved** (MWH) og 1737 i 2. halvår i perioden 12/8-13/11, flest 13/10 300 trk **Anholt** (FSV).

Total: 55.430 (97.407) Indsendere: 106 Observationer: 805 Lokalteter: 221

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
354	109	2968	3797	1017	1906	4416	16.914	8554	10.370	3082	1930

Gråspurv *Passer domesticus* 15910

Totalantallet er faldet en del i forhold til 2010 og ligger kun lidt over gennemsnittet for de sidste ti år. Observationerne af ynglepar og ynglefugle og antal af lokaliteter med Gråspurve er faldet meget. De sidste to hårde vintre har sikkert haft negativ indflydelse på bestandsstørrelsen og Gråspurven har i forvejen været i tilbagegang i Danmark i flere år. Den faldende tendens kan ses i tabellerne i Årsrapporterne for Punktællingsprojektet (Heldbjerg, Lerche-Jørgensen 2012).

Der er kun en enkelt indtastning af ynglepar: 10-11 par **Stjær** (PLA).

1. halvår, største obs (lok.max >30): 4/2 34 fou **Ålsrode** (HOF), 13/2 68 fou **Åby** (KEH) og 2/3 40 fou **Lisbjerg** (SSL).

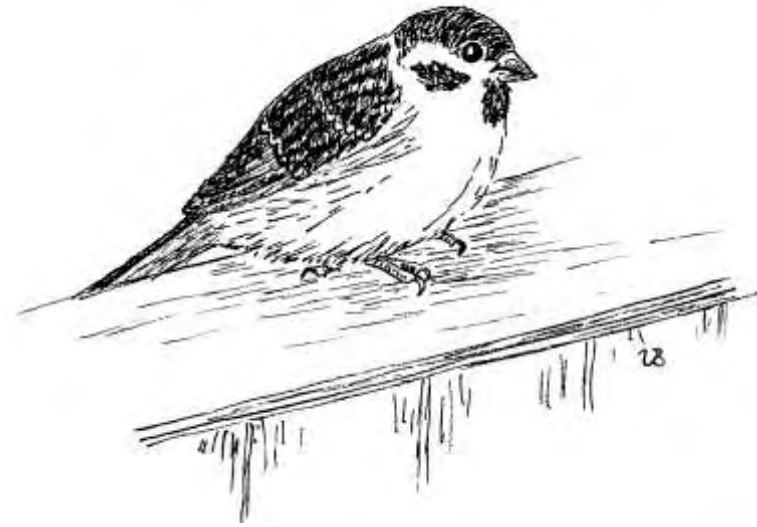
2. halvår, største obs (>25): 16/8 44 fou **Homå-Tolstrup** (PR), 25/8 50 fou **Laven Stationsby** (STA), 30/12 45 fou **Åby** (KEH).

Total: 1141 (1081) Indsendere: 51 Observationer: 219 Lokalteter: 64

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
275	203	132	84	53	38	28	126	18	39	19	126

Skovspurv *Passer montanus* 15980

Totalantallet er faldet med ca. 16 % i forhold til 2010, men ligger dog stadig over tiårsgennemsnittet. De sidste to vintre med kulde og sne har også været hårde over for Skovspurvene. Punkttællingerne bekræfter et let fald i bestanden i de to sidste år (Heldbjerg, Lerche-Jørgensen 2012). Men i modsætning til Gråspurven går det ellers godt for arten i Danmark, og der er tilsyneladende ingen grund til at frygte en varig tilbagegang.

Antallet af indtastede ynglepar samt ynglefugle omregnet til par giver 48-65 par i alt på 9 lokaliteter, flest: 22 par **Ryomgård** (UBM) og 10-20 par **Tåstrup** ved Århus (CHJ).

1. halvår, større obs (lok.max >45): 25/1 50 rst **Hevring** (JBP), 23/6 56 fou **Årslev Engso** (SAR). Der er ingen nævneværdige trækobservationer.

2. halvår, større obs (>85): 23/7 150 fou **Lystrup/Elsted** (LLH), 24/8 100 fou **Ålebugt/Grenaa Nordstrand** (ABU) og 18/12 100 **Tåstrup Mose** (EO). Heller ikke i 2. halvår er der nævneværdige trækobservationer.

Total: 3888 (2845) Indsendere: 72 Observationer: 512 Lokaliteter: 140

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
557	355	319	158	88	199	278	353	121	475	236	749

Bogfinke *Fringilla coelebs* 16360

Bogfinke ♂, 22. april 2011. Foto: Thora Frello

130 Finker

Der ses det laveste antal siden 2003, og totalen ligger da også på kun 66 % af 10-årsgennemsnittet. Trækket giver heller ikke udslag i de store observationer. Derimod ringmærkes der hele 1293 fugle på **Anholt**, med største dag 13/4, hvor 99 bogfinker gik i nettene (FSV).

21-26 ynglepar indtastet, flest 20-25 par **Brattingsborg Skov** (MWH). Derudover mindst 807 syn- gende fugle fra 141 lokaliteter (sum af lok.max) fra perioden 6/2-27/7. Flest 27/5 100 **Kompedal Plt.** og 2/7 40 **Tange Sø** (begge TRK).

1. halvår: Største rasteforekomst 11/1 425 **Gjerrild Klint** (APN). Fra forårstrækket kun 2388 trk i pe- rioden 12/3-22/5, flest 2/4 290 trk **Issehoved** (MWH), hvilket er meget tyndt. Det lader til at dæknin- gen af småfugletrækket på Djursland har været ret ringe i år.

2. halvår: Lidt flere fra efterårstrækket, 5456 trk i perioden 10/9-13/11, flest 24/9 600 SV **Strandkær** (DD) og 9/10 1000 SV **Anholt** (KO). Så alt i alt ikke det store at berette fra 2011.

Total: 18.230 (27.647) Indsendere: 112 Observationer: 1225 Lokaliteter: 286

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1105	977	2175	3034	1049	336	160	125	3602	4457	487	723

Kvækerfinke *Fringilla montifringilla* 16380

Usædvanligt få fugle i 2011. Der ringmærkes hele 666 fugle på **Anholt**, flest 12/4 147 og 13/4 269 (FSV).

1. halvår: Udover ovennævnte er der ingen observationer over 50 fugle. 283 trækkende fugle note- res. Sidste i foråret er 7/5 1 rnk, 10/5 1 trk og 11/5 2 NØ alle **Anholt** (FSV,KMN,HOF,HLa).

2. halvår: Første i efteråret ses til normal tid, 23/9 1 of **Overgårds Dige** (HLL) og 24/9 3 observatio- ner af 5 fugle.

1952 trækkende fugle i perioden 24/9-14/11. Større observationer (≥ 100): 8/10 750 trk **Anholt Havn** (KO,FSV) samt 700 trk **Anholt** (FSV), 9/10 340 SV **Anholt** (KO) og 18/12 100 rst **Sødringholm Skov** (LTP,BIRL).

Total: 4353 (202.846) Indsendere: 58 Observationer: 310 Lokaliteter: 89

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
181	127	146	933	11	-	-	-	24	2331	118	482

Bogfinke/Kvækerfinke *Fringilla coelebs/montifringilla* 16388

Årets resultat bærer præg af, at småfugletrækket på NØ-Djursland ikke er fulgt så intenst i foråret.

1. halvår: Eneste nævneværdige obs fra foråret: 17/4 555 V **Gjerrild Nordstrand** (JSC,ASF,HLÆ).

2. halvår: Kun et par enkelte større iagttagelser, 30/10 1400 of **Velling Skov** (AWM) og 13/11 6400 **SØ Fornæs** (JSC), hvoraf de fleste lettede fra skoven ved Stensmark og trak syd over.

Total: 10.062 (30.567) Indsendere: 9 Observationer: 11 Lokaliteter: 7

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
20	-	-	1187	-	-	-	-	355	2100	6400	-

Gulirisk *Serinus serinus* 16400

Med 7 observationer af 6 fugle fortsætter de positive tendenser. 10-årsgennemsnittet ligger på 4.

7/4 1 sy **Hørret/Højballe** (PHA), 6/5 1 ♀ rst **Anholt by** (HLA, Mårten Müller), 7/5 og 9/5 1 sy **Vrads Kirkegård** (HSM), 29/5 1 of **Anholt** (KO), 8/6 1 sy **Ålsrode** (HOF) og 12/6 1 sy **Gravlev, Ree Park** (CSS).

Grønirisk *Carduelis chloris* 16490

Rapporteringen er næsten identisk med sidste år, og totalen er den hidtil største i Østjylland. 47-65 ynglepar er indtastet, hvilket er flere, end der normalt bliver indberettet. Det dækker også over kun 3 lokaliteter med de fleste på **Anholt**, hvor der er registreret 40-50 par (FSV). Desuden 5-10 par **Tåstrup, Århus** (CHJ). Herudover mindst 130 syngende fugle fra 60 lokaliteter (sum af lok.max). Der ringmærkes 135 fugle på **Anholt** fordelt over hele året (FSV).

1. halvår: Stort set ingen trækbevægelser observeret i foråret, således kun 45 trk i perioden 18/3-17/4. Største rastende eller fouragerende flokke (lok.max >100): 3/1 110 **Århus, Skanseparken** (MAA) og 1/3 200 **Anholt** (FSV).

2. halvår: 186 trækkende fugle i efteråret i perioden 28/8-13/11, flest 9/10 95 rst-SV **Vesborg Fyr** (MWH). Flest rastende 26/8 120 **Vejlager s. f. Spentrup** (OEH), 4/10 200 **Kragemosen** (MWH), 28/10 150 **Besser Rev** (MWH), 2/11 325 **Draget Besser Rev** (MWH), 4/11 250 **Issehoved** (MWH, DMA), 13/11 120 **Horskær** (DB), 26/11 200 **Søften** (TBR) og 11/12 124 **Mariendal Havbakker** (KEH).

Total: 10.584 (6535) Indsendere: 103 Observationer: 1022 Lokaliteter: 216

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1478	1039	1441	697	273	186	177	305	439	1351	2289	909

Stillits *Carduelis carduelis* 16530

Igen i år ligger totalen lige omkring 10-årsgennemsnittet. Stillits er i fremgang, hvilket ses både i punkttællingerne og i indrapporteringerne på DOFbasen. Der rapporteres dog kun 4-6 ynglepar, flest 2-4 par **Tåstrup, Århus** (CHJ). Herudover mindst 55 syngende fugle fra 36 lokaliteter (sum af lok. max), flest 28/4 8 sy **Årslev Engsø** (HLL, LLH).

1. halvår: Største flokke (≥45): 13/2 45 **Østerby Samsø** (MWH) og 11/3 75 **Tebbestrup Kær** (TBR). Kun 53 trk i perioden 23/3-8/5.

2. halvår: Efterårstrækket er ligeledes minimalt, således 24 trk i perioden 25/9-13/11. Største flokke af rastende fugle (≥ 50): 27/8 70 of **Hornbæk Enge** (HLR), 3/9 87 of **Tebbestrup Kær** (HLR), 4/9 50 **Mørke Kær** (FNI), 3/10 51 **Hassensør** (SSL) og 11/11 75 **Hyllested Bjerge** (KO).

Total: 3572 (3785) Indsendere: 91 Observationer: 340 Lokaliteter: 169

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
316	361	252	245	134	53	122	528	520	248	481	312

Grønsisken *Carduelis spinus* 16540

Der ses Grønsisken alle årets måneder i 2011, og der er endda to ynglefund. 14/4 ses et par med redemateriale ved **FVF's Reservat Stubbe Sø** (JPL, JKL) og 6/7 ses territoriehævdende ynglefugle ved **Gødvad Bakke** i Midtjylland (TNI). Der er dog ikke noget bemærkelsesværdigt for året i øvrigt, da totalen ligger omkring gennemsnittet for de sidste 10 år.

132 Finker

1. halvår: Kun 1115 trækkende fugle i perioden 12/3-9/5, flest 16/4 290 N **Issehoved** (MWH,DMA) og 17/4 165 V **Gjerrild Nordstrand** (JSC,AFS,HLÆ). Flest rastende 10/1 350 **Sølund Skov, Favrskov** (KWS), 24/1 150 of **Udbyhøj** (LNS), 12/2 300 **Vallum Sø** (ABU) og 10/4 150 **Kompedal Plt.** (TRK).

2. halvår: 2561 trækkende fugle i perioden 8/9-11/12, flest (lok.max >100): 26/9 650 SV **Sletterhage** (JPL,JKL), 8/10 210 **Anholt Havn** (KO,FSV), 9/10 140 **Anholt** (KO), 20/10 255 SV **Sødringholm Strand** (LTP) og 13/11 120 SØ **Fornæs** (JSC). Største flokke af rastende fugle (>150), 9/11 400 of **Gjerrild** (PJA).

Total: 11.904 (12.676) Indsendere: 90 Observationer: 536 Lokalteter: 169

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1301	1550	1576	2051	105	11	9	27	1209	1738	1310	1017

Tornirisk *Carduelis cannabina* 16600

Tornirisk, Fornæs Fyr, 24. april 2011. Foto: Thora Frello

Årstotalen ligger på niveau med sidste år, og lige omkring 10-års gennemsnittet. Den hårde vinter giver udslag i at de første fugle først rapporteres i marts måned. 2-3 ynglepar er indtastet i DOFbasen, og derudover 53 syngende fra 26 lokaliteter, flest 25/4 9 sy **Glatved Strand** (ABU).

1. halvår: Første ses 19/3 4 S **Sødringholm Strand** (TBR), 20/3 3 **Overgård Dige** (HLL) og 22/3 foreligger to observationer. Fra foråret 376 trækkende fugle i perioden 19/3-8/5, flest 17/4 77 **Gjerrild Nordstrand** (JSC,ASF,HLÆ). Ingen nævneværdige flokke.

2. halvår: 227 trækkende fugle i perioden 28/8-23/10, flest 23/9 51 S **Overgårds Dige** (HLL). Fra efteråret til gengæld flere større rastende flokke, 30/8 120 **Vesborg Fyr** (MWH), 25/9 145 **Feldballe** (KO), 2/10 150 **Århus Østhavn** (RDN) og 11/10 110 **Grenå Havn** (KO). Sidste er 30/10 4 **Århus Østhavn** (GGU) og 12/11 1 **Ryomgård** (ABU). Desuden en vinterobservation, 14/12 16 marker ved **Ildal Skov** (MWH), hvor der tidligere har været overvintrende Tornirisk.

Total: 3745 (3857) Indsendere: 69 Observationer: 392 Lokalteter: 100

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	69	759	282	123	360	600	921	614	1	16

Bjergirisk *Carduelis flavirostris* 16620

Årets forekomst er lidt under normalen. Flest fugle ses i forbindelse med ankomsten i oktober, hvor efter fuglene trækker igennem, og vinteren igennem falder antallet gradvist. I lighed med sidste år er der foretaget en kraftig frasortering i de mange observationer vinteren igennem fra Århus Østhavn. I hovedsagen er månedstotalerne fra havnen kun regnet ud fra månedsmax fra lokaliteten. Uden nogen frasortering ligger årstotalen på 6322, mens den er beregnet til 4318 med den foretagne udlugning af formodede gengangere.

1. halvår: Største flokke (lok.max ≥ 75): 15/1 125 **Århus Østhavn** (MiBA), 17/1 75 **Besser Rev** (MWH) og 1/2 75 **Søften** (APN). Ingen forårstræk observeret. Sidste ses 12/4 12 og 23/4 6 **Århus Østhavn** (SAR) samt sent 9/5 2 trk **Anholt** (KMN,FSV,HOF).

2. halvår: Første ses 1/10 2 of **Eskeplet** (LTP), 7/10 12 **Gåsehage** (JPL) og 9/10 4 observationer. Største rastende flokke (lok.max ≥ 125): 17/10 275 **Sødringholm Strand** (TBR), 21/10 150 **Vesborg Fyr** (MWH), 28/10 125 **Besser Rev** (MWH) og 29/10 125 **Store Sjørup Strand** (TBR). Der ses 794 trækkende fugle i perioden 9/10-2/12, flest 20/10 115 S **Sødringholm Strand** (LTP), 20/10 64 indtrk **Totten, Anholt** (JPIP,MLU,HHN,JF) og 30/10 155 S **Overgårds Dige** (HLL).

Total: 4318 (6350) Indsendere: 47 Observationer: 171 Lokalteter: 48

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
590	227	109	48	2	-	-	-	-	2238	873	231

Stor/Lille Gråsiken *Carduelis flammea/cabaret* 16630

Den invasionsagtige forekomst af Stor Gråsiken i vinteren 2010/2011 medfører en del observationer i januar-februar, hvorimod der hen imod slutningen af året ses meget få Gråsiken. Totalen ligger på 89 % af 10-års gennemsnittet.

1. halvår: Største observation 26/2 100 **Alstrup** (MWH). Kun 50 trækkende i perioden 13/3-11/5.

2. halvår: 109 trækkende fugle i perioden 22/9-14/11, flest 13/11 35 **Sletterhage** (RDN).

Total: 2715 (3034) Indsendere: 65 Observationer: 363 Lokalteter: 108

1) Total (inkl. Gråsiken sp.) 2) Stor Gråsiken 3) Lille Gråsiken

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	635	848	130	311	185	38	47	23	45	173	252	28
2	468	629	29	8	-	-	-	-	-	18	118	16
3	1	3	30	135	136	35	44	16	25	61	43	2

Stor Gråsisk *Carduelis flammea* 16634

Som nævnt ovenfor er der en pæn forekomst af Stor Gråsisk først på året.

1. halvår: Af større flokke skal nævnes 17/1 110 **Voel bæk** (HST), 20/1 90 **Besser-Silleballe** (MWH) og 5/2 420 **Vium** nord f. Kjellerup (TRK). Sidstnævnte er suverænt årets største observation af Gråsisk i Østjylland.

2. halvår: Ingen nævneværdige observationer.

Lille Gråsisk *Carduelis cabaret* 16635

Kun 2 ynglepar er indrapporteret i DOFbasen. Derudover er der oplysninger om ca. 44 syngende fugle fra 22 lokaliteter (ubestemte Lille/Stor Gråsisk medregnet).

Der ses fugle alle årets måneder, og således er der en del vinterfund.

Hvidsisk *Carduelis hornemanni* 16640

Ovenpå sidste års tre fugle er der ikke observationer Hvidsisk i 2011.

Hvidvinget Korsnæb *Loxia leucoptera* 16650

2011 opleves den hidtil største invasion af Hvidvinget Korsnæb i Danmark, hvilket også berører Østjylland. Normalt er invasioner sammenfaldende med invasion af de andre to arter af korsnæb, men det var dog ikke udpræget tilfældet denne gang. Artens yngleområde og vinterkvarter er i Rusland og i mindre grad det nordlige Skandinavien. Hvidvinget Korsnæb er normalt standfugl, men i år med ringe mængder af lærke- og granfrø eller efter en stor ungeproduktion kan den forlade sit traditionelle yngleområde og optræde invasionsagtigt i nabolandene.

Invasionen begyndte allerede i slutningen af juli måned, og kulminerede i august med op til 133 fugle pr. dag i Skagen. Hen over efteråret og vinteren kunne der ses rastende fugle rundt omkring i plantager og skove, dog fortrinsvist i det nordlige Sjælland. Antallet af individer i Østjylland kan opgøres til minimum 105 ex. på baggrund af lokalitetsmaksimum, men det reelle tal er formodentlig lidt højere.

De første fugle i DOF-Østjyllands område ses 31/7 20 **Hassensør** (CBB,FNI,SSL,CHJ) og samme dag 9 Ø **Gjerrild Nordstrand** (SSL).

Af lokaliteter med mere end 3 fugle skal nævnes: 1/8 6 V **Sødringholm Strand** (LTP). 4/8 14 **Kompedal Plantage** (TRK), og i perioden 5/8 - 14/8 op til 4 fugle. **Store Hjælland Plantage** 18 observationsdage i perioden 10/9-30/12, flest 7/11 35 (DD,BD). 18/9 15 trk **Bølling Sø** (EBJ), 22/10 12 og 12/11 4 **Gjerrild Nordstrand** (begge PJA) samt 11/12 5 **Borre Skov** (UTE).

Total: Min. 105 (lok.max) Indsendere: 42 Observationer: 66 Lokaliteter: 17

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	-	-	29	34	20	17	39	19

Månedssummer opgjort ved lokalitetsmax.

Lille Korsnæb *Loxia curvirostra* 16660

Som nævnt under Hvidvinget korsnæb var der ikke en tilsvarende invasion af Lille Korsnæb i 2011. Året er således gennemsnitligt i forhold til det totale antal fugle. Der rapporteres om kun 1-3 ynglepar, men det skyldes også at arten er svær at registrere som ynglende.

1. halvår: Største flok er 6/2 55 **Rye Nørreskov** (MIV). 119 trækkende fugle i perioden 12/2-22/5, flest 17/4 43 **Gjerrild Nordstrand** (JSC,ASF,HLÆ).

2. halvår: 354 trækkende fugle i perioden 1/8-25/12, flest 20/10 170 SV **Sødringholm Strand** (LTP). Største rastende flokke (lok.max >50): 27/9 100 **Vrads Sande** (JEBU), 2/11 150 **St. Hjælland Plantage** (JBA,JB), 19/11 56 **Emmedsbo Plantage** (KO) og 20/11 65 **Gjerrild Nordstrand** (KO).

Total: 3521 (3471) Indsendere: 73 Observationer: 280 Lokalteter: 106

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
164	286	88	144	260	16	42	340	178	387	1418	198

Stor Korsnæb *Loxia pytyopsittacus* 16680

Med 10 fugle er det ikke noget stort år. 10-årsgennemsnittet i Østjylland ligger på 52 fugle.

Årets obs: 27/2 5 **Rye Nørreskov** (MIV), 21/10 2 of **Lübker Golf Resort** (JER), 6/11 1 **Katholm Skov** (HOF), 19/11 1 **Emmedsbo Plantage** (KO) og 8/12 1 **Salten Langsø** (GGU).

Karmindompap *Carpodacus erythrinus* 16790

Igen er totalen ned på et lavt niveau med 15 fugle (lokalitetsmax), hvilket er lavere end 10-årsgennemsnittet på 30. Bemærkelsesværdigt er det, at der ikke er observationer fra Gjerrild Nordstrand. Der er rapporteret 1-2 ynglepar på **Anholt** (FSV).

Anholt: 11 observationer i perioden 12/5 - 11/6, flest 11/6 3 sy (STA).

Bønnerup Strand: 6 observationer i perioden 29/5-10/6, flest 3/6 3 sy (BGO).

Vesborg Fyr på Samsø: 5 observationer i perioden 23/5 - 10/7, flest 23/5 - 29/5 2 (MWH).

Øvrige observationer 20/5 1 sy **Elsegårde Strand** v. Blushøj Camping (AS), 22/5 1 sy **Sælvig Havn** (Carsten Bruun), 23/5 1 sy **Lille Havkude** (HOF), 26/5 1 sy **Hassensør** (APN) og 30/5 1 **Stavns-hoved Rev** (RSA) og 12/6 1 sy **Egsmark Strand** (LN,SVUR). Sidste observation lidt usædvanligt fra efteråret, 18/9 1 1K fou-SØ **Anholt Havn** (PKJ,HKn).

Total: 15 (gengangere frasorteret) (30) Indsendere: 22 Observationer: 31 Lokalteter: 9

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	10	8	1	-	1	-	-	-

Dompap *Pyrrhula pyrrhula* 17100

Årets total på 2235 er den hidtil største, og er næsten det dobbelte af 10-årsgennemsnittet. Der er dog ikke så mange store observationer, men derimod en del mindre iagttagelser. Der rapporteres om 7-9 ynglepar, flest 3-4 par **Brattingsborg Skov** (MWH). Endvidere 55 syngende fugle fra 36 lokaliteter, med største observation 27/5 6 **Kompedal Plantage** (TRK). Der ringmærkes 45 fugle, flest på **Anholt** (FSV).

1. halvår: Største rastende flokke (lok.max >15): 28/1 18 **Ringelose Skov** (JPL,JKL), 28/2 26 **Ålsrode** (HOF) og 30/3 30 **Anholt** (FSV). Kun 46 trækkende fugle i perioden 6/3-22/5, flest 12/3 19 **Issehoved** (MWH).

2. halvår: 61 trækkende fugle i perioden 20/10-11/12, flest 20/10 41 SV **Sødringholm Strand** (LTP). Flest rastende ses 11/11 21 **Rugård Nørreskov** (KO).

Total: 2235 (1166) Indsendere: 97 Observationer: 746 Lokalteter: 190

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
258	326	543	269	76	35	14	55	59	219	192	199

Kernebider *Coccothraustes coccothraustes* 17170

Totalen ligger næsten på 10-årsgennemsnittet. Der er indberettet oplysninger om 2 ynglepar, og 7 syngende fugle i perioden 11/3-10/6.

1. halvår: Enkelte større flokke, 1/3 12 **Bjerregrav Mose** (OEH) og 19/3 25 **Sødringkær** (TBR). 22 fugle ses trækkende i perioden 28/3-22/5.

2. halvår: Eneste bemærkelsesværdige er 27/9 9 of **Bryrup** (AWM) og 7/11 16 **Sødringholm Skov** (LTP). Ingen særlige trækobservationer.

Total: 384 (404) Indsendere: 64 Observationer: 241 Lokalteter: 68

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
41	45	64	35	42	31	6	5	11	46	36	22

Lapværting *Calcarius lapponicus* 18470

Året byder på i alt 10 Lapværtinger, hvilket er en anelse over 10-årsgennemsnittet. Alle årets observationer gøres i trækperioderne forår og efterår med næsten alle koncentreret i oktober. Atypisk ses ingen vinteren igennem. Anholt markerer sig som regionens bedste lokalitet med knapt halvdelen af årets observationer. Multiobservationerne nævnes her: 17/3 2 fou **Gyllingnæs** (HLÆ), 8/10 2 **Anholt** (FSV,KO) og 27/10 2 S **Sødringholm Strand** (LTP).

Lapværting, Anholt, 8. oktober 2011. Foto: Kent Olsen

Total: 10 (8) Indsendere: 7 Observationer: 8 Lokalteter: 5

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	2	1	-	-	-	-	-	7	-	-

Snespurv *Plectrophenax nivalis* 18500

Ligesom sidste år bliver 2011 også et ringe år med en total på noget under halvdelen af gennemsnittet for de sidste 10 år. Bortset fra 2002 og 2010 er årets forekomst den laveste de sidste 10 år. Det er især bemærkelsesværdigt, hvor få fugle, der ses i første halvår, hvilket måske kan hænge sammen med 2010's usædvanligt kolde december. Efteråret er mere normalt, men stadig under gennemsnittet og med ingen rigtigt store flokke.

Snespurv, Grenå Havn, 11. oktober 2011. Foto: Kent Olsen

1. halvår: Eneste flokke, der kunne tælles på mere end to hænder er (lok.max >10): 30/1 15 **Råby Odde/Odpold** (CSS) og 8/2 30 N **Draget Besser Rev** (MWH). Forårets sidste er 27/3 1 N **Overgårds Dige** (HLL).

2. halvår: Efterårets første var relativt tidlig: 15/9 1 **Anholt** (FSV). Efterårets/vinterens største flokke (lok.max ≥40): 8/11 40 **Anholt** (FSV), 11/12 40 **Sødringholm Strand** (LTP), 14/12 80 **Hevring strand, udl. Hevring å** (LTP) og årets største 18/12 95 **Karlby Klint** (KO). Det skal bemærkes, at 6 fugle ringmærkes på **Anholt** i perioden 12-18/11 (FSV). Snespurv er en art, der i Danmark kun ringmærkes i meget begrænset omfang og langt fra årligt.

Total: 458 (1079) Indsendere: 25 Observationer: 59 Lokalteter: 22 1) Total 2) Største obs

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	23	40	6	-	-	-	-	-	1	50	100	232
2	15	-	-	-	-	-	-	-	1	12	40	95

Gulspurv *Emberiza citrinella* 18570

Gulspurven har vist en jævnt faldende årstotal siden 2007, og denne tendens fortsætter i 2011. Alligevel ligger årets forekomst pænt over 10-årsgennemsnittet som følge af de sidste fem års meget høje niveau sammenlignet med tidligere. Det er bemærkelsesværdigt hvor få større vinterflokke, der ses i både første og andet halvår.

Ynglefund: Der er blot indtastet ynglepar fra to lokaliteter: 1 **Bøjstrup-Margrethelund** (ABU) og 10-15 **Brattingsborg Skov** (MWH). Derudover er indtastet en hel del flere ynglefugle, flest 25/4 8 **Norsminde Fjord østdel** (PHA). Endelig er der oplysninger om i alt 828 syngende fugle (inkl. evt. gengangere) fra 110 lokaliteter hvoraf flest: 27/5 18 sy **Kompedal Plantage** (TRK) og samme antal 28/6 **Dalbnyeder Kær** (LTP).

1. halvår: Der registreres kun meget få større flokke, således kun én observation af mere end 100 fugle. Største rastflokke (lok.max >50): 8/1 130 **Tåstrup Sø** (CHJ) og 22/1 60 fou **Tebbestrup** (HLR).

2. halvår: Samme tendens gentager sig i efteråret. Større rastende flokke (lok.max >50): 3/10 81 fou **Hassensør** (SSL) og 18/12 100 **Tåstrup Mose** (EO). **Anholt** og **Sødringholm Strand** registrerer som de eneste lokaliteter lidt sporadisk træk med henholdsvis 29 og 40 trækkende fugle i perioden 10/9 - 20/10.

Total: 4353 (3766) Indsendere: 117 Observationer: Lokaliteter: 268

1) Total 2) Største obs

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	653	363	553	470	434	290	216	105	104	509	284	450
2	130	48	40	16	20	19	14	6	25	81	40	100

Hortulan *Emberiza hortulana* 18660

Et fabelagtigt godt år for arten, der har sit bedste år siden 2002. Hele 16 individer registreres i 2011, hvoraf **Anholt** som sædvanlig tegner sig for hovedparten med de 14 af dem, mens **Issehoved** har de sidste to fugle. Årets total skal sammenlignes med et gennemsnit for de sidste 10 år på blot 3! At arten har så godt et år, skyldes i høj grad en koncentreret feltaktivitet ved **Totten** på **Anholt** i første halvdel maj. Årets iagttagelser fordeler sig således: **Anholt**: 7/5 4 NØ, 9/5 2 NØ, 10/5 1 trk, 2 NØ og 1 fou, 11/5 1 rst + 2 NØ samt 15/5 1 R (HLa, Mårten Müller, KMN, FSV, HOF, TEO, TWJ). **Issehoved**: 7/5 1 og 10/5 1 N (MWH, DD).

Rørspurv *Emberiza schoeniclus* 18770

Alt i alt et jævnt år, hvor årstotalen er den laveste siden 2007, men alligevel holder sig pænt over 10-årsgennemsnittet. Første halvår har usædvanligt få vinterfund, formentlig pga. den ekstremt kolde december 2010, mens dette års milde december får ganske mange Rørspurve til at blive i regionen. Trækket skuffer fælt både forår og efterår.

Yngel: Der er kun indtastet 10-16 ynglepar i DOFbasen af denne ellers almindeligt forekommende art på 4 lokaliteter, heraf flest 5-8 **Tåstrup Sø** (CHJ). Dertil kommer 627 syngende fugle (inkl. evt. gengangere) fordelt på 69 lokaliteter med 20 som højeste antal 27/4 **Bjerregrav Mose** (TRK).

Rørspurv, Egå Engsø, 29. april 2011. Foto: Thora Frello

1. halvår: Vintermånederne byder på blot 2 fugle: 15/1 1 sy **Sminge Sø** (SAR) og samme dato 1 **Hornbæk Enge, v. Gudenåen** (CSS). Forårets største rastforekomster (lok.max ≥ 30): 9/4 og 24/4 50 **Bjerregrav Mose** (TBR,SPR,MSU) samt 30 24/6 **Hornbæk Enge, v. Gudenåen** (TBR). Forårets træk registreres kun sporadisk. Eneste bemærkelsesværdige tal, der skal nævnes er: 23/4 16 N **Issehoved** (MWH,DMA) og 7/5 31 NØ **Anholt** (HLA,Mårten Müller).

2. halvår: Større observationer af rastende fugle (lok.max >24): 13/8 31 fou **Årslev Engsø** (LLH, HLL), 20/9 24 **Hornbæk Enge, v. Gudenåen** (LTP) og 9/10 40 **Anholt** (KO). Efterårstrækket er ligesom foråret meget beskedent og højeste noteringer (>15) er: 1/10 27 trk **Fornæs** og 9/10 34 SV **Anholt** (begge KO). Året rundes af med et for årstiden ganske pænt antal Rørspurve i december, flest 18/12 5 **Tåstrup Mose** (EO).

Total: 3372 (2602) Indsendere: 84 Observationer: 688 Lokalteter: 127

1) Total 2) Største obs.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	2	-	255	910	664	413	377	175	306	234	20	18
2	1	-	24	50	31	30	65	31	35	40	4	5

Bomlærke *Miliaria calandra* 18820

Et regulært bundår for arten og faktisk den laveste årstotal i dette årtusinde. I forhold til sidste år er antallet af indsendere ca. det samme, mens antallet af observationer og lokaliteter faktisk er steget, og alligevel udgør årets forekomst kun ca. halvdelen af 2010's. Det tyder måske på en reel bestandsnedgang?

Yngel: Kun 4-6 ynglepar er, hvad DOFbasen har modtaget fra 2011. Derudover er der indtastet 34 ynglefugle fra 9 lokaliteter og 169 syngende fugle (inkl. evt. gengangere) fra 73 lokaliteter, flest 28/6 5 sy **Demstrup Vase** og 5 sy **Dalbyneder Kær** (begge LTP).

1. halvår: Største observationer (lok.max >35): 25/1 60 **Nordby**, 18/2 200 **Langemark Samsø** (begge MWH) og 20/2 200 **Spentrum** (CSJ).

2. halvår: Største iagttagelser (lok.max >35): 30/10 200 **Kolindsund vestlige del** (ABU) og 20/11 42 **Oldrup** (DB).

Total: 1601 (3441) Indsendere: 66 Observationer: 216 Lokaliteter: 120

1) Total 2) Største obs.

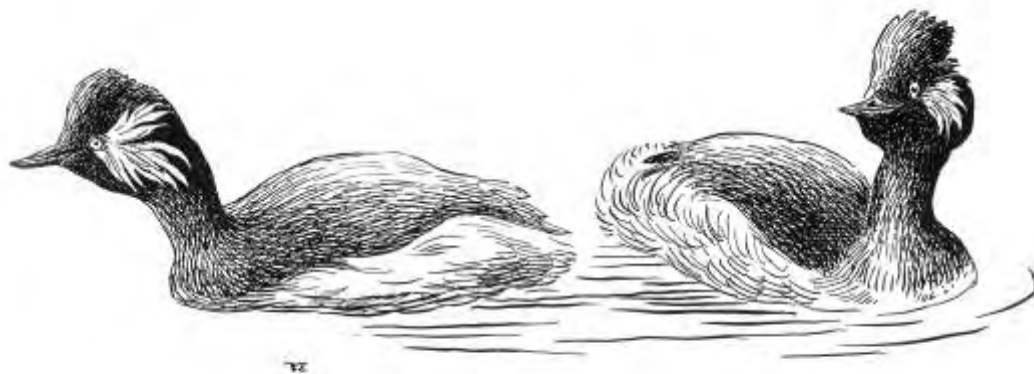
	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	163	422	145	54	71	117	46	16	1	227	99	240
2	60	200	80	3	15	14	7	5	1	200	42	80

LITTERATUR

Heldbjerg, H. & Lerche-Jørgensen, M. (2012): Overvågning af de almindelige fuglearter i Danmark 1975-2011. Årsrapport for Punkttællingsprojektet. Dansk Ornitologisk Forening.

Bauer/Bezzel/Fiedler (2005): Das Kompendium der Vögel Mitteleuropas.

Naturschutzbund Deutschland 2011: Naturschutz Heute 4/11

MEDARBEJDERE VED RAPPORTEN

Arne Bo Larsen, Axel Munchs Vej 67, 8550 Ryomgård
abl@djurs.net

*Layout, stormfugle, skarv, rørdrum, storke, gravænder, svømmeænder, måger, lærker, svaler, pibe-
re, vandstær, gærdesmutte - blåhals, store drosler*

Asger Lykkegaard Møldrup, Stejlagervej 9, 8210 Århus V
asger.lykkegaard@hotmail.com
Vipstjerter, værlinger

Carsten Høeg, Wilstergade 26 1. t.h., 8000 Århus
carstenh@26@stofanet.dk
Lommer, kjoever, terner, silkehale, tornskader

Flemminh H. Nielsen, Humlevej 24, 8543 Hornslet
flemming.holmslykke@mail.dk
*Korrektur, vejret, havørn, rørhøg - fiskeørn, grønbenet rørhøne - blishøne, trane, ryler - kærløber,
brushane - storspove, gøg, ugler, vendehals, spætter, pirol, stær, finker*

Henning Etterup, Holmevej 108, 8270 Højbjerg
heettrup@post6.tele.dk
Ringmærkning, svaner

Henrik Stenholt, Linåtoften 20, 8600 Silkeborg
henrik.stenholt@mail.dk
Agerhøne - engsnare, alkefugle, duer, skader, krager, pattedyr, krybdyr, padder

Inger F. Jensen, Rodholmvej 1, Bøjen, 8544 Mørke
ifj@mail.dk
Hvæpsevåge, Sort Glente

Kent Olsen. Friland 16, Feldballe, 8410 Rønne
kent_olsen@hotmail.com
Korrektur

Morten Jenrich Hansen, Klokkeskovvej 17H, 8260 Viby J
m.jenrichhansen@oncable.dk
Gæs, sortklire - odinshane

Lotte Skjærbæk, Brabrand Skovvej 23A, 8220 Højbjerg
lotte.skjaerbaek@gmail.com
Rød Glente

Ole Jensen, Torshøjvænget 54, Kolt, 8361 Hasselager
ojf@ojf.dk
Lappedykkere, dykænder, skalleslugere, falke, strandskade - pomeransfugl, hjejle - vibe,

Peter Lange, Thujavej 16, 8464 Glaten
peterlan@post6.tele.dk
Skarv, rørdrum, hejre, storke, hættemåge

Ursula Burmann, Axel Munchs Vej 67, 8550 Ryomgård
ubm@djurs.net
*Billed-layout, korrektur, husrødstjert - stenpikker, sangere, fuglekonger, fluesnappere, mejser, trælø-
bere, spurve*

BIDRAGYDERE 2011

Initialer anvendt i rapporten, navn og "obserkode" fra DOFbasen

AB	Allan Bech, 7190AB	BLØN	Brian Lyngsøe Nilsson, 9600BLN
ABL	Arne Bo Larsen, 8550ABL	bmc	Bjarne Munch Christensen, 8500BMC
ABSF	Anne Borgen & Sven Fuglsig, 8210SFU	BNH	Bjarne Hemmingsen, 8543BNH
ABU	Ursula Burmann & Arne Bo Larsen, 8550ABU	BOJ	Britta Overgaard Jensen, 4000BOJ
AEB	Aage Ebbesen, 7442AEB	BRA	Birger Rasmussen, 8900BRA
AGC	Anders Guldbæk Christensen, 8680AGC	BRS	Bo Ryge Sørensen, 8600BRS
AGLS	Anne Grethe Lund Sørensen, 8500AGLS	bs	Boris Schønfeldt, 7100BS
AGN	Allan Gudio Nielsen, 1666AGN	BST	Benny Steinmejer, 4871BST
AHO	Anders Horsten, 8220AHO	BVI	Børge Vistisen, 6900BVI
AKN	Arne Keidser-Nilsson, 4300AKN	CAF	Carsten Fog, 3450CAF
AKV	Allan Kjær Villesen, 7620AKV	CALU	Carsten Lundberg, 8240CALU
AL	Aleks Lund, 6070AL	CB	Conny Brokholm, 7000CB
AL	Arne Lilhauge, 7000AL	CBB	Claus Barnewitz, 8800CBB
ALBØ	Allan Bøgedal, 8400ALBØ	CFL	Carsten Fynbo Larsen, 8700CFL
ALM	Asger Lykkegaard Møldrup, 8210ALM	CGJ	Connie Grubbe Jensen, 2670CGJ
AMS	Anders Mehlggaard Sørensen, 6000AMS	CHa	Christen Hansen, 8410CHa
AO	Anni Ooppelstrup, 7840AO	CHB	Carsten Horup Bille, 4700CHS
APJ	Ann Pia Jørgensen, 8560APJ	CHJ	Christian A. Jensen, 8462CHJ
APN	Anni & Peter Nielsen, 8382APN	CHR	Christian Rasmussen, 3390CHR
APR	Andreas Kristian Pedersen, 8900APR	CHØ	Carsten Høeg, 8270CHØ
AS	Albert Schmidt, 7741AS	CLS	Camilla Lund Sørensen, 8500CLS
ASF	Alex Sand Frich, 7300ASF	CMG	Christian Glahder, 4200CMG
ASJ	Arne Skovgaard Juhl, 6940ASJ	CQP	Claus Quist Pedersen, 8200CQP
ATL	Anton Thøger Larsen, 9310ATL	CS	Christian Strunge, 7100CS
AWM	Andreas Winding Mønsted, 8654AWM	CSJ	Hans Carl Søndergaard – Jensen, 8900CSJ
AWN	Anders Wiig Nielsen, 4000AWN	CSS	Carsten Svejstrup Sørensen, 9500CSS
BANG	Johannes Bang, 3400BANG	DB	Dan Blohm, 8300DB
BBS	Bjarne Boye Sørensen, 8500BJS	DD	Morten D. D. Hansen, 8240MDH
BD	Bo Daugård 7430BD	DLP	David Lykke Pedersen, 8000DLP
BEH	Bent Hansen, 8260BEH	DMA	David Manstrup, 8305DMA
Bent	Morten Bentzon Hansen, 2000MBH	DMZ	Dieter Maaszen, 5200DMZ
BGO	Bjarne Golles, 8220BGO	DOF	DOF Fuglenes Hus, 1620DOF
BHJ	Bjarke Huus Jensen, 9800BHJ	DOFØ	DOF Østjylland, DOFAAR
BIRL	Birgitte Locht Andersen, 8270BIRL	DPK	Dorthe Pors Knudsen, 8740DPK
BJA	Brian Jakobsen, 7800BJA	DSA	Dubbeld Samplonius, 8310DSA
BK	Benny Kristensen, 8900BKR	EB	Erik Busk, 5500EB
BKR	Brian Kristensen, 0BKR	EBA	Erik Balle, 8600EBA
BLA	Berit Lanther, 8900BLA	EBJ	Erik Bisballe Jensen, 8600EBJ
BLR	Børge Langkilde Rasmussen, 5000BLR	EBr	Else Brask, 8500EB
		EDY	Hans Erik Dylmer, 8600EDY
		EEE	Erhardt Edmund Ecklon, 5700EEE
		EEH	Erik Ehmsen, 5600EEH
		EG	Erik Gull, 6000EG
		EI	Egon Iversen, 6470EI
		EJA	Erik Mandrup Jacobsen, 3400EJA

ELM	Ella Mikkelsen, 5250EMI	HMS	Helge Mølbach Sørensen, 8370HMS
EMN	Erik Mørk Nielsen, 3370EMN	HMT	Henrik Møller Thomsen, 9000HMT
EO	Erik Overgaard, 8462EO	HOF	Hans Ole Frølund Andersen, 8500HOF
ER	Erik Røjgaard, 8723ER	HP	Hans Pinstrup, 8700HP
ESB	Eilif S. Bendtsen, 3700ESB	HPE	Henning Petersen, 8420HPE
ESB	Emil Skovgaard Brandtoft, 8230ESB	HPH	Hans Petersen, 7400HPH
ESØ	Esben Stubbe Østergaard, 8330ESØ	HPS	Hans-Peter Svendsen, 8740HPS
EVL	Eva Lauridsen, 8900EVL	HSM	Hans Skotte Møller, 3400HSM
EYN	Eyvind Nielsen, 8700EYN	HST	Henrik Stenholt, 8600HST
FAJ	Finn A. Jensen, 8000FAJ	HTM	Henriette Tøttrup Hansen, 3720HTM
FBC	Freddy Christiansen, 8200FBC	HYD	Henriette Yde, 8660HYD
FDE	Frank Desting, 2730FDE	IFJ	Inger F. Jensen, 8544IFJ
FF	Finn Frandsen, 8000FF	ILM	Inge-Lise Mortensen, 7800ILM
FIM	Finn Madsen, 6700FIM	IO	Ivan Olsen, 3670IO
FK	Finn Olav Koustrup, 8240FK	IZN	Inger & Ivan Zink-Nielsen, 8270IZN
FMP	Frans Maribo Pedersen, 9861FPE	JA	John Andersen, 4040JA
FNI	Flemming Nielsen, 8541FNI	JaSi	Jan Silberg, 8585JS
FOX	Tony Fox, 8581FOX	JBA	Jørgen Ballegaard, 8654JBA
FRO	Frits Rost, 8800FRO	JBP	Jens Bonde Poulsen, 8950JBP
FRP	Frank Pedersen, 8220FRP	JBu	Jeppe Bundgaard, 8800JEBU
FSH	Freddy Hansen, 5600FSH	JeDN	Jesper Duwe Nielsen, 8210JDN
FSV	Frank Svensson, 8592FSV	JEK	Jens Erik Knudsen, 8752JEK
GGG	Gert Glisstrup Sørensen, 7100GGG	JEN	Jørgen Nissen, 6950JEN
GGU	Georg Guldvang, 8600GGU	JER	Jan Eriksen, 4000JER
GK	Gitte Kragh, 8200GK	JG	Jens Gregersen, 8700JG
GM	Gerner Majlandt, 7600GM	JHC	Jørgen Hulbæk Christiansen, 2610JHC
GTA	Gert Thorhauge Andersen, 7490GTA	JHH	Thora Frello & Jesper Høy Hansen, 8240JHHA
HAC	Hans Christophersen, 9520HAC	JHH	Jens Hjerrild Hansen, 3480JHH
HAG	Andreas Hagerman, 2200AH	JHK	Jens Hasager Kirk, 6880JHK
HAN	Henning Andersen, 8410HAN	JHME	Jacob Meier, 8600JHME
HaNi	Hanne Nielsen, 8000HANI	JJ	John Jensen, 8740JJ
HBA	Henrik Gerner Baark, 4180HBA	JKC	Johnny Krämer Christensen, 8530JKC
HBJE	Henriette Bjerregaard, 8240HBJE	JKE	Jan Eskildsen, 8900JKE
HBO	Henrik Boeg, 3480HBO	JKI	Jens Kirkeby, 8680JKI
HBP	Hans Jørgen Bruun Pedersen, 8240HBP	JKL	Jens Kristian Laursen, 8550KRL
HE	Henning Elgaard, 8310HE	JKL	Joy Klein, 8444JKL
HEA	Henrik Kingo Andersen, 5270HEA	JLJ	Jette Lynge Jensen, 7470JLJ
HeB	Henrik Brandt, 6710HEB	JLO	Jørgen Lodberg, 8600JLO
HeHA	Henrik Hasle, 8382HHA	JLY	Jørn Lykkegaard, 8000JLY
HEN	Hans Erik Nielsen, 8920HEN	JMH	Jens Muff Hansen, 8654JMU
HET	Henning Ettrup, 8471HET	JML	Jens Marcus Lauesen, 8680JML
HHN	Henrik Haaning Nielsen, 7742HHN	JNS	John Nielsen Schmidt, 8462JNS
HK	Henrik Kisbye, 2610HK	JOA	John Andersen, 8260JOA
HKA	Hanne Kapala, 2400HKA	JOE	Jørgen Ørbech, 1411JOE
HLA	Hans Jørn Laursen, 8400HLA	JOG	John Graversgaard, 8200JOG
HLI	Hanne Lind, 8220HLI	JOP	Jørgen Pedersen, 8300JOP
HLL	Henning Lykke Larsen, 8240HLL		
HLR	Henry Larsen, 8900HLR		
HLÆ	Henrik Læssøe, 8300HLÆ		

JPE	Jim Pedersen, 8700JPE	LD	Lars Dinesen, 4470LD
JPIP	John Pedersen, 9990JPIP	LDa	Lars Dalby, 8200LD
JPL	Jens Peter Lomholt, 8410JPL	LEB	Leif Brauer, 2942LEB
JRP	Jens Ryge Petersen, 6840JRP	LFN	Lars Fenger Nielsen, 7100LFN
JSC	Jørgen Staarup Christensen, 8230JSC	LFR	Leif Frederiksen, 2860LFR
JSH	Jens Søgaard Hansen, 3660JSH	LG	Lars Gabrielsen, 8330LG
JSP	Jan Speiermann, 1670JSP	LJV	Lene Jensen Vorre, 8520LJV
JSv	Johan Svedholm, 4131JSV	LKH	Lars Kjær Hansen, 8530LKH
JSW	Jørgen Wiwe, 8355JSW	LLH	Leo L. Hansen, 8270LLH
JTK	John Toft Kristensen, 7430JTK	LM	Lars Mogensen, 8830LM
JTL	Jørgen Terp Laursen, 8220JTL	LMR	Lars Maltha Rasmussen, 6760LMR
JUH	Jørgen U. Hammershaimb, 8200JHA	LN	Leif Novrup, 7830LN
JW	Jesper Windeløw, 8000JW	LNS	Leif Nørgaard Schmidt, 8680LS
JØP	Jørn Baasch-Pedersen, 8200JØP	LPJ	Lars P. Johansson, 8544LPJ
KA	Kaj Abildgaard, 6400KA	LRU	Lars Rudfeld, 4600LRU
KAHA	Karsten Hansen, 8850KAHA	LSN	Leif Schack-Nielsen, 4791LSN
Kari	Karin Bork, 8543KB	LSØJ	Lars Søgaard-Jensen, 8660LSØJ
KB	Kim Biledgaard, 8700KB	LTP	Lars Tom-Petersen, 8900LTP
KBI	Kirstine Bille, 8444KBI	LYT	Lars Ytte, 3050LYT
KDP	Keld Dahl Pedersen, 7860KDP	LAA	Lars Andersen, 5260LAA
KEE	Knud Erik Ebbesen, 8220KEE	MCH	Morten Christensen, 9881MCH
KEH	Keld Henriksen, 8230KEH	MDI	Morten Dige, 8260MDI
KEJ	Kristoffer Egelund Jørgensen, 5000KEJ	MEK	Mathias Emil Kaae, 8723MEK
KENG	Kristian Engel, 8680KENG	MHA	Morten Hechmann Andersen, 6040MHA
KHA	Kjeld Hansen, 4672KHA	MHA	Mark Hammond, 8000MHA
KHS	Kenneth Hummelose Sønderby, 2300KHS	MHH	Martin Høj Hansen, 8210MHH
KIM	Kim Møller, 8270KIM	MHO	Margit Hove, 8382MHO
KimR	Kim Rusholt, 8660KIMR	MiBA	Mikkel Bello Andreasen, 8330MBA
KIS	Kim Skellose, 6800KIS	MIK	John Mikkelsen, 7100MIK
KJNI	Kjeld Nielsen, 9260KJNI	MIV	Michael Vecht, 2970MIV
KLM	Knud Lundager Mikkelsen, 8300KLM	MJH	Morten Jenrich Hansen, 8260MJH
KMH	Kirsten Marie Haugstrup, 8800KMHA	MKP	Mogens Poulsen, 3720MKP
KMO	Klaus Malling Olsen, 2700KMO	MLa	Mikael Lassen, 8250MLa
KNP	Knud Pedersen, 9990KNP	MSS	Martin Strømkjær, 5471MSS
KO	Kent Olsen, 8000KOL	MST	Mogens Stoustrup Jensen, 8410MST
KRH	Karsten Haug, 8000KRH	MSt	My Størup, 3700MSt
KSA	Karen Sander Jensen, 8700KSA	MW	Mick Woods, 8300MW
KSF	Kjeld Saaby Frandsen, 8920KSF	MWH	Mogens Wedel-Heinen, 8305MWH
KSØ	Kim Sørensen, 7400KSØ	MAA	Marianne Aamann, 8270MAA
KTR	Kristian Torben Rasmussen, 8000KTR	NAJ	Niels Aage Jensen, 5960NAJ
KTS	Klaus Sørensen, 8000KTS	NB	Niels Brems, 8900NB
KW	Kurt Willumsen, 7171KW	NCC	Niels-Christian Christensen, 8870NCC
KWS	Kåre Würtz Sørensen, 8000KWS	NIN	Niels Imhoff Nielsen, 8800NIN
KAA	Kim Aaen, 8240KAA	NJU	Niels Juul, 8500NJU
LBO	Lars Borup, 8220LBO	NK-N	Niels Kofod-Nielsen, 8600NK-N
LBS	Lars Svith, 8240LBS	NPM	Niels Peter Møller Jensen, 6100NPM
		NAA	Niels Aagaard, 8000NAA
		OEH	Ole Emil Hansen, 8981OEH

OFR	Ole Frederiksen, 8500OFR	SEJ	Svend Erik Jessen, 4900SEJ
OJA	Orla Jakobsen, 4690OJA	SEL	Svend Erik Lauritzen, 460SEL
OJE	Ole Jensen, 8361OJE	SEP	Svend Erik Petersen, 6950SEP
OKR	Orla Kristensen, 9500OKR	SHA	Steen Hansen, 8660SHA
OLH	Ole Hansen, 6710OLH	SHØ	Søren Højager, 8381SHØ
OLL	Ole Laursen, 8500OLL	SKA	Søren Kaas, 8870SKA
OPS	Ole P. Sørensen, 8500OPS	SKR	Stig Kjærgaard Rasmussen, 2000SKR
OS	Ole Sørensen, 8300OS	SMJ	Svend Møller Jensen, 8382SMJ
PAH	Pelle Andersen-Harild, 4050PAH	SN	Sten Nielsen, 6040SN
PASH	Paul Shimmings, 7563PASH	SNY	Søren Nygaard, 6500SN
PB	Preben Bach, 8600PB	SPP	Søren Peter Pinnerup, 4320SPP
PB	Preben Berg, 2300PB	SPR	Susanne Primdahl, 7850SPR
PCL	Preben Clausen, 8270PCL	SRW	Simon Rosenkilde Waagner, 8210SRW
PEDY	Peter Dyrholm, 8462PEDY	SSC	Simon S. Christiansen, 9200SSC
PEN	Poul Erik Niebuhr, 8600PEN	SSK	Søren Skriver, 8260SSK
PER	Peder Rasmussen, 5700PER	SSL	Stephan Skaarup Lund, 8240SSL
PEØ	Poul Erik Østergaard, 8330PEØ	ST	Søren Tanderup, 9000ST
PGH	Per G. Henriksen, 8464PGH	STA	Stinne Aastrup, 8800SA
PHA	Peter Hahn, 8320PHA	STR	Steen Rabjerg, 6200STR
PHJ	Peter Hjeds, 8900PHJ	SuHa	Susan Hangstrup, 8700SUHA
phj	Per Huniche Jensen, 4400PHJ	SUST	Suna Schleiss Thomsen, 9000SUST
PHL	Peter Larsen, 8310PHL	svur	Signe Uldall, 8800SVUR
PHO	Peter Overgaard, 8464PHO	SWB	Stine Wraae Bach, 8680SWB
PIV	Pia Vind, 8000PIV	SØP	Søren Poulsen, 8000SØP
PJA	Poul Højbjerg Jacobsen, 8500PJA	TA	Tim Andersen, 2605TA
PKJ	Per Kjær, 6720PKJ	TBA	Tom Bak Andersen, 9200TBA
PLA	Peter Lange, 8464PLA	TBR	Thorkil Brandt, 8300TBR
PLO	Peter Leth Olsen, 6950PLO	TC	Tscherning Clausen, 9270TC
PM	Per Madsen, 8300PM	TChr	Tommy Christiansen, 8500TChr
PNN	Peder Nygaard Nielsen, 7300PNN	TE	Troels Ette, 8350TE
PP	Peter R. Pedersen Derau, 7500PP	TEO	Troels Eske Ortvad, 2100TEO
PPO	Per Poulsen, 6710PPO	TEP	Torben og Eva M. Pedersen, 8464TEP
PPR	Philippe Provençal, 8000PPR	TH	Torben Hvid, 8240TH
PR	Per Reng, 8500PR	ThE	Thyge Enevoldsen, 2000ThE
PST	Peter Styrbæk, 8900PST	TK	Tommy Kaae, 8723TK
PTH	Peter Thomsen, 8260PTH	TKH	Tuula Hansen, 8310TKH
PWJ	Peter Werenberg Just, 8600PWJ	TL	Thorkild Lund, 9280TL
PØ	Peter Østrup Jensen, 2300PØ	TLB	Tove Lindell Bak, 8960TLB
PØ	Poul Østergård, 8305PØ	TLP	Troels Leuenhagen Petersen, 2300TLP
RAM	Rasmus Anker Møller, 2200RAM	TMØ	Torben Møller, 5892TMØ
RBZ	Richard Burzynski, 2800RBU	TNI	Torben Nielsen, 9560TNI
RDN	Rasmus Due Nielsen, 8260RDN	ToLa	Torben Laursen, 8462ToLa
RIPS	Richard Ipsen, 2720RIPS	TP	Thøger Pauli 8410TP
RSA	Regnar Samsø, 8500RSA	TRK	Tonny Ravn Kristiansen, 8830TRK
RSN	Rune Sø Neergaard, 8220RSN	TSE	Terje Seidenfaden, 9220TSE
RT	Rasmus Turin, 2700RT	TSJ	Thomas Secher Jensen, 8680TSJ
SAL	Svend Aage Linderström, 2680SAL		
SAR	Steen Reimers, 8000SAR		
SDK	Foreningen Storkene.dk, 630JSF		
SDy	Svend Dybkjær, 2400SDY		

TVN Thomas Varto Nielsen, 4690TVN
UBM Ursula Burmann, 8550UBM
uk Ulrik Knudsen, 8723UK

UTE Uffe Terndrup, 8250UTE
VHJ Verner Højgaard Jensen, 3400VHJ
VM Vibeke Mortensen, 8600VM

ARTSINDEX

A

Aftenfalk	55
Agerhøne	57
Alk	86
Allike	126
Almindelig Kjove	77
Almindelig Ryle	67
Atlingand	39

B

Biæder	93
Bjergand	43
Bjergirisk	133
Bjerglærke	96
Bjergløvsanger	115
Bjergpiber	100
Bjergvipstjert	101
Blisgås	28
Blishøne	59
Blå Kærhøg	51
Blåmejse	120
Bogfinke	129
Bomlærke	140
Bramgås	30
Britisk Sildemåge	80
Broget Fluesnapper	118
Brushane	68
Bynkefugl	106
Bysvale	98

C

Canadagås	30
-----------------	----

D

Damklire	73
Digesvale	97
Dobbeltbekkasin	70
Dompap	135
Drosselrørsanger	111
Duehøg	52
Dværgfalk	55
Dværgmåge	79
Dværgryle	65
Dværgterne	85

E

Ederfugl	44
Engpiber	99
Engsnarre	58
Enkeltbekkasin	69

F

Fasan	57
Fiskehejre	24
Fiskeørn	54
Fjeldvåge	53
Fjordterne	84
Flodsanger	109
Fløjlsand	45
Fuglekonge	116
Fuglekongesanger	114

G

Gransanger	116
Gravand	33
Græshoppesanger	109
Grønbenet Rørhøne	58
Grønirisk	131
Grønsisken	131
Grønspætte	94
Grå Fluesnapper	117
Gråand	38
Grågås	28
Gråkrage	127
Gråmåge	81
Gråsirken	133
Gråspurv	128
Gråstrubet Lappedykker	19
Gråvinget Måge	81
Gul Vipstjert	100
Gulbrystet Værling	138
Gulbug	111
Gulhovedet Gul Vipstjert	101
Gulirisk	130
Gulspurv	138
Gærdesanger	111
Gærdesmutte	103
Gøg	89

H

Halemejse.....	119
Havesanger	112
Havlit	45
Havterne.....	84
Havørn.....	50
Hedehøg.....	51
Hedelærke.....	95
Hjejle	63
Hortulan.....	138
Huldue	88
Husrødstjert.....	105
Husskade	125
Hvæpsevåge.....	48
Hvid Stork.....	24
Hvid Vipstjert	101
Hvidbrynet Løvsanger.....	114
Hvidklire.....	73
Hvidnæbbet Lom	18
Hvidvinget Korsnæb	134
Hvidvinget Måge.....	81
Hvinand	46
Hærfugl.....	93
Hættemåge.....	79
Høgesanger.....	111

I

Indisk Gås.....	30
Isfugl.....	92
Islandsk Ryle	65
Islom.....	18

J

Jernspurv.....	103
----------------	-----

K

Karmindompap	135
Kaspisk Måge	81
Kernebider.....	136
Kirkeugle	90
Klippedue	88
Klyde	60
Knarand.....	35
Knopsvane.....	25
Knortegås	31
Kongeederfugl	44
Kongørn.....	53
Kortnæbbet Gås	27

Korttået Træløber.....	122
Krikand.....	37
Krumnæbbet Ryle	66
Kvækerfinke	130
Kærløber.....	68
Kærsanger	110

L

Landsvale	97
Lapværting	136
Lille Flagspætte.....	95
Lille Fluesnapper.....	118
Lille Gråsisken	134
Lille Kjove	77
Lille Kobbersneppe	71
Lille Korsnæb	134
Lille Lappedykker	18
Lille Præstekrave	61
Lille Skallesluger.....	46
Lille Skrigeørn.....	53
Lomvie	86
Lunde.....	88
Lundsanger.....	114
Lysbuget Knortegås	32
Lærkefalk.....	56
Løvsanger.....	116

M

Mallemuk	21
Mandarinand.....	35
Markpiber.....	98
Mellemkjove	76
Middelhavssølvmåge	80
Misteldrossel.....	109
Mosehornugle	91
Mudderklire	75
Munk.....	113
Mursejler	92
Musvit	120
Musvåge	52
Mørkbuget Knortegås.....	32
Måger	78

N

Natravn	92
Nattergal	104
Natugle	91
Nilgås.....	33

Nordisk Lappedykker	20
Nordsøsillemåge.....	80
Nøddekrige	126

O

Odinshane	76
-----------------	----

P

Perleugle	92
Pibeand	35
Pibesvane.....	25
Pirol	124
Plettet Rørvagtøl.....	58
Pomeransfugl	62
Pungmejse.....	123

R

Ravn.....	127
Ride.....	82
Ringdrossel.....	107
Ringdue	89
Rovterne.....	83
Rustand	33
Rød Glente	49
Rødben.....	73
Rødhals	104
Rødhovedet And.....	41
Rødrygget Svale	97
Rødstjert.....	105
Rødstrubet Lom.....	17
Rødstrubet Piber.....	99
Rødtoppet Fuglekonge	117
Rørdrum	23
Rørhøg	51
Rørsanger.....	110
Rørspurv.....	138
Råge.....	126

S

Sabinemåge	79
Sandløber	65
Sangdrossel.....	108
Sanglærke	96
Sangsvane.....	26
Savisanger.....	109
Silkehale.....	102
Silkehejre.....	23
Sivsanger	110

Sjagger	108
Skarv	23
Skeand.....	40
Skkestork.....	25
Skovhornugle	91
Skovpiber.....	98
Skovsanger.....	115
Skovskade	125
Skovsneppe	70
Skovspurv	129
Skægmejse.....	118
Skærpiber	99
Slørugle	90
Småspove.....	71
Snespurv.....	137
Sodfarvet Skråpe	21
Solsort	107
Sort Glente.....	48
Sort stork	24
Sortand	45
Sortbuget Knortegås	33
Sortgrå Ryle.....	66
Sorthalset Lappedykker	20
Sorthovedet Måge.....	78
Sortklire.....	72
Sortkrage	127
Sortmejse.....	120
Sortrygget Hvid Vipstjert	102
Sortspætte	94
Sortstrubet Bynkefugl.....	106
Sortstrubet Lom	17
Sortterne	85
Spidsand.....	38
Splitterne.....	83
Spurvehøg	52
Spætmejse.....	121
Stenpikker	106
Stenvender	76
Steppehøg	51
Steppeørn	53
Stillits	131
Stor Flagspætte	95
Stor Gråsiken	134
Stor Hornugle.....	90
Stor Kobbersneppe	71
Stor Korsnæb.....	135
Stor Præstekrave	61
Stor Skallesluger.....	48
Stor Skrigeørn.....	53
Stor Tornskade	124

Storkjove	77
Stormmåge	79
Storpiber	98
Storspove	72
Strandhøjle	63
Strandskade	60
Stær	128
Sule	22
Sumpmejse	119
Svaleklire	74
Svartbag	82
Sydlig Blåhals	105
Sædgås	27
Søkonge	87
Sølvmåge	81

T

Taffeland	41
Tajgasædgås	27
Tamdue	88
Tejst	87
Temmincksryle	66
Thorshane	76

Tinksmed	75
Topmejse	119
Toppet Lappedykker	19
Toppet Skallesluger	47
Tornirisk	132
Tornsanger	112
Trane	59
Tredækker	70
Troidand	43
Træløber	121
Tundrasædgås	27
Turteldue	89
Tyrkerdue	89
Tårnfalk	54

V

Vagtel	57
Vandrefalk	56
Vandrikse	58
Vandstær	103
Vendehals	94
Vindrossel	108